

ديوانا مهلايبي جزيري

خودانی ئیمتیازی
حافظ قاضی

سەرئقیسەر
مۆید طیب

ماڤین چاپکرنی د پاراستینه

- ♦ ژمارا وەشانە: (۸۳)
- ♦ نافى بەرتوکی: دیوانا مەلایى جزیری
- ♦ بەرھەفکر: تەحسین ئیبراھیم دۆسکی
- ♦ پیداجوون ولی زفرین: ئیسماعیل تاھا شاھین
- ♦ دەرھینانا نافەرۆکی: نازدار جزیری
- ♦ بەرگ: بەیار جەمیل
- ♦ سەرپەرشتکاری چاپی: زاگروس مەحموود
- ♦ چاپ: دووی
- ♦ تیراژ: (۱۰۰۰) دانە
- ♦ ژمارا سپارتنی: ( ) (۲۰۰۵ سال)
- ♦ چاپخانا وەزارەتا پەروردی ھەولیر

ئەدریس
کوردستانا عیراقی دھوک
نافاھیی نیکەتیا سەندیکایی
کرێکاری کوردستانی
تایی دھوک / ھاتی سیی
تەلفون: ۷۲۲۲۱۲۵ ۷۲۲۲۱۲۶

www.spirez.org
www.spirezpage.net

ديوانا

مه لايي جزيري

به رهه فکرن
ته حسين ئيبراهيم دؤسکي

پيداچوون ولي زفرينا
ئيسماعيل تاها شاهين

پیشگوئتا سہیدا ئیسماعیل تاہا شاہین ۱۳

مہلایئ جزیری وپیناسہیہ کا کورت ۱۹

قافی یا (۱)

۱- نہوایا موطرب وچہنگئ ۲۹

۲- ئسمئ تہیہ مہکتوب ۳۲

۳- مہششاطہیئ حوسنا نہزہل ۳۴

۴- موغبہچہبیئ مہی فرووش ۳۶

۵- چین چین کرن ۳۸

۶- دلہہر شکینا شہککہرہک ۴۰

۷- ب نارئ فورقہتئ سوہتم ۴۱

۸- سہرئ زولفا تہ ۴۶

۹- ئیرو ژ دہربا خہنجرئ ۴۸

۱۰- اللہ سہحہر ۵۱

۱۱- دل ژ من بر ۷۱

قافی یا (ب)

۱۲- دہستئ قودرہت ۷۳

۱۳- اللہ الحمد ۷۵

۷۷ ..... ۱۴- شاه ب قهصدا کوشتنا من

۷۹ ..... ۱۵- من د دل کوټان ههزارن

قافیا (پ)

۸۳ ..... ۱۶- لهو سهحر جهولان ددت

قافیا (ت)

۸۵ ..... ۱۷- نیږگزین شهنګ د مهستن

۸۷ ..... ۱۸- گهر ژوی حور سرشتی

۹۰ ..... ۱۹- قلبی مه شوبی زیړه

۹۳ ..... ۲۰- مهحبوب ب دل بت

۹۵ ..... ۲۱- کهس ب دادا مه نهپرست

۹۷ ..... ۲۲- نهووهل کو یاری دا مه

۹۹ ..... ۲۳- عهرعهر خهراما

قافیا (ث)

۱۰۱ ..... ۲۴- عومر ضائع بوو مه

۱۰۳ ..... ۲۵- نامی عهنبهر شکهنی بیت

۱۰۵ ..... ۲۶- تو سهحر گه ب تهماشا وهره

قافیا (ج)

۱۰۹ ..... ۲۷- شمشادی خهرام

۱۱۱ ..... ۲۸- دل ژعلاجی

۱۱۲ ..... ۲۹- دیسا ژنوو بی حاله دل

قافیا (ح)

۱۱۵ ..... ۳۰- پور مه که نسرافی

۱۱۷ ..... ۳۱- حهیف د قهیدا خاک و گل بت

۱۲۰ ..... ۳۲- عشقی کو بدن

قافیا (خ)

- ۱۲۳ ..... ۳۳- ناهي ژ دهردي دل نه کت
۱۲۷ ..... ۳۴- دلبري نيرؤ سهحر
۱۲۹ ..... ۳۵- هه ي ههيا ره قص و سهمايا

قافیا (د)

- ۱۳۱ ..... ۳۶- سپري وه حدهت
۱۳۳ ..... ۳۷- عيده و ههر کهس
۱۳۵ ..... ۳۸- نه ي شه ککهره گهردهن ژ عاج

قافیا (ر)

- ۱۳۷ ..... ۳۹- ناه ژ دهستي وي سوري
۱۳۹ ..... ۴۰- دهر ي مهيجانهيا عشقي
۱۴۱ ..... ۴۱- خهلقول من کن شيرهتي
۱۴۳ ..... ۴۲- نه ي مهلا نامي تهيه

قافیا (ز)

- ۱۴۵ ..... ۴۳- جانا ژ جهمالا ته
۱۴۷ ..... ۴۴- طورم ب دل
۱۴۹ ..... ۴۵- عاشق نهر جارهك
۱۵۱ ..... ۴۶- ژ رهنا نيرگرين
۱۵۳ ..... ۴۷- تو دزاني ب خودي
۱۵۵ ..... ۴۸- چوومه ته ماشا چه من

قافیا (س)

- ۱۶۱ ..... ۴۹- شاهدي جهلوه نوما
۱۶۳ ..... ۵۰- دل يه که

قافیہ (ش)

- ۱۶۵ ..... ۵۱- ئیرو مہلا سہراپا
۱۶۸ ..... ۵۲- شہبئی قہدری

قافیہ (ص)

- ۱۷۱ ..... ۵۳- سہلوا سہھی قہد

قافیہ (ض)

- ۱۷۳ ..... ۵۴- شیوہبئی دلہر بزبان
۱۷۵ ..... ۵۵- مہ ژ بل حوسن و جہمالی
۱۷۷ ..... ۵۶- وہلاہڑ ہہر دو عالہمان

قافیہ (ط)

- ۱۷۹ ..... ۵۷- دیسا ل بہدری کاتبی
۱۸۲ ..... ۵۸- خون کو ژ دل
۱۸۴ ..... ۵۹- مہی نہنوشی

قافیہ (ظ)

- ۱۸۹ ..... ۶۰- بی لہبئی لہعلی مہلا

قافیہ (ف)

- ۱۹۱ ..... ۶۱- سہر ددت نابی
۱۹۳ ..... ۶۲- ئیرو ژ شہہکاسا سویری

قافیہ (ق)

- ۱۹۷ ..... ۶۳- نازکا من د سہمایئی
۱۹۹ ..... ۶۴- من دی ژ غہقلہت

قافیہ (ک)

- ۲۰۳ ..... ۶۵- دلہہری من سہحہری
۲۰۵ ..... ۶۶- تعالی اللہ

۲۰۷ ..... ۶۷- نازكەك من سه‌حه‌رى دى

قافىيا (گ)

۲۰۹ ..... ۶۸- كو ئشارهت ب بشارهت

قافىيا (ل)

۲۱۱ ..... ۶۹- گەر بدىيا ئەو صەنەما

۲۱۳ ..... ۷۰- شاهدى قودسى نشان

۲۱۵ ..... ۷۱- ئىرۆ ژ رەمزا دىم دورى

قافىيا (م)

۲۱۷ ..... ۷۲- شەرىه‌تا لام و بى‌يان

۲۱۹ ..... ۷۳- عىده و دا عالەمى

۲۲۰ ..... ۷۴- دانەيىن غەنەبر ل نەسرىنان

قافىيا (ن)

۲۲۳ ..... ۷۵- يا رب اين گلدسته

۲۲۵ ..... ۷۶- رەمزىن تە د جانان

۲۲۷ ..... ۷۷- مەلا مە ل گەردەنا دلەبر

۲۲۸ ..... ۷۸- من د بەر (قالوا بلى)

۲۳۰ ..... ۷۹- صەنەمى ژ قەوسى ئەبروو

۲۳۱ ..... ۸۰- خەشەمى ل فەقىران مەكە

۲۳۳ ..... ۸۱- ئەز نزانم سەبەبى

۲۳۵ ..... ۸۲- ئىرۆ ژ حوسنا دىم دورى

۲۳۹ ..... ۸۳- وەرە جانم

۲۴۲ ..... ۸۴- پەيوەستە دو ئەبروو

۲۴۴ ..... ۸۵- شوخ و شەنگى

۲۴۷ ..... ۸۶- ئەى دل وەرە

قافیہ (۵)

- ۲۴۹ ..... ۸۷- ژ رہمزا دلہری دیسا
۲۵۳ ..... ۸۸- دلہری سہرداری خوبان
۲۵۷ ..... ۸۹- فہلہ کا تہ طلہ سی
۲۶۰ ..... ۹۰- موحبتی محنت د زورن
۲۶۹ ..... ۹۱- دلہری سہرداری خوبان
۲۷۷ ..... ۹۲- طوررہیا تابدار عہنہر کہ
۲۷۹ ..... ۹۳- گہر چ بولبول
۲۸۱ ..... ۹۴- یاری مہ پور
۲۸۴ ..... ۹۵- ئیرو ژ مورادا تہ

قافیہ (۶)

- ۲۸۷ ..... ۹۶- مہ لہو فجان ل سہر دہستہ
۲۸۹ ..... ۹۷- من دی سہحر
۲۹۳ ..... ۹۸- د دہست دا یہنگی بہک
۲۹۴ ..... ۹۹- وہی سپیندہ ژ بورجی
۲۹۶ ..... ۱۰۰- ہی د بہر (قالوا بلی) یی
۲۹۸ ..... ۱۰۱- کہس نہ دی یہ سہحر گہہ

قافیہ (۷)

- ۳۰۱ ..... ۱۰۲- نیرگزا مہست و خہرامان
۳۰۳ ..... ۱۰۳- ب حوسنا (احسن التقویم)
۳۰۶ ..... ۱۰۴- لاتی حوسنی
۳۰۹ ..... ۱۰۵- ئەہی شہہنشاهی موعہ ظہم
۳۱۲ ..... ۱۰۶- خاننی خانان
۳۱۵ ..... ۱۰۷- یا رامی قلبی

قافیا (ی)

- ۳۱۷ ..... ۱۰۸- ژ مابهینا دو ئه بروویان
- ۳۱۸ ..... ۱۰۹- هیئقی و تهوقه دکم
- ۳۲۰ ..... ۱۱۰- غه ما عشقی پهره تم نه ز
- ۳۲۴ ..... ۱۱۱- ئه ی نه سیمی سه حه ری
- ۳۲۶ ..... ۱۱۲- ئه ی نه سیمی صبه هی
- ۳۲۸ ..... ۱۱۳- ئه ی شاهدی قودسی
- ۳۳۱ ..... ۱۱۴- مه ب دل
- ۳۴۰ ..... ۱۱۵- صباح الخیر
- ۳۴۴ ..... ۱۱۶- صه نه ما سوږ ژ صه مه د - أ
- ۳۴۸ ..... ۱۱۷- صه نه ما سوږ ژ صه مه د - ب
- ۳۵۳ ..... ۱۱۸- ئیروم دی
- ۳۶۰ ..... ۱۱۹- ئیرو ژ نوو پور ناته شم
- ۳۶۵ ..... ۱۲۰- فئی فورقه تی ئه بتهر کرین
- ۳۶۹ ..... ۱۲۱- دهر حه ق مه
- ۳۷۱ ..... ۱۲۲- مزگین ژ مه را بیټ
- ۳۷۳ ..... ۱۲۳- چارینه
- ۳۷۹ ..... ۱۲۴- هه لبه سته کا هه فیشک د ناقبه را مه لایی جزیری و میر
عماده ددینی دا
- ۳۷۹ ..... ۱۲۵- هه لبه سته کا هه فیشک د ناقبه را مه لایی جزیری و فه قی بی
- ۳۸۹ ..... تهیران دا
- ۴۰۱ ..... پاشه ند .. هه لبه سته ک ل دوږ مرنا مه لایی جزیری
- ۴۰۵ ..... وینه یین ده سنقیسان

پیشگوئن

بی گوتنه شعرا شاعرین مه یین کهفن - و جزیری ل سهری ههمی یان -
ژ دستخه تین وان ب خوه نه گه هشتی به مه، لهو ژ هنگا فتنسا دهست و تلین
دهستکاری و دهستیفه دانی نه یه دووره . راسته دهستین خزمه تکار ل چار کنارین
کوردستانی ب دلپیشی (إخلاص) و مهردهمییری په رده یا تساری یی ژ سهر سی
بارین شعرا ژینگوتی فه دایینه، خوه ل فه وه ژارتن و یاقژ کرن و سهر پراستکرن
وی پاله کرینه .. به لی د گهل فی ههمی یی ژ هیژ دهلیقه یا زهد و باسک هلکرنی
ژ بو فایره کما باشترو و چیترو بکه فتی یه فه کری یسه، هیژ گه لهک باری
هه و جهیی ب خزمه تی مایی به نه راکری، ل هیقی یا پتر خزمه تی به .

برایی مه ته حسین دوسکی ژی پستی چند دهستنیسه کین هیژا ب دهست خوه
نیخستین، ب چافی راکرنا تشافه کا باری ژینگوتی، سهر ژنو و خوه ب فه وه ژارتنا
دیوانا مه لایی جزیری کری به، ریکا دیوانی ل سهر گیاره کا دی یا دهستیفه دانی
گوهارتی به. ب هندی پرویه کی ب خهمل و خیزتر و فه وه ژارتیستر دایی به دیوانی.
کاک ته حسین هه ژ ریقه و بهری داکه فته مهیدانا فی کاری پروژ - ژ جوامیری یا
خوه - ساوهری به کا زیده دا من و داخواز ژ من کر کو نه ز باری لی زفرینی
(موراجه عی) ب ستویی خوه فه بگرم. خودی ل سهر شاهده من خوه ژ بهر نه
ثاقیت و من بارسفکاتی به کا باش بو کاری پروژی ناخفتن ل سهر کر.

د لی زفرینا خوه ده من گه لهک خه له تی یین ژ بهر دهست دهر که فتی پراستکرن، من
وه نه کر دوری من د خه له کا لی زفرینی ب ته نی ده بمینست، هندی د هنبانکا
خوه ده من لی مه زاخت. دیوان ژ سهری هه تا دووماهی یی سی جارن من خوانسد

و د بهر خواندنې په من ده قې ښه ژارتې یې کاک ته حسین رووباری (مقابلې) ده قې شهرحکری یې زښکې ویې هه ژاری ذکر و هزرا خوه ل سهر هه رسیکان ددا، نه ښه بهس بو هه ښه کرنې .. بو راستکرنا خه له تی بیان ژې (چ یېن چاپې چ ژې یېن برایې ښه وه ژیر) من دو جا - نه گهر نه پتر - ده قې چاپکری ژې خواند. د گهل قې هه می خواندنې ژې نه ز خوه د سهر خه له تی بیان په نابینم و خوه به رووبو ژارتې ناکسم. د گهل زه همتا من و کاک ته حسین ب مهربنی دایې په بهر خوه نه ز هیژ ل وی باوه ریمه کو دیوانا جزیری یا کاک ته حسین ژې ښه وه ژارتې هیژ گه له ک بو مایې په ب دورستی ب سته نه و یا جزیری ب خوه نفیسی، گه له ک بو مایې په ب دورستی ژ شوونده ستین ده ستیغه دانې بیته شوو شتن .. نه ښه راستې په که پشت تی نایته کرن.

د راست شعرا جزیری ده هندی خزمهت بیته کرن هه ر کیمه، هندی بیته گوتن هه ر پچه که. ب هزرا من ژ کوردان -- ژ بهرې و پاشی یې ده - چو شاعران نیژیکې ژې ل جزیری نه کری په، جزیری شاعرې په کی په یه کرپنز شعر ښه هونایې، شاعرې په کی په موسیقا و سه لیهت و سه روا و په یف ل سهر یه ک په نگی دارپتین.

سه لیهت خوه شی، سه روا، لینان و لیکدانا په یشان یا نه عه ده تی دافین تیک هلکیشایې یېن کرارې (نسیج) شعرا جزیرینه. سه رپشکاتی یا شعرا جزیری و سه رهو ستایې یا جزیری ب خوه، یا قې چه ندې په. نه ښه جزیری ب سهر هه می شاعرین کوردان نیخستی و کری په سه رهو ستایې وان. موسیقا و سه لیهت رپنزه و بیژیهان کاکلکا هه می شعرین جزیری په، بنسترا جودا کرنا شعرا وی په ژ یا غهیری وی .. چو نیشانین ناخفتنا کوتی و ښه روتی و ښه جووی د ناف شعرا ویده نین، نه ښه ژې نیشانا هندی په کو خه مل و خیزا زمانې وی یې شعری خه لاته ک بو خودی یې سپارتبو نه پشه بوو.

راسته باره کا مهن ژ نافه روکا شعرا جزیری نافه روکا وه ختی خوه په، نه یا نه ښه په، لی زمانې نه و نافه روکا یې هاتی په دارپتن هتا نه ښه ژې نه نه و زمانه په یې

ته فنپير کي لي دايي و نم بشين پشنا خوه بدني و لسي نه زفرن. زماني جزيري بو همي ده مان يي فوره، که فثاتي چوجا لي دست نادت، و پيراتي لسي کار ناکت. زماني جزيري زمانه کي زنده زنده داتراشي و بژوونه ژ نالي يي لینانا خوه فته، ژ نالي يي سه ليقه ت و ليکدانا رپژه و بيژه يين خوه فته، ژ نالي يي رامانا خوه فته؛ نه و رامانا گه له تا ژي دچن و بارا پتر ژي نه پهنی و فثارتی ل بهر معنه نه ناس و نه مه له فثانين وه کي مه .. گه له که دهر گه هيئن نسا فوره کا شعرا جزيري ل بهر نه شماره زايين وه کي مه دگر تينه، د گه له هندي ژي، شعرا وي ب سه ليقه تا نازکا خوه، ب بازا بلندا شيوازي خوه يي ئيکانه، يي کراري وي همي زمانزاني و شماره زايي و ره وانسي يي ژي، مه ب سانه هي دکيشته خواندنا خوه و همي ده مارين له شي مه ده ژينت.

زماني جزيري شاعري يا خوه يا بي به فل د دهر يايا نه فينا خوه يا راستاني ده پي دهره هيکري، زمانه کي ژ هندي ماستره نه مه له فثان خوه نيده نقوني بکن. ب نيشانان جزيري چو زمانين ژ في هيژا تر بو دهره هيکرا نه فينا خوه يا خودايي نه ديتينه، هيژاتي يا زماني جزيري ل باز وييکا نه فينا وي يسه، ل په ييسکا پاڅوي و بلندي يا خوداني خويه. زماني بابته تي (لايقي) نه شق و نه فينا جزيري ههر نه فته يه ..

ژ کناري زمانيقه گه له که خه سله تين گرنگين ب بها د زماني جزيري ده هه نه مفايه کي زنده د واري زمانزاني يي ده دي ژي ئيته و هر گرتن، ژ وان:

۱ - جزيري ناخفتن ب ناوايه کي و ه سا کور تکر يه و گفاشتي يه، کري يه پشکه که ژ سه ليقه تا شعري ب خوه. چ په ييف و ناخفتن و رپژه يا ژ همي يان سفتکر ل سهر زماني و بو گو هي نه و هليژارتي يه. همي دهر گه ه ل سهر رپژه و بيژه يين سست و پست و فته رفتي و کولاني گرتينه، وه نه کري يه چو ژ فان، رپکا خوه ب شعرا وي بيخن. رپژه يين وه کي ((بني = بنيره، نهر = نه گهر، نه بهي = نه بهيسي، بيوري = بيوري)) د ناف ته فني شعرا جزيري ده نام و سه ليقه ته کا نه عده تي ددن. ژ بلي فان رپژه يان، گه له جا هيژا لينان و ليکدانا ناخفتني ل ده ف جزيري ب سهر هيژا

سەرروایی ب خوہ ژى دکەفت، سادھى و دوبارە کرن ژى ل دەف جزىرى ھونەر و
شارەزایی بە:

رەف رەف نەهشتن زاغ زاغ   دانىن ل دل مین داغ داغ
دئ کى بەمینت ساغ ساغ   ھەستەنە لەشکەر صەف ب صەف

یان:

ل تەختى دلەرى رۆنى ب شاهی   ل تە شاهی موبارەك بت موبارەك
ژ دیدارا مورادا مین بەخشی   مورادا مین ژ تە دیدارە جارەك

۲ - زمانى نڤیسینا مە یى ئەفرۆ ئیدغام و ئیقلاب ھەکی تەوشە کى ب ناف
کەفتینە، و دروشى ئاخفتنا کۆلانى لى کرینە. ئیدغام و ئیقلاب ئەگەر بو ئاخفتنا
کۆلانى سڤکی ولوینى ژى بن بو زمانى نڤیسینى - بى شك - ھەردوو کریتى وبى
سەرۆبەرینە .. زمانى جزىرى ژ ڤى تەوشى یى پارستى وشووشى بە.

من باوەرە ئیدغام ل دەف جزىرى ئەگەر جارنا ھەبت ژى نەچارى بە نە لاوینى،
ئیدغام نەچارى یى ژى مەگەر ب قەتلازى ل دەف بیئە دیتن، نەموونە د ڤى وارى دە
ژ ھندى پتەرن بیئە ھەژمارتن و بەرچاڤکرن .. رپژەیین ھەکی: ((مەنجانەیی،
شەھکاسەیا، ئایینەیا، شەھزادەیی، سەمایا، پەردەیا، گەزمەیی، پەنجەرەیان،
مەعنەیا، پەنجەیان، نامەیا، بووینە، دایینە، عەنەر، چەنەر، تەنبور)) بى کار (بى
حسیب) د دیوانا جزىرى دە ھەنە.

۳ - گەلەك پەیف و رپژەیین کەفن د دیوانا جزىرى دە بەرچاڤن، د وارى
زمانانى بى دە دى گەلەك رپکین دوور پى ئینە کورتکرن، و گەلەك راستى دى پى
ناشکەرابن. دیوانا جزىرى ئایینە بەکە، نەبەس سیتاڤکا زمانى سەردەمى جزىرى
دەت، بەسکوو کیش و بازا پیشکەفتن و ھەرازا زمانى ئاخفتنا مە یسا ئەفرۆ ژى
دەت.

پهيف و ريژهيين وه كي: ((ئيدهك = يهدهك، زهنگ = زنج، بيقيير = نهساخ،
 نابينه = عدينه يان نهينك، بكرم = بكم، نه كرى = نه كي، نههن = نينن، جارنان =
 جارنا يان جانا، مووسايم = مووسامه، بدمرت = بدمت، پهرگندهئهه =
 پهرگندهمه، دخورم = دخوم، داينه = داينه، نهبووينه = نهبووينه، بخورون =
 بخورونه، هلين = هليينه)) كو ئهفه ههمى مسته كين ژ خوراه كي تهژى، ئه گهر
 ب هوستايى و شارهزايى هزر تيده بيته كرن دى گلهك نارمانج و نيشانين نهنگافتي
 ئينه ديتن.

كورت كرمانجى زمانى جزيرى ژ رهنك و رووبار و نافه پوكا خوهفه هينژ
 ب دورستى نهگههشتى به ههقى خوه، ب وژدان نهكهفتى به بهر چماق و دهقان.
 مهيدانا فهدان و فه كولانا فى وارى - ئه گهر ل بهر زيده شارهزايى و دهوله مهندى يا
 زمانى جزيرى و كووراتى يا رامانا شعرا وى بيته كيشان - هينژ يه فالايه ژ فيرس
 و سواران. جزيرى نه بهس شعر ب هوستايى فهوونايى به، بهلكوو سهليقت خوهشى
 و شارهزايى ژى سهربارى روحا سهردهمى تيده ژيايى ب هوستايى به كا بى بهقل
 داريتى به قالبى شعرا خوه.

كولوفانكا زنده شارهزايى و بليمه تى يا جزيرى د دهراقى فهوونانا شعرى ده،
 د هندى ريه، جزيرى ب شاعرى يا خوه يا بى ههفرك، ب سهليقتا خوه يا ئيكانه،
 ته مژينا (غموض) رامانا شعرا خوه ژى ب سانهه د گهورى يا خوانده وارى خوه ده
 دبت. ب لينان و دارپتنا خوه يا تير سهليقت و موسيقتا وسفك، ناهيلىت ته مژينا
 رامانى بيته ناستهنگ و گرفتارى د پينكا خواندنى ده.

كهسى وه كي جزيرى ب خوه، جهى خوه د پاناقا لينان وليكئينان و فههونانا
 شعرى ده دهستيشان نه كرى به، ميراتى يا جزيرى د مالكه كا شعرا خوه ده دايبى به
 خوه، يه ب سهرفهيه و ژى نه يه زيده يه .. جزيرى د مهيدانا قهسه زانى بى و
 ليكئينانى ده مير، د فههونانا شعرى ده جههانگيره؛ دهرياسا پهژن و راماناه،
 جزيرى ئهفه به ئه گهر زيده تر نه بت:

د عشقی شہینہؒ ثانیہ ، ب دل بہ حریؒ مہ عانیہ

(لذي حجر و ذي قلب شفاء في إشاراتي)

د نقلیمیؒ سوخن میرم ، د شعرئ ده جہانگیرم

(ويعلو موكب العشاق أعلامي و راياتي)

ئیسماعیل تاہا شاہین

۱۹۹۹ / ۶ / ۲۰

مه لایي جزیری ویناسه یه کا کورت

مه لایي جزیری کی یه؟

مه لایي جزیری ناقدترین شاعری کورده د دیروکی دا، ونسه باوهره شاعره کی دی یی کورد ل پیکا وی ههبت چ ژ لایي به لاقیونا ناف ودهنگان بت یسان ژی ژ لایي زیره کی و بلندی یا ناستی شعرا وی بت .. لهو مروث مهنده هوش دمیست شاعره کی وه کی جزیری ههتا نه فرۆ ژین و سه رییهاتی یا وی ب رهنگه کی ههژی و دورست نه هاتبه زانین، وب راستی نهف چهنده نیشانا خه مساری یا مه کوردانه د دهره فا نفیسینا ژینه نیگارا ناقدارین مه دا .. تشتی ژ جزیری هاتی یه زانین ب تنی نه وه: نافی وی نه همه ده و خه لکی جزیرا بو تانه !

یا نافی تشته کی ئاشکه رایه کو نافی وی نه همه ده چونکی نهو ب خو د پتسر ژجه کی دا ژ دیوانا خو نافی خو یی دورست دینت، وه کی:

نه همه دم سینه سپهر پی شبه ری تیرا فه له کی
ده عوه داری ته مه ئیرو تو ژده حلی وهره دهر

یان:

نه ب کوشتن وهر ب هشتن نه مر وفه رمانا ته بت

(أحمد عبد رقیق واقف بین العبیید)

و کو خه لکی بو تانه، نه فه ژی نه جهی گومانی یه، چونکی نهو ب خو د شعره کا خو

دا د بیژت:

گولسی باغی ئره می بو هتاتم شه بچراغی شه بی کوردستانم

وناقى بابى وى يى دورست كو محمده ب تنى ديهك ژتدهر دا هاتى يه ئسه و ژى دهستقىسا ديوانسا جزيرى يه ئه وال ساللا (۱۲۳۸) ى مشه ختى ب دهستى عهبدلقادري ئاميدى هاتى يه نفيسين، وه كى سهيدا علائسه ددين سجادى ژى فه دگو هيزت ^(۱).

وتشته كى زنده به لاقه دناف گلهك مهلايين كورد دا كو جزيرى ژ ئويجاخسا بوهتى يانه، ودهددهستقىسا (عمهر) دا هاتى يه كو مهلا ژ بنه مالا (ئه نصارى يانه) كو يهك ژ بنه مالاين نافدارين جزيرا بۇتانه.

جزيرى كنگى ب سهر دنيايى كفتى يه؟

دهستيشانكرنا ده مى جزيرى تپدا ژيايى ههتا دهه كى نيزيك ژى تشته كى ب ساناهى نه بوو. و بۇچوونا ژ هه مى يان نيزيكتر بۇ راستى يى بۇچوونا سهيدا مهلا ئه حمده دى زنگى بوو ئه وى پشتى خواندنه كا هوير بۇ ديوانا جزيرى گه هشتى يه وى باوهرى كو مهلايى جزيرى ل نيشا دووى ژ سه د ساللا دهه ي يا مشه ختى و نيشا يه كى ژ سه د ساللا يازدى ژيايه ^(۲).

ويشتى خواندنه كا هوير د ديوانا جزيرى دا بۇ مه ساللا بوونا وى ب خو ژى ديار بوو كو ساللا (۹۷۵) ى مشه ختى بهرانبه رى (۱۵۶۷ - ۱۵۶۸) ى زايينى يه، جزيرى ب خو ئه ف چه نده - د ديوانا خو دا - گوتى يه ^(۳)، ده مى د چارينه يا شه شى دا ژ يه كه مين شعرا ديوانا خو د بيژت:

ژحهرفا ماسه و سالى ما نه هات دهر شه كلي فالى ما

وده مى مروف ب هه ژمارا ئه بجه دى حسيبا فان پهبان كوم دكه ت:

حهرفا = ۲۸۹ ، ماسه = ۴۶ ، وسال = ۹۷ ، شكل = ۳۵۰ ، ما = ۴۱ ، ما =

۴۱ ، فال = ۱۱۱ .

هه ژمار (۹۷۵) دهر دكه فت، وئه فه ئه و هه ژماره يا جزيرى دناف شه كلي فلا خو

دا ديتى! ^(۴)

ژ فئى ديسار دبت كو مهلايى جزيرى ل سالا (۹۷۵) ى مشه ختى (به رانبهر
۱۵۶۷-۱۵۶۸ ز) هاتى به سهر دنيايى.

ژين وسرهاتى يا جزيرى:

چو تشئى و هسا ژ ژين و سهرهاتى يا مهلايى جزيرى مه نه زانى به؛ چونكى چو
ژيندهر نه ل سهر دهمى وى و نه پشتى وى ژى ل دور ژينه نيگارا وى نه هاتينه
نقيسين، و نه گهر تشتهك هاتبه گوتن ژى ههر گوتنا دهقى به!

سهيدا علائه ددين سجادى هندهك پيزانينان ل دور ژينسا مهلايى جزيرى
قه دگوهيژت و ددهته ديار كرن كو نهف پيزانينه نهون يين محمدهد على عهونى
د كاغزه كى دا بو وى هنارتين، و هسا دياره كو عهونى نهف پيزانينه ژ هندهك
مهلايىن كورد بهيستينه .. ژ وان پيزانينان:

جزيرى دهمى هيشتا زارو قهستا مزگهفتى كرى به و ل نك بابى خو شېخ محمدهد
فيرى خواندنى و نقيسينى و قورئانى بوويه، پاشى ل گهلهك دهقهرين كوردستانى
گه رپايه وهك فهقى ژ بو وهر گرتنا زانينى، قهستا ناميدى يى و جوله ميرگى و نامه دى
(دياره كرى) كرى به، و دهمى ژى يى وى سيه و دو سال ل گوندى سترباسى
- ل نيزيكى نامه دى - و ژمهلايه كى ديژنى : مهلا طاهان ئيجازا مهلاتى يى وهر گرت و
بوو مهلايه كى دووازه علم.

پشتى وهر گرتنا ئيجازى بوو مهلايى گوندى سربا ل دهقهر دياره كرى پاشى چوو
حهسه نكيفى و ل وئيرى بوو مهلا ودهرس ددانه فهقى يان و ئيجازين مهلاتى يى ژى
ددان.

پشتى هيامه كى ژ حهسه نكيفى زفري وهاته باژيرى خو (جزيرا بوتان) وهتا مرنا
خول ژى يى حهفتى ويينج سالى يى لى ئاكنجى بوو^(۵).

بهلى وهكى ناشكهره نهف پيزانينه د چو ژيندهرين نقيسى دا نه هاتينه.

جزیری یی شاعر:

فہ کولہرین دیروکا ئە دەبیاتین کوردی ھەمی ل وی باوہرینہ کو مەلایی جزیری
سەردەفتەری ھەمی شاعر و ئەدیبن کوردە، و دیوانا وی ئەوا گەھشتی بە مە
باشترین نیشان و گروڤە یە ل سەر فی چەندی ..

جزیری ب شاعری یی یی ھاتی بە ناسین بەلی کانی چاوا ئەم چو ژسەرھاتی یا ژینا
وی نزانین وەسا ئەم چو ژسەرھاتی یا وی یا شعری ژێ نزانین، کانی کەنگی دەست
ب ڤەھاندنا شعری کری یە؟ وچ بەرھەم - ژبلی دیوانی - ھەنە ؟ ب تنی مە ئەو
ھەلبەستین وی دیتینە ئەوین د دیوانی دا پاراستی مایین ئەوین ھندی دگەھینن کو
جزیری شاعرە کی پایە بلند وی ھفتا بوو !

دخواندە کی دا بۆ دیوانا جزیری ل سێ جھان دیروکا ڤەھاندنی بۆ مە دیسار

دبەت:

جھیی یە کی:

د قافی یا (سین) ی دا ، دەمی د بیژت:

تورکی خوونریز و خوماری مە ب یە ک غەمزەبە کی

زۆھدی چل سالە ل من زیر و زەبەرکر ژ ئەساس!

ژ فی د ئیتە زانین کو جزیری ئەف ھەلبەستە ل چل سالی یی ڤەھاندی یە، ئانە کو

ل سالا (۱۰۱۵) ی مش (۱۶۰۶) ی ز.

جھیی دووی:

د قافی یا (نوون) ی دا دەمی د بیژت:

سە سالە ژ دەرد و ژبەلایی تە ھەلاکین

حەتتا ب ڤەلەک ھەر درەتن ئاھ و ئەھی من!

ژ فی ژێ د ئیتە زانین کو وی ئەف شعەرە ل سیھ سالی یی ڤەھاندی یە، ئانە کو

ل سالا (۱۰۰۵) ی مشەختی.

جھیی سی یی:

دهه لېبه ستا دويماهي يې دا ژبناخه يې ديوانې جزيرې د بيژت:

دهمه كي دا بسه پيرين سه د سالان له و نه ليف تين مه دحرفين فالان
كول شه كلي ره قه مي سه رسالان تسوي مرادا مه ژ عه رعه ر بالان
ودياره كو مه به ستا جزيرې ب دو نه ليفان دو هه ژمارين يه كن، نانه كو يه كي
هه يقا يه ك -- سه رسال -- وهه ژمارا سالي زي ب في ره نكي دهر دكه فت:

شكل = ۳۵۰   رقم = ۳۴۰   سرسال = ۳۵۱

وكوما هژماري دبنه (۱۰۴۱)، نانه كول رږژا سي شه نسي (۱/۱/۱۰۴۱) ي
مشه ختي به رانه ر (۱۶۳۱/۷/۲۹) ي زاييني جزيرې ديوانا خو ب دويماهي ئينايه،
وهنگي زي يې مه لايي جزيرې (۶۶) سال بوو.

وتشتي پتر في بوچووني بنه جه دكه ت نه وه جزيرې د شعره كا خو يسا دي دا
دبيژت:

نه لاله ل من حه ياته چ شه كمكه ر ونه باته

ژ نوو فه دي جوان بم گه ر بهن بكم گولا گه ش

وهژمارا نه بجه دي يا په يقا (الله) دبنه (۶۶) وه كي مه ل جهي وي د ديوانې دا
ئيشاره ت دا يې.

جزيرې يې عاشق:

جزيرې يې شاعر د ديوانا خو يا مه زن دا گه له ك بابه تين جودا جودا فه گرتينه و
به حس زي كرى يه، لي بابه تي ژ هه مي بان پتر ل دور زفري عشق و
نه ئينداري يه .. و نه ئينداري يا وي نه وه كي نه ئينداري يه كا دي يه، نه ئينه كا تي كه له
دگه ل فه لسه في و صوفياتي ي و ل گه له ك جهان زه حمه ته كا زنده ب
خوانده قاني دكه فت هه تا بشيت فان بابه تان زينك فافيرت.

گه له ك گوتن د دهره فا نه ئينداري يا جزيرې دا هاتينه كرن، لي نه ف گوتنه
هه مي دبي بنيان و چو نيشانين ناشكه را وبنر ل سه ر نين و يه كي وه كي جزيرې

سهرهاتی یا ژینا وی هیشتا د تارایی دا مایی، یا غه ریب نینه کو سهرهاتی یا عشقا وی ژی یا روهن و ناشکرا نه بت. و ههر چهنده جزیری د شعرین خو دا هه ژماره کا ناڤین کچان ئینایینه لی ئەڤه نابته دهلیل کو یهك ژ فان ناڤان ناڤی دلبره وی یه، نه خاسمه ئەگه ر ئەم ل بیره خو بینین کو ئەڤ ناهه د شعرین باره پتر ژ شاعران دا دوباره بووینه .

مهلا.. یان نیشانی ؟

ئەڤه ئەو ههردوو ناسناڤن یین کو جزیری د شعرین خو دا بو خو دانایین و پتر ژ جاره کی دوباره کرین .. مهلا؛ چونکی وی دهستویرنامهیا مهلاتی یی وەرگرتوو و دژینا خو دا مهلاتی دکر، ههر وهسا دهرس ژی ددانه فهقی یان وئجازه ددان، ووهکی دئیته زانین ئەو یهك ژ سهیدایین مهدهسا (سۆر) بوو ئەوا ل جزیری ناڤدار.

و ل دۆر هلسبژارتنا وی بو ناسناڤی نیشانی، سهیدا مهلا ئەحمه دی زفنگی دبیزت: نیشانی دبت پالقه دان بت بو نیشانی کو ب راما نا ئارمانجی دئیت ئانه کو ئەو یی بوویه ئارمانجا تیرین ئەڤینی یان ژی ئارمانجا نهخۆشی و گرفتاری یان ژ بهر ئەڤینا خو، و دبت پالقه دان بت بو نیشانا ل سه رپوی، ههر وهکی وی دڤیت خو بو نیشانی پالقه دهت ژ بهر وان مه دحین وی بو کرین (۶).

ژی یی جزیری و مرنا وی:

وهکی مه ڤه گتیرایی جزیری ل سالا (۹۷۵) ی مشهختی بهرانبه ری (۱۵۶۷ - ۱۵۶۸) ی ز هاتوو سه ر دنیا یی، ول سالا (۱۰۴۱) ی مشهختی (۱۶۳۱) ی ز دیوانا خو ب دویمای ئینابوو.. ژڤی دئیته زانین کو ژ یی جزیری ههر چاوا بست ژ شیست و هفت سالان کی متر نابت.

د وئ شعری دا ئەوا مه‌لایئ جزیری و فه‌قی‌یی ته‌یران ه‌افیتی‌یه به‌ریسه‌ك، ته‌یران
سۆر ب سۆر ئاشكه‌را دكه‌ت كو وئ و جزیری ئەف شعره ل جزیری فه‌هاندی‌یه
ل سالا (۱۰۳۱) ی مشه‌ختی (۱۶۲۱) ی ز ته‌یران دبیژت:

برینداری عشقی‌مه
دوورم ژ سه‌سا به‌هان
دزان مه‌دداحی کی‌مه
ده‌زار و یه‌ك و سه‌هان
ئه‌ه‌ناخوانی (مه‌لی) مه
ل هه‌موو عه‌رد و جه‌هان

پینگۆتئا (ئیرو وهرن ..) ئەوا فه‌قی‌یی ته‌یران ب مرنا جزیری فه‌هاندی و ده‌قا
وئ ل دووماهی یا فئ دیوانی هه‌یه، فه‌قی ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی فه‌هاندی‌یه.
وسه‌یدا عه‌لانه‌ددین سجادی ژ ده‌ستنه‌یسسا عه‌بدلقادری ئه‌سامیدی فه‌دگوه‌یزت كو
جزیری ل ژیی (حه‌فتی وپینج) سالی‌یی مربوو (۷).

ل دویف فئ گۆتنی دقیت بیژن: جزیری ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی
(به‌رانبه‌ری ۱۶۴۰ ی ز) چوو بوو به‌ر دلۆفانی‌یا خودی، وئه‌فه چه‌نده‌کی وئ گۆتنی
ب هیز دئخت ئەوا د بیژت: فه‌قی‌یی ته‌یران ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی هه‌لبه‌ستا
(ئیرۆ وهرن..). ب مرنا جزیری فه‌هاندی‌یه، ویا زانایه‌ كو سالا فه‌هاندنا فئ پینگۆتنی
ب رپكا حسیبا ئه‌بجهدی ده‌ر دكه‌فت و ب فئ ره‌نگی:

حه‌فت عه‌ین كو لام ژئ بوو جودا شین و گـری دیسسا ته‌ دا

$$ع ۷۰ \times ۷ = ۴۹۰$$

$$۴۹۰ - ل (۳۰) = ۴۶۰$$

$$شین = ۳۶۰ \quad گری = ۲۳۰$$

كۆما هه‌ژماری دبه‌ته (۱۰۵۰) كو سالا مرنا جزیری‌یه.

گۆرا جزیری:

مه‌لایئ جزیری ئەوی بی دوونده‌ه چوویی چونكوو ژن نه‌ ئینا بوو - وه‌کی
دبیژن! - ل جزیری مربوو وگۆرا وی هه‌تا نوکه‌ یا ئاشكه‌رایه دكه‌فته د سه‌رداڤه‌ کی

دا ل ئافھىيى مەدرەسا (سۆر) ل جىزىرى و دەمەكى درىژ خەلكى دەقەرى
ب چاقى پىرۆزىيى بەرى خۇ ددایى!

ئەف دانەيە ژ ديوانا مه لايى جىزىرى :

وھكى مه ديار كرى ديوانا جىزىرى گەلەك جاران چاپ بوويە، بەلى دەمى مه
ديتى كو ديوان نوكة ب ساناهى ب دەست ناكەفت ژ بەر نەمانا دانەيىن چاپىن
بۆرى، ئەقە ژ لايەكى قە، و ژ لايەكى دى قە مفاوەر گرتنا كىم ژ چاپىن بۆرى
ژ لايى خواندەقانى كوردى ئەقرو قە چ ژ بەر رەنگى رېنقىسى بىت يان ژى ژبەر
هەبوونا هژمارە كا نە يا كىم ژ خەلەتى يان.. مه دىت يا د جھى خۇدايە ديوان
د چاپە كا نوى دا دەرېكەفت، ب رېنقىسا كوردى يا نوى و ب كراسەكى قەشەنگ..

ژىدەرئىن مه :

پىنچ ژىدەرئىن سەرەكى هەنە مه ژ بۇ ب جھكرنا قى چاپا نوى پالدايە سەر ئەو
ژى ئەقەنە:

۱- دەستنقىسا شاعرى بەدىنى، مىرى ئامىدى يى: محمەد طەيارى كورى
ئىسماعىل پاشايى، ئەوال ساللا (۱۲۳۱)ى مشەختى (۱۸۱۵)ى زهاتىيە نقىسىن.
ئەف دەستنقىسە د كىتېبخانەيا سەيدا مەلا تاھايى مابى داىە، و د فەرۆز و دەھمەنان
دا نىشانا (پاشا) مه بۇ قى دەستنقىسى دانايە.

۲ - دەستنقىسا مەلا مستەفايى يووسقى، ئەوال ساللا (۱۳۵۷)ى مشەختى
بەرانبەر (۱۹۳۷)ى زهاتىيە نقىسىن، و د كىتېبخانەيا سەيدا مەلا مەجوودى
يووسقى داىە، و نىشانا (يووسقى) مه د دەھمەنان دا بۇ دانايە.

۳ - دەستنقىسا سەيدا مەلا تاھايى كۆقلى ئەوال ساللا (۱۳۶۹)ى مشەختى
(۱۹۴۹)ى ز ل بەر دانەيا شىخ طاهرى شۆشى نقىسى، و د كىتېبخانەيا سەيدا محسن
ئىبراھىم دۆسكى داىە، و نىشانا (كۆقلى) مه بۇ دانايە.

۴ - دەستقیسە کا دی یسا دیوانی ل سالا (۱۳۵۷) ی مشهختی (۱۹۳۷) ی ز هاتی به نقیسین، نافی کاتبی ل سەر نینه، ل پییشیی نقیسی به: (صاحبه ومالکه عمر بن أسعد) ئەفە ژى د کتیبخانەیا محسن دۆسکی دایه، ومه نیشانا (عهمههه) بۆ دانایه.

۵ - چاپا (العقد الجوهري) یا مه لا ئەحمه دی زفنگی ئەوال قامشلی چاپ بووی. ومه د دههمهنا ههه شعره کی دا جوداهی یین بهرچاڤ دهستیشان کرینه، ومه رهنگی دورستتر ژ لایی کیشی فه پاشی ژ لایی زمانی فه - ل دویف لهجه یا جزیری - ل سهری هه لژارتی به وبنه جه کری به.

ههه وهسا ئەم ل چاپا سهیدا صادق بهاء الدین ئامیدی ژى زفرینه بۆ مفا ژى وهرگرتن وهه فهه کرنی، ومه نیشانا (ئامیدی) ل دههمه نی بۆ دانایه.

ویشتی چاپا ئیکی به لاقبووی، سی ژینده رین دی ژى یین دیوانا جزیری ب دهست مه که فتن بۆ فی چاپی - کو چاپا دووی یه - مه مفا ژى وهرگرتی یه، پشتی کو مه هه فهه کر نه ک د گهل کری، ئەو ژى ئەفه نه:

۱ - دەسنقیسا سهیدا مه لا (عه بدره هانی وهستانی) کو ئیک ژ زانایین ده فهه را بۆتانه، وخودانی شه رحه کی یه ل سهر دیوانا جزیری، کو مخابن هتا نوکه نه هاتی یه چاپکرن، ئەف دهسنقیسه ل سالا (۱۳۴۹) مشهختی بهرانههه (۱۹۳۰) زایینی هاتی به نقیسین، ومه نیشانا (وهستانی) بۆ دانایه.

۲ - دەسنقیسا سهیدا مه لا (عه بدسه لامی جزیری) ئەو ب شه رح فه، کو سالیین چلان وپینجی یان ژ سه دسالا بیستی زایینی هاتی به نقیسین، ومه نیشانا (عبدالسلام) بۆ دانایه. ^(۸)

۳ - چاپا حه له بی، کو ب هه زرا من ل سالیین چلان ژ سه دسالا بیستی هاتی به به لاقکرن، ونیشانا (حله ب) مه بۆ دانایه.

هیقی دارم ئەه شایم - ب فی کاری خو - خزمه ته کی پیشکیشی ئەده بی کوردی و دیوانا مه لایی جزیری بکه م .. و ل دووماهی یا فی پیشگوتنی سوپاسی به کا گهرم ناراسته ی سهیدا ئیسماعیل تاها شاهین دکه م ژ بهه رهنج وزه هه تا وی د گهل مه

كيشايى ههتا ئەف بەرھەمە ب فسى رەنگى ھاتىسە پيش، و خودى ھاريكارى مسە
ھەمىيان بت.

-
- (١) علاءالدين سجادى: ميژووى ئەدەبى كوردى، چاپا دووى، سالا ١٩٧١ز، بپ ١٨٦.
  - (٢) أحمد بن الملا محمد الزفنگى: العقد الجوهرى في شرح ديوان الجزري، چاپا دووى، سالا ١٩٨٧ز، بپ (ل).
  - (٣) تحسين ابراهيم الدوسكى: مراجعة تاريخية في ديوان الجزري، كؤفارا (مەتین) ھەژمارا (٤١)ى، خزيرانا ١٩٩٥ى ز.
  - (٤) بؤ پتر پيتزانين ل گؤتارا مە يا بەرى نوکە بەحس ژى ھاتىسە کرن بزفره.
  - (٥) علاءالدين سجادى: ژىندەرى بەرى، بپ ١٨٦-١٨٧.
  - (٦) أحمد الزفنگى: ژىندەرى بەرى، بپ (و).
  - (٧) علاءالدين سجادى: ژىندەرى بەرى، بپ ١٨٧.
  - (٨) ئەف دانەيا ب شەرح فە مە بؤ چاپى بەرھەفکر، و ل سالا ٢٠٠٤ دەزگەھا سپيريتز يا چاپ و ھەشانى ب چاپکرنا وى رابوو.

قافی یا (ا)

نهوایا موطرب و چهنگی

(چارخشته کرنا شعره کا
حافظی شیرازیہ)

نهوایا موطرب و چهنگیٰ فهغان نافیته خہر چهنگیٰ
وہرہ ساقی ہتا کہنگیٰ نہ شوین دِل ز فیٰ زہنگیٰ
حہیاتا دِل مہیا باقی بنوشین داب موشتاقی
(اُلا یا ایہا الساقی ادر کأساً وناولہـ)
کو کاتب دیمی جہ دہل کت شکہ سستہ خہط مہوسہ لسلہل کت
ژ یہک حہرفان موفہ صہل کت کیہ فیٰ موشکالیٰ حہل کت
دزانی روودیٰ عوود^(۱) نہووہل چ داٹیتن سررود نہووہل
(کہ عشق آسان نمود اول ولسیٰ اُفتاد موشکالہـ)
ژ مہرا ویٰ شہ فہق سہ عدیٰ شہرین لہ علیٰ شہ کہر وہ عدیٰ
دنالم شوبہ تہی رہ عدیٰ عہ جیب لسیٰ ز فیٰ جہ عدیٰ
(کہہ دِل راتہ باب ہہر چینش بکفری^(۲) میرد دینش)
(ز تاب جعد مشکینش چہ خون اُفتاد در دلہـ)

- (۳) تاقى (كۆڭلى، يوسىنى، عبدالسلام).
- (۴) شەقى (يوسىنى، زىنگى، ئامىدى) زوى (كۆڭلى).
- (۵) شەفەق (كۆڭلى، يوسىنى، زىنگى، ئامىدى) و ب من وەرە شەفەق دورستزه !
- (۶) حەرفان (يوسىنى، زىنگى، ئامىدى)
- (۷) پو (پاشا، عبدالسلام، وەستانى).
- (۸) وامهلهها (پاشا، كۆڭلى، عبدالسلام، وەستانى).

نَسْمَى تَهِيَه مه ڪتووب

نَسْمَى تَهِيَه مه ڪتووب د ديوانى قـــــــدم دا
حرفهك قهلمى علمى ب ته قويمــــى رهقم دا
نه شكال و خه طين دائره يى نقطه يى علمن^(۱)
نه ف نه قش و مثالن د خه يالاتى عدهم دا
ميم مه طله عى شه مسا نه حه د نايينه صفت كر
لامع ژ عه رب بهرقى ل فه خخارى عه جهم دا
دا شاهدى نه سما ب هه مى و جهى بناسين
يهك مه ستي صه مه دكر، ب يه كى نه قشى صه نه م دا
يهك گرتي يه زولفى ويه كى خيال نومايى
نـــــايينه ب نه سكه ندهرى و جام ب جهم دا
نه رواحى موقه ددهس شه يى قه دران ته دخوازن
نوورا تهيه مــــصباحى د قه نديلى حه رم دا
دا وه قستى لقايى ب ته حه ي بين د به قايى
من نه قدى دل و جان د فه نايى ب سه له م دا

ياقوت فروشان د کف نه لاسی شکه ستن
نه ف صه فحه یی نه لاسی کو نه ققاشی قه له م دا
یا ره ب ژ چ روو له ب ب نه نایا ته گو شایم
(سبحانک لمن أحصي في شأنك حمدا)
مننه ت ژ خودایی کو ب عه بدی خوه مه لایی
ئکسیری غه می عشقی - نه دینار و درهم - دا

---

(۱) عشقن (وه ستانی) .

مه ششاطه یی حوسنا نه زهل

مه ششاطه یی حوسنا نه زهل   چه نگالی زولفان تاب دا
دا عشق هل بت پیل پیل   قه لبی مه لی^(۱) جه للاب دا

حوسنا حه بیب ولوظفی یار   ئافیته دل عشقما غه دار
لهو سه لب کر ژئی ئختیار   وی حوسنی ئه ف ئیجاب دا

من دی سه حهر زولفین دمه ست   هاتن سه ما ئحرام به ست
چوون سه جده یما خالی ب قه ست   لهو حاجبان محراب دا

رووح و رهوانی من حه بیب   دیسما ب ته لبیسا ره قیب
ره نجیده کر مسکین غه ریب   ته رکما دلی ئه حباب دا

مه حبوب ب جاما پور گولاف   که رکمر ل من جه رگ وهناق
زهرا هه لاهل بوو دناف   لهو ساقی نهو جوللاب دا

وان ده ست و زهند و ساعدان   مهی دانه شه یخ و زاهدان
مهستی ب چه شه می شاهدان   نهو نیرگزا سیراب دا

وان نوقطه يان هن بوونه کيم	مسکي ^(۲) ره شاندي نهز دبييم
کاتب ژ نوو ئعـراب دا	لسي خه طلي ره يحاني ل ديم
ئهو بوو ل من نه قشي به صهر	نازک قسه دا نوورين به شههر
ناف ديدهيي بي خواب دا	ئينا ^(۳) خه يالسي هر سه هر
پور دا مه فنجانا عه قيق	ئهو تسللي يين نازک ره قيق
مننهت ب من وه ههاب دا	ئهو بساده يسا نوورين ره حيق
مه ي هاته شه هکاسا سوري	دا خه ف نه بين ^(۴) به ژنا فهري
ديسا شه رابا نصاب دا	مننهت کو ئيرؤ ديم دورئ
کي دي فه خوت ئيرؤ ب خه ف	مه ي هاته فنجانا صه ده ف
فه رفووري يا مه هتاب دا	ساقبي ب چه ننگ و ناي و ده ف
يان دي ب قوربان بي مه لي	عه يده وحه بي بي نه ذره لي
سککين د ده ست قه صباب دا	يا ره ب بسينم رؤژ هه لي ^(۵)

---

(۱) مه بي (زفنگي، ناميدي).

(۲) مسکه (عبدالسلام) مشکي (وهستاني).

(۳) دينا (کوفلي، يوسفي، زفنگي، ناميدي).

(۴) نه بت (زفنگي، ناميدي).

(۵) دهندهك ژندهران دا (وهكي: پاشا، يوسفي، عه مهر) ريزکا دووي وسي بي ژفي چارينه يي

پينک دگوهورن.

موغبه چه یین مهی فرووش

موغبه چه یین مهی فرووش   ههر سه حهری تیین سه ما
بساده خوه ران نـووش نـووش   مـانـه ل دؤری جه ما

هـن گـولی بـوو عـه نـه رن   هـن د شـرین نه سـمـه رن
هـن گـوهـری دانـه یـن   مـثـلی سـوهـیلـی سه ما

هـن زهـرینـه پـور سـورن   سهـر ب پهـر و^(۱) دیم دورن
مـن کـو د چـه رخی و ه دی   صـهـبر و قـهـرارم نه ما^(۲)

صـهـبهـبر و قـهـرارم کـو بـر   جـهـرگ و جـهـگـهـر هـور دکر
ظـولـمی و هـر نـگ کـی دکر   جـان دـبـر و دل تـهـبا

جـان و دلـی مـن نه وه   حـور و هـشی مـن نه وه
پـسـادشـه هـی مـن نه وه   نـم ل دهری وی گـهـدا^(۳)

یـاری کـو دی نـم گـهـدا   دـسـت ب دـسـتی مـه دا
نـم ب سـهـمـایـی بـرین   رهـقـص و سـهـما زی و ه ما

گۆتتسه مه دوردانسه يسي   ئهم ژ تته و تو ژ مه يي
لهوب حه قيقهت يه كين   مه سئله بي شو بهه ما

دامه ب ده ستي سوري   جاما ژ رهنگي دوري
جه ذبه گهها جان و دل   پور شه ووشان دن هه ما^(۴)

باده م نورو شسي ژ ده ست   چوومه ژخوه ومامه مه ست
قه طره ب به حري گهها   به حبر ب عيني خوه ما

گوروشسي ب عامي مه ده   ته رك ي مودامي مه ده
(أكثرهم في غما   أغلبهم في عما)

حهر ف ژ يهك بوونه فه صل   گهر بيري وان ب نه صل
حهر ف دبست يهك خه طهك   خه ط كو نه ما نوقه ما

وه حده تتي (مطلق) مه لا   نورو ره د قه لبان جه لا
زور د قتي مه سئله لي   نه هلي دلان شو بهه ما

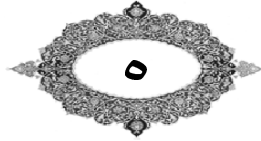
---

(۱) سور پهرينه (كؤفلي).

(۲) من گز وه چهرخي د دم مثل سهيل السما (كؤفلي)

(۳) نهف مالكه ويا بهري وي ل نك (پاشا، وكؤفلي، وعبدالسلام) نينه.

(۴) نهف مالكه ژي ل نك (پاشا، كؤفلي، وهستاني) نينه.

چين چين گرن

که سڤک نه طله سا ديبا قه با	چين چين گرن زولفيين سيبا
تسيکيل گرن لازم صه با	ئييييى نشان نابن خويبا
ماداري به دري کمر دو کسه ر	مين دى صه با بايي سه حه ر
ديسا ب زولفان را ته با	قه وس وقوزه ح زي هاته ده ر
عه نيه رفه شان بن سه د سه لام	ئييرو ژ مه ل به درا ته مام ^(۱)
(أهلاً و سهلاً مرحباً)	ئيه هودهدوي شيرين که لام
مه حبوب وشيرين سور هه يه	مين دلبيه رهك وهك دور هه يه
به لقيس صفت مه سکن سه با	حوسن وجه مالهك پور هه يه
لي هي ل ئوسلويبا به ري	مه دقيي پهرى يا دلبيه ري
تي و دچي ته شيبه ي با ^(۲)	لي كفش ببى تو ژ په نجه ري
ئهو ظالما هشار و مه ست	شوخ و شه پيالا مه ي پهره ست
(في طيها نشر النبا)	قي نامه يي خه ف دى ف ده ست

بیـیـژ ئه و شیریننا سور پهری   دوردانسه یا ئه ز موشته ری :
کان عه همد و په پیماننا به ری؟   بی فایده چوون شو بهی هه با (۳)

نه ی شه ککه را سپی ده ست وزه ند   زانم مه جالی نامه خو ه ند
لیـشان ته به سسوم کر ژقه ند   (ماست کبان فی ربا)

دل بهر مه جالی نامه دی   ناسی کو نیشاننا مه دی
نیـونه ک موخالف تی نه دی   (هل قلبها نحوي صبا) (۴)

قاصد ب مه قصودا مه هات   با موژده ئوئه مر و بهرات
نیشان هنان هه م خه لات   شه هزاده یا گولگوون قه با (۵)

ئیرۆ مه جال لی هات ووهخت   دیسا جوان بوو من درهخت
ئهو لامعا دایی ژ تهخت   (ما کان برقا خلبا)

سه لوا رهوان زهرریـن وهرهق   چیچه ک مه لی دین ئه و نه سهق
(یساقوتها یحکي الشفق   یحکي عقوداً کوکبا)

---

(۱) ئیرۆ مه دی به درا ته مام (کۆفلی).

(۲) لی کفش بیته ژ په نجه ری بی و بخت ته شی بهی با (زفگی ، نامیدی).

(۳) ته شی بهی با (پاشا، عه مه ر، کۆفلی، یوسفی).

(۴) هل قلبها نحو الصبا (پاشا، کۆفلی).

(۵) گول گول (کۆفلی).

(*) ب ریتز کرنا مالکین فی هه لبه ستی ده می ژنده ران دا وه کی یه ک نینه ، مه وه کی ده ستنیسا
(پاشا) ی نفیسی به .

دلبر شڪينا شه ڪڪرهڪ

دلبر شه شڪينا شه ڪڪرهڪ (فقلت: يا روحي متي ؟)
گهو من: حهتا خاطر ههبت من گهو: چ ڪم نه ز بسا ههتا ؟
زولفان تو بهس چين چين بڪه بسڪين موقابل دين بڪه
پيشڪيشي يهڪ زولفهڪ تهبن مولڪي خوتهن تهختي خهتا
دل بهه ندي داڦا زولفهڪي ڪهفتي ڪهه مندا ئولفهڪي^(۱)
(هل في يد المفتون شيء ؟) او ڪيف اصنع يا فتتي ؟
زولفان بوت وشيرين لهبان زهه رينه شو بههت عه قره بان
لسي من زهسڪا پور گري ئيرؤ تنئي گرتن دو تما
نسبهت پهرى زي بهه ايه نهو وهڪ نيبرگزا يه ڪتايه نهو
(يا من رأى خلي فهل يشبهني بشيء قاسمنا ؟)
مهه ژ بوغچه يا يار زهييني بي پورس يهڪ^(۲) سيڻهڪ چني
(فبما جنيت جنيتي مهه ما جنيتي جنيتي)

(۱) ئلفهڪي (عبدالسلام) .

(۲) نهڻ چارينه ل نڪ (وهستاني) نينه .

(۳) مهلا (عبدالسلام، وهستاني، حهلهب) .

ب نارى فورقه تى سوهتم

ب نى نارى فورقه تى سوهتم ژ فه رقى سهر هتا پيدا
خه ده ننگا غه فله تى نوهتم ژ به رقا لامعا تپيدا
خه ده ننگا فورقه تى ره عده دلى نهو غه فله تى لى دت
دبېژم: وهر جه بهل بت نهو بکه ربت وى د گافى دا ^(۱)
هه چى فورقه ت نه دى هجران نه بى من داغ وکەى لينه
ژ بسل دهر بى د هجرانى فراقى روح و جان کسى دا
ژ ههر بى داغ و بى دهر دى مه پورسن محسنه تا عشقى
چ زانسن بى خه بهر ژانسا دلى داغ و که سه ر تپيدا
که سى محسنه ت دى و فورقه ت فه خواری جورعه يا هه جری
گری وان تى ب حالى من دقى هجران و زه جری دا
ب داماس ^(۲) موجه تى به ندم خه ده ننگا فورقه تى دل نوهت
ب شوبه ی مورغى نیم بسمل ده ف وهر تپیم د خونى دا
برووسکا باطنى دا دل دپیتى سیننه وى وهر بوو
کو دى بیستن ته بیستا دل دناف وى نار و پیستى دا!
ژ ئولفى شوبه ته تى زولفى مه دام لهو بى قه رارم نهز
کو جانى من عه زیز ئسیرۆ چوو ودل وى د ئولفى دا

ژ مه‌جبوب دوور کرم چهرخی فهلهك وئ پور هلاقیتم
 نزانم دئ ل کور دت من د قئ دهوران و چهرخی دا
 حه‌بیبئ بی خه‌طا کوشتم ب دهربا فورقه‌تی ئاخمر
 ژ وئ رۆژی دزانی من کویار نه و تیر ل جه‌رگی دا
 گهلؤ دیسا ببینم نه ز چرایئ وه‌صله‌تی هل بست
 بسؤژم شوبه‌ی په‌روانی ل بهر وئ نور وشه‌وقئ دا
 ب دهربئ که‌وکه‌با صوبحئ ل مه‌شرق زوهره طالع بت
 زوحه‌ل دوور بت ب شه‌ش بورجان و وندا بت دغه‌ربئ دا
 ژ قوندوس زوهره په‌یدا بت ژ هندس^(۳) موشته‌ری بی‌ت دهر
 سپیدئ دت ثوره‌ییایئ شه‌فه‌ق دت قامه‌تی پی‌دا
 ژ شه‌وقئ نه‌برووان بنمیت هلال دیسا د قه‌وسه‌ینان
 ژ خاوه‌ر بی‌ته دهر خورشید^(۴) ظه‌لام وه‌ربئ دنووری دا
 ب وهردان زه‌یین گولشه‌ن چه‌مه‌ن^(۵) و لاله بشکفتن
 بسنه‌فش و چیچه‌کان فیکرا شه‌فه‌ق دا یه‌ك د ره‌وضئ دا
 سه‌هر گه‌ه عه‌نده‌لیب مه‌ستن ژ به‌نا وهر د و بشکۆژان
 شهبئ تووتاك و گۆیینه‌ن دنالیسن نهم دفرقئ دا
 ل که‌لبئ ئاستانی خوه نه پورسی قه‌ط حه‌یب جاره‌ك
 گهلؤ نائینه‌ بیرئ نهم دقئ نیچیر^(۶) و راقئ دا
 دزانم شه‌ه‌سواری من غه‌زالسه‌ك وئ دفتراکئ
 ب جایی صه‌یدی نه‌ز بووما دوی فتراك و به‌ندی دا
 چ حه‌د صه‌یدی هه‌زار جانن دفتراکا حه‌یبئ من
 کو سه‌د جه‌مشید و که‌یخوسره و غولان من سه‌ر ده‌قئ ری دا
 د ده‌ه سالان مولازم مام و یاری روونه‌دا جسه‌اره‌ك
 وه‌گه‌ر نه یار نه‌گه‌ر روو دت هه‌یه جاره‌ك د سالی دا^(۷)

دلسو مزگینسه من شابه کمو سولستانى مه دى بیتن
 ژمن بساوهرکه په یغامى سهحر مزگین ب من پیددا
 شوکور بیناهی یا من هات و یه عقوب دیده رهوشه ن بوو
 ب بوویا یووسفى مصرى ل که نعانى به صهر پى دا
 نه سیمى سونبول و سیقان سهحر دا چه بس و زندانى
 فه بوو قوفلا مه بى مسفته زرنگینى ژ قوفلى دا
 فراقى شهف ب ئاخر چوو سپیده کفش بوو دیسا
 مهربخا نه حس ئاقابوو خوبا بوو رۆژ د شهرفى دا
 دجه رخصى وهك نوجووم دیم دۆر سه ما هاتن قرانا یهك
 هه ییشما به در بوو نهو سورپه رى من دى دره قصى دا
 ژ وادى ئەهیمه نى دلبر نزام ئەنگوشتهك ئظهار کر
 کو خواهش ئەنوار و بهرقن نهو ته جه للى بوون دطوورى دا
 قرانسا زوهره یى من دى دبه ر عقدا ثوره ییایى
 ژ په روینان دبیتۆم عه کسه هیژ کهفتى دجامى دا
 چه بیبى عه زمى صوحبه ت کر دجامان لهو شه راب ئانى
 دلى من دى دو صه ییادان ژ بوريسان را به رى وى دا
 ژ شه کلى ئەبروو یین ساقى وه به درهك من موقابل دى
 هسلانن سه د هلال ئیرو^(۸) ئشارهت من ژ عه کسى دا
 ب توولین ئاستانى را فه خوهندم میسر ب دهر گاهى
 ب فى چافى چه بیب دیتم شوکور نهف شه فقه مهولى دا
 ب زه رى خواهى شه ریف^(۹) خواهندم گو: خدمه تکارى دیرینی
 ته پور جه ور وجه فا دینه د سلووک وسه عى وجهدى دا
 بچین^(۱۰) وهردان ژ گولزاران کو نه غیاران ب دهست خارن
 ژ مه خصوصان د دهر گاهى دوعا من نهو د هه جری دا

ب ته شريفًا خوه نه ز خوه ندم ژ لوطفسي به ننده نيشان کر
 خه لات وشه فقهه ودل دان شوکور خوازين کو باخوي دا
 مه هادر سه جده يسا شوکري ل وی عهردی موقه ددهس کر
 ب موژگانين خوه دور سوفتن نه نی مالی ل عهردی دا
 هه يسا بيناهي يا چه هه ثمان بوت وعوززا ولاتسي من
 تويی پي شبر سو جوودا من سه حرگاهان دخه لوی دا !
 ل بسال علمي ته مه علموومه ژ ژيني من تو مه قصوودی
 فدایي جان مه دی جان بت د قه ستا وه صل ودينی دا
 ب حوسنا خوهی ئلاهی کی ^(۱۱) ب سه هم و هه يبه تي دينی
 نوجووم وکه وکب ولامع ^(۱۲) ژ بسالا تين ب به ژني دا
 ب خالين وهرد ونه سرينان ژ قودرهت خه ط کشاندي لي
 ب تهر حسا نيترگزا عيلى سه حرگاهان نه سيم ليذا
 کو توولسي ئاستاني دوور نه کی ئيدي ژ دهرگاهی
 ژ باخوي قی رجووناکين د بابي لوطف وره جي دا
 تو باری فورقه تي زانی دکارم نه ز ته حه ممول کم
 ب ناری کووهی قه نديلم بلا فيسلم ^(۱۳) دعشقی دا ^(۱۴)
 زهی دهردي مه زن فورقه ت جه گهر سو ت ئاته شی دا دل
 جهی صه بري نه ما چه ندان فه ره ج من دی د صه بري دا
 مه لا بی قامه تا يه کتا قيامه ت ^(۱۵) من ب چه هه ثمان دی
 فراقی رووسيا بن ته ژ من جانی شرين جسي دا

---

(۱) نهف مالکه د دستنقيسا (پاشای) دا نه هاتي به.

- (۲) ب به نېدا (پاشا).
- (۳) ژ سندی زوهره پهیدا بت ژ هندی .. (حەلب، وەستانی).
- (۴) بیتە خورشیدی (زفنگی، عبدالسلام، حەلب، وەستانی).
- (۵) دچیمەن لاله (کۆفلی) چمەن دا لاله (یووسفی).
- (۶) نەخچیر (پاشا).
- (۷) ئەگەر یەك جار روو دت یار بەسە ئەو جار د سالی دا (حەلب).
- (۸) هلال ئەبروو (کۆفلی).
- (۹) شرین (حەلب).
- (۱۰) بچین ئانە کو: بچینە، و ل نك (کۆفلی) بچن، هاتی یە، نانکو بچنە.
- (۱۱) ب حوسنا خوہ تو ناگاہی (حەلب).
- (۱۲) کەو کەبی لامع (زفنگی، حەلب).
- (۱۳) دیاری کووهی قەندیلیم مەگەر (زفنگی، نامیدی) بلا قیلیم (عبدالسلام، حەلب) ..
- (۱۴) ئەف مالکە ل نك وەستانی نینە.
- (۱۵) قەبا یا (پاشا).

سہری زولفا تہ

سہری زولفا تہ ب کوللابیٰ دوعا
ہاتہ دستہ مستیٰ مہ ب جہلابیٰ دوعا
صوفیٰ خیلوہ نشین بیین^(۱) د سوجود
ہردو بورھین تہ نہ محرابیٰ دوعا
عہرضیٰ کیٰ^(۲) دیٰ بکرم صورهتیٰ حال
کو تویٰ قبلہ ییٰ ئہرہابیٰ دوعا
ژ دوعا ییٰ قہدہ حہک دہر دہستہ
ہر سہر سونہتیٰ مہیٰ^(۳) نابیٰ دوعا^(۴)
گولٰیٰ ئقبالیٰ ژ گولزاریٰ قہبول
مہ چنی بوو دشہ کہر خوابیٰ^(۵) دوعا
بہر دو بورھین تہ ژ ئخلاص ویہ قین
مہ دویٰ سہجدہ یہ ئسادابیٰ دوعا^(۶)
ژ دلہہک صافیٰ تو محرابیٰ بیین
سہجدہ یہک لازمہ دہر ہابیٰ دوعا

مه ب دل (عروة وثقى) ته د دهست (۷)

ژ نه نایما تــــه سه رنه لقابې دوعا

ژ نه زهل يهك جهه تي دايه مه لــــي

هر مه نه خلاصه ژ نه سپايې دوعا

---

(۱) بيته (عبدالسلام) نينه (زفنگي).

(۲) عه رضه كي (عبدالسلام، حه له ب، وه ستاني).

(۳) مه ستي مه يې (كوڅلي، زفنگي، نامېدي).

(۴) ناب و دوعا (وه ستاني، حه له ب).

(۵) شوكر خوازي (يووسفي).

(۶) كو د وي سه جديه نه ربايې دوعا (وه ستاني، حه له ب) مه دبر سه جده ب نادايې دوعا

(زفنگي).

(۷) م د دل عوروه تي ووثقايه ب دهست (زفنگي).

ئىروژ دەريا خەنجەرى

ئىروژ دەريا خەنجەرى   لازم ب ئىپشاشانى مەلا
تەشپىھى زولفا دلەرى   زانم پەرىشاشانى مەلا

زانم پەرىشاشانى ژ دل   بىي حەد ب ئىشاشانى ژ دل
تەشپىھى بىرياشانى ژ دل   (باللە) نە ئىشاشانى مەلا

(باللە) چ طەبەئەت ئادەمى   يەك سەر دىم يەك عالمى
دەريايى قىف و قىلەزەمى   يان چەرخى گەردانى مەلا

يارەب چ وئ محىت كەشى   سەر تا قەدەم تىك ئاتەشى
مەجر و وحى قەوسى تۇزەشى   لەو دل ب پەيكانى مەلا

زانم ژ عىشقى دۆزەھى   بەحرەك ژ نارى ئىلەھى^(۱)
ئىروژ ماھى خەرگەھى   تەشپىھى سەيوانى مەلا

په پور لى كشاندن داغ وكه ي	نه ف سينه يا وهك ناي ونه ي
ياروب چ نسادانى مهلا	هر دل ب نائمه هلان نه ده ي (۲)
نایینه یا نه سکه ندهره	دور دانه یا دیم گه وهه ره
مه جرو و حى خالانى مهلا	بى مروه تان دل كبر كه ره
ته شېهې شيشى لى كشاند	بى مروه تى دل هه رر شانسد
ناتاهش ل سه ر دانى مهلا	كه ر كه ره خوى (۳) لى ره شانسد
حوسن وجهه مالا وى مهه ي	نيسارى ژ ره ننگى دوزه ه ي
خه ف كره چ عوممانى مهلا	مه د په رده يا قى خه ر گه ه ي
بى شاهد و جاما سه ده ف	نيرول عومرى خوه ي ته له ف
زانم په شيمانى مهلا	بى چه ننگ و ساز ونای وده ف
له و هه ر ب نار و نوره دل	زانم ته كووه ي طوره دل (۴)
له و مه ست و سه كرانى مهلا	شه هكاسه يا فه ر فوره دل
نا پوخسته خام بى مهر و جام	هه ر سينه يى تبابى ته مام
له علا به ده خشانى مهلا	غه ر قين د خوونسا دل مه دام
نانينه نه ظما سلكى عشق	پرر له عل و دور ته ژ كلكى عشق
مه علومه خاقاننى مهلا	ده ر به رر و به حر و مولكى عشق

بیّ حەد ل قەلبی شوبهیی نهی   جەه ورا تەه دانین داغ و کەهە
لەو بیّ مەحەل^(۵) خووەش نینە مەهە   ئەمەماب شێراننەیی مەلا

مەننەت ژ طالع هەر ژ بەخت   ئەصاف ب تەخت و بەخت و پەخت
بەلقیس ئەوی ئسانی ب تەخت^(۶)   ئییرۆ سولەهیمەننەیی مەلا

ئەو هەردو لەعل و هەردو وەشەم   گەه گەه ب ناز و گەه ب خەشەم
ئەو بەژن و بەلا هاتە چەشەم   مە د سەهیری پووحنانی مەلا

---

(۱) ئاسەهیّ (بیوسفی، عبدالسلام، وەستانی، زفنگی).

(۲) هیّ دل ب نائەهلان ددهی (زفنگی، ئامیدی).

(۳) خوون (پاشا).

(۴) زانم تە کو هەر طوورە دل (پاشا، حەلەب).

(۵) حەمەل (بیوسفی، زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام).

(۶) ب وەخت (زفنگی، ئامیدی).

(الله) سه جهه

يه لموومي عشقي شوعله دا ذاتي ته جهه لايما خوه دا ⁽¹⁾	(الله) سه جهه رگها نه زهل نسورا جهه مالا (لم يزل)
بي (اسم) و (آثار) و (صفات) خهف بوو دستر و په رده دا	ذاتهك ته جهه لابلوول ذات سورا حورو و فين عالسيات
جووشش نه دابوو به حري جوود يهك زي ته جهه لايي نه دا	ذاتهك موقه ددهس بوو و جوود وه صفي نضافات و قويوود
فيكرا ديهك ذاتي جهه فين وان پي ككفه نياز و عشوه دا	حوسن وجهه مالي خوه ست نه فين نسورا قه ديم بوو عشق و فين
حوسن و جهه مالا بي مثال ديسا خوه لي په روانه دا	عشقما ژ نسورا (لا يزال) نيساندي يه لمووم و شه مال ⁽²⁾

عشق و مه‌حبه‌بته هه‌ره‌ه‌بوو موحتاجی حوسنه‌ك دی نه‌بوو	حەق عاشقی ذاتی خو‌ه بوو نه‌قل وروایه‌ت ژێ وه‌ دا
بورهمانی عه‌قل دوور‌كر قیاس ئه‌وه‌هل ئه‌لاه‌ی (٣) پێ بنه‌س	ئسه‌می كه‌مه‌لاتی د‌ خاص فی نووری ئه‌و په‌رت‌ه‌و فه‌دا
ئه‌و نووره‌ دا بوو شه‌وق و تاش به‌رقیین خو‌ه ئافیستن به‌لاف	عالم‌ه‌ خویا بوو هم‌ د‌ ناف ره‌نگ ره‌نگه‌ ئه‌و نوور به‌رقه‌ دا
سوبحان ژ په‌مزا خه‌الق‌ی ئافیته‌ قه‌لب‌ی عاشقی	نوورا سه‌پیدا صادقی له‌رزین و تا و جه‌ذبه‌ دا (٤)
مه‌عنای‌ی عشقی بیه‌: چی‌یه‌؟ عه‌كسه‌ جه‌مه‌اله‌ك صافی‌یه	له‌و من ب چه‌شم‌ی دل‌دی‌یه ظاهر د‌ مرئاته‌مه‌ دا
حوسن و مه‌حه‌بته‌ ذاته‌كن لی صووره‌ت و مرئاته‌كن	مه‌عشوق و عاشق لاته‌كن هه‌ر یه‌ك د‌ مه‌عنایا خو‌ه دا
گه‌ر دل‌به‌ر و گه‌ر عاشقن ئایینه‌ی نوورا حه‌قن	عارف د‌ فییدا صادقن جی‌جی د‌ وان دا جه‌له‌وه‌ دا
عاشق ئه‌وه‌ مه‌عشوق ئه‌وه رووح هه‌ر ئه‌وه‌ گه‌وه‌هه‌ر ئه‌وه	ظاهر ئه‌وه‌ مظهر ئه‌وه ده‌ر شاهده‌ك دا شوعله‌ دا

د هـر شاهدهك دا ديم ژ دوپ	پـور نـازدارن رهمز و سـور
خه ططی غوباری نوقطه پور	کـاتـب ژ بـالا نـهـسخه دا
حرفین کشاندی کاتبی	نـوورا د پـروح و قـسـالـبی
یـهـك یـهـك ب نـسـمی و اـهـبی	نـعـراب و جـهـزم و نوقطه دا
نـوورن ژ سـهـر حهـتـتا قـهـدهـم	نـهـقـقـاشی سـهـرمه شقی قـدهـم
پی زهینانند لهو حی عهدهم	یـهـك یـهـك د و ان دا چه شنه دا
نـهـو شـهـكل و صـوورـهـت صـهـوورین	نـهـصـلن ^(۵) ل بـالا زهـیـنـین
نـسـبـهـت ب و ان نـهـم سـایـهـیـین	تـهـرتـیبی خـهـلـلـاقی و هـ دا
عـالـهـم ب عـالـهـم نـهـو نـهـسـهـق	بـوو نـایـیـنه نـهـسـمائی حـهـق
نـوورا تـهـجـهـلـلـایـا تـهـتـهـق	عـهـكـسی جـهـمـالـهـك ^(۶) سـاده دا
هـهـر هـهـیـئهـتا پـروح لی و جـسـم	شـهـكـلی کـو لی دانی طلسم
هـهـر یـهـك ژ یـهـك راپـوو نـسـم	لـهـو حـهـرف حـهـرف نـهـدازـه دا
نـهـم تـیـك هـوویـاتـین یـهـقـین	نـسـمـین ژ مـهـصـدهـر مـوشـتـهـقـین
مـهـوـهـووم و لا شـهـیء مـوطلـهـقـین	عـهـكـسـین د نـیـف نـایـیـنه دا
پـهـرتـهـو ژ عـهـیـنی نـوورـهـکی	تـیـن تـیـن تـهـجـهـلـلا طـوورـهـکی
نـهـو سـهـر دـدـت یـهـك فـوورـهـکی	لـهـو چـهـندی لـهـب لـهـب قـهـطـره دا ^(۷)

هەر جهه لوهيهك دايى ژغيب	ئهو شاهدى زهررين ژ عهيب
ديسا ژ وي ره ونهق فه دا	قى عالهمى ئهو تيته جهيب
نه قش و نگارين دهسته خه تان	رهنگ رهنكى حوسنا صووره تان
نمازك لسه بان پور خنده دا	بالا و بهه ژن و قامه تان
سيمين بهرين نازك به شهر	شيرين له بين قه د نهى شه كه ر
بسكان ل مسكى طه عنه دا	زولفان ستار بوو رۆژ دبهر
دهستان ژ نهنگوستان قه له م	گولدهسته بين نوورين قه ده م
مساوهر ل زولفان ^(۸) ژاله دا	ئهو لاله بينى باغى ئهره م
مهه په يكه رن سور موشته رى	هن نه سمه رن هن ديم زهرى
من دى د لبسى جامه دا	وليدان و حوور و ئهو پهرى
ته زيبينى حوسنا (مطلق) بن	چه ندى كو خه مل و ره ونه قن
عشقسا نه زه ل پى شيوه دا	تيلك جالوه بينى نوورا حه قن
وى لى نقشيسى زه كه شان	حوسنا مونه ززه بى نشان
ههر كه س ب وان دل يه غمه دا	خمال و خه طين عه نبه ر فه شان
ب خه مل و لباس و زيوره ران	دارووينى حوسنا دل به ران
بيناهى به ده ر ديده دا	بيته شو هو ودا به صه ران

بیټین د حوسنی پړه‌نگ پړه‌نگ	نمای و دوف و قانون و چه‌نگ
نه‌و عشقه ټان تینت ب دهن‌گ	له‌ورا ب حوسنی یه‌غمه دا
سررا که‌لامی ټه‌قده‌سی	دهم دم د لب‌سی ټه‌نفه‌سی
تیټن ته‌نه‌زول بی‌حسی ^(۹)	نه ب گوفت و گو‌بوو قصبه دا
وه دق‌ی کو عوش‌شاقین هه‌بن	دلدار و موشتاقین هه‌بن
وی شه‌مسی ټافاقین هه‌بن	دا کفش ببت دسپی‌ده دا
دا کفش ببن که‌و که‌ب ژ چه‌رخ	را‌بن هزار مه‌عرووف ژ که‌رخ
شبلی و سه‌عدی و ټالی فه‌رخ	عشقی دوان که‌شفا خوه دا
دا حوسن و حویب و مه‌ظه‌هران	کفش کن ل هه‌ر عه‌رد و ده‌ران
عاشق بخوونن ده‌فت‌هران	دل‌بهر مه‌حه‌ببت نامه دا
حوسن و جه‌مال و عشقه‌یه	ټارام دپه‌رده‌ی دا نه‌یه
مه‌حبوب له‌و حه‌ت‌ت‌ه‌یه	نسابت د په‌رده و خا‌سوه دا
مه‌حبوب و خووب و دل‌هران	بسگری ل وان هه‌فتی ده‌ران
دی خوه ژ شو‌بک و په‌نجه‌ران	ظاهر بسکن د هه‌ر دیده ^(۱۰) دا
ټه‌و لاله‌یی ژ گول تاز‌ه‌ته‌ر	فه‌صلا بو‌هاری بیټه‌سه‌ر
جی جی ب هه‌فرا تی‌ننه‌ده‌ر	خوه‌ش خوه‌ش دعه‌ردی خار‌ه‌دا

په یسدا ببت نیښف خاطرې	ره مزهك غه ریب و فاطرې
خهف كی دنیښف قهلبی خوه دا	قووه ت سه نیینن راگری
زیوهر بدی تی سهد عهمل	مه فهووم كو بوو مه علووم د دل
هندی كو سهعی وجهه ده دا	بیینت لباسهك پور خهمل
مه حبووبی مه عنایب ب خوه یه	لهفظ و عبارت جامه یه
لهورا ب حوسنی زیبه دا	لی خهمل و حوسنهك زیده یه
زوران ب زولفان دل فه بهست	من نهف مثال لهو بوو ته بهست
دورې یه تیم بی فهیده دا	هر چ ته دی صورهت پهرهست
مما نهو ب خهملی تیینه كار	پیس و خهراب و زشت و عار
حبوبی ب خوه دا قی نه دا	نی د قهیدی لبسی نه دیه یار
نه د پهرده یما تساری بین	چساری هلیین یساری بیین
گول وی دنیښفا بوغچه دا (۱۱)	سهه د جساری نهو كساری بیین
لهو كر ئراده وئسختیار	نهو بوو مورا دا كردگار
گول گهش دباغی غونچه دا	قی بوغچه یی ههر لی بوهار
هاتن ل سه زولفان چه قی	بایبی نهه قیننی كو لقی
خسلان د دامسی دا نه دا	ههر دم هه زار دل دا كه قی

نوورهك تهنه ززول بوو ژ ذات	به حرا ووجودی جووش هسات
نهشیا ظوهور علمیه دا	هاتن ته عهپیون هه ر صفات
ئسهمان ژفه یضا ئسمی نوور	ئهشیا دعلمی بوون ظوهور
حوکمی صفاتی سهبعه دا	ته قویم بهستین بی قوصوور
هه ر ئسمه کی فعلا خوه خوهست	فی عالیه می ته قویم بهست
هه ر وی د مولسك وقه بضعه دا	حوکم وته صه رروف دا ب دهست
واحد ژ وه صلا مه صده ران	ئه عراضی عهینی جه وهه ران
سه د رهنگی، حه رفان صیغه دا	ته ئیبر ب حوسنی مه ظهه ران
به حثا سوطوورین سافلات	فه یضا حوروو فین عالیات
ته رتیبی عوشر وسووره دا	ئایات ووه صفین موحه که مات
هه ر طالبه ك پی بوو ووقووف	کاتب نفیسین نهو حورووف
سه ر خه ط ل لسه وحی ساده دا	هاتن ژ دل سه د ئساه و ئووف
واحد ل سه ر لسه و حا ئه حه د	ئسه و دهستخه تی کاتب صه مه د
جه عدا جه مالی شانسه دا	نه قشسه ك ره شاندی بی عه ده د
جه جه قسه وائیل راست کرن	ئه سماد کامیل راست کرن
ژی علسله ته ك صووریه دا	بالا فه واعیل راست کرن

ئەسما موقابىل بىۋىنە زەوج	لىۋ جومىلە ژىۋ بىۋىن فەوج فەوج
بەھرا ووجوودى ھىاتە مەوج	مەوجان د بەھرى لوججە دا
جووشش كو دا دەريايى جوود	دئايىنەيىسا ئىسىمى ۋەدوود
جىارەك تەجەللابو ووجوود	نىۋورەك ژ نىۋورى ژىۋ قىدا
نىۋورەك ژ نىۋورى ۋى قەكر	گەنجىا ظوھورى پىۋ قەكر
كەنزا خىو قوفل ومفتە كىر	ھىۋىژ ۋى د قوفل ومفتە دا
خوسىنەك مونەزەھ ۋەووراند	نىۋورا ھەبىب ژىۋ ئىفراند
عالمەم د كونھىۋ ھەبىراند	(روح القدس) جان نەفخە دا
عەرشىۋ جەھات لىۋ بىۋو ھەيات	ئەۋ شەھىدىۋ قودسى ۋەفات
ژىۋ بىۋو تەعەبىۋون نىۋورى ذات	سەيۋانىۋ شەۋقىۋ ھالە دا
عەششقا ژ ھوسىنىۋ پاكىرى	غارەت كىرن ھوور و پەرى
ھەرجى د كونھىۋ ۋەككىرى	ئەۋ ما د عەجز و ھىرە دا
ئەۋ ۋوورەتىۋ مىرئاتىۋ ھوسن	ژىۋ بىۋو ظوھور ئىياتىۋ ھوسن
لىۋ بىۋو تەجەللا ذاتىۋ ھوسن	قىۋ ھوسنىۋ ئەۋ سەرجەشمە دا
سەرجەشمەيىا ھوسنىۋ ئەۋە	خورشېد و عالمە پەرتەۋە
گەھ بەدرە گەھ مەھىۋ نەۋە	ۋەر موشتەرى يان زوھرە دا

ولسدان وحوورن گهر پــــهري	شیرین و مه‌حبوویین بهری
جومله ژ حوسنا خواوهري	نووړی دوان یــــهك ذهره دا
نارۍ ژ نوورا ئهحمه‌دی	سرا صفاتی سهرمــــه‌دی
د نایینه‌یــــا ذاتی خوه دی	که‌شفسا کهمالاتی خوه دا
ئهو بوو قه‌لهم ئهو بوو عقل	لهو بی خودووثی دا نه‌قل
ده‌ریایــــی علمی کر شوغول	ته‌فصیلی علمی جومله دا
ئهو بوو دجوملی رابطه	میزان ئــــسمی باسطه
فه‌یضا حق ئهو بوو واسطه	چه‌شمی ووجودی سورمه دا
یهك بوو ئه‌لیف وی نوقطه کر	چه‌ندی شه‌کل لی زیده کر
هه‌رده‌م په‌یاپه‌ی صفره کر	بــــالا ب بــــالا روتبــــه دا
واحد ژ نــــووورا وی دوری	په‌یهمانه ئهو جاما سوړی
مه‌ی خستی ئسانی بهر فری	ههم جام و ههم په‌یهمانه دا
غه‌یب مثالن هه‌ر دو سلک	په‌یوه‌سته ئانی میمی موالک
ئهو کاتبی ئه‌لماسی کلک	ژ وی خامه‌یی ئه‌ف ره‌شحه دا
نوورا ته‌جه‌للا هاتنه عه‌رش	ئــــسما همی لی بوونه نه‌قش
شه‌وقا دوان چوو تا ب فه‌رش	ئــــسمان ب ذاتی سه‌جده دا

کتابت قه لهم دیسا گه پړاند
کورسی ژ نووری ئسافراند
ئسمهك ژ ئسمان سهووراند
جهنناتى خولد و سدره دا

سهر چه شمه یا قى بهرزه خى
فه یضهك ژ نوورا بهرزه خى
به حرا جهمه د دابو و ره خى
داگرت و گه گه فووره دا

ئهو بهرزه خا رهنگ ئایینه
وان تى شه مال ئیسایینه
هنگی كو ئه شیا دایینه
ژى صوره تهك عه کسپیه دا

وه صف و که مالاتین سوبووح
ئسمهك دقئ لى بن ووضوح
حرفین کتابا عقل و پروح
لهو لهوح وکلك وخامه دا (۱۳)

ئهو نوسخه یا عالی ئسم
دا حهرف لى بن مورته سم
لهوحهك دقئ ژپرا جسم
حهران شهكل نوورییه دا

لهفظى كو معناییهك دقئ
صوورته هیسوولایهك دقئ
تهرکیبى ئملایهك دقئ
رووحان دنهفسى جوئشه دا

ما تیینه دیتن حوسن و سور
کاتب ژ وان حهرفیین دپور
بى بهژن و بالاییین ژ دور
نوونهك خه یالی به صمه دا (۱۴)

دوردانه یین خاوره مثال
نوورهك مونه ززه ئهو جهمال
ئسایینه یین تیدا شه مال
مهى کسر د (۱۵) نیقا شووشه دا

تیڤنه لښاسی خه طط و خمال	پرووحان دښن ^(۱۶) قودسی مثال
تینت د فنجانا مه دا	ساقی مهیا گولگون وئال
بی دنگ و صهوت هه رتپته گوش	مهی کو د جامی بیته نووش
له و نهف شهرا ب ئالووده دا	ژی تیته دل هه ردهم سوووش
ساقی ژ شه هکاسا فوتووح	نهف رهنګ ته جه لالا کر سوووح
پوژ بوو دقه و سی قوبه دا	مهی ریته جاما عقل و رووح
کاتب ژ حه رفی عهینکی	پوژ بوو دنیشا نهینکی
طوغرا ب ئسمهك تازه دا	نیف گوشهیا قه و سهینکی
ته کثیر ژ حه ر فان کر طلسم	طهی کر دنیش طوغرایئ ئسم
حوکه می ته جه لالی وه دا	حوسنا موقه ددهس بوو دو قسم
مصباح و نوورا عالیه مه	یههك عه قیل و رووحی نه عظمه مه
بی مودده هم بی مادده دا	حه و واء و نه قشئ ئساده مه
حوسنهك مونه ززه عالی یه	ئی دی کو نه فسا کولاسی یه
وان هه ر دهف دا سایه دا	نه وژی ب رووح را نه صلی یه
لهو دل بهر و لاتی یه کن	ئسایینهیی ذاتی یه کن
هه متسا د ناز و عشوه دا	فییکرا د مرئساتی یه کن

مائل دبن ڦيڪرا ب وهصل	ٺهه تين ب جهمعي فرع وهصل
حوڪمي وصال لئ وه دا	نابن ڙيهه ڦهرق وهصل
بارين ڙ مابيهيني لهمع	ڦيڪرا ڪو بوون وهصل وجهمع
شهمعا نوفوسان شوعله دا	ٺيسا ڙ ٺهرواحسان شهمع
پور شوعله تين نورين قهفاهس	ٺيسا ڙ ٺهرواحسان قهبههس
قهلبان ب حوببي لههجه دا	نهفسان ب عشقي دا نهفاهس
صورهت ب صورهت تين ظوهور	ٺههولاتي حوسن وههيني نمور
جبي جبي دوان دا جلاهوه دا	ٺنس و پهري ولدان و حور
تین صورهه تا طلسمه ڪي	ههريه ڙ فهه يضا ٺسمه ڪي
پهه رتهه ڙ نموري لئ فهه دا	لهه مهه عنهه يما ههه جسمه ڪي
نه ڙ وههم و تهه قليدي ببيم	دا سرپري تهه وليدي ببيم
دل ڦي ٺهه دائي شهه دهه دا	مهه عنا ڙ تهه وحيدئ ببيم
مهه جذوبئ يهه ڊئ بن صفات	مهه عشوق و عاشق ههه دولات
بهه عضهه ڦهه صفاتان حصهه دا	حينهه ڪو بهه يهه ٺهه صفات
رهه قص و سهه مايا قودسي بيان	ههه اي و ههه ويا سو بهه ووحهه بيان
فهه ريهه ڙ ذڪر ولهه رزه دا	تهه شهبهههههه جو و شا صوفهههههه بيان

وهستانه شاهد ^(۱۷) صه فن	باطن دغه بیی خه فن ^(۱۸)
تہ شبیہی بہرقا خاطفن	لامع د چہرخی تسعہ دا
سرپرا دجاما بادیی	یسار ہاتہ نیثا حہلقہی
مہدہووش و مہستی مہی	شووشا گولاف ناشوفتہ دا ^(۱۹)
رہمزا د جاما شہر بہتہی	خہف تیئتہ نیثا صوحبہتی
ہہر چی کو فنجانی دہتی	وی جان ب نہذر و صہدقہ دا
شہمعما وصالی ہہر گہشہ	شہوقا شہمالی ناتہشہ
مہی تیئتہ جامی بی غہشہ	ساقی عہجب ئەف بادہ دا
ساقی عہجب ئەف بادہ ریت	عاشق ژ مہعشوق ئەف دقیت
فنجان ب فنجان دا و میت	کاما دلی بی چسارہ دا
نہشیال پہی ہہف و لالین	یہک یہک ژ وہصالی بہدین
ہہم مہصدہرین ہہم مہورین	قی قولزومی ئەو رہشحہ دا
ئہف رہشحہ دا وی قولزومی	مہی ہاتہ طاسا عالہمی
جاما جہہان بیں دا جہمی	ب ئەسکہ ندری ئایینہ دا
عہکسا ژ حوسنا مہی فرووش	ئاقیتہ فنجانی ب پووش
ناگہہ د جامان ہاتہ جووش	فووری دنیثا کووزہ دا

ساقسى ژ رهنگى بولبوله   ئساقىيته چهرخى غولغولمه
پووحسان ل دۆرى سلسله   گؤفتهند و رهقص و حلقه دا

مهحبوب خوه نيشاندا صهفى   جسارهك د جاما قهرقهفى
هياتن ب ئساوازي دهفى   طهنبوور و چهنگى نهغمه دا

عهينى طبعهت جوزء و كول   بشكفت دوى باغى دو گول
عشقى گهراندى جامى مول   حوسنى دوان دا پهنجه دا

بهرزخ ب بهرزخ بوونه راست   نين دنيتدا كييم و كاست
مه نزل ب مه نزل ههر گهاست   دورجى لئوالى حوققه دا (۲۰)

ئساقىيته دوردانا خوه دور   ئيسانند ژ مصباحا خوه سور
دؤلابى نهجمى نهحس و كور   مههرا ستييرا سهعهده دا

چه و گانى بايى لامه كان   فولكا فهلهك قائم سه كان
تەشبيهي گؤ دا بهر شه كان   ههر بى سوكون وسه كنه دا

ئهو كاملى بى عيب ونهقص نهه   چهرخ (۲۱) ب ههرهك نهوع وشهخص
وى يهك ب يهك ئانينه رهقص   تى سهبعههئى سههياره دا

ههر نهه دقى چهرخ و لهزى   چهرخن ل دؤرا مهركهزى
بهحرا دو عسالهم لى كهزى (۲۲)   تى نهف حهباب سهرگهشته دا

بسه حرا دو عالهم لى زه بهد په پوه سسته تیتن جه زر و مه د	مه وچ وحه بابین هن جه مه د سه یوان ل صه حرایبی قه دا
ئه و خه یغه تا که و که ب مثال سپزده دوا زده ماه و سال	که ه به در ومه ه تی گه ه هلال چه رخن د سه یرا تسعه دا
من دل ژ فه همی قاصره پی کسر ته مام ئه و دائره	ژ وی صوره تی چاربا گره نه قشکه ژ وی ته روه نده دا
یهک یهک ژ ته قویما قه دیم ئافیته وی له وحی ره قیم	لى بوو نه سق حوکمی حه کیم ئه و عالهما سوفلییه دا (۲۳)
هنگی کو خه طط ونو قطه نه هه ر یهک ب مقدارى خوه نه	ئه وضاع وئه شکال تی هه نه ئه صلا ته صه وور ری نه دا
مققدار و شه کلمی هه نده سی ته صویبر دکس ئه قلیده سی	کیم زینده یهک پی ناحه سی حه تتا د سه طحی سوفله دا
مه صره ف دناف ئان مه شعلان سررا بورو وچ و مه نزلان	قه طعا مه سافسا مه رحه لان ره سما سولووکی جادده دا (۲۴)
ئه و یهک ب یهک خالی نه هن گره ئان سورک حالی نه هن	بی حکمه تهک عالی نه هن ره قصهک چرا مه ستانه دا ؟

مهستانه گؤڤنه ندى دکن	ره قصی ل دؤر فه ندى دکن
قه ستا شه کهر خه ندى دکن	له علان ژ گه وهه ر خه نده دا
تى بسايى چه رخ و له وله بان	ته دویر و سهیرا که و که بان
شه عثانى يا پروز و شه بان	دؤلا بى هه ر ژى تى صه دا
صووره ت ب صووره ت لى کشاند	له و حى هه یو ولا نه ققشانده
زیرئاب ژ نوورئ لى ره شانده	ته قویم و شه کل و خانه دا
کاتب د چه رخی جه دوه لى	خوه ش نه قش ئافیتى وه لى
کر حاشى يا هه فته هه یکه لى	نیف کوللیاتى خه مسه دا
دانیین دپه رگاران ئه صل	به ستن موقابل ده ه فصل
قییکرا ده وائیر بسوون وه صل	به رزه خ ب به رزه خ حصه دا (۲۵)
چار عونصرن چار طه به تن	قییکرا ب میزان قییک که تن
ب هه قپرا موخالف سیره تن	لى دصووره تى شه خصیه دا
حه تناب میزان چار ئه صل	ب هه قپرا نه بن جمع و وه صل
جسمان ژ هه ف نابن فصل	بازوو ژ بازوو شه ق نه دا (۲۶)
چار نوممه هاتن سى به نسات	هه ر بى قه رارن بى ته بات
پور عشق و مهیلن ئاستفات	دقئ تازه دهیری کوهنه دا

هـن مهـیلـیٰ ئهـقـرازی دکن	هـن سـوفـلـهـوی بـازی دکن
سـهـر گـهـشـتهـنـه د حـالیٰ خـوه دا	خـوهـش رـهـقـص و شـهـهـبـازی دکن
هـهـر فـهـرد و نـهـوع و قـسـمهـ کیٰ	هـهـر هـهـیئـهـت و هـهـر جـسـمهـ کیٰ
هـهـر ویٰ دقـهـبـض و پـهـنـجه دا	رـوـح ویٰ ب دـهـسـتیٰ ئـسـمهـ کیٰ
یـسـان رـا کـده یـسـان جـاذبـه	کـولـسـلاب ب دـهـسـتیٰ و اـهـبـه
یـسـان رـهـفـعه و یـسـان جـهـزـمه دا	یـسـان خـافـضـه یـسـان نـاصـبـه
ئـیٰ دل ژبـهـر شـهـوقـیٰ لـهـزان	ئـهـو جـهـزـمه دایـی مـهـر کـهـزان
ئـهـهـلیٰ دل ئـهـف ژـی گـوفـته دا	حـکـمـهـت ب قـانـوونـیٰ بـزان
عـهـقـلیٰ مـوجـهـر رـهـد نـسـارهـتیٰ	رـهـمـزا د نـهـجـم و هـهـیئـهـتیٰ
ئـهـو مـسـا د شـهـکـمک و شـوبـهـه دا	بـیٰ نـوـوریٰ عـلـمیٰ و هـحـدهـتیٰ
پـهـی پـهـی ژ بـهـحـرا کـان و کـون	فـهـیـیـاضـیٰ عـلـمیٰ (مـن لـدن)
وی گـهـهـهـریٰ نـسـاسـوفـته دا	گـهـه گـهـه ب ئـوسـتـادیٰ سـوخـون
هـاتـی دنیـیـف چـهـنـگ و دـهـفـه	فـهـیـضـا عـولـوومـیٰ فـهـلـسـهـفـه
فـنـجـان ب جـان مـن جـورعـه دا	مـن دی دجـامـیٰ دا خـهـفـه (۲۷)
دوور و دراز وهک ئـسـاخـهـ کـن	هـهـر نـهـه فـهـلـهـک لـیٰ کـاخـهـ کـن
فـیٰ تـهـر حـیٰ ئـنـسـان مـیـوه دا	تـیٰ دـارن ئـهـو ژـی شـاخـهـ کـن

سولطان ژخه لوته هاته تهخت دهولته ژبالا طاله دا (۲۸)	ئبنسان بهره عالم درهخت پیی زهیینین ئقبال وبهخت
لاهووت د ناسووتی فهشار دهورا عورووچی گهر وه (۲۹) دا	سولطان ژبالا هاته خوار پهیهسته بوو نوقطه و مه دار
مهحبوب ب فنجانا صهدهف دوردانهیی سهیوان فهدا (۳۰)	دهوری گههاندن هه رطهرف عاشق گهپاندن صهف ب صهف
فهیضا مهیا گولگون و صاف علمهك ژبهژنی روقعه دا	ساقسی كو دامن نهو سولاف زائل كرن شوبههه و خلاف
قهلبی د عشقی كت عورووچ شههپهر د دارا سدره دا	علمهك نهما دل پیی نهمووچ دی طهی بكت چهرخ و بورووچ
پیش دهستی کورسی بوون ههلهك د وی نوقطهیا مهوومه دا	دولاب و چهرخیی نهه فهلهك سهه رگه شته هاتن نهو گهلهك
چهندی سفك (۳۱) هاتی خهفیف نهقدی مه موهر وسككه دا	ئهحسهه ن ژفی نهظمیی لهطیف مهحبوب ب دهستی خوهی شهریف
ئهشكالم و نهوضاعین بهدیع (۳۲) بی عهیب و نهقص و پهخنه دا	ئهحسهه ن ژفی وه صفی رهفیع تیستن ژ نووری وهك رهقییع

ئەھسەن ژۇڧى نەظمى مەلا   ئەشكەل و ئەوصافىيىن جەلا
 لەو دل ب وان بىوو موبىتەلا   جەذبە و جەلالە د سىنە دا (۳۳)

-
- (۱) د ھندەك ژىدەران دا پارچا دووى و چارى ژۇڧى چارىنەيى پىنك دگوارتىنە.
  - (۲) دانى دمومى دا شەمال (پاشا، يوسقى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۳) ئەلىڧى (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۴) لەرزىن و تاب و ھەيىبە دا (كۆڧلى).
  - (۵) ئەصلان (كۆڧلى).
  - (۶) خەيالەك (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۷) ئەڧ چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
  - (۸) ل بەلگان (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۹) پى حەسى (كۆڧلى).
  - (۱۰) عەردە (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۱۱) ئەڧ ھەر پىنچ چارىنەيىن دويمەيى ل نك (كۆڧلى) نىن.
  - (۱۲) دا ئايەتە ئسمى وروود (كۆڧلى).
  - (۱۳) ئەڧ چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
  - (۱۴) تى نە دا (كۆڧلى).
  - (۱۵) مەيگۈون (كۆڧلى).
  - (۱۶) رووحانىيىن (زۇڧى).
  - (۱۷) شاخص (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۱۸) باطن د عەيىنى دا خەفن (زۇڧى، ئامىدى).

- (۱۹) شاش و كولاھ ئاشوفته دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۰) ھەتتا كو دور چوو حوققە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۱) چەرخىن (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۲) دزى (كۆڧلى).
- (۲۳) تىك عالەمى پى شوعلە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۴) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۵) خەسغە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۶) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۷) من دى دجامەك قەرقەفە (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۸) ئەف ھەردو چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۹) نە (كۆڧلى).
- (۳۰) سەيپالە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۳۱) سوبوك (زفنگى، ئامىدى).
- (۳۲) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۳۳) ئەف ھەلبەستە ھەمى ل نك (پاشا، يووسقى، ەمەر، عبدالسلام، وەستانى، ھەلبە) نىنە.

دل ژ من بر دلبرهك

دل ژ من بر دلبرهك زيببا قهبا
چسه هف غه زال وپور شه پال ومه ه لقا
نسا زداره نهو ل ته ختسي دلبري
دلرو بسا يسه جان فه زايسه روو ح شفا
حووري عيينه نه ز نزانم يا پهری
يا گولهك ره عنا ژ گولزارى وه فا
يا ره ب نهو گولده سته يى باغى نره م^(۱)
دوور نه بيت ژى هه ر سه حر بادی صه با
سوړ گولهك من دی دگولزارى ب مه ش
لاله و ره يوحان ل سه ر تيینه سه ما
سونبولین ره عنا ل بهر طاقى هلال
وى دکن سه عیى ل سه ر مهروه وصه فا
نسا زکسا من هه ر ده ما بي تن حرام
سه د هه زار دل وى ل پدی هه ف دهر قه فا

ئەز چ بېژم كۆل مەن لەعلی د تە
پـور كـرن بـی حەد گەلەك جەور و جەفا
ئەهـی مەـلا باوەر ب مەـجـووبان مەـكە
كارى وان هەر ئەخدی جانە بى خەسەطا

---

(۱) دناقبەرا بورجا بەلەك وروپسارى دجلە دا باغەكى ب خەمەل هەبوو دگۆتتى: (باغى ئىرەم)
جزیری گەلەك جارەن ناغى وى ئىنايە.
(* ئەف هەلبەستە ب تنى ل نك (زفنگى، وئامیدی) هەیه، وههژار ل وئ باوهرىیه كو ئەو نه یا
جزیرییه.

قافی یا (ب)

دهستی قودرہت

دهستی قودرہت کو ہلاقییت ژ بہ ژنا تہ نقاب
ب جہمالا جہ بہرووتی مہ نہمان پہردہ و حجاب
ل گسولیین تہی تہر و نازک کو سہجر گرتی خوناف
د نہباریق و قنینان ^(۱) ژ حسہد سوہتی گولاب
عہینی کافورہ ب مہ شروب مہ ژ حوسنا تہیہ صاف
لہو ژ عشقا تہ د دل دا مہ فہبوو علمی عویاب
مہ ژ سہرچہ شسمہیی حیوان قہدہحک صافی فہخوار
ناگہن ^(۲) لہذذت و شہوقا مہ ب سہد جلدی کتاب
لسہو د چہنگی مہ دخوونی کو د عشقا تہ ب ساز
مہ ب بہ ژنا تہ د خوونن نہی وقانوون ورہباب
قہہوہیسا تہلخ دگہل زہہری ہہلاہل بدہری ^(۳)
مہ ژ دەستی تہ موبارہک شہ کەر نامیزہ گولاب
گہر ژ دەستی تہی موبارہک زہہری قاتل فہخوم نہز
فی ل من شہہد وعہسہل بت شہ کەرنامیز و خوشاب ^(۴)

قسولزومی عشتقی ژ بابی خوه موخالف دهمه کی
 تہ ہوما ہاتہ (۵) عہ جاجی مہ ل سہر دستی غراب
 سہحری خضری عنایہت کو برین چہ شہمہ بی دل
 ب جہانی مہ نہ ظہر دا کو جہان عینی سہراب
 ب حہ بابی مہ بہ مہ غرور و وہہ سہر گہ شتہ مہ لا
 باق بہر کہفتی بہ وی بی وہ مہ (۶) سہر گہ شتہ حہ باب
 دی مہ ہودہود ژ سہ با بیٹ و نزانن چی بہ حال
 کول حالی مہ غہریسان نہ سوئالہ و نہ جہواب
 ہسہردو بورہین تہ نہ محراب چ ئیمان چ کوفر
 بوود و نابوود کو یہ کن ئەف چ ثہواب و چ عقاب
 وەرہ نیشانی نیشانی دہ خوه بی پەردہ سہحر (۷)
 لی ژ خوونی بسکہ پەرہیز کو شہہیدان چ حساب

---

(۱) ئەباریقی رەقیبان (وەستانی، حەلەب).

(۲) ناگهی (عبدالسلام، زفنگی، وەستانی، حەلەب).

(۳) بدری (عبدالسلام).

(۴) ئەف مالکە -- ب تئ -- ئامیدی ژ کۆفارا هاوار فەدگوهیژت.

(۵) دہہ ماماتی عہ جاجی (یووسفی، زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، وەستانی) نہدما ہاتہ (حەلەب).

(۶) بہیہوودہ (زفنگی، ئامیدی).

(۷) وەرہ بی پەردہ خوه نیشاندہ تو جارەك سہحری (وەستانی) وەرہ نیشان بدہ نیشانی خوه بی

پەردہ سہحر (حەلەب).

لله الحمد

(لله الحمد) کو دائم مه ^(۱) د دست جامه له باله ب
 ژ له بی نووشی په یاپه ی دلی نیله هاهمه له باله ب
 ته پری یا ^(۲) وان خه ط وخالان کو نه حه رفین قه له مینه
 مه ژ فه یضا ته یه مه ستانه ره وان جامه ^(۳) له باله ب
 مه سستی شه هکاسی مه یا جاذبه یین رووحی ددین
 رووح دزانت کو ژ بهر له ذه تی عشقی مه له باله ب
 نییرگزا مه ست ژ بمالا چه مه نا سونبول و گول تی
 قه ده حه ک تازه ب ده سستی خوه هشی ^(۴) دامه له باله ب
 واحده ک صرفه مه مه شره ب ته چ نکسیری ووجود
 هم له باله ب چ له باله ب ب خوه هم جامه له باله ب
 شه مع و په روانه ب ذاتی خوه ژ حالای مه د دوورن
 ساته شه ک صرفه ژ عشقاته فه وه ستامه له باله ب
 قه ده حه ک تازه ژ عشقی د نه زه ل دا مه حه کیمه
 زی دنووشین هدی وهی، هی ب خوه جاما مه له باله ب

جاره کي گوهده نشانی نه مه لایي وهره باڅي (۵)
 ژ خوونئ من دل وجان ودههمن وکامه له باله ب (۶)
 ته دزانم ته دبینم کو تویی نووری ووجودئ
 (الله، الله) ژ چ نووره ته سهراپا (۷) مه له باله ب
 ژ عنایهت نه ظهري خاصه کو هر مصره ع وبهیته ک
 قهده حین نسابی حه یاتیننه د شعرا مه له باله ب

-
- (۱) ژ یاری مه (یوسفی، زفنگی، نامیدی) مه ددهستی مه ی پور جامه (کؤفلی)... و نه گهر بیته خواندن: (کو ژ یاری مه.. کیش دئ یا دورسترت، چونکی دئ بته فعالن.. چار جاران!
 (۲) د ری یا (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
 (۳) چا (زفنگی، نامیدی) و زفنگی د بیژت: چا رویاره.
 (۴) مه زی (یوسفی) مه شی (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
 (۵) جاره کی گوهتی نشانی نه مه لایي وهره بانی (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام).
 (۶) نه ف د خواست مه ژ دل.. (زفنگی، نامیدی) وی ژ خواست من دل و .. (وهستانی، حه له ب).
 (۷) سهراپا مه (زفنگی، نامیدی).

شاه ب قهصدا كوشتنا من

شاه ب قهصدا كوشتنا من پم هه ژاندا و بوو سه به ب
دامه چه شمی قه هر و خه شمی پم ل دل دا كو ^(۱) نه دهب
كوشتی بیین دیدار و دینی بی خه طا هه ده سه دن
هه سه سه حه ر دیسا ژ نوو وین تیینه کی ری سه د جه له ب
دی ژ چه رخی بی خه مین ^(۲) بیتن ته نه ززول كت مه ریخ
مثلی شه مسی گه ر کشینیتن ل نه وان تیپین ^(۳) غه ضه ب
هه ر مه جمالی نه و د جه نگی بی ت و رت هه ر جاره کی
راست و چه پ دی بیختن سه دسه د ب مزراق و قه صه ب
رؤسته م و جه مشید و خالد جه مزه یان شیری عه لی
ئافه رین یسا شه هسوار ی تورك ورمبازی عه ره ب
لی ل توولی ئاستانی چخ ^(۴) ب وان له علان کرین
دهر گه هی فه تحی فه بوو ئیرۆ ل مه هجووران عه جه ب
به نده هی صا دق سه حه ر ئامانجی ره شتوزین خوه کر
من ب قه ولی دژمنان دت به ر خه دهنگان بی سه به ب

له شڪهري قسه هر و غه مان وين چوون حصارا دل بكن
 كه عبه وبه يتوالحه رامه لي ب نوور بيتن ⁽⁵⁾ ره جه ب
 سوفتي بيتن پور له عل و مهر جانان ب موژگانان هه تا
 ديده ره وشه ن بوون ب دينا ديم دورئ سيمين غه به ب
 ئي ب خضري را دقيت ئافا حياتي بت نه صيب
 دي ب سه عي وجهدي يه كسان بن ل بال وي رووزوشه ب
 خدمه تا پيري موغان دي كت كه سي مه قصووده مه ي
 شيشه و جاما زوجا جي ئي دقيت دي روت حله ب ⁽⁶⁾
 جه وري هندي دي كشينت هر كه سي طاووس دقيت
 گه وه هر و دورپا يه تيم بي تهركي سهر تيتن طسه له ب!
 غه فله تي كو كه ششفي شير ده ست ب ده ست هاتن جه گهر
 گو: غه بيسنه ت ⁽⁷⁾ يا مه لي مسكين مه لا كه ركر كه زه ب ⁽⁸⁾

-
- (1) گو (وه ستاني، حله ب).
 (2) په نجومين (كوڦلي، زفنگي، ناميدي).
 (3) ل وان تيغين (زفنگي، ناميدي) نه وان بيتن (حله ب).
 (4) خه چ (پاشا، عه مهر) حه ج (كوڦلي).
 (5) نه بوري تن (حله ب).
 (6) دي ئيت جه له ب (كوڦلي).
 (7) غه نيمه ت (حله ب).
 (8) .. مه لا مسكين مه لي كه ركر كه زه ب (زفنگي، ناميدي).

من د دل کوټان هه زارن

من د دل کوټان هه زارن داغ وکله پر بڼې حساب ^(۱)
 محسنه تا وهر دین ب خمارن وین د دل دا سه د نوشاب
 سه د نوشابن من د دل ئیرۆ ژ خارین سۆرگولان
 یهک ب یهک پیکان چه فی بوون چوونه جهرگی دا کولاب
 پور ب وان جهرحان کو تیرن لهو کو دی دهرمان دکر؟
 شهرسوت وئابا حسیاتسی شه ککهر وقه نند وگولاب
 گهر دوسه د پهیکان دنیقا دل ب وان دی خواهش بووان
 هسه ده می که وکله ب بدینما نه جم و په روین بڼې حجاب
 زوهره و عقدا ثوره ییا که ششفی بوون نهو د شهرق
 سایه ییا به ختی مه دایی ^(۲) مال سهر په رده ونقصاب
 واژگون دهوری نوسا من چه رخ و بایی له وله بان
 که وکله بان سهیرا موخالف گرت و تیکل کر حساب
 فییک که تن شه مس و زوحه ل ئیرۆ د بورجا عه قره بی
 سهیف چوو دهستی مهربخی مولکی دل لهو کر خه راب ^(۳)
 لهو تهنه زول کر مهربخی نه ویه چوو دؤرا زوحه ل
 چوو طهره ف مههرا سپهری نه زلی عهردان عه زاب
 لهو ل شهش بورجان عوطارد ژ نافتابی دورر بسو
 لی زوحه ل بسو موشته ری نافتایسته چه رخی نقلاب

شه ووشی نه ظما نوجوومان ههینه تا چهرخی بورووج ^(۴)
 لهو ل وهضعهك ^(۵) دهر نه تیتن ماه وزوهره وئافتاب
 مونقهلب من دین مهنازل فازی ئه و سهیری دکن
 یهك ب یهك خوون ژئی دبارن ئاتهش و لهمع و شهاب
 زوهرهیی جهنگ و سهواش ئهف دی ژ جهنگ ئافیته جهنگ
 خواهش ل پی قمانوونی وی گوهده تو قانون و رهباب
 ئهز دبیم ئاخیر زهمانه ودی قیاسمهت رابتین
 لهو شهفا تباری کشاندی ونهشت ئهسود غوراب
 خواهش ل من عالم سیاه ما ستیر و کهوکهب قهط نهمان
 ئهز ژ فی رۆژی وه ترسام ئاخیری زوو کسر شتاب
 ئهف نه ئه و ئقلیمه یا شهمس و کهواکب تی ب سهیر
 ئهز نه وی عهردی دبینم یا کولی ئه و ماهتاب
 جنئی طهیارهك مه دی وهربوو د من وندا کرم ^(۶)
 دامه بهر پهنجه و کولابان هلفراندیم وهك عوقاب
 سوفله وی ئینام وئافیتهتم زهمینا ظولمهتی
 لی کو هشیارم گهلۆ، یان خهونه من دیتی ب خواب
 دیوی مهلعوونی مونافق ئی خودی رورپهش کسری
 ما ب بالا هلیکشیتین عاقبهت جه بت صهلاب
 ئههرمه ن تهعلیم دابوو ئههبیهضی دهست تی ههبوو
 پور ب فی تهعلیم وریی هاتبوو چووبوو خطاب
 سور پهری عملهت نهزانی سحرهیا ^(۷) ئههبیهض دکت
 پور غهلهط ئهززان مه دی دهرحق خواه ئه و عالی جهناب
 ئاه ئهیبامین وصالی وه چ خواهش بۆرین و چوون!
 ئه و شهراپا عهیش ونووشی مال پیشهر من سهراب

شەھەر بەتە شىرىن لەبەن زەھرا ھەلاھل بوو دناڤ
 لەو ب نەسارى فورقەتەنى ئاخەر ل من دل كر كەباب
 ھودھودەك خوەش طەبع من ئىرۆ دڤى ھەر وەك نەسىم
 دا ب بەل دلبەر ھەننارا و بەننەيىسا دىسا جەواب
 عەرض و حالى من بەگۆتەيى ب عنوان و ئەدەب^(۸)
 ئاساستان بەكرە زيارەت چەتەر و سەيوان^(۹) و طەناب
 دا د چەشمە من وەرینا خەك ھەر وەك تەوتتەيىسا
 يەسەبەيى لى نەھايى بەننەيىسا وى ئەو تەوراب
 ھەر كەسى راپت و بەحسى مەھدەرى جارەك بەكت
 خىرى ھەفتى حج دىرت بەلكو بەتەر ئەو تەواب
 وەدە دا بوو: دى شەھىدكم وى ب شىرى خوەى شەرىف
 ما نەبى ئىرۆ پەشەيمان ئەو ژ تەدبىرا سەواب
 شەرحى حالى من مەلا نارت بەيەسى ھى تەمام
 فى سەوادى گەر چ ھەردەم ژى بىر سەد ئنتخاب

---

(۱) كەيەبەر (زڤنگى، ئامىدى، وەستانى).

(۲) دائم (جەلەب).

(۳) مەلكى دنى (يوسفى) وى كر خەراب (جەلەب) لەو بوو خەراب (زڤنگى، عبدالسلام، وەستانى).

(۴) چەرخ و برووج (زڤنگى، عبدالسلام، ئامىدى، جەلەب، وەستانى).

(۵) وەصفەك (جەلەب).

(۶) جنن و طەيبارەك (زڤنگى، ئامىدى، وەستانى، جەلەب).

(۷) سحرەيان (عبدالسلام، وەستانى).

(۸) عونوانى ئەدەب (عبدالسلام).

(۹) سەيوان (عبدالسلام).

قافی یا (پ)

لهو سه حهر جهولان ددت

لهو سه حهر جهولان ددت بایی صهبایی راست وچهپ
سووسن وسونبول ب مهستی تین^(۱) سهمایی راست وچهپ
دا ژ محرابا دونوونسان سهجده بت نهسوه د جهه
دل ب میزان ماهی نهو نهبروو نومایی راست وچهپ
دل ژ بسکما سلسلین^(۲) بوو فپر ددا خالا سیاه
شههپهپی زولفی شهپال ودال^(۳) دایی راست وچهپ
عالمه می ویسران دکسن زولفیین ژ رهنگی عه نهبری
چهرخ و پهروازی ددن جارک ل بایی راست وچهپ
خه نهجهر و تیر و ته بهر بارین شبی بهرق و برووسک
مصری یان لامع ژ نه لسانان ددایی راست و چهپ
طهیرک و عقمد^(۴) و شهاب و نه ترک و بهرگ و وهرق
ههر ب لهرز وجه ذبهین یاقووت وتایی راست وچهپ
بشکو وین بهندا گریسانی ژ رهنگی که و که بان
بهرق و تیر پیژان^(۵) ژ خورشیدی شه دایی راست وچهپ
که و که ب و قهوس و قوزوح لوئلوء د بهندا حیده ری
تین طه و افما زولف و خالیین دلرو بایی راست وچهپ

دل دخوونست زولف و خالان ديم و بسالايين ژ نورور
 هسه ب قانسون موژدهيا غهيبی ژنایي راست و چهپ
 زهنگیيان جهوشه^(۶) فهبهستن پيشبهري جوفا حبهش
 دابهپرستن يهك ب يهك چوون بهر لويي راست و چهپ
 چنگهچنگا بشكؤوان ئاواز و دهنگی زهرگؤوان
 سهه مهلائك گوه ددن بهر وي نهيوي راست و چهپ
 لهو ژ عشقا وي دنمالن بازن و بهرگ ووهرق
 جههذبهيا دل من ژ ره مزا وان گهيي راست و چهپ
 زوهره و عقدا ثورههيايي د شهرقی كهشف بوون
 (ليلة القدر) ي ژ مهغرب پهرده دايي راست و چهپ
 زوهره پهنگی ماه وخورشیدی ژ بالا وي نومما
 لهو دو كهوكه ب چوونه فيرا د ئستويي راست و چهپ
 بيسته نهيواني ژ خولوي حووري يا قودسی سرشت
 سهه ههزاران حووری^(۷) قودسی تين لقايي راست و چهپ
 ما مهلايي (از) لهبي له عمل ئابي حيوان بت نهصيب
 قودسی يان راگرتسه دهستی دوعايي راست و چهپ

- (۱) بين (زنگی، نامیدی).
- (۲) فولفولین (عبدالسلام، زنگی، نامیدی، وهستانی، حلهب).
- (۳) شهپالی دال (زنگی، نامیدی، وهستانی، عبدالسلام).
- (۴) طه بلك (حلهب).
- (۵) تیرؤژین (عبدالسلام، زنگی، نامیدی) تیر و سیر (حلهب، وهستانی، كؤفلی).
- (۶) قوشه ن (پاشا، عه مه ر، كؤفلی، وستانی، حلهب).
- (۷) روو ح (حلهب).

قافی یا (ت)

نیوگزیڻ شهنگ دمهستن

نیوگزیڻ شهنگ دمهستن چهپ وراست
ساقی یان جام د دهستن چهپ وراست
راست وچهپ دان ^(۱) جه گهر وسینه کولاب
عهره ریڼ شهنگ د مهستن ^(۲) چهپ وراست
تسوخ وعمالا کو خویسا بیوون ژعه جهم
عهره بان تیپ شکهستن چهپ وراست
بهر ف شهرقی دسه هر وهستایین ^(۳)
هنندروین رژیپه رپهستن چهپ وراست
قهیصه ری رومی ل سهر هددی فهرهنگ
تسوپ وزن جیر قه بهستن چهپ وراست
ههر دو دهستین خوه هه مائل شهفه کی
مه ژ بسو یساری دخوهستن چهپ وراست

ڦسه مه لى سورپه رى يا حوورى صفة ت

سهه مه لهك دهست ب دهستن چه پ وراست

---

(۱) تين (زفنگى، ناميدى).

(۲) دلستن (عبدالسلام) عه رعه را شهنگ شهنگ دبستن (پاشا).

(۳) ب ڦى رهنگى دهه مى ژنده ران دا هاتى به، وئه گهر بيته خواندن: (وهسته بين *wesiteyIn*)

كيش دى دورستتر لى ئيت (فاعلاتن فعالتن فعلا).

گهر ژ وی حوورسرسشتی

گهر ژ وی حوورسرسشتی عشویهك ئظهار بت^(۱)
دی ببت ناری (خلیل السله) ودژوه سسار بت
وهر ژ بهر پهردی یه دی به یضا ب موعجز بیته دهر
شه مس و که و که ب دی هلین عالم تهژی نه نوار بت
وهر ژ عه کسا خه مری بان قهوس وقوزه ح دت یاسه مین
دی گول و ره یحمان ببارن تیک وتی^(۲) گولزار بت
شه مع دی جان دت ژشه وقی بیته بهر صوبحی نه فاس
نارت ناخر گهر ب موویه ت^(۳) به حسی زولفا یار بت
سلسلا به حسی ژخوونا دل برن^(۴) زولفا ب چین
دی خه طا بت نفاه مسک^(۵) نهر نفاهیی تاتار بت
طه وقی گهر دن حه لقه یا زونناری زولفا یاری
دی کلیتا که لبی^(۶) عشقی حه لقه یی زوننار بت

عەقەدى ئىجرامى د عشقى دا كو پىرى عشقى بەست
 دى چ غەم گەر خرقە رەھنى خانەيى^(۷) خەممار بت
 گەزمەيەك قەوسى شەقىن عاشق ب نىشما دل كەفت
 دى ژ جان دەستان بىشوت خاسما كەقان نووبار بت
 وەر ژ قەوسەيىنان ب ميزان بىتە دەر جۆتەك خەدەنگ
 دى جەگەر بت پارە پارە سىننە تاروممار بت
 خىون ژ مېلاكى ب دەرما خەنجەرى ما^(۸) بىتە دەر
 بوو شەھىدى عشقى ئىدى دى ژ كوو هشىار بت؟
 دى ژ وان لەعلان شفايى دل ب قانون طەلبە كت
 دا ئىشارەت خووش بكن دى ھەر كەسى بىسمار بت
 بولبولى مەجر ووحى عشقى طاقەتا خاران نەھن
 دى كەلافا^(۹) رېشى سىنە بشكۆۋەك بى خار بت
 ھەر دلى بازى صفەت دى صەيدى تەبغونەك وە بى
 فېر وپەر وازا ھومايى پەنجەيى شونقمار بت
 يىسار دىلى حاكىم بتن قەولى رەقىبان گوھ نەكت
 شاھى مولكى دل بەرى دى فاعالەك موختار بت
 دل ب ظلومى ناسوژى غونج وخەط وخالين ل دل^(۱۰)
 خەپرخواھين دەولەتى مىر دى ژ وان گوھدار بت
 طەيىرى دل بى طەمەك نائىتە دەست شەھزادەيان
 قووشچى شاھين دەستى دى د پى ئازار بست^(۱۱)
 بەندەيى باخووى بقىت دى مەيلى سىم و زەر نەكت
 دا عەطايا پادشاھان بى حەد وئەژمار بست
 سىمار نىبست دل ب سەد جەور وجەفايسان زەررەيەك
 عشق طەبەعەت نىارە ھنگى دى بچت^(۱۲) دژوار بت

له شڪهري عالمه مه گهر يه كسهر ته دژمن بن مه لا
 غهه ب موويهك نساكشيني گهر ته دلپهر يار بت

-
- (۱) ل دويمه ييا هه مي مالکين في هه لبه ستي دڦيت پيتا (ر) بيته کيشان ب جرئي به كا كورت دا
 کيش له ننگ نه بت.
- (۲) دني (کوڦلي).
- (۳) موويهك (زڦنگي، ناميدي).
- (۴) دلپهران (هلهب، وهستاني).
- (۵) نافي مسك (زڦنگي، ناميدي) نافهئي مسك نافه نهر (وهستاني، هلهب).
- (۶) گولب (وهستاني) قولبي (عبدالسلام، هلهب).
- (۷) مه لا عبدالسلام جزيري ديژت : به لکي بيته خواندن (حانه) زي .
- (۸) گهر (زڦنگي، ناميدي).
- (۹) گولاڦا (عبدالسلام، وهستاني، هلهب) کولاڦا (زڦنگي).
- (۱۰) دهوور (عبدالسلام) د دل (زڦنگي).
- (۱۱) وي دبي (زڦنگي، ناميدي).
- (۱۲) بچت (زڦنگي، ناميدي).

قهلبی مه شوبی زیړی

قهلبی مه ^(۱) شوبی زیړی ژ فهیضا ته جه لا گرت
ما رووسیه ه وسفر صفت رهنگی صه فا گرت
ته شبیهی جه سه د دل ^(۲) مه د نیف ئاته شی عشقی
دل قهلبی جه قیقهت بت وئکسیری هه ما گرت
سالک کی یه هاتی ژ مه جازی ب جه قیقهت
صوورهت نه شناسی و ب مه عنا ته ^(۳) فه نا گرت
ته نهها نه ل من لامعی حوسنا ته شه فهق دا
عالم ب خوه وی حوسن وجه مالی د خوه دا گرت
ته یغورنی د دهستی ته وهی ده ولت وئقبال
هر چی ته بووی رام ^(۴) دنورا خوه هوما گرت
جانی خوه مه کیر دانه و ^(۵) داما کو شه دایی
ناهوو صفت نه و پی حسیا راهی خه تا گرت

عهـنقما نه شڪارا كهسه داڦـا توو بچين ڦه^(۶)
 داڦـا تول عهـنقما كو ڦهـدي بادي هـهوا گرت
 هـر كهـس سهـهري طالبـي تشـتهك ب چهـمن هـات
 هن سووسن وهن سونبول وهن زولفي دوتا گرت
 دوستي مه سههر گرت و برين سهيري چهبيبي
 (في الحال) پهقبي ڙ چهسد لهرزه وتا گرت
 نهو كه بهڪي چهرامان كو دڪوڙي ل چهبوهات
 شاهينني چهضايي ب تهغافول ڙ خواهه را گرت
 زنههار كهسي دهست ببيت نهرقهمي سههروي
 ببي عشوهي لهعلان ته ب تهسليمي ڙهـا گرت
 صهبري بهري شيرينه، وه نوستادي چهبهـر دا
 لهو دل مه ب تهحلي وغهمان خوررهـم وشا گرت
 هـر نهـشتهـر و شهـو کينـ كو چهـبيبي مه ل دل دا
 من يهك ب يهك و تيمكي ل دهردي خواهه شفا گرت
 عاشق ڙ غهـمي سايهـبي وي جامه طهـلهـب كر
 پور عهـقبل دديرت مه ڙ قسمي حوکهـما گرت
 صهـف صهـف نهـتنـي گهـزمه دبارن ڙ كهـڦانان
 دل کاکولي زولفان ڙ كهـمهـندي ب تهـبا گرت
 ديوانه هـهري تين و دڦي سلسل وبهـندي
 كو موستهـحقي خسرهـوي خوويان ب جهـزا گرت
 پهـيوهـسته دو فيرس ڙ مه را دابهـرزينـ دل
 زولفان ڙ چهـپ وراستي ل ئوغلمه جهـما گرت
 قهـوسي دو هـالان کول سهـر بورجي نهـسهـد بت
 بوو شوهره دعامي عمهل نهـنگوشـت نوما گرت

شعرا ته مهلا سحرى شه كه ريزه ب موعجز

زانم ژ له بئى له عالى ته ئه ف له فظ و ئه دا گرت

---

(۱) ته (پاشا).

(۲) ته شيبه ب جه دوهل (عبدالسلام، زفنگى، ئاميدى) ته شيبه جه داوول (وهستاني، حهلهب).

(۳) نه (زفنگى، ئاميدى).

(۴) برى دامى (زفنگى، ئاميدى) بروى دام (عبدالسلام، وهستاني، حهلهب).

(۵) دانهئى داما (عبدالسلام، زفنگى).

(۶) فهر (عبدالسلام، حهلهب، زفنگى، وهستاني).

مه جیووب ب دل بت ...

مه جیووب ب دل بت مه ب ئه فرآز چ حاجهت
عه نقما ب خوه بیستن فر وپه رواز چ حاجهت
نه ی دووره حه بیبی مه ب فه ریاد وفه غان کین
وهك گوھل ضه مییرا دله ئاواز چ حاجهت
گوؤ: سوخته مورادا خوه ژمن طه لبه که ئیرو
من گوؤ: ژ که ریم طه لبه و داخواز چ حاجهت
من ناله ره فیقن غم و ته حلینه موصاحب
فه ریاد ئه نیسی مننه دهمساز چ حاجهت
دلدان ونه وازش چنه دوشنام به سن من
پور دهر دوجه فا حورمهت و ئعزاز چ حاجهت
صوحبهت ب مه ی و چهنگی حه بیبی مه بقیتن
فه ریاد وفه غمان مه نه به سن ساز چ حاجهت
رازیس مه ژ حاجهت وه کو غه ممازی بزانش
ئه شکین مه به سن دیده بی غه مماز چ حاجهت

هەر له حظه چ حاجهت كو ب نازان بكـوژى من
جانا ژ خوه قوربانى ته مه نماز چ حاجهت
تسا چه ندى ب هه جيرا خوه تو من ته جوبه ئينى
زيرى ژ خوه خالص محهك و گماز چ حاجهت
حاجهت نيه جانايه دى به يضا بدهر ئانـى
ئسكار د دين دا نه بت ئعجاز چ حاجهت
ئسراى ئه زهل دى د ئه به د بيينه ظوهوورى
ئه نجامى سه رئه نجامى ژ ئاغاز چ حاجهت
گهر لوئلوئى مه نئوور ژ نه ظمى تو دخوازي
وهر شعري مه لى بيسن ته ب شيراز چ حاجهت

کەس ب دادا مە نەپرست

- کەس ب دادا مە نەپرست گەلەھ و داد دی چ کت؟
- تە نەبت دادرەسەك بیهووودە فەریساد دی چ کت؟
- ب شریینی نە گەھت دەست ئە گەر روۆستەم بت
- دی ب بازارو و میلان شووبەھەتی فەرھاد دی چ کت؟
- فاعەلەك لازمە دا فەعل و ئەئەھر پەبەدا ببەت ^(۱)
- گەر تو حەدەداد نەبن کوو رہی حەدەداد دی چ کت؟
- مومکنەك دی ھەبتن داکو طەلەب حەصل ببەت
- صەید و نیچیر کو نەبت توولەیی صەییاد دی چ کت؟
- ھەر گل و سەنگ دبتن زیر ب تەدبیری حە کیم
- قابیلیەت کو نەبت حەمەتی ئوستاد دی چ کت؟
- کەن ب گەوھەر چ بکت گەوھەر ئە گەر پاك نەبت
- تو بەصیرەت تە نەبت سیرەتی ئەجداد دی چ کت؟
- زیر وزیوەر دکرن جەلبی قولووبەن حاشا ^(۲)
- حوسن و سور ذات نەبت قامەتی مەییاد دی چ کت؟

عاشقې مهست ب عشقې نېه حاجت ب مهېي
 واردې وارد وئـهـ حـوال ب ئـهـ وـراد دى چ كـت؟
 نه^(۳) غرهض فيككه تنايهك و ليكه^(۴) مورشد بت
 سالك وطالبي ئرشادي ب بهغداد دى چ كـت؟
 سه عى وجهد وطهله ب نهو^(۵) بى ئهـرهك صافي نههن
 تو نهبي پهرده نشين چاكه ر وقه وواد^(۶) دى چ كـت؟
 چ ئهـره دى ل بهرى خاره بكت قهـطـرهـيـى نـسـاب
 قهـلهـمـى ما ب دوسى قهـطـرهـيـى زوهها دى چ كـت؟
 دى ژ حـق جاذبهـيهـك دل بگرت وهر نه مهلا
 ژ ئهـزول گهر تو هدايهت نهبت ئرشاد دى چ كـت؟^(۷)

(۱) بت (ب تى ل نك يووسفى نه بت).

(۲) ل فيرى گوهورين كهفتي به ته فعيلاً دوغاهى بى ژ (فعلن) بوويه (موسف).

(۳) ته (عومهر، زفتكى، ئاميدى).

(۴) وهلى بهك (عبدالسلام).

(۵) نهو (ل نك كوڤلى ب تى هيه).

(۶) چاكه وفه وواد (عبدالسلام، وهستاني).

(۷) نهف ههلبهسته د چاپا حله بى دا نههاتى به .

ٲه ووهل كو يارى دا مه

ٲه ووهل كو يارى دا مه يهك ذهر ريهك عنايهت
قسسمهت مه خه مر و جسامه د دهفته را هدايهت
حوسن وجهه مالى جمانان ناديرتن تو پيان
هر چ نه بت بدياهت ٲه صلن نه هن نه اييهت
فه يضا عولوومى حكمهت جاما صدهف كو گيرا
مه زدهستى موغبه چان ديت ب موصحف و ب ئايهت
عارف حه تنه نه نووشى ز دهستى مهى فرووشى
غائب نه بوو ز هووشى په يدا نه كر ولايهت
گوناه و زوهد و طامات هل ناگرت خه رابات
كهسى ب ٲى دهري روت دٲى بكت رعاييهت
عشقى ز ههردو چه شمان ٲه ووهل د دل ٲه ٲه كر
لى ذهره ذهره ئاخىر سٲتن كر وسرايهت
(شاكى السلاخ) هه ردهم ب كوشتنا مهلى بت
گازنده يان ز كى كم ز كى بكم شكايهت؟

جاماد دەستى شاھىد ژەنگى ژ دل دىشۆتەن
پىرى موغان ژ رەندەن وھ وھ دکر روایەت
ئەطواری عشق و مەستى ئەسرارى بوت پەرەستى
تەقرىرى سەد روایەت ناکت ل بۆ کفایەت
(لېطمئن قابى، عین الیقین) دېخەشت
(عین العیان) دقیتەن کافى نەھن درایەت
مىرى و پادشاهی موویەك ل نەك مەلاىى
نەدم ب مولكى عالەم یەك زەررەكە عنايەت

عەرەەر خەراما

عەرەەر خەراما ب قەدد وقامەت
یەك بووسە دا مە ب سەد قیامەت
یەك بووسە بەخشی ئەوول ب ئحسان
ئاخەر ل مین کر جورم و غەرامەت
ژ ژەنگ وزەر قی دل دا بشتۆتن
جاما سەدەف بِن رەند و کەرامەت
ژ ھەردو چەشمین تەی مەست و خوونریز
نوورا^(۱) دو چەشمان کی دی سەلامەت
ل دەرد و ئیشمان پەیکان و نیشمان
مە ژ دل دچەهشان^(۲) کفشن عەلامەت
رسوایی عشقی نە تەنھا ئەز بووم
کی^(۳) دی زەمانان حوب بی مەلامەت
دو سەجەدە فەرضن (فی الحال) ببین بەر
دەما خوویابن ئەو قەدد وقامەت

دا عهیبی رهنندان نه کی ب بادی
(نفوس قوم بهها تسمت)
مهلال عومری بی فهیده بوری
کوشتا^(۴) ب زوری قههر ونه دامهت

-
- (۱) مهلا عبدالسلام جزیری دیوژت : بهلکی (تورا) بت .
(۲) مه ژ هردو چه شمان (زفنگی، نامیدی، عه مه).
(۳) کس (زفنگی، نامیدی، عه مه).
(۴) کیشا (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ث)

عومر ضائع بوو مه بیّ دلبره

عومر (ضائع) بوو مه بیّ دلبره عه‌به‌ث
وهی! ته‌فشی عومری مه بووری بهر^(۱) عه‌به‌ث
دل - ئەمانه‌ت - دا ب نائیه‌هیلان نه‌دی
لیّ ب نائیه‌هیلان مه‌ دا گه‌وه‌هه‌ر عه‌به‌ث
دا د سه‌یرا عشقی بیّ دلبره نه‌چیی
لیّ دبت سه‌یرا ته‌ بیّ دلبره عه‌به‌ث
پور د پیّ وه‌صالیّ مه سه‌عی وجهه‌ده‌ دا
جه‌ه‌ده‌ و سه‌عییا مه هاتن دهره عه‌به‌ث
ئا‌ه‌وی کوشتم ب دهریا خه‌نجیه‌ری
ما د میلاکی دره‌ت خه‌نجیه‌ره عه‌به‌ث
ده‌ست نه‌ هیلیین ئەم ژ سه‌عی وجهه‌ده‌یی
جه‌ه‌ده‌ و سه‌عییا مه نادت هه‌ر عه‌به‌ث^(۲)
دل ژ دهریا کاشووان بوو پاره‌ پاره
گو د مه‌یدانیّ دبت سه‌د کهره عه‌به‌ث

مههدورا فنى سوخته يى ئيرو بكن
 ئەز دېيژم ناسبت ئەف مههدور عېهت
 كفشه مهعنا كى ل له و حى سيم دى (۳)
 نوقطه يى مسك وخه طى عېهت
 دامهلا هشييار بى لى پور كه سان
 سىننه پور ليدانه سەنگ و بهر عېهت

---

(۱) پور (وستانى، حەلب، ئامېدى).

(۲) ئەف مالكه ب تى ل نك (ئامېدى) ههيه.

(۳) وى (پاشا، يوسفى، عەمەر، عبدالسلام، وستانى، حەلب).

نامیّ عهنبه رشکهنیّ بیّت

نامیّ عهنبه رشکهنیّ بیّت ژ ^(۱) عهنبه ر مه که به حث
بل ژ وی سلسله وزولفیّ موعهنبه ر مه که به حث
قه که لیّقیّ و ژ نیّقیّ بوهرین قه نمد ونه بات
ژ له بیّ له علیّ شه که ریژ و ژ شه ککه ر مه که به حث
ب سه رئه نگوشتیّ عه قیقیّ بده فنجانیّ ره حیق
ئابیّ حه یوان ته چین ناف و ژ که وئسه ر مه که به حث
زه ری بیّن شوبه ه تیّ ^(۲) دور دانه بن شاهدیّ به زم
ژ که نم ره نگ و سیه ه چه رده وئسه سمه ر مه که به حث
دیّ بشاره ت ژ ئشاره ت ژ نه ییّ بیّنه سه ماع
تو ژ نایيّ و سه مایيّ ^(۳) بکه باوه ر مه که به حث
دیّ ^(۴) نهانیّ ب ده رئاغوروش بدیّ جانیّ شرین
شاخیّ عومریّ بخوه به ر ژ یّ و ژ قه یصه ر مه که به حث
ئسایه تیّ حوسنیّ موفه صصل که ژ که ششافیّ جه مال
علمیّ عشقیّ بکه ته فسیر و ژ ده فته ر مه که به حث
رازیّ ده هریّ ژ سپه هریّ تو نزنانیّ ب جه ده ل
حکمه تیّ داوه ره تو ژ حکمه تیّ داوه ر مه که به حث

ئسابىي حەيوان تە دڧيىتن تو ببە ھەمەرەھى خضر
 جامىي جەم بىين و ژ دارا و سىكەندەر مەكە بەحث
 ژ ئەزەل عاقبەتىي كار كو مەعدىووم نەبەت
 جامىي مەى نووشە ژتەقدىير وموقەددەر مەكە بەحث
 دلىي يارى مە نەبىوو نەرم ب سەد ئابىي گرى (۵)
 ژ دلىي دلبەرىي مەا وبەرىي مەرمەر مەكە بەحث
 تىير سەد تىينە جەگەر سىينە ل بەر ماىە چەپەر
 ژ دل وجەرگىي كسول وسىينەيي كەر كەر مەكە بەحث
 شىيرى ئەلماسىي كىشىنت تو ژ لامع دە خەبەر
 ئەكەرت حوققەيىي ياقووت ژ گەوھەر مەكە بەحث
 ژ شەفەق زوھرە خوبا بت تو بنىي بەروىنەيان (۶)
 جەبەتەي (أو) بنومىت تو ژ مەھ و خاوەر مەكە بەحث
 ل روويىي يارى دو مەھ نەو مە قران دىنە دىمەست
 تو ژ سەير وقەمەر (۷) وطالع وئەختەر مەكە بەحث
 پور ژ دىمىي خەط و خالان تە خەبەر داىبە مەلى
 نەظەرىي وەر بەدە بەژنىي ژ موفەسسەر مەكە بەحث

---

(۱) ل فىرى دڧىت (ت) و (ژ) ھەردو بىنە كىشان دا كىشا مالكى لەنگ نەبت.

(۲) شەھلاو (بووسفى، عەمەر، زڧنگى، نامىدى).

(۳) سەماعى (بووسفى، عەمەر، زڧنگى، نامىدى).

(۴) وىي نھالى (زڧنگى، نامىدى) دەى (عبدالسلام).

(۵) ئاب وگرى (ل نك ھەمىيان گۆڧلى وزڧنگى تىي نەبن).

(۶) ژبلى بووسفى ل نك ھەمىيان (بەروىنان) ھاتىبە، لىي يا بووسفى ژ لاىي كىشىي قە راسترە.

(۷) قەمەرىي طالع (زڧنگى، نامىدى).

تو سه حەرگهه ب ته ماشا وهره

تو سه حەرگهه ب ته ماشا وهره بسازاری حودووث
ل^(۱) ته بی فئائده ئازاری نه دت خساری حودووث
دا ژ دل غونچه له بهك نازك و ته پدانسه بژییری
ب ته به سوسوم ب ته را بیته ژ گولزاری حودووث
سه د گره من د دلن ژئ كو چه پ وراست دكت^(۲)
شاهدی حوسنی قدم^(۳) زولفی گره داری حودووث
بیل ژ سولطانی قدم من ب تو ئقرار نه هن
گهر ل کابا مه نه هن مه تقه ب^(۴) ویزماری حودووث
دل د ده ریایی قدم قافه ب ثابت قدممی
گهر چ دائم ل سه ری فهرقه مه منشاری حودووث
به لکوو دیوار ب گو هن لی^(۵) ب خودی کی ب خودی
ب تو ره نیگی نه کری ئه شکره ئه سراری حودووث
له معیه بهك گهر ژ کناری قدممی په رته وی دت
دی ژ بهر وی سه عه تی مه حوو بن ئه نواری حودووث

بهر^(۶) ب سهد په نجه رهيمان دايه شوعاعی قدهمی
 گونبه دی عشقی ل سهر کورسی پی دیواری^(۷) خودووث
 تو خودووثی وه مه بین قه نچ نه ظهر دی جاره کی
 ل نه ساسی قدهمی دانسی په دیه دیواری خودووث
 هه ره نه صلی خوه و ته رتیب و قیاسی زی بکه
 گهر نزرانی چیه په کجاری بهری داری خودووث
 ناته شی عشقی شوبی زیره و وجودی حل دکت
 هه په مومکن نه فرت زیبه قی فهراری خودووث
 (الله الله) کور عومری خوه تو جاره ک نه بهی
 چ صه دا تیت ژقی گونبه دی دهواری خودووث
 تو ژ بهر په رده پی وه همی و ره دهر دا بهی
 چ نه و تیت ب سهد نه غمه ژ نه و تاری خودووث
 حال و موسته قبل و ماضی دخوه دا تیک په کن
 صوبح مه وجوده ب عینی خوه دئیقاری خودووث
 راست و چه پ گاف و سه عهت هه ل مه نه و داتینت
 ذوالفقه قاری قدهمی حه یده ری که راری خودووث
 راست و نه فرار و نشو و قی نه بو وارن په ک و په ک
 لی تنی وی ل مه بسو دائره بهر واری خودووث
 دی ب قه لبی مه چ دت لامعه یما نسلا می پی
 کول جاننی خوه مه خهف بهستی په زوناری خودووث
 په ننگ و ژه نگی حه ده شی نه قشی خودووثی مه د دل
 بسده بهر په نده شی عشقی نه وه قه صصاری خودووث
 جان ل سهر دهستی نه سایی دری یما جانان دا
 روه صهف صهف کو قه وه ستانه دبازاری خودووث

وى ژ غه فلهت بره تن سمايه زه والسى ئه ي دل
 روون تنى ^(۸) دا تو ئه مانهت ل سها دارى خودووث
 تو ژ فه صلى هه ره ئه صلى كو د فى دهيرى ^(۹) خه راب
 دا نه بى مهر كه بى جهه لى تول بن بارى خودووث ^(۱۰)
 دا نكسارى خوه ب سه دره ننگى بى نى ئى ررؤ
 وه ره جسه ره ك بى كه سه بى رى تو د ئه طوارى خودووث
 تسوب حالى مه دزانى ^(۱۱) چيه هه ره له حظه مه لا
 مه د دل تىست و درهت خه نه جهرى غه ددارى خودووث

---

(۱) لى (يووسفى، عه مهر، زفنگى، ئامىدى، عبدالسلام، وه ستانى).

(۲) دكر (عه مهر، زفنگى، ئامىدى).

(۳) شاهى حوسنى قده مى (زفنگى، عبدالسلام).

(۴) مثقب (كزقلى) مه دقه ب (پاشا، عه مهر).

(۵) گوهر بن (عبدالسلام، زفنگى، ئامىدى) گوهر بين (وه ستانى، حه له ب).

(۶) وى (زفنگى، ئامىدى).

(۷) ده ووارى (زفنگى، ئامىدى).

(۸) رووبى (كزقلى) رووتى (يووسفى، عه مهر) روونه ئى (زفنگى، ئامىدى).

(۹) دىرى (عبدالسلام، زفنگى).

(۱۰) ئه ف مالكه د دانه بين (پاشا، وه ستانى، حه له ب) دا نه هاتى به.

(۱۱) نزانى (پاشا).

قافی یا (ج)

شمشادی خه رام

شمشادی خه رام وسه روی غه نجاج
جسانان دبرت ب عشوه تاراج
مین دی سه حهری د خوابی مهستی
بی دهنگ^(۱) ته ذهروو ولاله^(۲) دورراج
بشکفتی ژ غونچه نیرگزا مهست
بسو فهرق ژ سهر قه دیفه دیاج^(۳)
جه بهت که شفقی ژ صوبحی صادق
نولماسی نومانه شوبهی مصری
دانیین جه گهری مه دل کر ناماج
نسه سرین و به نه فشمه تسه ووزاندن
مساوهر دره شاننده شووشه یی عاج
جوهتی حبه شان (بطرفة العين)
ئسانی قه دهره ک ژ نه سپه هان باج

سیمما کو نومانا مال هاش سیم
 سیماب ژ خه جالته ما ژ ئخراج
 مرئاتی سکه ندهری ل پییشه
 (بحر ولها العکوس أمواج)
 دؤرا قه مہری ژ بہر شہ فہق دا
 کو سپیدہ ل فہرقی سہر نہا تاج
 چہرخ وفہلہک ومہلہک دیارن^(۴)
 (شمس وکواکب وأبجدراج)
 زوہرہ ب قرانی قابی قہوسہین
 (والنجم اذا ہوی بدمدرج)
 دہنگی مہلہکان زمپہنہ^(۵) زمزم
 نہرواحی ژ عشقی تینہ معراج
 دل بہحرہ وسہد ہہزاری مہوجن
 عارف^(۶) چ خہ بہر ژ بہحری مہوواج
 بسوری و ب غہنجه کی مہلا کوشت
 نہو غونچہ لہبا دہلال وغہنناج

---

(۱) پہنگہ (عبدالسلام، حہلب، وہستانی).

(۲) نالہ (کؤفلی).

(۳) د ژیدہران دا (تاراج) ہاتی بہ بہلی مہلا عبدالسلام جزیری دبیت : (دیباچ) دورستہرہ.

(۴) دبارن (یوسفی) دبارن (زفنگی، نامیدی).

(۵) ز مہتہ (پاشا، کؤفلی، عہمہر).

(۶) زاہد (زفنگی، نامیدی).

دل ژ علاجی ..

دل ژ علاجی کسو بدهرکت مزاج
دی ژ له بی نووش عهطا بت علاج
نایینه بی جامی جههان بینی جهم
باده بی له علینه د جاما زوجاج
نأفی حهیاتی ب مسه دا شهربه تهك
زننده کرین ما ژ عه دوو را نه شاج
بهنده کرم گهر چ شوبه ی فیل بووم
سیمبه ری ساعد و بسازوو ژ عجاج
نخسته ری ئقبال ومه هی بورجی بهخت
مهر وسپهر و کهمه ر وتهخت وتجاج
کووسی کو هنگا فتی ب شاهی ل تهخت
پادشه هان نهقدی رهوان دا خجاج
خوسرهوی شیرینی ل دهر بهندی حوسن
سیمبه رهان لازمه لی موهر و بساج
سککه بی شعری مه ب نأفی ته هات
لهو ب عه یاری د جهه هان دا رهواج
نأبی رهوان من دی به شعرا مه لا
(پینکر لدماء لسوء المزاج)

ديسا ژ نوو بىٰ حاله دل

ديسسا ژ نوو بىٰ حاله دل	ساقي وهرين جاما زوجاج
موشتاقي خه مرئاله دل	لىٰ خوهشى ئاننى بت مزاج
ساقي كو دىٰ مه هوش بتن	كساكول ژ شيفا ^(۱) رهش بتن
قه رقفه بلا ئاتالهش بتن	نهم دىٰ ب ويٰ دل كين علاج
دا نهم ب ويٰ دل حه بكيين	پىٰ سينه داغ وكه بكيين
سه د مه نزلان پىٰ طه بكيين	نهو دىٰ د سهيرىٰ دت ^(۲) رهواج
بىٰ نوور ونارىٰ موحبه تىٰ	بىٰ نه قش ووه صفىٰ قودره تىٰ
نساچين مه قامىٰ وه صله تىٰ	(نوور لنسا والليل داج)
ننهف نار وسيقالا ^(۳) دلنه	دائيم ل ويٰ قسالا دلنه
نهوروز وسهرسالا دلنه	وهقتىٰ هاي تن ^(۴) نهو سراج
حه تتاب نـنوورا باده بىٰ	رهنگين نهكى سه ججاده بىٰ
دوورى ژ ويٰ شهه زاده بىٰ	دور دانسه يا گه ردهن ژ عجاج

دورډانسه يسا گسه ردهن بلسوور رهيجان ل سهر^(۵) وهردين د جوور
ههه ههه ب مهستي تينه دوور خالال ل نك فهرقي ب تاج

مههرا ته پور نه بهتەر كرین خالان ژ بهر^(۶) بسكان دهريين
زولفا موسه لسه ل عهنبه ريین چين چين ژ چيني تينه باج

تهنهها نه كوردستان ددن شيراز ويهنگ وان^(۷) ددن
ههر يهك ل سهر چههقان ددن ژ نه سپههسان تيستن خراج

چههقيين بهلهك قهوسين ههلهك چههرخ وفهلهك غالب مهلهك
(في حبها عمري دللك والحب يسجري في عجاج)

شاهد هزار رهنك خه مملين رهقص وسه ما پي كه مملين
نيرو مهلا نه م سهد دليين ساقی وهرين جاما زوجاج

(۱) شيشا (كؤفلی).

(۲) كت (عبدالسلام، زفنگی، حلهب، وهستاني).

(۳) نارئ سيقالا (عهمر، يوسفي، زفنگی، نامیدی) نوور و سيقالا (كؤفلی).

(۴) كو هل بت (وهستاني).

(۵) صوبجان ژ سهر (پاشا) رهيجان ل سهر ديم بوونه هوور (حلهب).

(۶) بن (كؤفلی).

(۷) نهیگ و دان (كؤفلی) نهیگی وان (عهمر) و كؤفلی دبیژت : نهیگ باژیره كه ل توركستاني،

و ل نك كؤفلی ل جهی (دن) ل ههر سی جهان (دل) هاتی به.

قافى يا (ح)

پور مه كه نَسرافى

پور مه كه نَسرافى د قه تلى موباح

(سفنك دم العاشق مالا يبباح)

سپينه ب دهستى خوه موبارهك فه كه

(تعرف كم في كبدي من جراح)

دل ژ هسه و ايساته و^(۱) فكرين د هوور

(في لجاج بين هبوب الريح)

عشق گها كى و ل عه قلى^(۲) خوه ما

(يفتك بالعاشق حسن الملاح)

دى دوسيه سورمه يى چه هقين خوه كت^(۳)

خا كى ره هى يارى صه با هه ر صه باح

تسوز و غوبارين سه حه رى بهر چه مهن

(قد نشر الطيب وبالهمسك فاح)

فپرس ورمباز گهان يهك ب تپير

(أحمد في البين قتيل اليرملاح)

(بوسه زنمان هر که بر ان استمان)

(مکن من جبهته لا براح)

حل له القتل بشرع الهوى

من كشف السر وبالسرايح)

حوسنى نه دايما ته مهلا هركى دى

(صح له أنك عين الفصاح)

---

(۱) د (تنى ل نك پاشاى نهبت)

(۲) ب حالى (كوفلى)

(۳) كم (كوفلى) دى د سيه ه .. (عبدالسلام).

حهيف د قهيدا خاك وگل بت

حهيف دقهيدا ^(۱) خاك وگل بت عارفی چالاک رووح
دی موجهره د بت کو پهرته و دت ژ نوو نه و پاک رووح
قهیدی خاك وگل نه بت دا بی حجاب و پهرده بی
مثلی به دری جارنان تیخت خوشووفی خاك رووح
شهمعی سهر ^(۲) نوور نادر ت گهر نه و نه کت پهرهیزی دل
ذهوقی جاما عشقی ناکت گهر نه کت نهمساك رووح
دل ب طایهك نیرگزان ده نساك كهك تهره نهمسده ده
گول دکن ته شیبهی خاران ههر خهس وخاشاك رووح
جاممی عشقی پاکمی رووحانی طههورا باطنه
شه ووشی وههر ^(۳) وه ما حه تتا نه بهد نساپاك رووح
ههینه تا کههیف وکهمی بی کههیف وکههیف عارفه
دی بهمینت گهر نه بت نساچار بی تهریك رووح
دی ب گولزارا جهمالا سهبزپوشان وی چ بت
ئی د مهری دا نه بت دل پاره پاره چاك رووح ^(۴)

بهر ژ جان دهر را که یهک^(۵) ره وشه نتهر والا دفیست
 صوره تی حوسنا موقه ددهس دا بکت ندراک روح
 گهر خه بهرداری ژ سرپرا (کنت کنزا)^(۶) گوه بدیر
 دا ب سده نووری^(۷) بهیان کت مه عنیهی (لولاک)^(۸) روح
 لامعی سرپرا ته جه لسی سه ل طووری دل ددت
 ضه بط ناکت وی مه جالی سده هزار نه فلاك روح
 هردو نیلانی ته دی من طه وقی گهر دهن کر مه دام
 دا مه ههر بیستن ته به سوم وهی گولا ضه ححاک روح
 جه وهه ری حوسنی نه دا ته نهها دبست مه قبوولی طه بع
 گهر نه صه یقه ل دت ب نووری عشقی وهک حه ککاک روح
 دی ب فی نه نداز و ته رزی که ی^(۹) بیت سحری حه لال
 گهر نه بسالا طه بع بت وهک په هله وان چمالاک روح
 دل ب رم نافی هت وه لی وی بسار کر قه وسی شه فی
 دی بدت بهر گه ز مه یان بی سوچ نه و سه ففاک روح
 شه هسوار نیرو که مه نه ند نافی هت نه قه لبی مه لی
 بهند ناکت غه پیری فسترا کما ته سه د فستراک روح

(۱) حیفه قهیدا (پاشا، کؤفلی، عه مه، عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).

(۲) سپ (عبدالسلام).

(۳) ئی نه لووش ههر (عبدالسلام، زفنگی، حه له ب، وه ستانی).

(۴) نه ف مالکه د چاپا حه له بی دا نینه.

(۵) پور ژ جان را دهر گه هک (کؤفلی).

(٦) ئەفە ئىشارەتە بو وئ حەدىسا قودسى ئەوا دىيئت: (كنت كنزاً مخفياً فأردت أن أعرف فخلقت الخلق ليعرفوني) ملا (علي القاري) دىيئت: حەدىسه كا دانايىيه. بىئنه (الاسرار المرفوعة في الاخبار الموضوعه) بپ ٢٦٩، ديسا بىئنه: ابن عراق: (تنزيه الشريعة المرفوعة من الاخبار الشنيعة الموضوعه) ١/٤٨.

(٧) نەوعى (كؤفلى) تۆرى (زئنگى، ئامىدى) طهوران (وهستانى، حەلەب).

(٨) ئەفەزى ئىشارەتە بو وئ حەدىسا قودسى ئەوا دىيئت: (لولاك لولاك لما خلقت الأفلاك) وئەو زى يايى بناخيه وهكى ملا علي القاري دىيئت(الاسرار المرفوعة ٢٨٨) و ابن الجوزي د(الموضوعات) دا ١/٢٨٨، سەيدايى ناصرالدين الالباني د (سلسلة الاحاديث الضعيفة والموضوعه) ١/٤٥٠.

(٩) دى (عبدالسلام) وئ (وهستانى).

عشقی کو بدن

عشقی کو بدن ب یتک دو ئی رواج
په یوه سته دخی ب هه ف بن ئه شباح
جـان وجهه سه دان کو ئتت حاده
(والهـاء لله المـزاج بالـراح)
وهـملا ته ل جان ودل حه یاتته
(من ذاق مرارة النوى طـاح)
ته نهـها نه د سینه من خه ده نـگن
(من لحظك في القلوب أرمـاح)
په روین ژ شه فهق سه حه ر خویسا بوون
(لابـدع و فیه منک مصـباح
لو مسـت من الهوى کبان^(۱)
لابـدع وقد تـمید ارواح^(۲)
هه ر شام وسه حه ر ب ده سته خوو بان
(من خمـرتنا تـدور^(۳) أقـداح
إفتـح بـلقـاک قـفل قـلـبی
فـالـقـلب له لـقـاک مـفـتـاح)

سهييياح مه ديسن د خه لوه ئيرؤ
 نه لاله كوچ خه لوه وچ سهيياح
 بهرقي كسو فهدا ژ بهر نقابى
 (والسلامع من سنناه قهد لاج)
 قهوس وقوزه حمان نوممان ژ بهالا
 (والعنيبر من شذاه قد فاح)
 ئاييينه يى دل مهلا جهلا ده^(٤)
 (من طلعتة فقد صفى الراح)

---

(١) كنان (كؤفلى).

(٢) تميل أدواح (كؤفلى) تميل أرواح (وهستانى، حلهب).

(٣) تدوح (پاشا) تروح (عبدالسلام).

(٤) دا (زفنگى ئاميدى) ما (كؤفلى).

قافی یا (خ)

نَاهِی ژ دِردی دل نه کت

نَاهِی ژ دِردی دل نه کت^(۱) هسه رچی نه دی نَسازاری چهرخ
دِردی ل نیققا ددت لامع صفت نووباری چهرخ

تین سینهیان^(۲) په یکان نهین نسامانجی وان تیران نهمین
داما به لایسی دهر که مین هه رگوشه دؤرماداری^(۳) چهرخ

بیرا خوه تینن غه نجه یان عاشق دنیققا نَشکه نجه یان
تاقیتسه دل بهر^(۴) په نجه یان هه ردهم ژ نوو شونقاری چهرخ

کو فان^(۵) له طیفان گول عذار لهو تین ژ بولبول ناه وزار^(۶)
شوونا گولان ره ستیننه^(۷) خسار نیققا جهی گولزاری چهرخ

سه د بسازیان نه ف حه ققه باز تینت ب حیلله کار ساز
گه ه گه ه کو نازه و گه ه نیاز سه ححار و پور مه ککاری چهرخ

هه‌رچی بخوونست صوحبه‌تی
هه‌رچما شه‌ربه‌تی
زه‌هرا هه‌لاهه‌ل دی ده‌تی
دا دل نه‌دن ئسازاری^(۸) چه‌رخ

ئه‌ف ئه‌ره‌یه‌ا ژه‌هه‌ری ددان
من ژێ د دل دا بن^(۹) سنان
مال به‌هه‌ری فه‌ره‌قی دژمنان
بی‌ت و به‌ره‌ت مهنشاری چه‌رخ

دژمن ژ جان ته‌لان به‌تن
ئه‌و خوه‌ه‌ری وه‌ک نالان^(۱۰) بتن
میلاک و دل که‌لان به‌تن
لی بی‌ت و به‌ره‌ت غه‌ده‌داری چه‌رخ

داف گه‌هته‌هانی^(۱۱) مثلی ده‌یر
چه‌نه‌دین که‌واکب ته‌ینه‌ سه‌یر
پی‌کان ب دافی^(۱۲) شوبه‌ی طه‌یر
هه‌ر ژێ دبارن تباری^(۱۳) چه‌رخ

شه‌مه‌س ب شه‌مه‌س جام ب جام
حه‌ته‌تا دکن ده‌وری^(۱۴) ته‌مام
ئه‌تسه‌ش درپه‌ژت هه‌ر مه‌دام
ئه‌ف گونبه‌دی ده‌واری چه‌رخ

ئاگر د ئاب و گه‌ل^(۱۵) دکت
قه‌له‌بان ژ قه‌له‌بان هل دکت
مه‌ته‌به‌ب د جه‌لان و دل دکت
دائم ئه‌فه‌ستن^(۱۶) کاری چه‌رخ

چه‌نه‌دین د خووبه‌نانن ره‌زم^(۱۷)
من ژێ د دل دانن گه‌زم
ئامانه‌جی وان ره‌زمان ئه‌زم
سه‌ره‌سه‌که‌ری سه‌یاری چه‌رخ

من پور شه‌فان هه‌ته‌سه‌هه‌ر
دانه‌نه‌ پری سه‌مه‌ع و به‌سه‌هه‌ر
ئه‌و ماهر و و ما^(۱۸) بی‌ته‌ ده‌ر
تا^(۱۹) بیمه‌ نه‌وبه‌تداری چه‌رخ

نه قششكه قسه هاتى بى غه له ط	كهس دى ل لسه وحى سينه قه ط
تساقىسته دهر پهر گارى چهرخ	ههردهم ژ نسو يسهك تسازه خه ط
خه و تىسته چه هقان قه ط شهبان	مه ژ حه سره تا شيرين له بان
پورسى بكه ژ بيدارى چهرخ	فسه رباد دهرن ^(۲۰) بهر كه و كه بان
بهردانه مهيدانى سه مه ند ^(۲۲)	شان ره هره و ين ^(۲۱) هممهت بلند
ئه ف ره كى مه شعله دارى چهرخ	سه رگه شسته ين ^(۲۳) حه تناب چه ند
ئيه من چ روونين مه نزلان	گساقسهك ژ دهن گى زه نگان
فسه رباده ههر قه نتارى چهرخ	هه هى هه هى ببينن مه حملان
كيشانسه ئافات وبه لا	پور من ژ فسى چهرخى مه لا
ههرچى ژ دل بت يارى چهرخ	ئسه بلسه ه دبى نيم وى هه لا

---

(۱) دكت (عبدالسلام، يوسفى، زفنگى، ئاميدى).

(۲) سينه بان (عبدالسلام).

(۳) دور ئامارى (پاشا، عه مه ر) دا ئامارى (كوڤلى).

(۴) پور (عبدالسلام).

(۵) تير دان (كوڤلى) ژ كوڤان (عبدالسلام، وه ستانى، حه له ب).

(۶) ئاه هزار (عه مه ر).

- (۷) رهشتینه (یوسفی).
- (۸) هزار (عبدالسلام).
- (۹) نن (زفنگی، نامیدی).
- (۱۰) نهو خوه ههړۆ نالان (زفنگی، نامیدی).
- (۱۱) دهف کوهنه (زفنگی، عبدالسلام) خالی (وستانی، حهلهب).
- (۱۲) دتافی (پاشا، کۆفلی).
- (۱۳) تافی (پاشا) باری (یوسفی، عه‌مه‌ر) ناری (زفنگی).
- (۱۴) دهر دی (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر).
- (۱۵) ناگر و نایی گل (وستانی، حهلهب).
- (۱۶) دبینت (کۆفلی) نه‌فه کرداری (عبدالسلام).
- (۱۷) چه‌ندین کو خۆبان بێن رهم (زفنگی، نامیدی) جنس دی و خوویان (عبدالسلام) چه‌ندی دخووبانین (وستانی، حهلهب).
- (۱۸) تا (عبدالسلام).
- (۱۹) لهو (عبدالسلام).
- (۲۰) دهر (یوسفی، زفنگی، نامیدی).
- (۲۱) هه‌ردوین (پاشا) زه‌هره فین (کۆفلی).
- (۲۲) که‌مه‌ند (پاشا، یوسفی).
- (۲۳) سه‌ر گه‌شته بین (عبدالسلام).

دل بهری ئیرو سەحەر

دل بهری ئیرو سەحەر ئافیتە جەرگی من دو دۆخ
یەك ل سینە یەك ل دل دا لسهو ژ من تین ئاخ وئوخ

ئاه وئوخین من ژ دل تین ئاھ وئوخین من ژ دل تین
یسان ژ کۆفانین د کول تین ژئ دزیت هەر خوون وئوخ

خوون ژ دل جوو رهوان تیی وهك عه قیق وئەرغەوان تیی
لی ژ دەست سەلسوا جوان تیی ئەه و شەپالا شەنگ وئوخ

ئەه و شەپالا شۆخ و شەنگە کافرا رۆم و^(۱) فەرەنگە
دامە بەر جووتەك خە دەنگە ظالمی کوشتم ب دۆخ

ظالمی کوشتم شەپالی نازکی قەنجی دەلالی
بوون حجبا با زولف و خالی ئیدەك و عالا^(۲) وئوخ

نسه تترك^(۳) و تسياین ب ریشی
ئسی د زیسرن پیئغه ویشی
من دو فییرس دین د بیشی^(۴) مرووت وئنصاف یووخ!

له و هه رپفتم ئەز ژ مهیلی
شوبهه تی سههل و سوههیلی^(۵)
موحبهت و عشقما د لهیلی
ئەز کرم یه کسه ر پلوخ

دهست نسه هیلم ئەز ژ دینی
شوبههی فه رههه و شیری
وه ژ بهر عشق وئه قینی
من درئی چت ئەف کلوخ^(۶)

موحبهه تا چه رخ و سه ما تی
وهک مهلی سهه موبته لا تی
زهمزهم وئافسا هه یاتی
موشته ری سهه شهیخ وشووخ

---

(۱) رۆمی فرهنگه (پاشا، یووسفی، عه مهه، کۆفلی).

(۲) بهرقه ع وئالا (حه لهب، وه ستانی).

(۳) بیرک (پاشا).

(۴) پیئشی (یووسفی، زفنگی، ئامیدی).

(۵) سههلی ژ سهیلی (عبدالسلام) سههلی و سوههیلی (زفنگی).

(۶) دا جان فروخ (حه لهب).

هه‌ی هه‌یا ره‌قص و سه‌مایا ته

هه‌ی هه‌یا ره‌قص و سه‌مایا ته چ خواهش به‌ستی به‌چه‌رخ
 کول سلسل (۱) ب سه‌ما تیت و ل سه‌ر ده‌ستی چوو (۲) به‌رخ
 صوووفی یین هه‌ر د طه‌وافی (حجر الأسود) ه‌قه‌صمد
 گول و سونبول ب سه‌ما تین سه‌می‌بان زمزمه‌چه‌رخ
 نه‌قشی ئه‌لماسی ژ (۳) ئه‌لماسی بنی گرتی‌به‌حرف
 خه‌طی یاقووتی ل یاقووتی شکینانندی‌یه‌نه‌رخ
 که‌رخین ئه‌م دقیامی (۴) مه‌ژ دل په‌رده‌دراند
 عارفی وه‌قتیم و مه‌عرووف بلا بی‌ت ژ که‌رخ
 دا بناسی خه‌طه‌ری‌ن ری تو نه‌بی غافل ژ (۵)
 دجله‌یه‌لی د پورن بربرری پی‌یل و به‌ر و مه‌رخ (۶)
 پی‌یری شه‌عه‌اره د شعری و مه‌لی شال فرۆش
 تو نشان (۷) من مه‌ده‌فه‌رخ (۸) کول نك من بوویه‌فه‌رخ

---

(۱) دبورجی (ب تنی ل تک پاشای نه‌بت)

- (۲) خوه (زفنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
- (۳) ل (يووسفى، عه مەر، زفنگى، ئامىدى).
- (۴) چەرخىن ئەم د قوبايى (كۆڭلى).
- (۵) يى (عبدالسلام).
- (۶) مەر وبەرخ (وہستانی، حەلەب).
- (۷) لەو نشانى (پاشا، يووسفى، عه مەر، كۆڭلى).
- (۸) فەخرى (وہستانی، حەلەب).

قافی یا (د)

سرری وه حدهت

سرری وه حدهت ژ ئه زهل گرتی یه حه تناب ئه بهد
واحد وفه رده ب ذاتی خووه وی نیمنن چوعه ددهد
د قدهم دا ئه زهل وعه یینی ئه بهد هه ردو یسه کن
سه رمه دیسه ت وه دخوازت نه ئه زهل بت نه ئه بهد
فهرقه واحد ژ ئه حده لی د مه قسامی صه مه دی
ب حه قیقتهت کو یسه کن هه ردو چ واحد چ ئه حده
یسه کسه ده ریا تو بزبان قه نسج چ مه وج و چ حه باب
د ئه صل دا کو حه می ئافه چ ئاف و چ جه مه د
ئافتابی ئه حه دیسه ت د خووه دا گرتی یه که ون
نه کو عه وره ک هه یه لی گرتی یه چه هقین مه ره مه د
حوسنی ذاتی بیوت ولاتمان ژ جه مالا صه مه ده
ژ مشالی صه نه می وهه کو ته جه لایسا صه مه د!
غه ییری ده ریا نیسه صه حرا ب حه قیقتهت ئه ماما
ژ رووی که یفه کو^(۱) ئه ف ئافه بووی شوبهی زه بهد

(ڪل ڀيوم هو في شان) نه بي غافل ڙي
 هر پهياپهي ڙ شوئونان دڪرت فريض مهدهد^(۲)
 گهر د نادم بديما سرڀري علم ئبليسي^(۳)
 (حينما أبصره كبر حيننا وسجد)
 چ زه مان و چ مه کان و چ جهاتن چ حودود
 چ مه قاديرو ته فاصيل و حسابن چ عدهد
 چ مونافات و لوزومن چ قياس و چ مثال
 ئه ف چ ته وليده چ ته ركيبه چ روحن چ جهدهد
 سهر ب عه جزي ددرت قووه تي دهر راكهي ما
 (رجع القلوب كاليلا ومتى قام قعد)
 حيرت و عه جزه سهر ئه نجام د بابي نه ظهري
 (كي بخالق نظر قاصر مخلوق رسد؟)
 گوفت و گووي مه عرفه ت^(۴) چهندي مه لا پهيدا بكي
 گه وهه را مه عرفه تي ناگهستي كهس ب خرهد

---

(۱) كهيف و كه مي (ڪوڦلي، حله ب، وهستاني) كه فغه كو (عبدالسلام).

(۲) فريضه مهدهد (پاشا، يوسفي، عه مر).

(۳) ئبليسي بهر سرڀري عولوم (وهستاني).

(۴) گوفت و گوچهندي مه لا مه عرفه تي (پاشا، يوسفي، ڪوڦلي، عه مر).

عیده وهه ر کهس ..

عیده وهه ر کهس ژ دیدارا ته لی پیروژه عید
ئهز تنی مه حررومی دیدارم ب سهد مه نزل به عید
هه ر سه حه ر ده نییرم ئه ز جانا ب ئاهان را ژ دل
(بساړك الباري باسعاد علیها یوم عید)
ده رگه هی لوطفا ته خانم مال مه حررومان فه بی
(إن كلباً باسطاً دهراً ذراعاً بالوصید)
پییره مه ردم ^(۱) عاشقم ئیرو مورادا من ببه خش
(یا حبیبی یا مرادی یا منی قلبی المرید
فر عقلمی من لهیبی مثل باز او عقاب
ذاب روحی مثل ما إنحل فی نار جلید
دمع عینی من بکساء مثل نار فی سكب
نار قلبی من غرام فی ضرام ^(۲) فی الوقید)
دل ژ بهر نارئ مه جازی بلحه قیقه ت بوو پره نگ
(نار قلبی فی هواها ^(۳) مثل نار فی حلید
کی خلاص از دوزخ هجر تو یابم ای جوان
هر نفس دارد صلاء ^(۴) و نعره، هل من مزید)

کی دزانت من ژ ږمبازان ده ما ئو غلامه تیښ
 تیښه دل سهد ږم رهوان^(۵) وسینه تیښی سهد جه رید
 من ژ صه فقهه ینا ژنیقا مه قسته لی ږم تیښه دل
 لی ل وان دهستان نه هن خون وغه زایه^(۶) نه ز شهید
 موصحه فا حوسن و جه مالی سووره تا^(۷) خال وخه طمان
 (ما تلسونسا غیر حرف، لا و قرآن مجید) (د)
 گهر چ هه ر دائم ژ مهرا^(۸) نه ینکا دل به دره من
 وهک هالی صوبح تیښ نه ز جارمان بم ناپه دید
 ما ب له علین جان فهزا نافی مه بینت جاره کی
 (بسالدعا بلغ تحیاتي اسلامی یا برید)
 نو ژ مه لایی هه ر^(۹) بپورس نه سراری عشقی حله دکت
 فی موعه ممایی چ زانن سهد مه لا و مویسته عید
 نه ر ب کوشتن وهر ب هشتن نه مر وفه رمانا ته بت^(۱۰)
 (أحمد عبد رقیق واقف بین السعید)

-
- (۱) پور موریدم (کوفلی).
 (۲) خرام (پاشا، یوسفی، عه مەر، وهستانی).
 (۳) هه واه (زفنگی، نامیدی).
 (۴) صه با (یوسفی، کوفلی).
 (۵) ژ وان (وهستانی، حله ب، زفنگی، نامیدی).
 (۶) خوونا غه زایا (زفنگی، نامیدی).
 (۷) سووره تا (پاشا، یوسفی، کوفلی، عه مەر).
 (۸) میهری (زفنگی، نامیدی).
 (۹) مه لی بوهتی پورس (عبدالسلام، وهستانی، حله ب).
 (۱۰) یه (حله ب).

نہی شہ ککھرا گہردہن ژ عاج

نہی شہ ککھرا گہردہن ژ عاج   دیساب ^(۱) رہشتوژین صہمہد
قبہوسین ل بالافہرق وتاج   کہیبپر رہشانندن بیّ عہدہد

کہیبپر رہشانندن بیّ حساب   مصری کو دان سيقال وتساب
سہد رؤستہم وئہفراسیاب   کوشتن ل وان کہرکر جہسہد

سہد پادشاہ وخوسرہوان   جان دان ژ عشقیّ و رہوان
شیرین ^(۲) ولبسیّ ئہرغہوان   من دین ل بہژنا (سَرُو قَدْ)

من دین ل بہژنا عہرغہرین   تسایین زوباد وعہنبہرین
بایّ صہبسا دا چہنبہرین ^(۳)   زولف چوونہ سہر نوورا صہمہد

زولف چوونہ سہر نوورا زہلال   جبارہک وہرہ بایّ شہمال
بسککان ژ سہر دیمہی فہمال   زولفان ل سہر جوہتی ئہسہد

سه ححارئ جوهتی جسادووان   ئیرۆ ژ ره مزا ئه بررووان
دل گرت و دا بهر کاشوووان   که رکړ ل مسکینان که بهد

دل گرت و دا بهر خه نجه ران   کوشتم ننگار و^(۴) دل به ران
مه ژ دهستی طولما نه سمه ران   داد و مه ده د داد و مه ده د

دل بهر ژ له علیچن خوهی شه فاف   دا من مهیا گولگون و صاف
ده ریایی عشقی قاف و قاف   په یوه سسته تیستن جه زر و مه د

حوسنا مونه ززه بی مثال   سه ردا لاسی خه ط و خمال
سه رگه شته حهیران مایی لال   نه حمه د کو دی نوورا نه حه د

ئه لاله ژ نوورا سه رمه دی   یه ک قه طره یه ک دا نه حمه دی
شیرینی و ره مزه ک^(۵) وه دی   مه ده ووش ما حه تشا نه به د

---

(۱) ژ (کۆفلی، زښکی، نامیدی).

(۲) نه سرین (کۆفلی، زښکی، نامیدی).

(۳) په نجه رین (بووسفی).

(۴) نگارا (کۆفلی).

(۵) لذة (کۆفلی).

قافى يا (ر)

ٴاه ژ دهستى وى سورى

ٴاه ژ دهستى وى سورى دل ژ ^(۱) مهىي حـهـواله کر
هـهـر چ ل من کرى مهـلا جامى مهيا دوساله کر
شهـنگى ب نازى مهـشـها مسک وزهباد وهـشـها
روو مه د بن پىـسانه هـيـژ زيـده ل من دهـلاله کر
چيچـهک وگول سهـهـرگهـهان نهـستهـرهـنين د خهـرگهـهان
تيک ژ مسک و مـاوهرى ماره ^(۲) خونـاف وژاله کر
ديـمى و بسک وخهـمريـيان تما ولفيـن د شهـتريـيان ^(۳)
مانه تهـمام کهـسک وسوهر بهـدره ل دؤرى هاله کر
دوور کريـن ژ سونبولان چيچـهک وبـشـکؤ وگولان
دل ژ مه رهنـگى بـولـبولان شوپهـهـتى داغى لاله کر
پيـرى موغان ژ شيشهـيـى دا مه سهـفـينهـکى مهىي
شوکور خودى کو قولزومهک من ژ خوه را قهـباله کر

خضری د (۴) رهمز وموعجزی مهست مه دی (۵) د دهنگزی
هات په یالسه یهك د دهست ئه شكه ره سه د په یاله كر (۶)
غونچه له با ژ رهنګ گولی دیمه بی ب سر نومما مه لی
شوبه ه تی بولبولان سه حهر لسه و مه فه غمان وناله كر

---

(۱) من ژ غه ما ب سه د به لا دل.. (كؤفلی).

(۲) تازه (كؤفلی) ماهی (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب).

(۳) تا و د زولفی شتری بیان (وهستانی، حه له ب).

(۴) ب (زفنگی).

(۵) قه دی (وهستانی).

(۶) ئه ف مالکه دچاپا حه له بی دا نینه .

دهری مهیخانہ یا عشقی

دهری مهیخانہ یا عشقی سه حہر عارف زیسارہت کر
ب ئابی چہ شم و خوونی دل و وضو بہست و طہہارت کر
وہرین^(۱) جاما ہلالی دا ژ عہ کسی ماہی نہو بیینی
کو خانہ^(۲) مہر و جہرگی چہ رخ^(۳) و خوانی روزه غارہت کر
ب میزان قہوسی ماہی نہو ب^(۴) و جہی دل بہری من دی
ژ چہ شم و گوشہ یی نہ بروو بدور جامی ئسارہت کر
ب ئہ بصاران نہ ظہر من چوو ژ چہرخی قہوسی ئہ بروویان
شو کورخو ازین^(۵) کو چہ ہشمان کار بہر عہینی بصارہت کر
ژ بہر دیہمی نقاب ئافیہت و دہستورا طہ وافی دا
د سہ عیی بہیت^(۶) و ئحرامی و من ئہ سودہ زیسارہت کر
د دیداری ہہزاران جمان نثاری^(۷) مہ قہدہ می یارن^(۸)
کہ سہی جمانان ب جان بیست ب عشقی وی تجارہت کر
ب دیناری دہنی^(۹) ز نہار دا یاری خہوہ تو^(۱۰) نہ فروشی
کہ سی یووسف فروتی وی د عالہم دا خہ سارہت کر
تنی^(۱۱) ئہو سہ جدہ یا شوکری تہ بت^(۱۲) مخرابی قہوسہ یینان
کو دہلق و شہمل و سوججادہ ب ئی ئافی قہسارہت کر

د به حثی له علی له ب ههر خمام نارت طهبعی نهلماسی
وهلی تهئثیری فهیضی مهره ته دبیری حهراوت کر
د ئعجازا بهیسانی دا سوخه ن گهر بیته ئنصصافی
د زانت موخته صهر ههر کهس مهلی سحری (۱۳) عبارت کر

-
- (۱) ده رین (کؤفلی).
  - (۲) خوونی (یووسفی).
  - (۳) جهرگی خوه (یووسفی) تهرک و چه رخ (کؤفلی).
  - (۴) ل (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
  - (۵) شوکورخوانین (عبدالسلام).
  - (۶) بهست (حهلهب).
  - (۷) نشاری (یووسفی) نیشانی (کؤفلی).
  - (۸) یارم (پاشا، عه مهر، عبدالسلام).
  - (۹) دنی (زفنگی، عبدالسلام).
  - (۱۰) پهیشا (تو) د دانیهین (حهلهب، وهستانی، پاشا، کؤفلی) دا نههاتی به، وئهو دورستره
چونکی ئهف پهیشه ژ لایی کیشی فه یا زیدویه.
  - (۱۱) بی (عبدالسلام).
  - (۱۲) بر (زفنگی) دهر (عبدالسلام).
  - (۱۳) سحره (زفنگی).

خەلقئۆل مەن كەن شىرەتى

خەلقئۆل مەن كەن شىرەتى   ئەو دىل بەرا زەررىن كەمەر
مەن دى دىدەملى غەفەلەتى   ھات دەر ژ بورجى ۋەك قەمەر

ھات دەر ژ بورج ۋەنەنچەران   دل گەرت ۋ دا بەر خەنەنچەران
ئەف رەنگە ھالى دىل بەران   لەو عاشقان خۇن بوو جەگەر

قەلب ۋەگەر مەن بوونە خۇن   لەورا ژ مەن^(۱) دەرىئون بىرىن
ئەي جان ۋەرە ھالىم بىرىن   ۋەر رووچ ژ قەلب بىنە دەر

جانى مەن ئەر بى سەر جەسەد   مەزگىن ب خاقانى^(۲) رەسەد
عالمەم ھەمى پى بىن جەسەد   ئىنسان ۋەنەن ۋەنەن ۋەر

عالمەم ھەمى تىك بوونە صەف   سەرىن ل^(۳) شەھى مەن ب خەف
ھاتن تەمەشاشا چار طەرەف   شاطر خۇمار تاپىن^(۴) د بەر

ھات پادشاھى پىر سىپاھ   قامەت ئەلىف دىم شۇبەھى ماھ
داد ۋەمەدەد سەد ئاھ ۋەئەھ   زولف ۋەقە قار تىنە سەھ

کوشتیمه خهلقو عهقره بیئ
مهستم ژ شهوقما غه بغه بیئ
طالع تنی من دکمه وکمه بیئ
ئیرۆ عهقارب تییننه دهر

ئیرۆ عهقارب هاتنه خوار
چوو نیئ باغی گول عذار
ئهف بوغچه یا هه لئ بوهار
هه ر بولبولان لئ قبال وشه ر

بی حه د ژ دل نالی کوعه یب^(۵)
د ئه و بوغچه یا رضوانی غه یب
قان نالی یان نیمن تو عه یب
سوه تینه ئه م دل بوو سه قه ر

سوئن ل من جه رگ وه ننا ف
وه ردین د هوور گرتن خوننا ف
زولف هاتنه سه ر لئ کر به لاف
بایی نه سیم وه قتی سه حه ر

ترسم موخالف با ده تیئ
زولفیئ د دورا جه به ه تیئ
راکت قیام وی ساعه تیئ
عالم ببت زیروزه به ر

ظاهر دبیزم په نند گه یر
دا دل نه دی زولفسا حه ریر
شوبهی مه لی دمینی ئه سیر
گوه دی ره قه ولی موعته به ر

---

(۱) لهورا کو نوو (عهمه ر، یووسفی، زفنگی، نامیدی) لهورا ژ نوو (کۆفلی).

(۲) ئافاقان (کۆفلی، زفنگی، نامیدی).

(۳) ب (پاشا، کۆفلی) شیرین ل (وهستانی، حه له ب).

(۴) نهتن (کۆفلی) تا بین (حه له ب).

(۵) کهیب (یووسفی، عه مه ر، زفنگی، نامیدی) و کۆفلی دبیزت : کوعه یب یان کوعه یب

نانه کو: بلبل.

ټه‌ی مه‌لا نامی ټه‌یه

ټه‌ی مه‌لا نامی ټه‌یه (خمسة عشر) ^(۱)
تو ب شعرا نه ته گوتی خوہ دکی قهند وشه کهر
دورپی ناسوفته دهوونی مه نه‌دی مثلی ته قه‌ط
نه د سه‌متی عه‌جه‌می دا نه د ئقلیمی ته‌تسه‌ر
ټه‌ف چ شعر وغه‌زهلن، مه‌دح وئسه‌نایا خوہ دکی
د جغتاتان وه د تی مه‌تو ^(۲) ب طه‌عن و ب خه‌به‌ر
ټه‌ف چ ته‌قلید وخطابن ^(۳) چ بطاطن تو دکی
سه‌ری فیپرا ده‌ه‌ژینی ب دوسه‌د ئاه وکه‌سه‌ر
تو دزانی د فنک دا ^(۴) نه‌مه‌کانی غه‌زه‌لانسه
چ بوها نینه ^(۵) مه‌تاعی ته‌ئهیما بی سه‌ر وپه‌ر

دهست و پايان ژ بهرې زېږنده بکسى دى ته بکم
 مثلى هممادى عهرو ب ههرو وهکى شهېخ ثانى ب سهر^(٦)
 نه هممادم سېنه سپهر پېشبهري تيرا فهله کى
 ده عوه دارى ته مه ئيرؤ تو ژ ده حلى و هره دهر!

-
- (١) نهفه حسيا نه بجه دى به يا نافي وى مه لايى يى شعرين جزيرى د دزين و ب نافي خو به لاف
 دكرن، سهيدا عهد ره حمان دوره دييژت: نافي وى مه لا داودى فنكى بوو. و نه گهر نه نافي
 (الملا داود الفنكى) بهه ژميرين دى دهر كهفت پازده حهرف!
- (٢) وه دييژى مه (زفنگى، ناميدى).
- (٣) شطاطن (زفنگى، ناميدى).
- (٤) فنكا ته (زفنگى، ناميدى).
- (٥) تينه (زفنگى، ناميدى).
- (٦) هممادى عهرو ب: (حماد بن ميسرة الكوفى) به نهوى ب نافي (حماد الراوية) هاتى به
 ناقكرن، ل سالا (٩٥) مشهختى بوو بوو و ل سالا (١٥٥) مربوط، دييژن: وى شعرين خه لكى
 فه دگوهاستن و ژ نك خو لى زنده دكرن!
 (* نهف هه لبه سته ل نك (پاشايى) نينه.

قافی یا (ز)

جانا ژ جهمالا ته

جانا ژ جهمالا ته موقه ددهس قسه به سم ئه ز
گهر خووب^(۱) وپه ریزاده نه ظه رکی ته به سم ئه ز
منلی مه هی نه و گهر ته دقیتن مه ببینی
میژه بکه جامی تو دزانی چ که سم ئه ز
یه غما ژ مه جان کر کو ته جه لالی ل دل دا
من روو حی د قالسب تویی ته نه قه فه سم ئه ز
حوبجا ته یه من راده ه ژینی کو بننالم
شهب تاب سه حهر ناله ژ رهنگی جه ره سم ئه ز
من گو: مه هی نه و چاشنی یی نه برووی یاری
گو: من چ حه ده شو به ته نه علی فه ره سم ئه ز
سماقی ژ نه زهل یه ک دو قه ده ح بساده ب من دا
حه تتبا ب نه به د مه ست و خو مار و ته له سم ئه ز
جانا تویی من جان گولی یی خار چ که ره م^(۲) پی
مننه ت کو نه وه ک بولبولی محنه ت عه به سم ئه ز

سهد جهور وجهفا دی ب مه ناچیین ژ دهری ته
 یه کسهر تو نه باتی و ل طبعی مه گه سم نهز
 گهر وهه! ته دقیتن بیری سهر بکه فه رمان
 دا قی سعه تی سهر بپریم خواه مه قه سم نهز
 سهر تا ب قه دم نهز^(۳) بسوزم شوبهی مه لایی
 په روانه صفهت صوهتم و بی صهوت و حه سم نهز

---

(۱) حوور (هه ژار) [ئیسماعیل] .

(۲) گهر م (عبدالسلام، زفنگی) .

(۳) نهز (عبدالسلام، زفنگی) .

طوورم ب دل

طوورم ب دل وپه پره وئ^(۱) موساييم ئەز
 ئاتەش پەره سئ^(۲) نوورئ تەجە لالايم ئەز
 بـبـارى ژ (وعـلمـم) ^(۳) کو خەبەردار کـرـيـن
 ئـيـرۆ تو بـزان ئادەمئ ئەسـمـايـم ئەز
 ئـنـشائئ عـولـوومئ لـهـدوونئ چـونـکـه م زانی ^(۴)
 زانی کـو ب حەقیقەت چ ئـنـشايـم ئەز
 حەرفيـن رەقەمئ لـهـوحي ووجوودا مه بخوونە ^(۵)
 دا قەنج بەيـني کـو چ ئـمـلـايـم ئەز
 ظاهـر تو پـهـريـشانئ بيـي حالي م نەبين ^(۶)
 مەجموعە د ذاتئ ^(۷) خوہ و طوغرايم ئەز
 عالەم چيہ ؟ ئعراب و حوروف و کەلماتن ^(۸)
 ئەو نوقطە د نەفسا خوہ ومەعنایم ئەز
 سەد نیل وفورات ^(۹) تین دەرن قەلبئ مە
 پئ ناسحە سەھین قولزوم و دەریایم ئەز
 سەد نەقل و روايەت د مەیا صاف و موویەك
 ئـيـرۆ کو ^(۱۰) ژ پـيـرئ خوہ ب فەتـوایـم ئەز

پهيوه سسته تو ههر بانگي مه كي شوبهه تي نهی
 بی یار ومه ی وساز وه کوو ^(۱۱) نایم نهز
 ههر چی ته دفتین ژ مه وهر جان ب خوه بست
 جاننا بککه فـهـروار وهستایم نهز
 تو ژ نوسخهیی ته وحیدی مه خوون نایه تی نه فیی
 بی ناله تی نثباتی کو (إلا) یم نهز ^(۱۲)
 سهد شیش ل دل دانه ژ مه ری مه ^(۱۳) مهـلا
 لهو ههر ب فهغان مثلی نهی ونایم نهز
 نیرو تو بهس بکه لوقمانی یی خانم
 لوظفهك ب مهلی را بکه سهودایم نهز ^(۱۴)

-
- (۱) عاشق و (حلهب) پهرهس نوور وتهجه لایم نهز (عبدالسلام).
  - (۲) پهرهس و (یوسفی، عمه، زفنگی، نامیدی).
  - (۳) وی علمی (حلهب).
  - (۴) گهر تو بزانی (دهندهك دانهیان دا هاتی به وه کی عبدالسلام دبیزت).
  - (۵) بخوان (پاشا، عمه، زفنگی، نامیدی) بخوون (یوسفی).
  - (۶) بین (حلهب، وهستانی).
  - (۷) زانی (پاشا، کوّلی، عمه).
  - (۸) کهلمات (عبدالسلام).
  - (۹) نیلی وهه تین و ددهرن (زفنگی، نامیدی).
  - (۱۰) نیروکه (وهستانی).
  - (۱۱) م گۆ (زفنگی، نامیدی) بگۆ (عبدالسلام).
  - (۱۲) نهف ههر دو مالکه ل نک (پاشا، یوسفی، عمه، وهستانی، حلهب) نینن.
  - (۱۳) مهراته (وهستانی، حلهب).

عاشق نهر چارهك

عاشق نهر چارهك ژ بالايي^(۱) بىدت بهرقا مه جاز
دئ ل نك صاحب دلان حه تتسا نه بهد بت سهر فهر از
كه شقى نه سراري صفاتان بي مه حه بيهت نابتن
صووره تي نه سما دقپتن دا بكن^(۲) ژئ فه هم راز
لامعا حوسن وجه مالي دئ ژ علمي بيته عهين
عشق دا ژئ هلبتن كي دى حه قيقهت بي مه جاز ؟
حوسن و حوب بي يهك دو نابن دئ بكن شاه و گه دا
نوور نسادت شو علمه يا مه حموود بي شه معا نه ياز
مه عنه يا عشقي دزاني نايه تا حوسني بخوون
دا تسو حه رفيين موحه تي يهك يهك ژ ههف كي ئم تياز
عاشقان بي گاف لهو كالين ژ دل تين شوبهي ره عد
وان ژ بالايي^(۳) دبارن وهك برووسكان رهمز و راز
كي خه بهر دا كت^(۴) ژ عشقي كه ي ژ بهر وه ستا گرت
(گر چه راه از^(۵) ذره ذره سينه سوز و جان گداز)
ئافه رين سه د ئافه رين هي من ژ وان را ئافه رين
ئي ژ تيرين دل بهران دائم د دل په يكان و گماز
گوهده ئاوازي نه يي^(۶) وه قتي سه ما تين موعبه چه
فه همي رازي گهر دكي چاوا دنالن چه ننگ و ساز

ئەو دلىٰ من وەك كەبووتەر نابتىن كەس لەومەكت
لەو د قىٰ تۆرى وە دا كەفتى مە دىن سەد شاھباز
وەر دلىٰ دا چىين تەمەشماشايا جوانانىن چەمەن
وئ ھىلانى سەر ب نىماز وسايەبەن دانىٰ نىياز
زولف وسونبول مشك بووى ويسك وسووسن سېرشىن
(سُرُ بالا) سەبىزپووش وگول^(۷) نشان وغونچە باز
نىرگزىن قامەت زوموررود سەرگران ھاتىن خەرام
چار ئەطرفان ب رەف رەف^(۸) لىٰ ب مەش تىن سى وقاز
دل ب كىٰ دم ئەز ژ وان؟ ھەر يەك ب غەنجان دل دىن!
دلروبىيىن جان فەزايىن دلپەرىن عاشق نەواز^(۹)
عەقدىٰ ئىھرامىٰ دەما دلپەر خويابىسى (فرض عىن)
سەجدەيەك بەر وان دو برھان ناگرت جھ سەد نماز^(۱۰)
عىدە ومىرىٰ مە ئىرۆ دەرگەھىٰ لوطفىٰ قەكر
گۆ: مەلا ھنگىٰ بخوازى دىٰ بىلم بەس تو^(۱۱) بخواز

-
- (۱) بالا لىٰ (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۲) بكىن (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۳) بالا لىٰ (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
  - (۴) خەبەردار (كۆڭلى ب تىن) دابت (زىنگى).
  - (۵) او (عبدالسلام).
  - (۶) ئاوازىٰ بىننى (پاشا).
  - (۷) كل (زىنگى، ئامىدى).
  - (۸) رەف رەف (پاشا، كۆڭلى).
  - (۹) گوداڭ (يوسىنى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
  - (۱۰) عەداز (عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).
  - (۱۱) بستە (دەندەك دانەيان دا ھاتىيە وەكى عبدالسلام دىتت).

ژ ره عنا نیږگزین ته

ژ ره عنا نیږگزین ته ی مهست و خوونریز
زه مان بسو عهده ی جهنگ نه نگیزی جهنگیز
ته جانی من دقیت نه ی جانی عالهم
ژ من بستین ب له علین خوهی شه که ریز
دو عه نه ریبو ل شمشادی ب مهستی^(۱)
قه به ستین له و هه و بسو عه نه رب نامیز
ژ ناخا ناستمانی مسته کی^(۲) بیین
ل داغان دا ببینم خواهش صه با تیز
تنی فه ره ساد دزانت له ذتی عشق
کو وی جان دایه شیرینی نه^(۳) په ریز
ته ب و تابی هه زار نه شکه نه جه دا دل
ژ شیرازی نگاهی مهستی ته بریز
نلاهی نیږگزا مه ی مهست و نساك
ژ دهستی خوار و به دخواهان بپاریز

كولو تىت ئەو قەبائى ئاسمانى
 لەطىفا شەنگ و نازك وەك بەلازىز
 سەواشەك رىھەتە دىسا عالەما دل
 ب جادووى دو چەشمى فتنە ئەنگىز
 خەبائت طەبەعە زاھل (۴) سەگ سرشتە
 يەقىن ئەو كەر ژ جانان لەو دكت بىز
 مەلا جانى تە چاوا پەھلەوان كەر
 ل تايىن خەمرى يان زولفا دل ئاويىز
 ژ حوسنا بى نشان نادى نشانەك
 نشانى گەر ژ دل نەكرا ب (۵) پەرھىز
 مەبىن ئەف گەر (۶) ب صورەت ئادەمىنە
 خەمى دارن ژ ئىگەر را كرى رىز

---

(۱) ف بەستى (پاشا، عەمەر، خەلەب، وەستانى).

(۲) مەسكەنى (عبدالسلام، وەستانى، خەلەب، پاشا، كۆڧلى).

(۳) ب (پاشا، كۆڧلى، خەلەب، وەستانى).

(۴) زاھل (كۆڧلى) جاھل (خەلەب) ئەھلى (وەستانى).

(۵) تە (يووسفى، زفنگى، ئامىدى) يە (عبدالسلام).

(۶) كەر (وەستانى، خەلەب).

تو دزانی ب خودی

تو دزانی ب خودی من تو خهیالی شهب و روز
ب خهیالا خوه مه‌دام من تو ل بالی شهب و روز
هر ب میزان دره‌شینی^(۱) جه‌گه‌ری تیر و خه‌ده‌نگ
ژ نه‌ساق صاعقه مه ژقه‌وسی هلالی شهب و روز
مثلی گۆیین ته ره‌وان^(۲) ناله ژ دل تیین مسکین^(۳)
نهم نزانین تو چپا ههر وه دنسالی شهب و روز
تیه ژ^(۴) فه‌ریساد و فه‌غانان ب خوه بولبول که‌پر‌کر
ئه‌للاه ئه‌للاه! ژ چ دهردی وه دکسالی شهب و روز
دا کو دل‌بهر قه‌ده‌می لی بنه‌ده‌د ره‌وشنه‌ن کت
له‌و تو خوونی وه ژ چه‌ه‌شان فه‌دمالی شهب و روز

ته^(۵) تنیّ ذوق وصفه فا کر ب سه یین دل به ری را
 سه رنخوون گهه شوبی نوون گهه وه کوو دالی شه ب و روز
 فه تو هیما پیر^(۶) و مه لایان تو ب ئله ه امیّ نه بی
 قیّ مه ییّ هه ر وه دنووشی ب حه لالی شه ب و روز

---

(۱) دره شینن (حه له ب، وه ستانی).
 (۲) شه فان (کو قلی).
 (۳) مسکین تین (یووسفی، عه مه ر، زفنگی، ئامیدی).
 (۴) ب (زفنگی، ئامیدی).
 (۵) نه (پاشا، کو قلی).
 (۶) پیری (زفنگی، ئامیدی).

چوومه تەماشاشا چەمەن

چوومه تەماشاشا چەمەنەن   تەزە گول ونەستتەرەن
 غونچە وبششكۆ ب كەن   چيچەك ونەسرین سەمەن

تەيك سەحەر مەست بوون   موحبەتە كى خوەست بوون
 زولفە كى ئەو بەست بوون   عەقرەبەي پان گەست بوون

يەك ب يەك ئەو خەمەلین   بوغچە ب وان كەمەلین
 بولبولى سوهتەي دلین   تەيك ژ وان دەست بیلین

دل ب مەيى بىتتە ساز
 رەوضەيى بىساغى مەجاز
 مەست وخەرامان ب ساز
 لى دمه شين سى وقى ساز

بولبولیٰ حهیران ههزار   نالایهیه وان زاره زار
غونچه لهب وگولعدار   ناسازکی زیترین ههزار

هن گهش وهن غونچه نه   پییشی یه کن غونچه نه
پور سور وپور عشوونه   عاشقی حوسنا خوونه

په رتهوی عشقی^(۱) ژ حهق   سهه د صفهت و سهه د نه سهه ق
ئهو و دهرن یههك شهفهقهق   لهو مه رهوان تین سههقهق

مه عرفه تی ره مز و نناز
ره وضه یی باغی مه ج ساز
مه ست و خه رامان ب ساز
لی دمه شن سبی وق ساز

موغنی و سسازه نه ده یین   لی ب^(۲) مه جالا مه یین
خسه ف ژ سورپا په رده یین   بیژه مه^(۳) تو موژده یین

زیده ب حوسنن د قهنج   شوخ و شه پالین د غهنج
لی مه ئهوان زیتر و گهنج   دا مه ئهوان سهه د شکهنج

جان بده وان دلکپران^(۴)   گه وهه ر و له ععل و دوران
به خشه ب شیرین سوران   دل ب خووه بر ئاوران

زهرمه كـرـيـن ئـحـتـراـز
رهوضه يي باغي مهجاز
مهست وخه راما ب ساز
لي دمه شن سي وقـسـاز

لات و بـوت و سـيـمـبـهـر قامهت وقهد نهى شه كـهـر
گـوـفـت ب قـهـنـدى د تـهـر وان ل مه كـهـر كـر جـهـگـهـر

وه كـوـچ شـيـر يـن لـهـب غـهـبـغـهـب و د يـم كـهـو كـهـبـن
كـا كـول و گـيـسـو و شـهـبـن ظـولـم و جـهـفـا مـهـشـر هـبـن

حـوـورى و شـهـهـزاد هـيـهـك د يـم گـول و لهـب غـونـچـهـيـهـك
بـوـرى يـى حـق شـيـو هـيـهـك^(۵) نـازـه نـهـمـان غـونـچـهـيـهـك

رـم مـه د دـل چـو و و گـسـاز
رهوضه يي باغي مهجاز
مهست وخه راما ب ساز
لي دمه شن سي وقـسـاز

پـوـر خـه جـلـيـن سـيـم و زهـر غـهـيـرى ل تـهـر حـيـن د تـهـر
بـهـلـگ و و هـر هـق تـاج و سـهـر^(۶) زولـف ل سـهـر بـوـنـه گـهـر

دـل بـده و ان بـشـكـوـان لـوئـلـو و عـهـقـد و گـوـان
عـهـر عـهـر و سـهـر و ا جـوـان دا تـو ب و ان بـي جـوـان

نــــازك و خــــوب و زهري   رهننگ مه لسه كن سور پهرى
ديتم دور و لــــه ب گه وههري   لى ببه جان موشتهري

حوســــن وجهه مــــالا بخــــواز
رهوضه يــــى بــــاغــــى مه جــــاز
مه ســــت و خــــه رــــامــــان ب ســــاز
لى دمــــه شــــن ســــى وقــــاز

گولــــشه نى بــــاغى ترهم   نهى شه كه رين موخته رهم
جــــومــــله يى نه هلى حرهم   زه مزه مه وان صوبــــح دم

په رده نشيــــننى خــــومــــار   ديمم ژ خه طــــى غوبــــار
رؤژ ب حوســــننى قــــه شــــار   پور ل مولوو كين كوبــــار

عه رعه ر و سه روا جــــوان   يــــاسه مه ن و نه رغه وان
رووح نه هون وهه ر^(۷) ره وان   دى دل و جــــان ديين ب وان

لــــات و بــــوتــــى دلنــــه واز
رهوضه يــــى بــــاغــــى مه جــــاز
مه ســــت و خــــه رــــامــــان ب ســــاز
لى دمــــه شــــن ســــى وقــــاز

دل ب شــــه پيــــالان بــــده   ب ئاســــك و غه زالان بده
سيــــننه ب تــــالان بــــده   رووحى ب خــــالان بده

نـــــوورئ چـــــرايـــــي دلن   چـــــهـــــره گـــــوشايـــــي دلن
شـــــهـــــيـــــخ و مـــــه لايـــــي دلن   قـــــبـــــلـــــه نـــــه مايـــــي دلن

كـــــه عـــــبه وئـــــه سوود حـــــه جـــــه ر   پـــــه رده هـــــلـــــيـــــنـــــن ژ بـــــه ر
لازمـــــه يـــــه ك ســـــه جـــــده فـــــه ر   ســـــه جـــــده يـــــي شوكرئ ^(۸) بـــــه ر

دا تـــــو بـــــي ســـــه فـــــه راز
ره ووضه يـــــي بـــــا غـــــي مـــــه جـــــاز
مـــــه ســـــت و خـــــه ر ا مـــــان ب ســـــاز
لـــــي د مـــــه شـــــن ســـــي و قـــــاز

---

(۱) شه وقي (نامیدی).

(۲) پور د (نامیدی).

(۳) ژئ ب بهن (نامیدی).

(۴) گران (نامیدی).

(۵) شه پوهیهك (كوڤلی).

(۶) په ر (نامیدی).

(۷) هم (نامیدی).

(۸) سوجدئ (پاشا).

(*) نهف ههلبهسته ب تئ ددهستنقیسا (كوڤلی) دا ههیه.. و ددانهیا (نامیدی) ژئ دا ههیه.

قافی یا (س)

شاهدیّ جہلوه نوما

شاهدیّ جہلوه نوما قودسی بیّ فیرووزہ لباس
ہەر چ ^(۱) رهنگیّ ته نشان دت تو نشانیّ خوه بناس
حوسین بیّ ئایینه بیّ عشقیّ ته جه للی نادر ت ^(۲)
عشقیّ مه حموود ^(۳) د مه عنا نه مه کیّ حوسنا ئه یاس
ہەر چ رهنگیّ تمہ بقیّتن خوه ببینی (اسلّہ)
نه ظهريّ وەر بده کاسیّ چ خواهش ئایینه یه کاس
تو شهرابیّ ب غرابیّ ^(۴) ب نه هه نگان ده ومه ی ^(۵)
دیّ کفایهت ب چ رهنگیّ مه بکن ^(۶) کووزہ ئوطاس
رهمز ورازیّن نه ی وناییّ کو سه ماعینه هه می
ژ مه حالاته ب عه قلبیّ خوه بزرانیّ ژ قیاس
ویّ دکت مه غلظه هەر دم ل حریفان ب ^(۷) جه دهل
ب دو جامسان فه دخون ^(۸) سپره تیّ (أبيض وسواس)
ده ستگیّریّ ته نه بت خضریّ عنایهت ل قدمه
ناگه سیّ ئابابیّ حه یاتیّ ب دو عه سکه ر ئلیاس

تسو بنی ماسهی نهور ودهستی قهضایی هدی هدی
 نه ل زهرعی فهلهکی بهلکی ژ^(۹) عومری مهیه داس
 تورکی خوونریز وخورماری مه ب یهك غهمزیهکی
 زوهدی چل ساله ل من زیروزه بهر کر ژ نه ساس
 ژله بی لهعلی شه کهر یار قه نه کر پورسا مهلی^(۱۰)
 مصری بیان گهزمه ره شاندن کو کشانندن نه لیماس

-
- (۱) ههچی (یووسفی، عه مهر، زفنگی، نامیدی).
 (۲) دت (پاشا، یووسفی، عه مهر، زفنگی، نامیدی).
 (۳) مه جوودی (حه لهب، وهستانی).
 (۴) قیرایی (کۆقلی).
 (۵) ده می (عه مهر، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام) مه بی (وهستانی، حه لهب).
 (۶) بدن (پاشا).
 (۷) ل (زفنگی، نامیدی).
 (۸) ب دو جامان ژ خوه بن (پاشا) ب دو جامان ژ خو یین (عبدالسلام).
 (۹) ل (کۆقلی، زفنگی، نامیدی).
 (۱۰) باری قه نه ک مصری مه لی (پاشا، یووسفی، کۆقلی، عه مهر).

بولبولان سەد گول د چاقن چاق ل سەد گول دى دكن
 من ژ باغى گولعداران يەك گول وگولنمار بەس
 من د باغى گولفرۆشان دى عەجەب رەسمەك غەريب
 خارطەبعان گول ب دەست ^(۷) وگول پەرەستان خار بەس
 ئەو جەفا چوو دەر ژ حەد ظولما تە بر حەتتا ب چين ^(۸)
 رەحمەك كى جارەك نەكى هەى ظالم ئەف نازار بەس
 غەرقى دەربايى گوناهين تشنەيى لوظفا حەقين
 رەحمەتى ئامورزگار وشەفقەيى غەففـسار بەس
 ئەهلى دونيايى سەراسەر دژمنين من بـن مەلا
 پشستەميرى من عەلى بت حەيدەرى كەررار بەس

---

(۱) عاشقان (زفنگى، نامىدى، حەلەب).

(۲) حەرفا (ر) بەرى پەيضا (بەس) دەمى قافىيىن فى هەلبەستى دا دقئيت بئىنە كيشان دا كيشا
 هەلبەستى يا دورست بت.

(۳) كو (يووسفى، كۆفلى، عەمەر، زفنگى، نامىدى، عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).

(۴) تەرحى سونبول (كۆفلى) طەرح وطەرزى بۆ تە (وەستانى، حەلەب).

(۵) لى (كۆفلى).

(۶) بكەى (يووسفى) بكن (پاشا، عەمەر، وەستانى، حەلەب).

(۷) د دەستن (يووسفى، زفنگى، نامىدى) د دەست (كۆفلى).

(۸) بە جيد (پاشا، يووسفى، عەمەر، عبدالسلام، وەستانى) ظولماتە ئەم ويران كرين (كۆفلى).

قافی یا (ش)

ٹیرو مہلا سہراپا

ٹیرو مہلا سہراپا لہو تیک بـوومہ ئاتہش
من دی سہحر خہرامان نہی شہ ککہرا شرین مہش
یا رہب چ طورفہ میوہ ئەف رہنگہ مہی دہخشت ^(۱)
شعرا مہ تی ^(۲) پەریشان نہظما مہ تی ^(۳) موشہووش
دل گہشتہ مہ ژ دیری ناچم کنششہیی قہط
محراب وی ب من را ^(۴) وەر دا بچینہ لالہش ^(۵)
مہجووب وەك ستیرا ^(۶) گۆفہند و عشقبازی ^(۷)
تیکل بچین سہمایئ ہشیار و مہست و سہرخووش
حہیوان ل کوو دمینت ؟ ئەم موفتییی زہمانین
بیتن ژ دەستی ساقی جاما زہلالہ بی غہش ؟
وہرگوہدہ چہنگ ونایی شیرین کو بیین سہمایئ
جامایی بسووشہ فیپران چ سادہ و چ زہرکەش
طالع کو تیست و فورصہت موہلہت ل نک حہرامہ
من عومری نووح نینہ وەرہ ساقی ^(۸) و ب لہزخووش

نهى شه ككهرا شرين قهد مه ژ دهست ته مهى دڦيٽن
 دا سينه پي جهلا دين رهوشه ن بكيين دلي رهش
 جامد^(۹) چ كن^(۱۰) ب حوسني كو وان نهظهر ل خواره
 خهرطهبعهتن دئهبلهه چ نييرگن و چ كهريهش
 نهبلهه^(۱۱) خوه ناسپيرت جارهك ب دهست دهليان
 كوره^(۱۲) چ كت طههوافي نابيينستن بهري رهش
 بييزي^(۱۳) دكت ژ قهنگان ژ ناز ورهمز وغهنگان
 قهدرئ گولان چ زانت كهريهش دڦيٽ كهري رهش
 شوخا كو نهز د بهندي دل گرتسي به كهمهندي
 له طيفه زوهرهسيما ئهبرووهلال ومههوش
 فهبضا مه شوبهي نياله ئهم دجله وفوراتيين
 گهر شهيخ ووهر ئمامه قسيپرا به من كهشاكهش
 برهين ژ دهستي قودرهت نشانه كر^(۱۴) نشاني
 لامع ژ بهر دبارن چ بهنگي بهك وه پيههروهش
 نهليلاهل من حهياته^(۱۵) چ شه ككهه ونهباته
 ژ نووقه دي جوان بم گهر بهن بكم گولا گهش

---

(۱) يا ره ب چ شوخ وشهنگن نهو لوليباني سهرمهست (وهستاني).

(۲، ۳) دي (پاشا، يووسفي، عهمر) تيت (كؤفلي).

(۴) دا (پاشا، كؤفلي).

(۵) لالهش: نهو گهلي به يي رهجهتي شيخ (عدي بن مسافر) هاتي يي وته كيا خو لي دانايي، ودئيته

زانانين كو شيخ عهدي -- خودي زي رازي بت -- پيري طهريقا عهدهويان (ناديان) يا

سۆڧى بوو، و ژ زاناييڭن موسلمان ييڭن سەرپاست وبژوون بوو. وئيزدييڭن نوکە شوونخەرتۆکيڭن عەدەويانە.

(۶) ستيرە (زفنگى، ناميدى) مەجبوب وەكى ستيران(كۆڧلى).

(۷) گۆڧەند عشقبازى (وہستانى) ب گۆڧەند وعشقبازى (حەلەب).

(۸) ساقیۆ (يووسڧى، زفنگى، ناميدى).

(۹) جاھل (كۆڧلى).

(۱۰) كت (پاشا، يووسڧى، عەمەر).

(۱۱) كۆرە (يووسڧى، عەمەر، زفنگى، ناميدى).

(۱۲) ئەبلەھ (يووسڧى، عەمەر، زفنگى، ناميدى).

(۱۳) بيزى (زفنگى، ناميدى) و زفنگى ديبۆت: رامانا ڧى پەيڧى من نە زانىيە و بەلكى ژ بەزى

(رەڧيڭى) ھاتبە وەرگرتن. بەلى كۆڧلى نڧيسىيە: بيزى و د بن دا نڧيسىيە: (بالياء الكردى

كراھيە و عياڧە) ئانە كو: رامانا وي نەڧيان و ھيلانە.

(۱۴) وەك (پاشا).

(۱۵) حوبساتە (زفنگى، عبدالسلام، وہستانى) وحسييە كا ئەبجەدى دڧى مالكى دا ھەييە: (اللہ) كو

ب ھەژمارا ئەبجەدى دبتە (۶۶) ئەو ھەژمارا ژىيى جزيرى بوو دەمى ئەڧ ھەلبەستە نڧيسى،

ئانە كول سالا (۱۰۴۱) مشەختى - وەكى مە ل سەرى ديوانى ديار كرى - لەو ديبۆت:

ئەللاھ ل من حەياتە! وئەڧە نيشانە كو ھنگى جزيرى يى پير بوو لەوا ئەو ب خو د دويڧ دا

ديبۆت: ژ نووڧە دى جوان بم.

شهبی قه دری

شهبی قه دری ل مه رهوشن که تو روو حی وهره خواهش
مه ژ نوو خواهش که ل سهر چه هقیین شهیدین خواه بسمه ش
مسال من کی نه ظه رهك لوطفی ژ دل غه مزه یه یسان^(۱)
بره شینی جه گهری ریش ژ قه وسین خواه ب وهش
سه حهری جومله شهیدین ته ب رم نسا فی هتی
ئیژمارینه یه کایهك مه حه می شهش سهد وشهش
لی شهیدین ته ب ئەژمار ب خه نجه ر کوشتین
هی نه چوووی خوون ژ برینان سهد وهه فتاد ودولهش
جه نگی هندی دکرن فی رس ورمبازی عه ره ب
توخ وعالا د فه ره نگی نه که ماننداری حه بهش
تو بنی روم وعه جه م کوشتنه زه نگی د که مین
هانه^(۲) هه ر تیپ^(۳) په یاپه ی ژ طه ره ف روو^(۴) خواهش و خواهش
دا مه شه هزاده ب ده ستی خواه موبارهك قه ده حهك
نه غوبارهك ژ خوماری ونه تونندی ونه غه شهش

دو قهدهح مهی ب نشانی ددهرت ^(۵) پهنگ ب پهنگ
 نیرگزا نازکه رهعنا وگولا تـازہ یسه گـهش
 غالباً نههلی زهمانی مامهلا نادهمیین؟!
 فسه نه مایین ^(۶) ژ کهری مهی رهش وگایی تهیی بهش
 عارفیین نههلی بهصارهت ژ نهساق مهردومی چهشم
 سورمه پووشن د بهیاضی وه قه‌بایسا خوویه رهش

---

(۱) غمزہ بهیان (یوسفی، عمہر) غمزہ نیاز (کؤفلی).

(۲) هاتنه (یوسفی، حلهب) هاته (عمہر).

(۳) تیتہ (عمہر، زفنگی، نامیدی).

(۴) رۆم (زفنگی، نامیدی، نامیدی).

(۵) د دهرین (پاشا).

(۶) نومایین (یوسفی، زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ص)

سهلوا سههی قهد

سهلوا سههی قهد خه مملی	لهو که مملی مهستانه ره قص
وهر صوحبه تی گهر قابلی	دی بییت وهره شاهانه ره قص
مهستانه مهستان نووشه نووش	قهر قهف د جامان هاته جووش
ما دی بمینت کهس ب ^(۱) هووش	وه قستی کو بیین دوردانه ره قص
صوحبهت ب سازان هاته ساز	پی مهووجی دهری سایه پی راز
دا دل ژ نوو بسایه مهجاز	وی که شتی پی سوککانه ره قص
مهحبوب ب عهینی که و که بن	ره قصی کو دی دلبر هه بن ^(۲)
سه د جان گرامی ^(۳) من هه بن	بافی مه ری نه رزانه ره قص
گرشمه و رازا بهری	عارف فه نسا بن لی دهری
حه تها د نیقسا ئسا گهری	ئه و خهف نه بت په روانه ره قص

پهروانه یی شه معا گه شین	زولفی ^(۴) د نازک راوه شین
شه و کین د دل دا پی ^(۵) خوه شین	مه ژ په نجه یین شیرانه ره قص
عالا و تایین قورمزیین	نه صلان د بهر دابه رزین
نی سرگز د باغان ته ووزین	نه ی شه ککه ران نیشانه ره قص
وه قتی کو بالین ^(۶) نه رغه وان	گولچیچه ک و تهر حین جوان
قی پرانه بی سه لـوا ره وان	عارف ل فهرقی ^(۷) جانه ره قص
نیرو شه که رخنه ندی بریین	دهستی سپی زه ندی برین ^(۸)
دیساب گورقه ندی بریین	دهردی مه لی دهرمانه ره قص

-
- (۱) ل (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
(۲) ره قص کو دلبر تی هین (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
(۳) گرانی (پاشا) کرام (عبدالسلام، وهستانی، حله ب).
(۴) وه (یوسفی، زفنگی، نامیدی).
(۵) دانی (عبدالسلام، حله ب، وهستانی).
(۶) بابن (زفنگی، نامیدی) خویابن (هه ژار) و خویابن پتر دکه فته کراسی پرتزوی^(۷) [نیسماعیل].
(۷) غهرقی (حله ب).
(۸) زهرین (حله ب، وهستانی).

قافیایا (ض)

شیوهی دلبری بزبان

شیوهی دلبری بزبان، سوننه ته شیوه عشوه فرض
ههردو نه ظهه کور بن قران واجبه یهك گرشمه فرض
ههردو قران کو قبله بن ههه چ دهما خویرا بن نهو
وی سهعه تی د دینی عشق لازمه یهك دو سهجده فرض
خرقیی زهرق وژهنگی^(۱) زوهه من ب مهی موغانه شوست
شوست وشووهك د مهیکه دی نهووه لی کار فهرضه، فرض
نهی شه ککه ری بن شرین زه بان مهستی ب جام وباده تین^(۲)
فهرضه دبت ژ تهویهی سالکی عشقی تهویه فرض
ساقی بی سیمی ساقی ما زهه ری هه لاهلی ب دهست
جاننی مه شوکر ومننه ته تیز وره وانه^(۳) ره قصه فرض
خمال نه گهر ب وهجهه کی بیته قرانی نه بروان
شوبهه تی بهیتی مه قدس وکه عبه دبن دو قبله فرض

ئەز كود دەعوا عاشقى كفشە دكت زەبسان دەرەو
كەتمى شەھادەتى دېت وئ سەعتى ب شەھدە فەرض
جەبھەت و دىم و گەردەنى پەردە دەما ژ بەر برەت
فەرضە مەلا ل حاجى يان سەعى و طەواف و عومرە فەرض

-
- (۱) پەنگ (پاشا، عبدالسلام، حەلەب، وەستانى).
(۲) بىن (يوسقى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام، حەلەب) بىن (عەمەر، وەستانى) بن (كۆڧلى).
(۳) تىزىرەوانە (زىنگى، ھەزار) و تىزىرەوان پامانا (چون خوەش، بى سڧك) ددت. [ئىسماعىل]
(* ھەزار ل وئ باوهرىيى يە كو ئەف شەرە نە يا جزىرىيە. [ئىسماعىل]

مه ژ بل حوسن وجهمالی

مه ژ بل حوسن وجهمالی چ غهرهض
بی جهمالی ژ پهپالی چ غهرهض؟
گهر نه ته شپیهی دو برهپین ته بتن
مه د عیدان ب هلالی چ غهرهض؟
گهر نه رووحی مه د پی دل برهتن
مه ژ وی قهنج ودهلالی چ غهرهض؟
گهر نه قهستا دل وجمانی مه دکت
مه ژ وی شوخ وشهپالی چ غهرهض؟
گهر نه ب ئسمی ته موعه ماما بن حورووف
مه ب شه کلی خط وخالی چ غهرهض؟
نه کو شهرمه نده ژ رووی پی ته بـووا
ئافـتـابـی ب زهوالی چ غهرهض؟
قهستی وهددهت دکرت رووح ب رووح
وهر نه ، عاشق ژ وصالی چ غهرهض؟

د شه بي قه دري ته جه لالی تو بکی
 مه ل پهی موم وشه مالی چ غه رض؟
 نه جه مالا نه ته جه لالی بکرت
 مه ژ خوویان ب جه مالی چ غه رض؟
 نه ژ لاه علین ته مه لا به حشی بکت
 مه ژ فی به حث و سوئالی چ غه رض؟

وهللاھ ژ ھەردو عالەمان

وهللاھ ژ ھەردو عالەمان من حوسنی جمانانە غەرەض
لەو من ژ حوسنا دلەران ھەر صونعی ڕەحمانە غەرەض
ئەو کافرین جامە سیاھ هاتن ب ھەڤرا صف ب صف
زانم کو ھەر تین ئەو مەدام وان ئەخدی ئیمانە غەرەض
ئیرۆ دلی من دلەران ئاقیتە سەر سەد پەیکەرەن
ئانین مەیا گولگورون و صاف دان من کو بریانە غەرەض
ب شاھی ب ھەڤرا ھەمنەشین ڕەنگ و ڕوویی ھەڤ مە نەدین
ھەریەك طەعامەك بوو ئەفین لەورا کو پور خوانە غەرەض
عەقل و دلی من بر ئەوان شاھان ب ڕەمز و عشوویان
وان عەقل و دل فیکرا دڤین لەو ئەخذ و نعطانە غەرەض
من گۆ: گەلو ئەی دلر و سا فتنا ڕەقیب فەیدە ھەیە ؟
گۆ: سووند ب حوسنا من کو نہ! لی فعلی شەیطانە غەرەض
ئەو سونبولین بوو عەنەبری رەیحان بەنەفش و عەرەری
لەو تین ب دیممی دا ب لەز وان سەیر ل نیشانە غەرەض

خالیین موده و وهر فلسفیلین ماوهر ژ بسسکان لی وهرین
 زولفیین پهریششان تیینه مهست بهنسا بها وانه غهرهض
 دل گرت ب دامما سونبولان بهردا و دیسا حه بس کر
 مییره کو ههر نهو دائمه ن گرتن و بهردانسه غهرهض
 فان عشوه بیان دل ههر رشاند سهرتیر ژ خوونی نه ققشانند
 لهو نهز دبیم جانئی مهلی ئیسرو ته قوربانسه غهرهض

(*) ئەف ههلبهسته ب تنی ل نک (زفنگی) ههیه، و(نامیدی) زی ژ وی فه گوهاستییه. [ههزار ل
 وی باوهرییبی یه کو ئەف شعره نه یا جزیرییه، وینا چاقلینکونا شعرا بۆری زی دنیت.
 ئیسماعیل]

قافی یا (ط)

دیسال بہدري کاتبی

کیـشا ژ نوو ژہنگار خہط	دیسال بہدري کاتبی
دہر گردشی ^(۲) پورگار خہط	نوررا ^(۱) رہشانندی واهبی
ماداری حہوضا لہعل ودور	حہرفین ژ قودرہت نوقطہ پور
قودرہت نہموون زہنگار خہط	ئہف رہنگہ کی دی وہ ب سور
ئہفعا صفہت قہلبی مہمہت	ئہو چہچہ کیین شہتری شوبہت
ئہف پہردہیا گولنار خہط	سہلوا ژ بالایی وہ ریہت
دہرجین ^(۳) ژ پمزین ئەسمہران	نہقش ونگاریین دلہہران
مہ ژ گولشہنی فہرخار خہط	ہہر تیین ژ دہست نہی شہککہران
خال وخہطین نوررا زہلال	مہ ژ دہستخہتا تہرحین شہلال
مالی مہ سہد قہنتار خہط	دانسی ل صہندووقا ^(۴) ل ہمال

بەر گيڤن ^(۵) گولا رويحاني يي	کاتب ب خوه خال ^(۶) داني يي
کهس دی ب قی شیرانی يي	دور صه نعه تي جه ببار خه ط؟
رويحان و سونبول تي هه نه	سه د چيچهك و گول تي هه نه
زهر ياف و بولبول تي هه نه	ئه و به غچه يما گولزار خه ط
ماداري ديسم وجه بهه تي	حاشا سال دورا ئايه تي
لي راست و چه پ بو و همله تي	جه دوهل که شي زونار خه ط ^(۷)
گولچيچهك ونه قشين غريب	نه سرين ورويحاني حه بيب ^(۸)
لي راست و چه پ بوويين صه لیب	جه دوهل که شين ^(۹) زونسار خه ط
ئيرؤ سه حهر طوغرا نشان	ئعراب وجه زمين ^(۱۰) زهرفه شان
هاتن د گهل بايي صه بان ^(۱۱)	مه ژ جانبي دلدار خه ط
ئه لاله د بهر (قسالوا): به لي	دا يه غمه کت قه لبي مه لي
ئافيته چه رخي جه دوه لي	ئه ف رهنگه عه نبار خه ط
ئيرؤ بهراته ئه حممه دي	طوغرا نشان زه رکه ش مه دي
خه ططي هومايون کهس نه دي ^(۱۲)	شيرين و مه عنادار خه ط

---

(۱) نووره (زنگي، ناميدي).

- (۲) دېگەر رەشى (پاشا، يوسىفى، عەمەر).
- (۳) دەر چىن (ئابدۇلئىسلام، خەلەب) دورچىن (كۆڭلى، عەمەر، ۋەستانى).
- (۴) سەندووقان (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
- (۵) بەلگىن (كۆڭلى، عەمەر).
- (۶) نىمۇچەك (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى) ب ۋە جەھەك (كۆڭلى) نىمۇنەك (خەلەب، ۋەستانى).
- (۷) ئەف مالكە ب تى ل نك (كۆڭلى) ھەيە، ۋ (ئامىدى) زى د دەھمەنى دا ئىنايە.
- (۸) عەجىب (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
- (۹) سەد دل گەشىن (كۆڭلى).
- (۱۰) خەرف (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۱) سىبان (زىنگى) ۋەشان (خەلەب).
- (۱۲) كى ۋە دى (زىنگى، ئامىدى، ئابدۇلئىسلام).

خون کو ژ دل

خون کو ژ دل ب مہوج بیست
نہ شک کی رہوان مہ تیننہ خہط
نیل ژ دیدہ دیسان دزیت
کہفتنہ نفاقئی شوبھی بہط
کاتبئی نہ قشئی قودرہ تئی
زیپر رہ شانندہ سہر خہ تئی
نہ رزن (۱) و دیم وجہ بہہ تئی
پی نہ قششانند و کر نوقہط
جہ بہہ ت و دیم (۲) نہ قششانند
مسک وزہ باد (۳) لئی فہ شانند
نور (۴) ژ ظولمہ تئی رہ شانند (۵)
تازہ کششانند خہط ب خہط
حور و فرشتہ کی وہ دین
نہ سازک و خووب و سوپر شرین
دیمئی نہ مورنہ پور ب کین (۶)
صورہ تئی چین نومما غہ لہط

شعري مەلىي كـــوو وەك پەوان^(۷)

دايىقە دجان مە دل رەفان^(۸)

پيور مە ل بەرگىي ئەرغەوان

دېننە غەزەل ل نك شەطەط^(۹)

---

(۱) ئەبروو (كۆفلى).

(۲، ۳، ۴) ئەف ھەرسى پەيغە دقېت بېنە كىشان دا كىش لەنگ نەبېت.

(۵) كشانە (كۆفلى).

(۶) بەربىكىن (زىنگى، نامىدى) دىنى نەموونە بر ب چىن (كۆفلى).

(۷) رووان (زىنگى، نامىدى).

(۸) دايە تەجانى مەرۇفان (زىنگى، نامىدى) دايە دجان مە دل د وان (كۆفلى) دايە دجانى مە ل

رەفان (يووسفى، عەمەر).

(۹) لەنگ وشەط (عبدالسلام).

مهى نه نووشى

مهى نه نووشى شه يىخى صه نعمانى^(۱) غه له ط
ئه و نه چو و نيئف ئه رمه نستمانى غه له ط
مثلى مورو سما وى ته جهه لىلايا ته دى
ئى تو دى كانى خه ط ا كانى^(۲) غه له ط؟
وى نه دى به ژنا ته و دايى^(۳) قياس
حكيمه تى له و چو و يه^(۴) بوره انى غه له ط
سه طه تا له يلى يه قين مه جنوون ته پاندا^(۵)
وه ر نه قه ييس ناكه ت بيا بانى غه له ط
وه ك نشانى نه قش و نشانه ك ته^(۶) دى
ئى كو نيشانه ك ته^(۷) دى كانى غه له ط؟
ئه ز گه ام ئا قنا حه ياتى خه ف ژ دل
خضر فاژى چو و يه حه يوانى غه له ط
شه ه نشينين^(۸) نازكان ضائع (مَكُن)
دا بيبينى^(۹) دل ب قى خانى غه له ط

ئەللاھ ئەللاھ چەرەخ و دۆلابی بىنى ^(۱۰)
 نوقطە قەھ ناکت د دەورانى غەلەط
 رووز وشەب ھەر ^(۱۱) سەیری دیدارا تە تین ^(۱۲)
 ناکرن ئەو سەیر و دەورانى غەلەط
 ھوون بىین ^(۱۳) مەششاپەیی خەف دانى یە ؟
 ھەمقەران کر ^(۱۴) خال ونیشانی غەلەط
 دى ^(۱۵) ب سەر جانی مە مروەت دامەئییخ
 بشکۆوین بەندا گریبانی غەلەط
 سەر نەبی بەر کوفری زولفی عاقبەت
 ئەز دترسم لى ژ ئییمانی غەلەط
 پەھنى یاقى چەرەخ و دۆلابی دنى
 نەبەتا دەر بابی ^(۱۶) عەرفانی غەلەط
 نوسخەیی عالەم ھەمى عنوانە کە
 نوقطە یەك نەبەت د عنوانى غەلەط
 قولزوم و بايین موخالف تی ^(۱۷) پورن
 دا نە کەلشین دارى سوککانی غەلەط ^(۱۸)
 دا بزانى پەھلە وانى مەویە کە ^(۱۹)
 دەست نەدى (لەمە) مپیزانى غەلەط
 وى د دەستى من گولاگەش پور خوناف
 حەیفە بولبول چوو گولستانی غەلەط
 ھیژ سەھوا خامەیی بوو وەر نە من
 ئەف غەلەط ناکر د دیوانى غەلەط
 وى ل سەر بەژنا تە ئەف سەیوان قەدا
 وەر نە نادا رۆژ سەیوانى غەلەط

گهه دل وگهه جان د بن تورکین ته تین
 ناکرن یه غمما وتسالاننئی غهلهط
 مه شره بی^(۲۰) تورکان فورات ونیل^(۲۱) کر
 تشنه لهب چوو طهر فی عوممانئی غهلهط
 پیری حکمته بین ل وفقا مه شره بمان
 کهس نه دی مهی ریبه ته فنجانئی غهلهط
 راسته یهک قانورون سه راسه ر نینه تی
 خوه هری وپیچین پهریشانی غهلهط
 پاک طهبع وقووه تهک مه وزوون دقیت
 دا ژ صه نعهت دت ب ئدمانئی^(۲۲) غهلهط
 مه ردومین چه هقین مه لی عه کسا خوه دی
 وهک نشانی مال نییشمانئی غهلهط

---

(۱) ل نک (یوسفی) همی حه رفین (ی) دقافی بی دا بوینه (ی).

(۲) هانی (زفنگی، نامیدی).

(۳) دانی (حه لهب).

(۴) نهو چویه (عبدالسلام) لهو چوونه (حه لهب).

(۵) حه باندا (حه لهب، وهستانی).

(۶، ۷) نه (کوفلی).

(۸) شاه نوشین (زفنگی، نامیدی).

(۹) نه بینی (کوفلی، زفنگی، نامیدی).

(۱۰) دنی (عه مه ر، یوسفی، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه لهب، وهستانی).

(۱۱) نه بین (زفنگی، نامیدی).

(۱۲) کهی (پاشا، یوسفی، کوفلی).

(۱۳) نهو (عبدالسلام).

- (۱۴) یین (زفنگی، عبدالسلام، وهستانی) بن (هلهب).
- (۱۵) بی (کؤفلی)، دلبرئی جانئ مه .. (یووسفی) دئ ب سهر جانئ مه رونت (همهر).
- (۱۶) ئه ربائی (همهر، یووسفی، زفنگی، ئامیدی).
- (۱۷) بی (پاشا، همهر، یووسفی، کؤفلی، هلهب).
- (۱۸) دا گه شینی دارئ شوککانئ (کؤفلی) دا ب گولشهینی دهره سکانی (پاشا، یووسفی) نه که لشیینی دهره سکانئ .. (عبدالسلام، هلهب) بکه لشیینی دهره سکان (وهستانی).
- (۱۹) موویه کی (زفنگی، ئامیدی، یووسفی، همهر).
- (۲۰) لی مه ژی تهرکا فورات و نیل کو (کؤفلی).
- (۲۱) ل فیرئ دقیت (ل) بیته کیشان.
- (۲۲) دا نه دت سه نعت ب ئدمانئ (زفنگی، کؤفلی).

قافی یا (ظ)

بی له بی له علی مه لا

بی له بی له علی مه لا مه ژ مه یا ئال ^(۱) چ چه ظ؟
صوحبه تا تی نه بتن یار ب هه ر حال چ چه ظ؟
قه ده حه ك باده ب دهستی خوه ل قه لی مه بریژ
عاشقی سوخته بی ئاته شی سه ییال چ چه ظ؟
نه كو وهك طهیر ژ موژین ^(۲) ته بیارن په یکان
ژ برینین د دلی شوبه ته تی غریبال چ چه ظ؟
چه ظ و له ذهت مه ب عومری خوه د عشقا ته نه دی
هه م ب ئان دهر د وغه مان زیاده تو ئیال چ چه ظ؟
حوسن وسور کو تونه یین ^(۳) جه ذبه ل دل دت مه حبوب
مه ژ زولف و خه ط و خال و قه دی مه ییال چ چه ظ؟
علمی عشقی بوت ولاتان ب روايهت نابتن
قه دهره ك حال كو نه بت شوبه ته هه ر قال چ چه ظ؟

بسه دهوی پساك چ كت فوسحه تی مهیدان كو نهبت
 موسسته مع گوھ نه درت مو طرب وقسه ووال چ چهظ؟
 دوری ناسوفسته درپژم ژ له بی له عل مه لی
 گهر رهوان به خش نهبت نه ظمی کهر ولال چ چهظ؟

-
- (۱) حهرفا (ل) دهه می قافی یان دا دقیت بیته کیشان .
 (۲) موژگان (کوفلی) میژین (کوفلی، یووسفی).
 (۳) گهر نهبتن (کوفلی) گهر تو نهبن (یووسفی، وهستانی، حهلهب) گهر تو نه بین (عهمه ر) ذاتی
 نهبت (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ف)

سەر ددت ئابى كهوئهرى

سەر ددت ئابى كهوئهرى	زەمزەمەبى سەمەبى (۱) زولف
سەبە نەومەبە خەوهرى	سەرهەبى مەونتههەبى زولف
سەبە نەومەبى جەبەهەتى	نەقش وخەطى ژ قودرەتى
نوقطە و خەرف و جەزمەتى	بەسەل و پەرىن نەومەبى زولف
بەسەل و پەرىن سەفەت نەومە	سەبە ل جەبەهەتى نەومە
خەمەرى و زولف چوونە سەمە	بەك ب بەك نەول بایى زولف
نەترك و بەلەگ و شەتەرىبەن	رەقەسە ژ رەنگى خەمەرىبەن
بەسەل و عوقسەب و قومەرىبەن	سەبە سەخەرب تەبى (۲) زولف
هەبە مە ژ بەورجى سەونەبە	پەنەجە د سەبە و دەبە
دوور و دراز و مەشەكەبە	قەسەبەبى مەجەرابى زولف

به‌ستنه زولف دهر که‌مین	حلقه ب حلقه چین ب چین
یه‌غمه دککن دلان نه‌مین	نینه یه‌قین خه‌طایی زولف
رؤم وعه‌ره ب ژ ههر طه‌ره ف	جه‌نگ وسه‌واشه وان ب خه‌ف
هندی وزه‌نگی صه‌ف ب صه‌ف	هساتنه بهر لسوایی زولف
ههر دم وهر سه‌عه‌ت ژ نوو	پی‌سته د سیننه نبار و دوو
صه‌بر وقه‌راری من ژ کوو	عاشق وموبته‌لایی زولف
زولفی سیاهی بی وه‌فا	قه‌ط مه نه‌دی ژ وی صه‌فا
کوشتمه نه‌ز ب سه‌د جه‌فا	ناه ژ ده‌ست جه‌فایی زولف
زور ^(۳) وفه‌قییر وموبته‌ه‌لا	زاهد و صووفی ومه‌لا
کوشتمه نه‌و ب سه‌د به‌لا	که‌س نه‌که‌فت به‌لایی زولف!

---

(۱) زه‌مزومه وسه‌مایی (زفنگی، عبدالسلام، وه‌ستانی، حله‌ب).

(۲) ته‌بایی (عه‌مه‌ر، زفنگی، نامیدی).

(۳) زار (حله‌ب، وه‌ستانی).

ئىروژ شەھكاسا سوپى

ئىروژ شەھكاسا سوپى   مەى ھاتە فىنجانا سەدەف
مىننەت كىو ئىروژ دىم دورى   دا مىن مەيىا حوسنا خوە خەف

خەف دا مە جاما كەوئەرى   شىرىن قەد ولەب شە ككەرى
بايى صەبا دا چەنبەرى^(۱)   ھاتىن سەما شەتەرى ولەف

شەتەرى وزولف وبەلگ وپەپ   ھەمىيان ل دىم دەعوا وشەپ^(۲)
ئىلان ل سەلوا بىوونە گەپ   عەقرەب خويىان (أز هر طرف)

عەقرەب نەھن ئەو سونبولن   بووعەنبەر وداقا دلەن
نىشان ژ مىسك و فىلەلەن   وان سىنەبى مىن كىر ھەدەف

دا سىنە جوھتى تىر خوەش^(۳)   قەوسى ھالالى تىوزرەش^(۴)
بەك تىرى پور كوشتن ل مەش^(۵)   خىوونى د جەرھان داىە كەف

من خوون ب جو تیتن ژ دل   ئەو بسازی بی تئور و سسل
داکەفتە نییفت تئورا قزل   قومری نه هشتن رهف ب رهف

رهف رهف نه هشتن زاغ زاغ   دانینه دل من^(۶) داغ داغ
دی کی بمینت ساغ ساغ   وهستانه لهشکەر صهف ب صهف

صهف صهف مه دین هندی وزهنگ   جهنگیز هات تهیمووری لهنگ
خهف وان رهشاندن دل خهدهنگ   تهشبهی تیرین خان شهرف^(۷)

تیرهك ژ قهوسی مال زراف   بی دل تو وی باقیژه ناف^(۸)
خوون تی پوری^(۹) تهشبهی ئاف   فهریاد وئه فغان سه دهسهف

جان دی بدت^(۱۰) ئەو مال خهراب   هەر سینهیی جوتهك غوراب
تیدا برن پهنجه وکولاب   وی جان د دهست ورووح د کهف

جانسی مهلی رووحا مهلی   نئورا ژ قودرهت نوقطه لی
ره مزهك نهیین دا من وهلی   نالی ژ بهر وهك نسای ودهف

---

(۱) پهنجهری (کۆفلی، یووسفی).

(۲) ل دیم دهعهوی وشهر (کۆفلی، زفنگی، نامیدی).

(۳) خوهره (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۴) ره شه (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۵) له شه (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۶) دانین ل دل من (زفنگی، نامیدی).

(۷) شەرەفخان، بیان خان شەرەف: ناڤی میره کی ژ میرین جزیرا بۆتانه، زفنگی دیبژت: ((ئەوه یی ههڤچاخ دگهل مه‌لایی جزیری، و ل ساللا (۱۰۰۵) ك (۱۵۹۶) ز میر بوو، و ئەوه یی مه‌دره‌سا سۆر ناڤا کری)). به‌لی ب من وهره ئەف خان شەرەفه یی جزیری مه‌دحین تیرین وی دکهت ئەو خان شەرەفه یی کو ژ ساللا (۱۴۹۸) ز هه‌تا (۱۵۰۹) ز میراتی کری پشستی کو سه‌رکیشی یا وی له‌شکه‌ری کری یی جزیره ژ ده‌ستین تورکومانان ئینایه‌ ده‌ر. و د ناڤ خه‌لکی جزیری دا یا به‌لاف بوو کو فی میری ب تیره‌کی دو سی تورکومان کوشتبوون! وه‌هر ئەف میره‌یه یی کو بورجا به‌له‌ك و مه‌دره‌سا سۆر ناڤا کرین.

(۸) تی دل قه‌وی تافیژه ناڤ (زفنگی، نامیدی).

(۹) په‌ری (کۆڤلی، عه‌مه‌ر).

(۱۰) نه‌دت (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ق)

نازکا من د سہمایی

نازکا من د سہمایی ب سہرئہ نگوشتی عہ قیق
دا مہ ئیرؤ د سہرایی قہدہ حہک تہازہ رہ حیق
مہ ژ دہستی ^(۱) یہدی بہ یضا قہدہ حہک صافی فہ خوار ^(۲)
(شعشعانی کنجہم بسنساء ^(۳) و بریق)
سہری لہ علی لہ بی جان بہ خہش نزانہی تو ب بہ حہ
(أعد النظر یا ناظر فالسہر دقیق)
ب لہ بی لہ علی شہ کہ رخہ نمدہ شکیبنا شہ کہ رہک
(أنا بالوعد لوائق فالسہا الوعد وثیق)
د ری یا دورری مورا دی م سہری دانہی یہ ری
(خضت فی البحر ولا زورق والبحر عمیق) ^(۴)
من ژ غہ فلہت سہ حہری دی و دورہ میزان کوشتم ^(۵)
خوہش ب حہ ققی خوہ گہہ شتم (أنا بالقتل حیق)
قہط نہ گؤ قہ تلہ دکم بی گونہہ و مہ ظلومہ ! ^(۶)
(رہقتنہی بسنسال ورمتنہی برمیق)

تیسر ورم هسردو ل دل دان ل جه گسهر چه سپان کر
 نه و ژ خوونا مننه رشتی تلی یین سوهری عه قیق
 سووسنین تهی تهر ونازک ل گولان طه عننه ددن
 (فبها العنبر فائح، وبها المسک عبیق)
 چ ب کوشتن چ ب هشتین تو کو فه رمان بکری
 نه ز ب حوکمی ته خواهشم (أحمد عبد و رقیق)

---

(۱) دهست ویه دی (کزقلی، زفنگی، نامیدی).

(۲) بسناه (زفنگی، نامیدی).

(۳) نووشی وبهس (چه لهب، وهستانی).

(۴) نه ف مالکه ل نک (پاشای نینه).

(۵) دفی پهیشی دا دفت (ش) بیته کیشان دا کیش لهنگ نه بت.

(۶) ل فیری ته فعیلا چاری (فعالان) بوویه (فع) لهو دهنگه کی کیم بووی، ونه گهر پهیشا (نهو) ل

دویماهی بی زیده بت، کیش دی یا کامل بت، بهلی شاعری وه نه کریه!

من دی ژ غهفلت

من دی ژ غهفلت جسام د کخه
شاهی ب خهف^(۱) دل ککر هدهدهف
رؤژ هات شهرف ستیر بیونسه خهف
ههر چار طهرف نیورا یهقهق^(۲)

ظولمهت نهمما صوحبهت وه ماما
نیورا شهسالان چووو سهما
لی ئهوه دهما زوللف بیوون جهما
هاتنن سهماییی ، یهک نهسهقه

وهردان گولولاف گرتن خونناش
لی من د نناش سوختن هناف
من دی ب چاش^(۳) زولفین ببهلاف
لی بیونسه داف^(۴) بهند کر ب نناش^(۵)

نـــــوورا بـــــه صـــــه هـــــر گـــــوفـــــت و خـــــه بـــــه
قـــــه نـــــد و شـــــه کـــــه زولـــــفـــــان ژ ســـــه
خـــــالـــــیـــــن د قـــــه بـــــا فـــــی ســـــه حـــــه
د ا بـــــیـــــتـــــه د هـــــر صـــــو بـــــحـــــا ب حـــــق

م ژ بـــــه رـــــی یـــــان ^(۶) پـــــور نـــــالـــــی یـــــان

شـــــه فـــــت تـــــاری یـــــان جـــــه نـــــگ بـــــو و مـــــان ^(۷)

و هـــــر ^(۸) کـــــوشـــــتی یـــــان ژ و ان یـــــه نـــــگی یـــــان

ب و ان تـــــلـــــلی یـــــان خـــــو هـــــش کـــــه ^(۹) گـــــیان ^(۱۰)

کـــــر شـــــه فـــــقـــــه مـــــیـــــر ئـــــان یـــــمـــــه بـــــیـــــر

بـــــه ر د ان ^(۱۱) مـــــه تـــــیـــــر کـــــر مـــــه ^(۱۲) ئـــــســـــیـــــر

نـــــه گـــــهـــــا فـــــه قـــــیـــــر زولـــــفـــــا حـــــه ر یـــــر

ئـــــا فـــــیـــــه تـــــه شـــــیـــــر د ا پـــــی مـــــه حـــــق ^(۱۳)

ئـــــی مـــــوشـــــتـــــه ر ی د یـــــمـــــی ز هـــــری

نـــــه بـــــه ر ســـــه ر ی نـــــه ی جـــــان بـــــه ر ی

بـــــا فـــــیـــــت ســـــه ر ی گـــــا فـــــا بـــــه ر ی

لـــــا ز م هـــــه ر ی و ی ئـــــه فـــــت پـــــه ر ی

طـــــه لـــــبـــــی ^(۱۴) د ر ی نـــــیـــــشـــــان بـــــه ر ی

تـــــیـــــر ئـــــا و ر ی مـــــو ژ گـــــیـــــن پـــــه ر ی

عـــــشـــــق و ســـــو ر ی بـــــه حـــــر و بـــــه ر ی

ئـــــا فـــــیـــــه تـــــه ر ی ســـــه ر مـــــا قـــــه لـــــه ق

مـــــن د ی د نـــــه و بـــــی یـــــنـــــار تـــــه و

ســـــو نـــــد ســـــه ئـــــه و بـــــیـــــم بـــــی د هـــــر و

مـــــه هـــــه بـــــو و د قـــــه و ســـــی بـــــو یـــــی ئـــــه و

شـــــیـــــقـــــان لـــــه و نـــــا یـــــی مـــــه خـــــه و

ھەيىستىر رەوان تىيىن ۋەك جىۋوان
 تىيىر دان ئەوان رەش ئىشەبىرووان
 دل ۋەك گىۋوان بىشەر كىشاشۋوان
 سىشەر لىۋىلۋوان بىلگىيىن ۋەرەق

بىشەزىنا شەپسال دىمىيى ب خىال
 ئىشەراب ۋدال قەۋسىيى ھىلال
 نىشەقىشىيى جەلال جىمامازەلال
 خىشەمىرا جەلال صوحىبەت ب حال
 ئىشەز طەلپەيىشا ئىشەيىشا
 تىيى بىۋوم تەيىشا كىۋو ژ بىشادە يىشا
 جىماما خىۋە يىشا بىۋو عىشۋەيىشا
 يىشار لىشە ۋ پەيىپا پەيىشەيىشە سەبەق

جىشانىيى مەلىيى ژ (قالىۋا): بەلىيى
 بىشەنىدىم ۋەلىيى دەر كىشا كىۋولىيى
 بىلگىيىن گولىيى رۋو ھەيىكەلىيى
 ئەۋ مىشەكىلىيى جىشەركە ھىلىيى
 پىشەردە ۋ سۋتۋور دا بىيى قۋوۋور
 بىيىتىن ظۋوۋور دىمىيى ب نىۋور
 نىۋورا غىشەفۋور خىالىيىن د ھوۋور
 جىماما طەھۋور لىشەلىيىن شەفەق

دەرھىيات (۱۵) مەستى صوبىجا (ألست)
 مىن دەستى ب دەستى دى (۱۶) جىمام د دەست
 كىشا كىۋول دىبەست تىيىشەك قەپرەست
 قىيىپرا شىكەست نىشەشەنە قەست

ئىسە ۋىسەب شەكەر ۋاھىياتىدە دەر
تەييارلىنىدىغان دېسە دا سۆزۈر ۋ زەر^(۱۷)
خىتالىنىدىغان دېسە لەف^(۱۸) چۈنە سەر
لىسەلان^(۱۹) سەھەر لىسى بوو غەرەق^(۲۰)

-
- (۱) نەجەف (زىنگى، ئامىدى).
  - (۲) ب قەف (پاشا، يوسىقى، غەمەر، كۆڭلى).
  - (۳) جەرگ ۋەنەف (پاشا، يوسىقى، غەمەر، كۆڭلى، عبدالسلام، خەلەب، ۋەستانى).
  - (۴) راف (خەلەب، ۋەستانى).
  - (۵) ب راف (عبدالسلام).
  - (۶) مەرىيان (كۆڭلى).
  - (۷) چەنگ بۇ ميان (غەمەر).
  - (۸) دەر (خەلەب).
  - (۹) كر (پاشا، يوسىقى).
  - (۱۰) كيان (ۋەستانى، خەلەب).
  - (۱۱) پور دان (پاشا، يوسىقى، غەمەر، كۆڭلى).
  - (۱۲) كو مر (پاشا، يوسىقى، غەمەر).
  - (۱۳) دانى ب خەق (پاشا، يوسىقى، غەمەر، كۆڭلى، ۋەستانى، عبدالسلام).
  - (۱۴) كلب (يوسىقى، زىنگى، ئامىدى).
  - (۱۵) يار ھات ۋ (پاشا تى نەبت).
  - (۱۶) ۋى (پاشا، يوسىقى، غەمەر).
  - (۱۷) رابو ۋبەر تايىن دېەر (يوسىقى، غەمەر، زىنگى، ئامىدى).
  - (۱۸) زولف (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
  - (۱۹) ئەسلان (يوسىقى، غەمەر، زىنگى، ئامىدى).
  - (۲۰) بوون فەرەق (زىنگى، ئامىدى).

قافىيا (ك)

دلبهرى من سهحهرى

دلبهرى ^(۱) من سهحهرى هات ب توخ و ب يهدهك
سهده يهدهك بوون د بهرى تيك ب سنجاب و وهشهك
ب ئهدهب چوومه طههوافى ^(۲) ب زيارهت كهف و پا
(قال: يبا عاشق هاتيك يدي هات ييدك)
دل و جان ههردوم دانى كو ئجازهت ژ م خوهست
(قالست: أستودعك الباري الله معك)
تهه دقلى صاف وزهغل ژيبك فهدى تهه جربه كه
دا عيارى ب تهه سامى بنوميتن تهه مهحهك
دهورى زولفا تهه موسهلسه ب نهظهه ره حل كو نهبت
نهظههرى صافى دنى ^(۳) سههه ددهرت نوقطهه يى شهك
ئهاهوا مهن نهه كوره نهجهك تهه ب خاطر بگههت
ب خودى كى تهه ^(۴) كو ئهه سههگ ب خودى هات مهسهك

ب ئەفەئىنى مەلەك وچەرخ^(۵) وفەلەك تىننە سەما
 رەوشەنن تىيەك ب مەرى ژسەما تا ب سەمەك
 نەكو پەيوەستە ب يەك بن ژ سوری عشقى دو رووچ
 دى ب ئەشباحى بىن واصل وپەيوەستە ب يەك
 ژ موسەممايى عەدەد كثرەتى ئەسما تو مەبىن
 زەيىد و عەمرىن مە حەتا چەند دونىنە يەك و يەك
 چ فەصاحت ب مەلاحت وەھ دىرى تو مەلا
 ئەف ئەدایسا تە د شعرى وە شرىنە و ب نەمەك

-
- (۱) دەمى ژىدەرىن من دا (دلەرا) ھاتى يە ب تى ل نك (پاشا) نەبت، و من ئەو ھلبىزارت
 چونكى پىشتى ھنگى ھاتى يە (قال.. و) قلت أستودعك.. ئانەكو ھەر جەنابقى نىر ھاتى يە
 ب كار ئىنان.
- (۲) يارەب چوو مە بواری (پاشا) يار بوو چوو مە بواری (بووسفى، زىنگى، ئامىدى) يار چوو مە
 بواری (عەمەر).
- (۳) دلى (زىنگى، ئامىدى).
- (۴) لەو (زىنگى، ئامىدى، حەلەب) دكوو (عبدالسلام).
- (۵) مەلەكى چەرخ (عبدالسلام).

تعالی اللہ

(تعالی اللہ) زہمی ^(۱) حوسنا موبارہک

تہہبارہک سہد تہہبارہک سہد تہہبارہک

مہگہر شیرین ب فی شیرانی بی بوو

(ألا شمس الملاحه قسد تششارک)

ژ غونچین غونچہیا وی گولعداری

مہہ ہہر غونچہک د دل دا مایہ خارہک

ل تہختی دلہہری روونی ب شاہی

ل تہہ شاہی موبارہک بت موبارہک

ژ دیداری مورادا من ببہخشی

مورادا من ژ تہہ دیدارہ جبارہک

د دل دانی ^(۲) و دیسا دل دسوژی

(أتحرق یا مملیک الحسن دارک؟)

ل تایی عہرہہرا مہستانیہ نازک

ژ لہونی عہنہہری مہخمووری بارہک

د بیژم دا ب حمالی مین بزانی
ژ بهر حویبا ته بی حالم ب جارهك^(۳)
عذارى گهر ل مین دی تـو ل دل ده
(لأن القلب قد يهوى عذارك)
ته جهرگی مین ژ دل کر پاره پاره
(فجارك يا بسديع الحسن جارك)
وهره خانم بکوژ بـسته^(۴) ب خهـنجر
مهلی ئەمما ب دەستی خووی موبارهك

---

(۱) ژفی (کۆفلی).

(۲) دایی (هلهب).

(۳) ئەف هردو مالکه ل نک (کۆفلی) ب تنی ههـنه، و (نامیدی) دفرۆزی دا فه گوهـستینه.

(۴) بهـسته (یوسفی) بهس (هلهب).

نازكەك من سەحەرى دى

نازكەك من سەحەرى دى ب جەمالا خوە نە وەك
حوور و ولسدان و پەرى بوو، نە بەشەر بوو، نە مەلەك
وەر تەماشایى شەهیدین خوە كە جارەك تو بنى
(أحسن الله تبارك) ژ دو چەهەقىن د بەلەك
سونبولین تەر ل گولان پال ب مەستى ددەرن
سوسونین تازە ونەسرین وەرەقان بوونە هەلەك
نازكا من كۆب مەستى د چەمەن هاتە خەرام
ژ حەسەد چوونە خوسووفى مەه و مەرى د فەلەك
ئى ژ غەفلەت تە ببینت كو دمینت ؟ هەیهات!
تە ب چەهەقىن د بەلەك كوشتنە مەظلووم گەلەك
ذەررەپەك عشق گەها كى و ژ عەقلى خوە نەبر
(كامل من صادفـه داهية العشق هـلك)
خوسرەوى عشقى كو روونشت ل سەر تەختى ووجود
(فتـح القـلبـ عـلى الفـور و لـدرو حـمـلك)

وهه چ عشق و چ سه لامهت ههردو دوورن ژيه كى^(۱)
(كل من يسلك حبا سهل النار سلك)
ئاهاه بى گاف ژ دل تسيين مه ژ پيستا د جه گهر
بهس تو بى فه يده نه صيحه ت كه مه دل بوويه په لك
ما ژ عومرئ مه چ مسابست وه ره ئيدى ف مه را
دا د ئه قطارئ^(۲) ووجودئ بكرين سهيرئ مه لك
دئستوائئ كو ژ حوسنا ته فه دا لامعه كئ
(نظر الشمس من الشرق إلى الغرب دلك)
ئافتابئ كو نه ته صوير ژ حوسنا ته بتن
(نورها في نظري ظلمة داج و حلك)
ژ ههوا بهند ته كرم شو بهه ته بائب^(۳) د سفك
چ ژ بسكا ته ببيم؟ ئاه ژ بسكا ته جه له لك!^(۴)
ئه ز ژ بسكا ته فه رستم مه طه له ب كر له بئ له عل
لى د چاها ذهقه نئ بئ سهروپا چوومه هه له لك
ب ئومييدا ته هومايئ نه مه لئ تور فه دا
وهر ته ماشايئ جههان بوويه هه مى تور وشه به لك

---

(۱) د دهرن (كؤفلى) ژيه كى دى دوورن (پاشا، عه مهر، كؤفلى، عبدالسلام، جه له ب، وه ستانئ).

(۲) أقطاب (پاشا، عه مهر، جه له ب، وه ستانئ).

(۳) بازئ (كؤفلى).

(۴) خه لك (عبدالسلام، وه ستانئ).

قافیہ یا (ک)

کوئٹہ بشارت بشارت

کوئٹہ بشارت بشارت بشارت نہ غمہی چہنگ
ژ روئی نایبہی دل برہ تن پسردهی زہنگ
فہمی راز نر بکری و ہر بیہی موژدهی ساز
چہنگی بی پھرہ دبیزٹ مہ (۱) نہی ونایی ب دہنگ
وہہ کو بی شاہد و مہ حبوب تہ عومری خوہ بووار
کسارہ کی رابہ بکہ و ہقتہ کوئٹہ دہرہنگ
بہری مہ قصوود ژ طووبا نہ گرین (۲) مہ علوومہ
مہ ژ دہستی خوہ بی کووتاہ و ژ پایی خوہ بی لہنگ
دلی یاری مہ نہ بوو نہرم ب سہد نسابی گری
نہ تہری دی چ بکت نساب ب سہد قہطرہ ل سہنگ؟
سینہ گہہ تیت کو بکہر بت (۳) نہو ژ دہری موحہتی (۴)
مہ جہ گہر شوہہ تی بارووتہ و دل مایہ پھرہنگ
ب چ رہنگی مہ د دل خہف بستن گہوہری عشق
عاشقان موحہت و مہرا زہری بان کفشہ ژ رہنگ

كفشه مه جموع و پهریشانی بی حالی مه د دل
 ژ سه ری زولفا پهریشان و ژ بسکا ته یه شهنگ
 نه تنی گه زمه دبارن مه ژ قهوسی دو هلال
 مه ژ موژ گانی سیه ه تیینه جه گهر تیر و خه دهنگ
 مثلسی وی قهوسی هلالی کو دو نوون رهیحانی
 کی نشان دانسه ژ شیراز و کی ئانیسه ژ یهنگ؟
 هر ل دورا جهه نه سوهد حبه به شان چهرخ و طه و اف
 تین و قو و فا عه ره فاتنی ب سه ما نووبی وزهنگ
 صه ف ب صه ف تورک و موغول دو گووش و هندی دکه مین
 نه عه جه ب^(۵) هاتسنه جهنگی حبه به ش و روم و فهرهنگ
 میر و کرم سانج ل هولان قه ده ره ک و ه س ت تانسه
 لی د نیقی ب صه ف و تیپی عه ره ب هاتسنه جهنگ
 ژ گوهر غونجه گوشایی دگرت^(۶) دورجی عه قیق
 ب شه کهر خه نده زه نی گهر بگرت^(۷) شه ککهری تهنگ
 و ره بی پهرده مه لا قی غه زه لی بیینه مه قه م
 هر ده ما بیینه سه ما ده ف ب ده ف و جهنگ ب جهنگ

(۱) نه (بیوسفی ، عه مهر ، زفنگی ، نامیدی).

(۲) بگرت (کوقلی ، پاشا ، وهستانی).

(۳) ب کهر بیت (عبدالسلام) بگرت (حه له ب).

(۴) عشقی (عبدالسلام ، وهستانی ، حه له ب).

(۵) ژ عه جه م (کوقلی) نه عه جه م (پاشا) ب عه جه ب (زفنگی ، نامیدی).

(۶) دگرت (عبدالسلام).

(۷) بگرت (بیوسفی ، پاشا ، عه مهر ، کوقلی) بگرت (وهستانی ، حه له ب).

قافی یا (ل)

گهر بدیا ئەو صەنەما

گهر بدیا ئەو صەنەما سور ^(۱) جەمیل
نازلی ئەه‌رضان نەدبوو جبرەئیل!
من نەظەرەك حوسن ^(۲) وجەمالا تە کر
ئاییننەیهك دی مە ژ نوورا جەلیل
لەو ژ لەبێ لەعمای تە بوو جام خەجەل
بادەبێ ئەنگوور (کجا) سەلسەبیل
دیبل مە ^(۳) هەزارن تە د بەندی وەلی
(لێس لئا عنک مجال بیدیل
مما أنسا وحلدي بـسـک من مغرم
کم لک قتلـی ^(۴) شغفاً من قبیل) ^(۵)
داروویی دەردی مە تویی جانی من
(همل بسوی الوصل شففاء العلیل)
صەبر و سوکوون چوون مە د نیف دجلە دا
لەو ژ دو چەشمان مە دزیمت ئابێ نیل
بەس مە نە سەد چەشمە ژ چەشمان دزین
(مزج دم دمع عیونـی یسـیل)

پورپ مه نه ظهه دا ته ژ سهه تما قه دهه
 (قد رجع القلب^(٦) وعقلي كليل)
 مثلى ته ما بوونه؟ وه يا ما دبن؟
 رۆژ كو ته جه لالايه چ حاجهت ده ليل؟
 (قد سلب الروح على غفلة)
 إذ هجم القلب بطرف كحيل)
 گه چ ل بهر ضهه رب وشه فان^(٧) فيل بووم
 بئ مه فهه نهز مات كرم شاه وفيل^(٨)
 جهان ددرم گوفت^(٩) ب يهك بووسه ده
 لئ بسبتن له على شه كه رخا كه فييل
 گهه چ د نيّف حه لقه يئ شهيرانم نهز
 (ليس علينا لعننا سبيل)
 زور مه لا فورقه تي نه بهتهه كرين
 (إن من الساعة يوم الرحيل)

-
- (١) پورپ (بووسفي).
 (٢) ل حوسن (زفنگي، ناميدي).
 (٣) ديل (پاشا، عهههه، عبدالله، حهلهه، وههههه).
 (٤) قبلي (زفنگي، ناميدي).
 (٥) قتيل (زفنگي، ناميدي).
 (٦) الطرف (زفنگي، ناميدي).
 (٧) جههههه (ل نك پاشاي تينههههه) جهههههه (وههههه).
 (٨) شاه فيل (عبدالله).
 (٩) كوئي (كوئي).

شاهدي قودسي نشان

شاهدي قودسي نشان حوسسنه ژ ره مزا نه زهل
دا مه ب دهستي سوري جامي مهيا (لم بزل)
مه ي كو بچت ساغهر ي د دهستي وي دل بهري
سووندي ب خالق دخوم روزه د بورجا همهل
ديم د جامي مه دي سوور د مودامي مه دي
له و مه ژ مه ي سخانه يي گرتي يه بهر دهر مه زهل
هر ژ كه فاني ب وهش قه بضه زهري گوشه پرش
گه زمه ب جوهرت تينه دل كهس دميرت بي نه جهل؟
حوسن وسورا سووره تي كهس ددرت قيودره تي؟
له و د نه صل دووره ژي طسه عننه يي (لما اقل)
زوربه وه تيتن ^(۱) عه رهب تيك چه فاندن قه صهب
قه نج ب چه هقان مه دي جهنگ وجدالا جه مهل ^(۲)
شير ورمسان فيكران په نجه برون تيكران
له و ^(۳) مه دكن ژيكران قيمه دكن دل د گهل

نازك وقه نجا شه پال دل فه گه پښت (۴) مه حال
 لی ژمه دی دل ببت دل (۵) ب مه دت موحته مهل
 نهی شه کهر و دیم دوری دا مه ب دهستی سوړی
 جام وقه ده ح شوبهی ئاف له و مه ره وان تین غه زول
 گهر چ ب چه شمی (أنا) عالم مه لا کر فهنا (۶)
 (دون فننا ببا بکم إنه عبداً اقلل)

-
- (۱) زور ب تیپین (کوڅلی) تین (پاشا، یوسفی، عه مه ر).
 (۲) شه پری جه مه ل: نه و شه پر بووی و د ناقبه را له شکه ری ئیمام عه لی وهه فر کین وی ژ
 له شکه ری (طلحه) و (الزیر) ی دا قهومی ل نیزیکی بازیری به صرا.
 (۳) لی (پاشا، یوسفی، عه مه ر، کوڅلی، هه له ب، وه ستانی).
 (۴) فه که وینت (کوڅلی).
 (۵) لی ژمه دل دل ببت (پاشا، عه مه ر، کوڅلی).
 (۶) گهر چ ب چه شمی مه لا بوونه دو عالم (کوڅلی، یوسفی، عه مه ر).

ئىروژ رهمزا ديم دورى

ئىيروژ رهمزا ديم دورى   مننەت كو من مەسرورە دل
دل بەر ب فەنجانا سورى   مەى دا مە ومەخمورە دل

رەمزەك نەيىن ئافىيەتە دل   مەرى ژ باطن مەيەتە دل
شەھزادەيى سور رىيەتە دل   شەھكاسەيا فەرفورە دل

ھۆستايى عشقى دل ھەفتوت   سەر تا قەدەم ھىنگى دسوت
رەمزا (أنا الحق) ھەر دگوت   ساور بىكن مەنصورە دل

دل لى بىدت نوورا مەيى   ۋەقتى سەۋاش ۋەھى ھەيى
فەھم ئەر بكى (۱) ۋەھيا نەيى   ژى دت (۲) خەبەر مەنمورە دل

نوورا ژ قودرەت لى دو نوون   ژىپرا دنالان ئەرغەنوون
ۋەر ئايەتە عشقى بىخوون   خووش نوسخەيەك مەسطورە دل

تەفسىرى سىرا ئايەتە   عىارف دقەيتەن گۆھ دەتە
پازا رمووزىن قودرەتە   گەر دەين (۳) بىكىن مەعدورە دل

دل کہ عبیہ مہولایہ لئی	ناری کہ لیم ئیسیاہ لئی
ہمانگی (أنا الله) دایہ لئی	ہم کہ عبہ وہم طورہ دل
سہد جو وسہد جو ببارہ تی	سہد گولشہن و گولزارہ تی
چہندان ژ عشقی نبارہ تی	صافی نہ ظہر دی کوورہ (۴) دل
صوحبت کو کامل بوو بری (۵)	جارہک ب جایی (۶) عہنبہری
قہلی مہ باقی (۷) مہ جمہری	خوش عہنبہر و کافوورہ دل
شوخ وشہ پیالا لہب ژ قہند	ئہو نمازکا وی قہنج ورنہند
وی دل ژ دل دلدا و خورہند	ئیرۆ یہ قین فہغفوورہ دل
ئہر دل ژ تہ مہ سرور ببتن	من ژ مہ لی دہستوور ببتن
دی کت جہہسان پور نوور ببتن	لی دائمہن رہنجوورہ دل

-
- (۱) بکن (کوڤلی) بکی (پاشا، عہمہر، یووسفی).
(۲) دن (پاشا، عہمہر، یووسفی، کوڤلی).
(۳) دین بکت (کوڤلی).
(۴) نوورہ (کوڤلی، زفنگی، ئامیدی).
(۵) بہری (کوڤلی).
(۶) جاما (پاشا، پاشا).
(۷) قہلی ب ئافی (زفنگی، ئامیدی).

قافیہ (م)

شہر بہتہ تا لام و بی یان

شہر بہتہ تا لام و بی یان^(۱) تہز ب حہیاتی نادم
بادہیما لہ عالی ب ئافسا طولوماتی نادم
حوور و ولدان و پہری جو ملہ جہما بن ئیرؤ
مورویہ کی پی ژ خہ طسی وی بوت ولاتی نادم
گہر بدت دہست طہ و افای پی و دہستان بگرم^(۲)
وی مہ جالی ب ووقو و فسا عہرہ فساتی نادم
تہز و یار گہر شہ فہ کی ہہردو ہہم ئاغوش بسین
(لیلة القدر) ہ مہ تہو شہ ف ب بہراتی نادم
جانی شیرین کو ژ یار را ب خودان تہز دکر م
نہ ب یاری خوہ د و ہقتی سہ کہراتی نادم
نہ^(۳) ب قانون کو ئشارہت ب شفای^(۴) بکرت
تہز ہہلا کا خوہ د عشقی ب نہ جاتی نادم

شهریه تا زههری هه لاهل کو چه بیی مه بدت ^(۵)
 ب گولاب وشه کهر وقه نسد ونه بساتی نادم
 طه لبه کر وهصل ژ دلجه م ب عنوانی زه کات
 گۆ: تو عه بدی و ب عه بدی خواه زه کاتی نادم!
 دی ب ^(۶) په یکی بکرین مات ^(۷) ره قیسی دیسا
 ب روخ وفیل وفه رهس نهز شه ه مساتی نادم
 د سه مایا سه هری دهست ب کهس دی ئیرو
 غهیری شیرین قه د ومه وزوون هره کاتی نادم
 هاته دهستی مه د ره قصی و دگۆ: بل ژ مه لی
 دهست ب کهس دی د سه مایا کو مه لا تی نادم!

---

(۱) لام وی: ئانه کو (لب) کو ب فارسی ب پامانا لیتف دئیت.

(۲) بکرم (عبدالسلام، حه له ب).

(۳) ته (پاشا، عه مه ر، یوسفی، کۆفلی).

(۴) سه فایی (پاشا، یوسفی، عه مه ر، کۆفلی).

(۵) ب دهست (عبدالسلام، وهستانی، حه له ب).

(۶) ب وی (حه له ب، وهستانی).

(۷) ماتا (وهستانی، حه له ب).

عیده و دا عالمی

عیده و دا عالمی بانگی صه فایبی خاص و عام
ماهی نهو نه بروو نوماندن چوو ژ بهر عهور و غه مام
خووش ب دؤر جامی ئشارهت کر هلالی ساقی یان
ماهتابین زوهره سیما چارده سالی ته مام
نامه طهی کر روو زهی^(۱) عیدی فه کر فه صلا مهیی
لی ب زمزم تیئ^(۲) ب ئاوازی نهی و فنجان^(۳) و جام
شاهدین گول ره ننگ ساقی به لکی نه سرینن به شهر^(۴)
ئی د لبسی ئه رغه وانسی نییرگزین عه رعه ر خه رام
یا ره ب نهو رووحن موجه سسهم یان مثالی رووحن نهو
لهو ب سهه ر جامان دبه خشن نازکین شیرین که لام
نهو چ عالی گه وهه رن هاتن لباسی جسم و جان
عشو هیهین وان شوبه هی ئکسییری د قه لبانن مه قام
وهک مه لی گساقه ک تنی غائب ژ دیدارا ته بسم
وهه ر بسم وی ساعه تی لی بن ژ من دا سهه د سهه لام

(۱) روو زهی (پاشا، کؤفلی، یووسفی، عه مه ر).

(۲) بین (پاشا، کؤفلی، یووسفی، عه مه ر، عبدالسلام، جه له ب، وه ستانی).

(۳) نهیی فنجان (زفنگی، نامیدی).

(۴) بهر کی نه سرینی دبه ر (کؤفلی).

دانه یین عه نهر ل نه سرینان

دانه یین عه نهر ل نه سرینان ره شانندن ^(۱) خمال خام
سووسنپن نازك ل سهر خالان چه شانندن دال دام ^(۲)
نهو پهری وه قتی د سوندوس دا ژ قوندوس بن ^(۳) خویا
به ننده دی شاه ^(۴) وگه دا بت خوسره وی شیرین که لام
(لیلة القدر) و به راتن زولف وجه بهت صوبحی عید
دیم وه کورو فه صلا بوهارئ لی قیامت قه دد وقام
ههر که سی جار هک دی یه نهو زنده ما حه تستا نه به د
ئی نسه دیتی نهو پهری روو زنده گی لی بت حه رام
ههر که سی جامی ژ دهستی وی بنووشت، نووش بت
ئی ژ دهستی وی ^(۵) نه نووشی زهر بت لی نهو مودام
وان د ره قصی دا کو دیم ئاور په یاپه ی دانسه من
بهرق و تیریزان ^(۶) ل دل دا جه ذبه یما عشقی ره قام

جہبہت و دیمئی ژ قودرہت لیٰ نشیسی حہرف حہرف
 کماکولان تاتنا ل سہر حہرفان کشاندی لام لام
 عومرہ کہہ ^(۷) دوور بووم ژ جانان کہ تسمہ بہندا فورقہتی
 نساگہمان پەردہ ہلانئ گۆ: مہلایم (السلام)! ^(۸)

-
- (۱) رہشانندی (پاشا، یووسفی، کۆقلئ، عہمەر).
 (۲) دام دام (عہمەر).
 (۳) بت (زفنگئ، نامیدی).
 (۴) بہندہتی شاہئ گہدا (پاشا، بہندہیی شاہ و گہدا) (کۆقلئ) بہندہیی شاہئ گہدا (یووسفی، عہمەر).
 (۵) ویٰ ئانکۆ: ویٰ .. ئئ ژ وی دەستی (زفنگئ، نامیدی).
 (۶) تیر ئەز ئان (پاشا، یووسفی، عہمەر) تیران ژان (کۆقلئ).
 (۷) عومرہ کی (پاشا، یووسفی، کۆقلئ، عہمەر).
 (۸) ئەف مالکە ل نک (پاشا، کۆقلئ، حہلہب) نینہ، و ل نک (زفنگئ، نامیدی) پیشخست
 وپاشخست د مالکین فیٰ ہەلبەستی دا ہەبیہ.

قافی یا (ن)

یارب این گلدستهء

[ب زمانیّ فارسی]

یارب این گلدستهء یا نرگس رعناست این
سرو گلشن یا ألف یا قامت یکتاست این
این ملک یا شاهد قدسی است یا ماه فلک
حور یا روح القدس یا نور چشم ماست این
کوکب صبح است یا خورشید یا درّ یتیم
یا تن سیمین بر است یا گوهر والا است این
عارض است این یا شعاع شمس یا بدر منیر
لاله یا نسرين وگل یا بادیه حمرا است این
سنبل تر یا بنفش یا سوسن وگل چیچکه
زلف یا مشمک ختن یا صورت طغراست این

غمزه این یا گزمه این یا تیر یا سحر حلال
ساحر این یا چشم شوخ ترك بی پرواست این
میم یا یاقوت یا سرچشمهء آب حیات
حقیقی یا دردانه این یا لعل شکرخا است این
خط یا قوس^(۱) دو نون مکتوب مشک اذفرند^(۲)
یا هلال العید یا ابروی بی همتاست این
کوی او یا کعبه یا بیت المقدس یا بهشت
خلد یا فردوس این یا جنة السماءی است این
هاتف غیب است این یا ترجمان روح القدس
بلبل شیدا است در گلزار یا ملاست این

---

(۱) خط یاقوتی (پاشا، یوسفی، کوفلی، عه‌مه‌ر).

(۲) اذفران (پاشا).

(*) هه‌زار ل وئ باورعیی یه کو نه‌ف شعره نه یا جزیرییه [ئیسماعیل].

په مزین ته د جانان

په مزین ته د جانان نه ^(۱) ب ئه ندازه درازن
هه ر یه ك ب هه زار په ننگ په وانئ مه دخوازن
وان دهر به ل جانئ مه وه كی بهرق و برووسكان
په مزین ته ^(۲) د جانان نه تنئ سینه گودازن
جانا ژ جه فایا ته وظولمئ چ خه بهر دین
كو تیر ژ جه ورا ته د دل دا مه ب گسازن
په روانه و بولبول ب دلن ^(۳) شوعله یئ عشقئ
لی گهر تو نه ظه ر دی ب خوه نه و گولشه نی پازن ^(۴)
په یوه سته د وه صلی كو دمینن ب سه راسه ر ^(۵)
بشكوز و طلسم و وه رهق و نه ترك و بسازن
سو بو وحی و قود دوسی و حوورین د به شستی
په یوه سته شه بی قه دری لقایا ته دخوازن
سونبول ب سه ما تین و گولان په رده دراندن
بشكفتنه ئالال و هشین بوونه تــــه رازن

جو بوسار د پوهانن چه مهنان ته رح جوانن
 مهستانه ^(۶) ب پرف روف ل کناران سی وقازن
 هر يهك ب ته ماشاگه هي حوسنا ته ژ هر جا
 ته شبيهی ننگاران ب جه مالا ته دننازن
 تيران ل مه دت دوست مه تي سينه هدهد ف کر
 نازان ل مه کست يباري مه زاری ونينازن
 محرابي دو ئه بروو کسو ژ بسالا فه خويما بن
 دهر سه جسده گه هي عشقي نياز ي مه نه مازن
 گهر حوسن ومه حه بيهت ب سهر اپرده بي جان بن
 گه ه شاه و گه دا، گه ب خوه مه حمود و نه يازن
 نهف حور و پهری چهره، بوت ولاتي جه مالي
 دهر صوره تي ته حقيق مه لا، عهيني مه جازن

---

(۱) دجانان ب نه ندازه (پاشا) دجاني مه ب نه ندازه (کؤفلي).

(۲) تيري ته زفنگي، ناميدي.

(۳) ب دلين (پاشا، يووسفي، عه مهر، کؤفلي).

(۴) گولشه ن ورازن (عه مهر، يووسفي، زفنگي، ناميدي، عبدالسلام، حه له ب، وه ستاني).

(۵) کو مه دامن چنه دائم (کؤفلي) له و دسينم کو سهراسهر (يووسفي، عه مهر، زفنگي، ناميدي).

(۶) وه ستانه (کؤفلي).

مهلا مه ل گهردهنا دلبر

مهلا مه ل گهردهنا دلبر ژ نوو سهد بووسه ماین دهین
مه جمالی دی بسخوازم ژی دبی: دهینی ته (فوق العین!)
ب رهمزا قابه قهوسهینی ژوان برهان خهبردارین
(فسات القوس بساریهما ألا یسا رامی القوسین)
ژ سررا^(۱) (لا مکان) واجب تهنه زول کر دئمکانی
(فأین العلم أین العین وأین الأین إذ لا أین؟)
ژ مابهینا دو ئهبروویان پهپایه بی بهرقی لامع تیین
ب عهینی گهر بی^(۲) صافه چ نوورهك صرفه ئه و (ما بین)
ب دهستورا ته دا وی ژی ژ فی نافی فیهر یکم نهز
(فصاف العین نور العین ألا یا زین کل الزین)
بوهایی عشویهك له اعلان مه یه کسه ر (ما ملک) به خشی
دل و جان ژی ل سهر دانی و ظالم هیژ دبیژت دهین!
مهلا ههر وی ببین ههر وی ئه گهر ههر وی د ناسی تو
(هو المعبود والمشهود بل لا غیر فی الدارین)

(۱) ژ سهرایا (عبدالسلام).

(۲) که و که بی (جهله ب، وهستانی).

من د بهر (قالوا بلی)

من د بهر (قالوا بلی) باطن ف و پرا بسوو نه فین
هیژ ل سهر عهدها (ألستم) تا ب رۆژا ئاخیرین
من دقئ لئ نهشکهرا کم جواره کئ داغا نهین
(گفتیم اورا ما دعاگوی تو ام ای حورعین
أعرضت عني وقالت: ما دعاء الكافرين)

ئهی شههئ عالی جه ناب پور عاجز و پهر کهنده ئهم
ئاه ژ دهست جه ورا نه فینئ چ بکرم؟ من بهنده ئهم
صهبر و طاقت من نه مان لئ بی کهس ودهر مانده ئهم
(گر بخوانسی ور برانی بنده ام تا زنده ام
واجب لي إمتثال الأمر ماذا تأمرین؟)

سوهتم نهز پیستا نه فینئ تیک بسووم گهر د وهدها
إن لسی آیات صدق کسان فی هذا النسیبا
حوروی یا رۆژا لقائئ نازکما مهخمور قهبا
(حبذا روضات نجد زرتها عهد الصبا
روضة يجري علی أرجائها ماء معین)

من ل سهر به درا مونیر مه کتووب دی یه نه قشی سه واد
سهر ب یه ک ثانی دو نوونان خه ططی رویجانی دو صاد
هادری من سه جده بر له و غه رقی خوونی بوو فوناد

(بیر در باغ وصالش هاتسفی ئساواز داد:

هذه جنات عدن فادخلوها خالدين)

نا ئیتن گوهتن ب قال، شهرح و به یانما حوسنی تو
دی ب حال وسر بناسین (۱) دل فه سانا (۲) حوسنی تو
خوش مه لا نامانجی تیران کر که مانا حوسنی تو

(قصه ی عشق جلال و داستان حوسن تو)

(تلك أنباء يقول الناس من بعد حين)

---

(۱) بناسن (زفنگی، نامیدی).

(۲) فه سانا (پاشا، یوسفی، کوفلی، عه مه ر).

(*) ئەف هه لبه سته ته همسه که ژ لایی جزیری فه ل سهر هه لبه سته کا شاعره کی ب نافی
جه لاله دین، وئهم نزانین کانی جه لاله ددینی رومی یه یان نه؟ وهیژای گوتنی یه ئەف هه لبه سته
د دیوانا رومی دا ب بهرچافی مه نه کهفت.

صه نه می ژ قهوسی نه بروو

صه نه می ژ قهوسی نه بروو دو هلالی نهو نیومساندن
دو کهمان ل بورجی میزان ب غهضه ب ل من کشاندن
نه^(۱) دو نوون قهلهم موقابل ب بهدیغ خهط نفیسیین
دو هلالی دهستی قودرهت ب قرانی یهک کشاندن
چ بهراتی حوسنه یا ره ب نشانی پادشاهی
ب طهرف دو طورره، طوغرا وه ب ماوه ری رهشاندن
ئهلیف ودو لام وهی دین مه د ئایه تما جهمالی
ژ جه گهر مه کر تهسه للی و ژ سینه دهست فهشاندن
نه تنی ژ قشت وزولفان مه د سینه سه د کولابن
ل جه گهر سیه ه کهمانان دو ههزار تیر رهشاندن
ژ جه گهر مه لا پلانگان ب کولابی پهنس^(۱) کهر کر
ئهسه دان ژ په نجه فییران دل وسینه هه رهشاندن

---

(۱) ته (وهستانی، حلهب).

(۲) کولاب وپهنس (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام) کولابی تیز (حلهب، وهستانی).

خهشمی ل فہقیران مہکہ

خهشمی ل فہقیران مہکہ زوو پادشہہی من
پورسی بکہ جارہک ل خهطا وگونہہی من
تہفتیش ب مووموو بکہ نەرئم ب خهطا یین
هنجما نہکہ بیستن ت^(۱) ولاتی ت^(۲) جہی من
جہورا تہ بهہیتین وجہفایا تہ پهریتین
قوربانی تہ بم گوہ بدہ جارہک گلہہی من
زانی کوژ بہر ضہرب^(۲) وجہفایان نلہمین دل
رہحمی ب گہدایی خوہ کہ سولطان وشہی من
سم سالہ ژ دورد وژ بہلایی تہ ہلہلاکین
حتتتا ب فہلہک ہەر ہەر درہتن نماہ ونہہی من
مایہک نہفہسہک من دبستن صہبر وقہرارہک
قہد بی تہ وبی تہ دبستن مثلی سہہی من

گهر شوبههتي پيروانه د به زمي ته چ سهد گهر^(۳)
 سهد ناله هزاره رنگ و هكي چهننگ و ژههي من
 نوورين قهده حا خمر وحيانا مه ب سهر دان^(۴)
 گهر وي بدهتن دست ب دست موشته رههي من
 يهك عشوه مهلا گهر^(۵) ب بوها بيت ژله علان
 سهد جان مه ههبن هيژ كو موقه صصر د بههي من

-
- (۱) (ت) كورنكرنا (تو) يه ئانه كو: چو، ورامانا في رينزكي ئه وه: هنگي تو نه هيله چو وه لات
 وچو جه يين من بن.
 (۲) جهور (زفنگي، ناميدي).
 (۳) تو چو سهد گهه (پاشا، كزفلي، عه مهر).
 (۴) وان (پاشا، عه مهر، يووسفي).
 (۵) مه لايي ب بوها بيته (يووسفي، عه مهر، زفنگي، ناميدي، عبدالسلام).

تہز نزانم سہ بہ بی

تہز نزانم سہ بہ بی، یاری چسپا دوور^(۱) کریں
شاهی شیرین دہہ نمان تہم ژ خوہ مہ ہجوور کریں
شبھی گو بی سہر ویا بوومہ ل بہر ضہرب وشہ کان
لہو ب چہ وگانی جہ فایا خوہ ژ دل ہوور کریں
دا مہ سہد جامی فراقی ژ خوہ غائب نہ بوویں
ژ وصالی قہدہ حہک دا مہ و مہ خموور کریں
نووری چہ شمی مہ کو عالم مہ ب چہ شمین تہ ددی
ب جہ مالا خوہ تہ وہک دیدہ بی بی نوور کریں
نہ فہ سہک بی تہ مہ ناچی نہ دژین بی تہ دہ مہک
ژ تہ ہات تہ مرئی ہومایوون تہ وہ مہ نموور کریں
مہ دزانی کو تو دی (عاقبۃ الأمر) چ کی
لہ بی لہ علی شہ کہرین تہا کو مہ غروور کریں!
ذہرہ سہک بووم دہہ وایا تہ د ویرانہ یہ کی
مثلی رژی ب شو عاعا خوہ تہ مہ شہوور کریں

ژ (أنا الحق) ب له بیّن له عل خه به ردار بسوویین
ب کولابا (۲) سه ری زولفا خوه ته مه نصور کرین
مونصهرف ما دبوویین نهم ب دو سه د جارری مه لی
لی ب وی کسر وئضافی ف خوه مه جرور کرین

-
- (۱) حهرفا (ر) ده می قافی بیّن فی شعری دا دقیت بیته کیشان ب که سره به کا کورت.
(۲) گولابا (پاشا، عه مه ر، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب).

ٹیرو ژ حوسنا دیم دوری

ٹیرو ژ حوسنا دیم دوری^(۱) دیسا هه لاک وسه رخوه شین
 ره مزین د وی شیرین سووری سوہتم ب پیتا ئاتہ شین

سوہتم ب بهرقسا لامعه تہو نہ جم وبہ درا طالعه
 شہ مسسا سہ مائی رابعہ لہو پیور ژ شہوقی شہوشین

پیور شہوشانندن وی دلہ زولفین سیاہ سہر دان ماسہ
 توڑا موخالف^(۲) سلسلہ سہلوا عہقارب لی مہشین

سہلوا عہقارب لی و طہن تہو نازکا نورین بہدہن
 قہندی درپژن گوفت و کهن بسکان د لی کر^(۳) باوہشین

بسکا سیاہ رہ عنایہ مسہست یہک دی ب حیران پیٹہ رہست^(۴)
 حہ میان ب مہستی حہلقہ بہست دہر بہندی تہو زولفا رہشین

ئەو حوورى يا شوبهەت مەلەك	ئىيسىير كىرم زولفا چەلەك
مەجر ووحى قەوسى پەرۋەشىن	تير دان ژ رەشتۆزىن ھەلەك
ئەو گەۋھەرا پىور شەوق وتاف	تير دان ژ قەوسى مال زراف
لەو تىك ژ جەرگى ھەررشىن	سۆن ل من جەرگ وھىناف
لەو خەف خەدەنگان نوھتنە	جەرگ وجەسەد ^(۵) تىك سوھتنە
جەيرانى دىمى ^(۶) مەھوشىن	ژ قەوسى ھالالى ژھ تىونە
ژ وى عالەما ^(۷) كوبرا يە دىم	ھەم بەدر وھەم زوھرا يە دىم
جەرفا ژ مسكى رەش وەشىن ^(۸)	خوھش دەستخەت وطوغرا يە دىم
ھەردەم ژ نوو قە خال بدن	لەوحى ژ نوو ^(۹) سىقال بدن
نوقطان ژ زىرابى وەشىن	دا دل ب يەك دى پىال بدن
خەملى ژ زىپرى زەر بىكە	زولفا سىياھ غەنەبەر بىكە
مىسك وگولاقى لى رەشىن	زەربىناف ودىبىسا بەر بىكە
جىرانى ^(۱۰) بەرگ ولوئلووان	ماوەر كە طەرح وپشكۆوان
شەترى ب مەستى لى خوھشىن	ئەو غەرغەر و سەلوا جوان
بايى نەسىم لىدا سەحەر	شەترى وتايىن سۆر وزەر
لەورا سوكارا بى ھەشىن ^(۱۲)	ل ^(۱۱) جەبەھەتى ھەژىمان دو پەر

مه شهما سه حهر يارى^(۱۳) شه فيق
ژ بادهيا نوورين ره حيق
دا من ب نهنگوشتين عه فيق
مه خموورى خه مرا بى غه شين

مه خموورى بى^(۱۴) جامى نه زم
چافنيرى پيه يغمامى نه زم
يه غمما كرى رامى نه زم
پهروانه يى شه معا گه شين

پهروانه يين سو تى كه بهد
تير دان ژ ره شتووزين صه مه د
دل بهر ژ بهر بورجا نه سه د
لهو تيك ژ خوونى نه ققشين

كوشتم ب قه وسى عه ن بهره
نيسخسته دل سه د پنه جهره
شو خى ژ دل ميل دان بهره
نهف رهنگه نه م محنت كه شين

محنت كه شين رووز وشه بى
ظولما ژ بهر ده ستى ته بى
دهر فورقه تا شيرين له بى
نهو عه دله نه م پور بى خواه شين

ظولما تو كى پور بى خواه شم
مىلى په رهنگى ناته شم
سوهتى دلى هجران كه شم
رووحه ك موجه رده بى له شين

من دى سه حه رگاها (ألسست)
مه لى لهو ميايه مه ست
جامه ك ژكه وثر دؤست د ده ست زى دا
حه تها حه ياتى سه ر خواه شين

---

(۱) دل بهرى (ب تى كوفلى تى نه بت).

- (۲) موخا بش (پاشا، یووسفی، عه‌مه‌ر، وه‌ستانی) فه‌خا له‌ش (عبدالسلام) فه‌داییی (حه‌له‌ب).
- (۳) کو (پاشا، عه‌مه‌ر).
- (۴) به‌ست (زفنگی، ئامیدی) پیّ فه‌وه‌ست (عبدالسلام، حه‌له‌ب، وه‌ستانی).
- (۵) که‌به‌د (پاشا).
- (۶) دیمما (کوڤلی تیّ نه‌بت).
- (۷) نیّ ژ عاله‌ما (کوڤلی) ویّ ژ عاله‌ما (یووسفی) ژ عاله‌می (پاشا، عه‌مه‌ر).
- (۸) حه‌رفان ژ مسکّ لیّ نشین (زفنگی) حه‌رفان ژ مسکّر لیّ ره‌شین (ئامیدی).
- (۹) نوور (کوڤلی).
- (۱۰) حه‌یران که (حه‌له‌ب، وه‌ستانی).
- (۱۱) ل ویّ (یووسفی، زفنگی، ئامیدی).
- (۱۲) سوکار و سه‌رخه‌شین (یووسفی، عه‌مه‌ر، عبدالسلام، حه‌له‌ب، وه‌ستانی) له‌و نه‌م دمه‌ست ویّ هه‌شین (کوڤلی).
- (۱۳) بادئ شه‌فییق (پاشا).
- (۱۴) ویّ، فیّ (ئامیدی - د فه‌رۆزی ده) [ئیس‌ماعیل].

وهره جانم

وهره جانم کس چ نساك وهره سسين
ژ گول ونه سته ره نان نم ته به سسين
تو شهه نشاهی به سی من ژ بسوتان
نه موحب هه ر نه كهس وخار و خه سسين
ژ خوه خانم قه دی ^(۱) ناکي مه ب تیغ
تو نه باتی و ل طه بعی مه گه سسين
(هر شېم نعره زنان تا به سحر
به سنگ کوی تورا) هم نه فه سسين
بی تو (بالله) نه بووین ^(۲) يهك نه فه سهك
مه تویی روو و موجه ره د قه فه سسين
جه ذبه دل راده شه ژینت ژ مه له و
د شه بان ناله ژ رهنگی جه ره سسين

مه ژ زولفيين د سيهه^(۳) ره شتره بهخت
 سه حهري بييت^(۴) پهري پي نه حه سين
 و هره مه يخانه يي شاهد په ره سسان
 شه معي مه جلس ته نه بيتن^(۵) چ كه سين
 مه ژ ناري د ييه نوورا تته د دل
 لي^(۶) ژ عشقا ته هر ئاته ش پره سين
 عه يني عشقين و د دل ئاته شي طور
 ژ سه نا بهر قي جه مالي قه به سين
 تته دقي داوي بپري بست نه هه دا
 بپرم سه ر ب دو نه نگوشت مه قه سين
 گهر چ يه كسه ر ل پره خين فيل صفت
 راست و چه پ بازي ل سه يري فره سين
 ب مه يي صافي بلدين خرقه يي زه رق
 ب خه ر اباتي موغان ئه ر بپره سين
 ئه م قه ديم باده دنووشين ژ طه هوور
 له و موقيم مه ست و خومار و ته له سين
 مه شه ئان جام د كه ف و ياري د به ر
 هه ي هه ي و صو حبه ت و مي ري عه سه سين
 مه سه ر ا پره ر ده يي حوور انه مه قه م
 ژ سيه ه زولفيي بوتان ئه ر فه ره سين
 قه لبيي ئه عيان د كرت حوب و و و جوود
 عشق ئكسي ره و ئه م سيم و مه سين
 مو له مي غه يبي و ه ئه ملا د كرت
 مه دود و فه يض ژ (روح القدس) ين

جسہ و ہرئ عالی یشہ عونصور مہ مہلا

(بالحقیقہ) نہ ژ خوار ئوسطوقوسین^(۷)

---

(۱) فہدہر (پاشا).

(۲) بکین (پاشا).

(۳) دہوتان (زفنگی، ئامیڈی).

(۴) سہحہران تیت (زفنگی، ئامیڈی).

(۵) شہمعی؁ تہ ئہر نہ بیسین (زفنگی، ئامیڈی) شہمعی؁ تہ گہر نہ بتن ئہم (حہلہب، وہستانی)

شہمعی؁ تہ نہ بیستن ئہم (عبدالسلام).

(۶) لہو (کؤقلی، زفنگی، ئامیڈی).

(۷) وہنہخہسین (حہلہب، وہستانی).

په یوه سته دو نه بروو

په یوه سته دو نه بروو ل مه مه حېووب کشانندن
سه د گه زمه په یاپه ی ل نه زی خه سته په شانندن
تیره ک ژ که مانې غه ضه بی دا جه گه ری ریش
مل دانسه بهر وسه^(۱) ژ دو گو شان فه وه شانندن
جو هتی نه سه دان په نه چه ل سه ر سینه نه مانندن
کولسلا ب گه مانندن دل وهه سستی هه رشانندن
بهره یین ته ژ قودره ت کو نومان گو شه یی نعجاز
په یوه سته که مانان ل گو هان گو شه کشانندن
مهرا ته د جانې خوه ژ دل خه ف کربوو من
دل چوو جه گه ر وسینه ل سه ر جان فه شانندن
نووین ته هلالی ب قران یه ک ژ سو را حه ق
بی عه یب ل دیسه ی قه له می غه یبی کشانندن
نه ققاشی نه زه ل نه سه می جه مالی کو نه قیسی
حه رفیین ته موجه سه سه م ژ سو ری تازه په شانندن

رهیحمانی و دیوانی وههم ٹولٹ وموسه لسهل
یهك یهك وه ههزار رهنگ ژ حوسنی نه قشاندن
نهف ئیهتی نووری ژ مهلا را کو نقیسی
کاتب ژ سوړی نوقطه ب زیرایی فه شاندن

---

(۱) رهس (پاشا، یووسفی، عه مەر).

(۲) گه هان (عبدالسلام).

شوځ وشهنگی

شوځ وشهنگی زوهره رهنگی
دل ژ منن بر دل ژ منن
ساورپین هیبهت پهلهنگی
دل ژ منن بر دل ژ منن

وی شهپالی مسک خالی
دیم دوری گهردهن شهپالی
جهبهتا بسکان سهپالی
دل ژ منن بر دل ژ منن

زولف وخالان نون ودالان
وان ژ منن بر دل ب تالان
گوشهیی قهوسیی هلالان
دل ژ منن بر دل ژ منن

دیم نهدیبری بووعهبری
خهمری وگیسوو حهبری
سینه کر نامانجی تیبری
دل ژ منن بر دل ژ منن

سور شرینی نازه نیینی
کوشتم وناکت یه قینی
وی ب چهنگالا شه قینی
دل ژ منن بر دل ژ منن

فہ تہل (۱) وتسابان دا غورابان (۲)	نہ بلسق وجوہمتی شباان (۳)
دامہ بہر پہنجه وکولابان	دل ژ من بر دل ژ من
خوش خہرامی نہز غولامی	ن ساز کی شیرین کہلامی
طووی یا نہیوان مہقامی	دل ژ من بر دل ژ من
ماہرووی مسسک بـووی	سور پانگی شیرخووی
وی ب زولفا (۴) شوبھی گووی	دل ژ من بر دل ژ من
ہہردو چہشمان ناز و خہشمان	کی (۵) ژ بہر وان عہقل و ہہش مان
ساعہتا من دی ب چہشمان	دل ژ من بر دل ژ من
ماہتابی ئافتابی	دیم ژ روژی شہب نقابی
خوش ب چہنگال وکولابی	دل ژ من بر دل ژ من
(سرونساز) سہرفہ رازی	شوبھی زیرہ مزامہ جازی
دامہ بہر چاکوچ وگازی	دل ژ من بر دل ژ من
بہژن و بسالا تنوخ و عالا	من کرن فیکرا مطالالا
چیچہ کما تہرحین والا (۶)	دل ژ من بر دل ژ من
میری غازی شیری طازی	فیکرا من دین (۷) ب سازی
کر ل م ژ غہفلسہت نہ گازی	دل ژ من بر دل ژ من

شیر و خشتین زولف و قششتین   هن فەشارن ھن وە ھشتین^(۸)
پەھلەوانان دەست فەمشتین   دل ژ مین بـر دل ژ مین

روھنی یا چەھقیین مەلایی   ئەو تەجەلەلایا تە دایی
یسا ژ ئەحمەد دل رەفایی   دل ژ مین بـر دل ژ مین

---

(۱) قەتل (پاشا، یووسفی، کۆفلی).

(۲) وان شەھابان (کۆفلی).

(۳) شەرابان (پاشا) غورابان (کۆفلی).

(۴) زولفان (پاشا، کۆفلی).

(۵) کەی (کۆفلی).

(۶) د ئالا (کۆفلی) ژ ئالا (عەمەر) و ئالا (یووسفی، حەلەب، وەستانی).

(۷) فیکران مین دی (زفنگی، ئامیدی).

(۸) فەھشتین (زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، حەلەب، وەستانی).

نهي دل وهره

نهي دل وهره وهقت ومهجمال   دا بکين نه ناييا هنديان
عهه بidal ببين نهه لا نوبال   ديسا ژ دهست فان خه مريان

ديسا ژ دهست فان سوزگولان   په رده ژ خال و فلفلان
په رجنان ژ تايين سونبولان   به ندم ب دافا به نديان

به ندم ب دافا عه نه به رين   شاهان ژ من بييدا به رين
زهنگي سپاه دي پيك به رين   دا بينه جهنگي جنديان

دا بينه جهنگ و حهرب وشهر   کرمه که فاني بي وهتر
تيک دا خورين تورک وتهتر   دهنگ چوو ب نيقا مهستيان

مهستي مه ديم^(۱) نهز بووم مه دام   چوو بوو ژ دهست من عه قل وفام
مه جنون نهزم صه حرا مه قام   دل که فته زاري نه فعيان

نه فعال سه وان سلسلين   ره شمار ل بورجان که مملين
وهر دا ببين بساغي گولين   دائم خه يالا حه بسيان

مه‌حبووس ئەزم زانسان قسه‌فسهس   شاهسی ژ من گرتی هه‌وه‌س
داغسا ژ دیمه‌ی ره‌نگ وهره‌س   مه‌خلووق ژ مسکی جسمی‌یان

مه‌خلووق ژ مسکی ره‌نگ جه‌سه‌د   ده‌ندان و لیف له‌عل و به‌ره‌د
په‌یدا نه‌ بوون ئەو ره‌نگ چو‌قه‌د   نه‌ د مه‌غرب و نه‌ د شه‌رقی‌یان

نینه‌ن د شه‌رقی ئەه‌و زه‌ری   ئه‌نسانه‌که‌ مثلی پهری
مه‌ولسی ژ نه‌ووری ئه‌سافه‌ری   نائییت ژ وی دین و ه‌صفی‌یان

نائییت ژ وی دین و ه‌صفه‌تسا   سه‌رده‌ره‌ تا ئه‌نسانه‌تسا
دیمه‌ی شه‌مالا ظولمه‌تسا   ئدراك ژ وی گرت ئەصلی‌یان (۲)

ئه‌حمه‌د مه‌به‌ جه‌هور و جه‌فا   تو ته‌رك مه‌که‌ ئەمه‌ری ئەللاه
ئه‌ه‌و عاقبه‌ت دی بن فه‌نا   بگرن طه‌ریقا شه‌رعی‌یان (۳)

(*) ئەف هه‌له‌سته ب تنی ل نك (كۆفلی) هه‌یه ، و(ئامیدی)ژی ژ سه‌یدا (عبد الرقیب یوسف) فه‌گوه‌ستی‌یه : و سه‌یدایی (عبد الرقیب) ئەف هه‌له‌سته د په‌رتووكا خو (دیوانا كرمانجی) دا ل بپ ۱۹ ، ۲۰ ئینایه و وی ژ ده‌ستنه‌سه‌كا كه‌فن ئەوا ل سالا ۱۱۸۱ك ۱۷۶۷ز هاتی‌یه نفیسین فه‌گوه‌ستی‌یه. و ژ به‌ر كو دانه‌یا سه‌یدا (عبد الرقیب)ی گه‌له‌ك خه‌له‌تی تیدا هه‌نه مه‌ دانه‌یا (كۆفلی) هلبژارتی‌یه. ویا كۆفلی ب خوه‌ ژی نه‌ه‌ندیا ب سه‌روه‌به‌ره. و د ه‌نده‌ك ژنده‌رین نوو چاپكری دا هاتی‌یه كو ئەف شه‌ره یا ئەجه‌دی‌ی خانی‌یه .

(۱) ل بنی گوه‌ی‌یه (مه‌ستی مه‌ دیم) ، (مه‌ستی نه‌دیم) بت هاتی‌ته ته‌صحیف كرن. {ئیسماعیل}

(۲) ئەف مالکه ل نك (عبد الرقیب) نینه‌.

(۳) سه‌روه‌ری سه‌روا و لیکدانا فان هه‌ردو مالکان گه‌له‌ك بی فه‌هه‌رفتی‌یه. {ئیسماعیل}

قافیہ یا (ہ)

ژ رہمزا دلبرہری دیسا

ل من باطن فہژین دہردہ	ژ رہمزا دلبرہری دیسا
خویا بوو ئہو سیہہ چہردہ (۲)	د لبسی تہاری بی من دی (۱)
پہری رہنگی صفہت حووری	د لبسی تہاری ونووری
موقہ ددہس کر ل من عہردہ	ژ وادی ئہی مہنا طووری
تہ جہ لالا کر ل من دیسی	ژ نبار ونووری تہ قلیسی
ہلانین بی حجاب پہردہ	ل سہر تہ ختی خوہ بہ لقیسی
صہ با رہیحان ہلاقیہتن	حجاب ویہردہ ئہا قیہتن
گہان من راست وچہ چہردہ (۳)	ژ بورجان تیر پور ریہتن
د دل دا تیر چوون فاقان (۴)	کریم نامانجی مزراقان
دبیژت: ہیژ تو خہنجر دہ	ب جہ لادئ خوہ ئہو خاقان

ب خوونا سوهر لیّمشتین	ب دهر بیّن خه نجه ران کوشتین
مه دل پور مسک وماوره ده	د چینا سونبولین قششتین
عه بیر وعه نبه ری تهر لی	گولین ههر مسکی ئەذفه ری
ب زولفان ما تو ماوره ده	سه مایا سووسنان ههر لی
ب هه فپرا بازی وباری	ب سه روان سونبولین تباری
ژ قهوسان گه زمه یان بهرده	ب جو دا خوون ^(۵) ببت جباری
ژ په یکانان وسه رتیران	ئه زم نامانجی وان تیران
سه راسه رتیک مام گه رده ^(۶)	بوویم پوولاد ل بهر شیران
ژ بهر پور هن که تن ^(۷) چولی	کو دل بهر هاته فی یولی
ژ مه حبووبان بیرن نه رده	ژ قه نجان گور ره فا هولی
ژ ره ننگ و دیم و سی مای	ژ قه دد و به زن و بالایی
د حوسنی جه وه ره ک فه رده	تو ره نگی قه ط خه بهر نایی
ب مه حبووبی، ب زیبایی	ب خه مل و ره ننگ و ره عنایی
ژ گول ره نگان گولا زه رده	ب ئه و حوسنا خودی دایی
نه سیمی وی گول و سیقی	نه بات وشه ککه را لیقی
شفا یا هنده کی دهر ده	هلی ننت په رده یا شیقی

موطه را طورره‌یا تباری	ژ نه‌قش و صونعی جه‌بباری
ل سه‌ر وان خه‌میریان به‌رده	ل نووری مسسکی تاتاری
بنیرم ^(۸) قامه‌تا عیالی	ل به‌ر روژی به‌بت خیالی
زه‌باد و مسک وعه‌نبه‌ر ده	قه‌دیف وزه‌رکه‌شی ^(۹) تیالی
تور روژی نه‌قشه‌کی باقی	ب سیم‌ماقی، ب زیرافی
ل به‌ر روژی نه‌بت په‌رده	کو دا ئه‌رژه‌نگ ^(۱۰) ژ وی ناقی
ژ شه‌وقا ^(۱۱) عقد و بشکوژی	ئه‌گه‌ر به‌رقه‌ک ژ وی روژی
ل به‌ر دژژه‌ه دب‌بت به‌رده	ب‌دت قه‌له‌جی وه‌کی دژژی
بچه‌رخن ^(۱۳) مثلی شه‌طره‌نجان	د مه‌یدانی ^(۱۲) شرین غه‌نجان
زه‌باد وعه‌نبه‌ریس گه‌رده	تورابسا به‌ر پی‌پی قه‌نجان
ب هه‌فت نسیاتی فورقانی	دبت بیژن وی سولطانی ^(۱۴)
وه‌ره دهریسی ل قه‌یصه‌ر ده	ل مه‌حبوویان تو خاقانسی
تنی نازی تو بی خوویان	مه‌لا زانم ژ مه‌جذوویان
ب شوخ و شه‌نگ وئه‌سمه‌ر ده	ده‌ما دل دی ب مه‌حبوویان
ب شیر و خه‌نجه‌ریس طازی	ده‌ما جه‌ل‌لاد بین بازی
ده‌لال و نسیازپه‌روهرده	ل دهرگه‌ه دا نه‌کی گازی

ئەمەنانەت دا ژ بىي ھووشى دورپىن ناسوڧتە نەڧرووشى
مەلا زانم ژ مەدھووشى تە دل بىي خواب ويى خورده

-
- (۱) ديسا (عبدالسلام).
  - (۲) جەردە (يوسىڧى، عەمەر، زىڧىڧى).
  - (۳) گەھا من راست وچەپ كەردە (كۆڧلى).
  - (۴) ئافاقان (عبدالسلام، جەلەب).
  - (۵) ب جۆ وان دان (جەلەب).
  - (۶) بەردە (عەمەر، زىڧىڧى، ئامىدى، جەلەب، عبدالسلام).
  - (۷) پور ھنگىن (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۸) بىژم (پاشا، يوسىڧى، بىژن (عەمەر) بىنم (كۆڧلى).
  - (۹) ئەو زەنگ (عبدالسلام).
  - (۱۰) سەر كەشى (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۱۱) ژ بەر وي (زىڧىڧى، ئامىدى).
  - (۱۲) دىمەيدانا (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى، عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).
  - (۱۳) بچەرخىن (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى، ۋەستانى، جەلەب، عبدالسلام).
  - (۱۴) دىت بەژنا مە خاقانى (پاشا، يوسىڧى، كۆڧلى، عەمەر) دىت بژنى مە خاقانى (عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).

دلبري سهرداري خوبان

دلبري سهرداري خوبان نهز نزام ناگه هه هيه
د (۱) حه بس وزندانئ نه سير وگرتي بي (۲) دهرمانديه؟
گرتييه م (۳) مايم (۴) د حه بسئ كي گهلؤ مهدهر بكت؟
جاره كي نافي مه بينت پور شه وابسه ك زياده يه
محنه تي حالي (۵) نه سيران كي ل ميران عه رضه كت
دي بستن پورسي ل من لهو پور ب ره حم وشه فقته يه
گهر بپورست جاره كي خاتون ل حالي سوخته يي (۶)
قوفل وزنجير دي فه بن بي نسم وده ست ومفته يه
به ند وزنجير دي فه بن جهر حين د كول دي خواهش بكت
لهو كو نافي دلبري دهرمانئ دهردي به نديه
هر چ بيقيري (۷) كو نافي دلبري بيتن ل سهر
خواهش دبت هادر د گافي بي گومان وشوبه يه
بي گومان خاكا ري يا وي تووتيا و دانايه (۸)
گهر د چه هثين كور فه نين خواهش دبن پي ديديه

مهییستی سه دساله ژی وی ری ف بهر قهبری که قست
 دی قهژی رووح بیته سهر ساتا خوه بیستن زندهیه
 مهییستان نهو^(۹) رادکت یه کسه دلان یه غما دکت
 ئسمی نه عظمه ما دزانت یا مه سیح نهو ب خوهیه؟
 نهز دبیم عیسمایه نهو، یا بووعه لی سینیمایه نهو
 لهو ب رهمز وعشوهیان پور موعجزات وشیهویه
 شیوه ورهمزی د وی ته شهبیهی بهرقی لامعن
 کوهی قف بت کهر دکت ساتا خویا بت پهردیه
 پهردیه مه حیوب د نیف قه لبان کو دی کهر کهر بکت
 قهط د پهردی خهف دین خورشید و ماه وزوهریه!
 زوهره وخورشید و ماه من دین^(۱۰) د قهوسی همقران
 سورپی^(۱۱) دا دل عه قه بان چه رخ و سه ما وهی هیه
 عه قه ب وقهوس وقوزه قیپرا موقابل موشته ری
 رۆژ وشهف نوور وی درپژن بهرقی دایه سپیدهیه^(۱۲)
 نهو همه قیپکرا مه دین تیکل د چه رخی جاره کی
 هه^(۱۳) ژ وان بی حاله نهز نه حوال وعشق وجه ذبهیه
 حال ژ وی رهمزی گها من مهستی وی رهمزی مه هیژ
 سه ر خوه شم حه تتا نه بهد بی جام ونه قیل و بسادهیه
 سه ر خوه شم بی جام و مهی رهمزا نهین نه بهتر کرم
 ناگه هان تیر دانسه دل لهو کوشته هادر سوختهیه
 کوشتیان خوون دی ل قالب لهو ب وی دی خوهش بتن^(۱۴)
 هیقیان قهط نابرم مه قصوود مه دیدارا تهیه
 هیقیان قهط نابرم جاره ک تو بی شیفه کی
 عه قیدی ئحرامی دی بینم هادری بم سه جدهیه

سەجدەيىا بەر ئەسودەدان^(۱۵) نادىم ب سەد حەج ئەكبەران
سۈۈندى ب وان زولفى وخالان ھەچوھكى بېژم وەيە!
سۈۈندى ب وى زولفا سىياھ ئەز عابدى حوسنا تەمە!
خەف دنووشم قى شەرايى خەوش شەراب وقەھوھيە
عومرەكە دسوزم ب خەف چەھقەنيرى يەك^(۱۶) پورسەك تەمە
دا بەيان كىم شەرحىي حالى دل ب حەرف ونوكتەيە
سەد ھەزار بار شاكرىم ئەز كوژ بەلقىسا پەرى
ھودھودى شيرىن زەبان ئيرۆ خەبەردارى مەيە
ئىسىم وناقى تەى شەرىف خەوش كر ل من قەلى مرى
لەو د مەدحى تە وئەنئى بوويىمە چەنگ ونەيە
شوبھەتى چەنگى دنالم ھيژ ژ دەست داغا قەدىم
ھەر وەكى مەشەل دسوزم دوست نزام ئاگەھ ھەيە؟!
من دقى سەر ل ئاستانى ھەر وەكى توولان نھىم
بەلكى جارەك كەيل^(۱۷) بپورست ئەف چ مەرووم^(۱۸) توولەيە؟
گەر ب ناقى توولەيان جارەك قەخوونت بەندەيى
ب مەلى خوەشتىر ژ مەل وگەوھەر وگەنجينەيە
گەوھەر وگەنجين مەلى حوسن وجەمالا دلەبەرە
سەد (تعالى الله تبارك) ئەف چ حوسن وچاھوھيە!؟

(۱) تە (پاشا، يوسفى، عەمەر).

(۲) گرتى يە (پاشا، يوسفى) گرتى و (كوڧلى، عبدالسلام، حەلەب، وەستانى).

(۳) گرتى يىم (كوڧلى).

(۴) مايى (پاشا، يوسفى).

(۵) مەنەت وھالى (زفنگى، ئامىدى، عبدالسلام، وەستانى).

- (۶) خەستەيى (كۆڭلى - ل فەرۇزى).
- (۷) پەيغىرىئ (يوسىفى) بى ئى رىئ (عەمەر). ويىقىر مرۇقى نەساخە.
- (۸) تۇتىيا دەر دانە ئەو (كۆڭلى).
- (۹) لەو (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى، جەلەب، ۋەستانى).
- (۱۰) .. خورشيد من دىتن (عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۱) سەررە (پاشا) سرىئ (كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر).
- (۱۲) رۇژ وشىف ونور وتيرىژ بەرق ۋەم ئسپىدەيه (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۳) ھى (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۴) كوشتىيان خەون دى لقانى لەو ب وئ دى خوەش بن (زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام) خوون دى لقانى (پاشا، عەمەر، يوسىفى، ۋەستانى).
- (۱۵) ئەسۋەدى (پاشا، كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر، عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).
- (۱۶) چەققىرەكى (پاشا، كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر).
- (۱۷) لەيىل (كۆڭلى).
- (۱۸) مەجنون (كۆڭلى).

فہلہ کا تہ طلبہ سی

فہلہ کا تہ طلبہ سی سہرگہ شتہ د جاما مہ حہ بابہ
مہ و ج ددت قبولزومی عشقی مہ ل سہر دہست غورا بہ
دل کہ مہر بہ ستہ بی عشقہ و ب خوہ زونار پەرہ ستین
مہی و مہ عشو و قہ دوعایی مہ وسہ ججادہ قبابہ
ژ حجابی وەرہ دہر نازک و مہ ستانہ بمہ ش تو
تہ جہہ مان زیر وزہہر کر ب خودی تہ ف چ حجابہ!
دہستی جبریل ہلاقیست ژ بہ ژنا تہ نقاب ^(۱)
ب یہ قین قافہ ل پوژی وەرہ دہر سینہ نقابہ
مہ ب ئشراقی سوئالہک ژ لہ بی غونچہ گوشا کر
گؤ ب ئلہامی دزانی د سوئالا مہ جہہ وابہ
تسو بنی ساز ب ئاوازی چ رہنگی مہ دخوازن ^(۲)
(اللہ ، اللہ) ب خودی قہط دبہی تہ ف چ خطابہ؟
گوہدہ نایی ژ لہ بی لہ علی ب قانونی حکایہت
دی چ شہہدہ ب دہ فی را بسدرت شہہدہ رہ بابہ
تہ دقیتن ب مہرا شوست وشووا چہرہ بی دل کہہی
مہ طہہوور ناتہ شی سہییالہ و جاما مہ بی نابہ ^(۳)

خوهرش پهريشان صفت ومهجمه عه يې صورتې حالين
پيرې عشقين وجوان طهبع ودلې عه هدي شه بابيه
دووره دهستين ژ خه يالان مه دقې يه ك ژ خودې را
خه ف د به حنا مه ژ دل بيت وبرهت عه يني شه وابيه
مه موشه رره ف كه دو چه شمپين مه بساطا قه ده مي كه
پور ل نك من هه يه مه ي، مييزه كه من سينه كه بابيه
كه سك وسوران تو بنې چه رخ ل دورا دو هلالان
دو قران مانه به رابه ر شه فه قې په رده عصبابه
عه رعه ران طا د شه پالين وه ره قان جه ذبه يه فيرا
نيير گزان سهر د گرانين ل به نه فشان خهم وتابه
چيچه كين قه وس قوزه رهنه گ هزار رهنه گ سه مايه
سونبولان گرتي خوناف و ل گولان تازه گولابه
مه ست وهشيار هه مي كه ج كوله هن ره قص وسه ما تين
نه ز نزانم چ نه سه ق كه يفه نزانم چ شه رابه
خاكي پايين ته د رپترا سه ك وتولان خوه دناسين
مه نه سووچ ونه گونا ه ونه خه طا نه ف چ عتابه
ژ وصالا خوه زه كساتي بده مسكين وفه قيران
كو جه مالا ته يه كامل د كه مالا خوه نصابه
عاشقي مه سه له خواهي وه ره هم موفتي ي عشقين
دهسته كي سوننه ته تيدا د يه كي نه صص صص كتابه
دل بشو تو ژ نفاقي كو بدمت سينه به راقې
ب صه فا هه مپره ي نه ربابي دل وئه هلي صه فا به ⁽⁴⁾
نه ظهرا عه يني عنايهت ب مه دا شاهي ولايهت
ژ عنايهت نه ظهري دل مه ته زي علمي عوبابه ⁽⁵⁾

لهبىٰ له عليين ته د بىٰ ههر ب يه كى نوقطه بىٰ علمن
 ب خه طىٰ حه رفىٰ ئه لف جه زمه شوبى حه لقه بىٰ بابه
 خه ط و خاليين ته ب موومو و ژ مه را مه سئله گويين
 مه ژ وان حاشيه بيان سينه ته ژى شه رحىٰ لوبابه ^(٦)
 ئابىٰ حه يوان ته دفىٰ راست بنووشى شه بىٰ قه در
 ده ست بهر گه رده نىٰ پور ^(٧) پيچ وخم (آن) زولفىٰ دوتا به
 مه ژ بسكپن تهى گرهدار ژ به ختىٰ خوه گرپنه
 مه ژ زولفيين ب خه م وتاب د دل دا خه م وتابيه
 ته دفىٰ بهرق و برووسكان بره شيني تو نه ظه ر ده
 ته دفىٰ رپوژ خوياب ت ژ شوباكىٰ تو خويابه
 ته دفىٰ زيروزه بهر كى مه دو زولفان بده بهر با
 ته دفىٰ قه نج قيامه ت ل مه راب ت ب خوه رابه
 قه صدىٰ سه رجه شه بىٰ حه يوان حه قيقه ت كه نشانى
 ب جه هانىٰ مه به مه غروور كو جه هان عه ينىٰ سه رابه
 سه ركه شى شيوه بىٰ ئه ربابىٰ وه فا نينه رحىٰ من
 ته ژ دل سو هت مه لا به س ب مه لىٰ را ب جه فا به

(١) نقابىٰ (عبدالسلام، زفنگى، حه له ب).

(٢) ته دخوازى (حه له ب).

(٣) ئەف مالکه ب تنىٰ ل نك (ئاميدى) هه به، وى ژ (هارتمانى) فه گوهاستى به و ل فه رۆزىٰ دانايه.

(٤) دياره مه به ستا وى ب ئه هلىٰ صه فا (إخوان الصفا) به.

(٥) كتابا (العباب) ژ دانانا (الامام الصغاني) به.

(٦) ئەف مالکه ل نك (پاشا، كۆفلى، عه مه ر) نينه.

(٧) پير (زفنگى، يووسفى).

موحبه تى محنت د زورن

موحبه تى محنت د زورن   حوب د بيم بى شهك بهلايه
عومر و زى خووش پى دبورن   سوتن و دهر د وجهه فاييه

سوتن و دهر دى نه قينى   عليله تى داغ و برينى
خووش دبن ما نه و ب دىنى؟   شهريه تا ليقان مه فاييه!

ههر دلى سوه تى ب نولفى   يار نه دهر مان كت ب زولفى
تا نه به د نه و به ندى قولفى   عشق دهر دك بى دوايه

عشق دهر دك بى طه بيه   لى مه فا وه صلا حه بيه
كوشتمه جه ورا ره قيه   پور له عينى رو سياه

داغ و كهى من لى هه زارن   گول د ده ست شه و كين ب خارن
سورپه رى ديو وى ل كنارن   نه هر مه ن خاتمه ره فاييه

طهبع ديوان دهست گههشتی	حوور وولسدانين بهشتی
عاشقی دلبنندی قشتی	جان بدت یسه کجار ره وایه
محنت وجهه ورا حه بیبی	قههر وئسازارا ره قییبی
حشق تننی دا من غه ریبی	لی شوکور باخوی وه دایه
روهنی یسا وی شهوق و تافی	شهربه تا قهند و گولافی
کس نههین مه حروروم ژ نافی	لی تننی بیو من غه لایه
بی نه صیب من دی ژ جامی	دور دور مه حروروم ژ رامی
گرتی بی وی قهه یسد و دامی	ئهف غه ریبی جانفدایه
دوره دهستم بی نه صیبم	دلبرم خانم حه بیبم
پور ژ دیننا تهی غه ریبم	روح ورا حهت من لقایه
پور مولا زم تییم لقایمی	مامه حهتتا مولته قایمی
من رحمی شیرین ددایمی	هوده هود ئهه مزگین بدایه
هوده هودی رضوانی غه بیبی	سهه د خه بهر شیرین ژ جهی بی
دا دلی من موره حه بی	گوه ل ری من وهك صه بایه
چه هغه نیرم گوه ل رییمه	لی صه با روو ^(۱) دایه پی مه
عروضحالا موحبه تنی مه	به نده یسهك صادق مه لایه

فورقه تی دهر بسهك وه لسی دا	جانفدایسی مین د ری دا
كوشت دبییم بی من ره وایه ^(۲)	قبالبهك بی پرووحسه وی دا
بیسته نیشانهك مه ژیره ^(۳)	دهم ب دهم نهو چه هغه نییره
یاری صادق بی بوهایه	دا ببت نهو زنده فییره
یار ^(۴) دبی: سه د جان فدی من	عاشقیین صادق د کیمن
عاشق وپور موبسته لایه	زانم نهو نازیسته بی من
جسمه نهو نهو پرووح و جانین ^(۵)	عالمین نهو فی دزانیین
گهر چ ظاهر نهو جو دایه	قه ط ژ هه ف باطن خویانین ^(۶)
با بو نهو چو گوفت وسازی ^(۶)	هوده دوی وی ره مز و رازی
قاصدی خواهش طهبع بایه	قصصه بر به حشا مه جازی
چوو کو نهو یاره ^(۷) بیپالدا	با دهمی وه قتی مبه جمال دا
گوه ددیترت یاری بایه ^(۸)	قصصه یسا حالی ب حال دا
پور قه کز زیوهر صفاتان	موحبه تا مه حبووب ولاتان
رژ د مرئساتی خویایه	دایه قه لب و پرووح و ذاتان
قوفل ومفتاح و طلسمه	موحبه تا صووری دو قسمه
نار ونووره هین هه وایه	هین ژ پرووحن هین ژ جسمه

گهر چ دل پور پی دسوزن	حوبی جسمانی دو رۆزن
میلی نه قشبی بی به قایه	خهف جه گهر په یکان د نۆزن
بیین ته به سسوم پیغه پیغه	گول هه تا سوهرن ب طیّ فه
نه غمه ونه مال ونه وایه	بولبولی سهر خوهش د نیغه
نوو گولهك دی گرت خونافی	ههر چ جملوا بوو ژ نافی
ئهو ب یسا دی را ته به بایه	وی ژ دل چوو مو حبه تا فی
موبسته لای نوورا سو بوو حه	ههر که سی مو حبه ت ژ روو حه
جه ذبه و لهر زین و تایه	وی د دل دا سه د جوروو حه
چهر خه که ودو ستیر ل ناخن	ههر دو روو حه یهك نووری تاخن
ئسمی حه ی دام لی فه دایه	ههر دو دانسه مورغ و داخن
گهر چ نه ووهل نار و دوو ده	نووره پور نادر وو جوو ده
حوب د قه لبان کیه یایه	بهه رقی لامع دی ل کوو ده؟
ئی ب فی وه صنف ولباسی	عارفی جه وههر شناسی
مه قعه دی صدقی جه زایه	دی قه در بهتتر بنناسی
وهرنه گجیری وی ژ بهری خوه	دور نه کی دا وی ژ ده ری ^(۹) خوه
سهر د نا قساری نه بایه	بووری یه نهو د سهری خوه

ما دېست ئىھو دوورەدەست بىت   وى (۱۰) ژ فنجانا تە مەست بىت
جام ژ شەھكاسى ب دەست بىت   ئەبىتەران ئىھو مەھى دەوايىھ

يار پور حوسنەك ل بال بوو   دلبەرەك غايەت جەمال بوو
ئەھو ژ حال ئاگەھ ب حال بوو   شوبەھى وى شەفقە وعەطايە

مەھدەرا وى خىرخىوازي   نوكتەيەك وى رەمىز ورازي
وى ب دل سەح كىر ژ سىازى   موغنى وقانسون ونايە

يىووسىفى دەورى زەمانى   گۆ نەسىم :ھان قى نشانى
لى ژ بو نەكەھى دەھانى   نەخوھشان ئىھو لى شفايە

ماوھرا بەلگىن گولى بوو   بھن وىوويا كاكولى بوو
داروويى قەلبى مەلى بوو   لەھو ب چەھقىن دل جەلايە (۱۱)

بىا نەسىم دى چى لەزىنى   ساغ وسالم ما تو بىنى
قى كۆمەيدى لى گەھىنى   دا سوار بىت لى پەيىايە

غەفلەتى بىايى نەسىم ھات   خەف ژ بال يارى كەرىم ھات
پور ب ئحسانەك عەظىم ھات   قاصدى شىھى گەدايە

دل نەفەس دىسا ب بەر ھات   لەھو حەكىم لوقمان ب سەر ھات
نىافىعى دەردى جەگەر ھات   طالعى كەھو كەھب نومىايە

من كوئەو نيشان گههشتى	ئەف دلى سەد داغى رەش تى
ذەررەبەك خوەش لى نەهەشت تى	ئىسمى ئەعظەم پى گەھمايە
چوومسە سەر پىشتا كومهيدى	من ژى پور ئەو ژان وكەى دى ^(۱۲)
بەحر وبەر مە ل بەر خوە طەى دى	دەشت وچۆل وكەربەلايە ^(۱۳)
مە ونەسىم خوەش پەنجە تىكرا	وى دچين وەك طەير فيكرا
بەحشى زولفا يىسار پىكرا	بۆرى عشقى پور فرايە ^(۱۴)
گونبەدا نوورين خويما بوو	سپىدەيا صادق نومما بوو
يەك ب يەك شەوقى ئەدا بوو	قەصر وئەيوان وسەرايە
قومرى وبولبول دخويىنن	لى عەجەب ئەو خوەش دمىن
هەر سەحەر مەحبوبوب دبىنن	عەندەلىب فيرا تەبايە
بوغچەيا سۆرگول دگەش تى	چىچەك ورەيحانى ^(۱۵) رەش تى
دلپەرى سەيران ^(۱۶) وگەشت تى	سونبولان طاطا سەمايە
سەبزەيان شەبنەم گولاف لى	سۆر عەقيقان دور خوناف لى
دلپەران سەيران وراف لى	عەرەران سىتاب دايە
بووم شەريف ئەزب ئاستانى	شاهديس وى گولستانى
ساقىيان جىام جىام ددانى	كەوكەبان سەيوان ئەدايە

چهنده كى چهنه من حهرهم^(۱۷) بوو   لى مه دام وهك^(۱۸) صوبخدهم بوو
من بهشت^(۱۹) باغى نرهه بوو   لى صه با گسو من : سه بايه

صهف ب صهف ولسدان پهرى بوون   به ندى زولفا عه نهرى بوون
تياك ل ديمى موشتهرى بوون   ره قص وگوفه نده و صه فايه

پور عومر من چوو ب سه ختى   لى شو كورخوازم ژ به ختى
زوهر هيهك بوو نهو ل ته ختى   به لكوو بيم (شمس الضحى) يه

په رده يا خه لوى كو هلسدا   يه ننگى يهك من دى د مل دا
گه زمه يا زه هيرى ل دل دا   قه ط نه گوفه تل و خه طايه

هادرى چروم سه جده ژي پرا   لى نيته نحران نه في پرا^(۲۰)
عاشقى نهف گه زمه تي پرا   ههر چ طاعهت كت ره وايه

چروم زيارهت پي وده ستي   لى نه هشت نه ووهل ب قه ستي
دا بسوژت روو و هه ستي   عاشقان سو تن جه زايه

شه ربه تا وه صلا خوه نادهت   يار هه نن^(۲۱) عاشق جه زا دهت
دل بهران نهف ره ننگه عادهت   مه هروان كه متهر وه فايه

پيشه مه چووب^(۲۲) غه نج و نازه   وه صفه تي^(۲۳) عاشق نياز ه
يار ل بهر زازان نجه نازه   شه ربه تا شيرين مه فايه

چووم طسه وافسا پى و دهستان
تههلى حال و خووب پهرهستان
شوبهه تى سه کران ومهستان
وان ژ عومر ئەف مودده عايه

تللى يين نازك شه مالين
طالبى وهردين ب خالين
من ل سهر چه هقين خوه مالين
دل د قى فكري ته يايه

چوو عومر مه د قى خه يالى
بيم زيهارهت زولف و خالى
ما شه كه عيدان د سالى
رؤژ وشهف من ئەف دوعايه

چه رخ دترسم كت شتابى
جان بىرت مه د قى عه ذابى
زوو ئە جهل پى دت ركابى
ئەف سياه رهنك ئە زده يايه

چه نده كى صادق جه ما بن
وهك مهلى لازم تىو نسا بن
نهر بپيژى جانفدابن
وى ژ دل جانى خوه دايه

-
- (۱) زوو (كۆڧلى) روه (عه مهر، وه ستانى، حله ب) رى (زفنگى، نامىدى).
- (۲) كوشتنا من كر ره وايه (عه مهر، حله ب) لى من ره وايه (يووسفى) من لى ره وايه (زفنگى، نامىدى).
- (۳) نيت و نشانەك ژ ئيره (پاشا، عه مهر، يووسفى، كۆڧلى).
- (۴) ما (زفنگى، نامىدى).
- (۵) جسم و رام و پرووح و جانين (پاشا، عه مهر، يووسفى، حله ب، وه ستانى) پرووحه ئەو ئەم جسم و جانين (كۆڧلى).

- (۶) جودانین (عبدالسلام).
- (۷) کوفته سازى (كۆڧلى) كەشف و سازى (يوسىقى، عەمەر، عبدالسلام، حەلەب، وەستانى) گوڧت ب سازى (زىڧىڧى، ئامىدى).
- (۸) چوو گوھى يارى (كۆڧلى) يار لى (وەستانى، حەلەب).
- (۹) يار رەپايە (پاشا، عەمەر) يار بەپايە (كۆڧلى) يار بەپايە (يوسىقى) يار پەنايە (وەستانى، حەلەب).
- (۱۰) ژ رى (پاشا، يوسىقى).
- (۱۱) دى (زىڧىڧى، ئامىدى).
- (۱۲) من جەلايە (عەمەر، يوسىقى، ئامىدى) من جەلايە (زىڧىڧى).
- (۱۳) من ئەوى پور ژان و كەى دى (پاشا، عەمەر، يوسىقى) ئەو بەزى شىران و كەى دى (كۆڧلى).
- (۱۴) چۆلى كەر بەلايە (كۆڧلى).
- (۱۵) فرايە (پاشا، يوسىقى).
- (۱۶) رەيجان د رەش (پاشا، يوسىقى، عەمەر).
- (۱۷) دلر و بايان تىنە (زىڧىڧى، ئامىدى).
- (۱۸) خورەم (زىڧىڧى، ئامىدى، عبدالسلام، حەلەب).
- (۱۹) ئەو (زىڧىڧى، ئامىدى، عبدالسلام، حەلەب).
- (۲۰) ب هس (زىڧىڧى، ئامىدى).
- (۲۱) لى نەبت ئحرام تەڧىرا (پاشا، يوسىقى، عەمەر).
- (۲۲) تا هنەك (زىڧىڧى، ئامىدى) يار حەتا (كۆڧلى) يار هنەك (حەلەب، وەستانى).
- (۲۳) پىشەيى وان (زىڧىڧى، ئامىدى).
- (۲۴) سەنەتەنى (زىڧىڧى، ئامىدى).

دلبري سهرداري خوبان

دلبري سهرداري خوبان   نهز نزام نساگسه هسهيه
عارفه ب حالي قولوويان   عالمه ب حالي مهيه

عالمه ب داغيين فوئادان   گهزمهيين وان نوون وصادان
چوونه دل حهتتا ب رادان   يهنگي يي رهش گوشهيه

گهزمهيين وان صاد و نوونان   ناورپين نهسهود عويونان
رادکن نهو قسه تيل و خوونان   من ديه و دل شههديه

لازمه ل سولطان وميران   پورسکرن ل حالي نهسيران
نهم کرين نامانجي تيران   سوخته يين دهرمانديه

هييژ نزانم ميير د بييرين   زانت نهم سي سال نهسيران
چه هقه نيير پورسهک نه ميرين   لهو ب رهحم وشه فقديه

پسور دبییم شه فقہ ل بئالہ عارف وصاحب کہ مالہ
جانان بیینہ خہ مالہ پورس بکت چ لی ہہہ

شه فقہ کت جار جار نہینی توولہ یی ئاستان فہ خوینی
دا فہ کیم داغان ببینی نار وپیئت وشوعلہ یہہ

دا بزانت پیئت ونارم کوشتی یی جوہتی خومارم
موحبہ تی سوتتم بووارم لازم ئسو زانتت وہ یہہ

عالمہ ب دورد وبریینی مسا دہما دیدار و دینی
خہ ف دبت رهمزا ئہ فینی قی بزانت بی شو بہہ یہہ

ہہر دہما دلہہر دیار بت جان ودل تیک تارومار بت
دی چ رہنگ موحبہ ستار بت خہ فکرن بی فہلہ یہہ

ہہر دہما محبووب ظوہور بت زیندہ مہظہہر بی قوصور بت
دی تہ جہ لایہ ک ل طور بت بہر قی لامع جہ ذبہ یہہ

جہ ذبہ یی دل ژ^(۱) ووجوود بر خہ ف ژ بہر عینی حہ سوود بر
من ب^(۲) محرابی سووود بر لی حہ جہر نیشانہ یہہ

سسہ جہدہسا بہر نوون ودالان من طہ وافا زولف وخالان
ئسو بہسہ ژ صاحب جہ مالان دا بچین لی عومرہ یہہ

<p> ڊا ڊهـما يـسار بـسي ٿـو ويـثـقـه چـهـنـڊهـ کـي مـن جـهـهـڊهـپـه </p>	<p> بـوومـه خـاڪ ٺـهـز لـهـو ٿـو رـيـثـقـه ڊاـمـهـنـي بـگـگـرم ٿـو پـيـيـثـقـه </p>
<p> بـم غـوبـسار بـهـڊري ڦـهـشـيـرم مـن زـهـنـهـخـڊان طـهـلـبـه يـه </p>	<p> چـهـنـڊهـ کـي طـاـقـهـت ڊـڊيـرم گـهـر ٿـو چـهـهـڦـان ٺـهـز بـويـرم </p>
<p> مـاـوـهـرا رـهـيـحـمان وـسـيـثـقـي ٺـاـبـي حـهـيـوان چـهـشـمـهـپـه </p>	<p> ڊا بـنـووشـم مـهـي ٿـو لـيـيـثـقـي لـوـئـڊوئـيـن شـهـڪـڪـهـر ڊ نـيـيـثـقـي </p>
<p> شـهـرـبـهـتـا قـهـنـڊ وـنـهـبـاتـي جـان ٿـو بـو شـوڪـرـانـهـپـه </p>	<p> چـهـشـمـهـيـما ٺـاـڦـا حـهـيـاتـي مـن ل داغـان ٺـهـو مـهـڦـا تـي </p>
<p> هـهـر ڊهـما ڊيـمـي ڊبـيـنـم مـوشـتـهـري يـا زـوـهـرـهـيـهـه؟ </p>	<p> لـهـو وـهـڪـو و سـهـهـڊا وـڊيـنـم ڊيـن ڊبـم حـهـيـران ڊمـيـنـم </p>
<p> سـهـڊ ڪـهـواڪـب چـار طـهـرـهـڦ ڊا ٺـسـتـوا چـو و قبـلـهـپـه </p>	<p> شـهـمـس ڊ نـيـثـڦ بـورجـا شـهـرـهـڦ ڊا مـوشـتـهـري هـاتـي ب رـهـڦ ڊا </p>
<p> ٺـهـز ٿـو بـهـر ضـهـرـب وـجـهـڦـائـي شـوـبـهـهـتـي پـهـروانـهـپـه </p>	<p> ٺـاـڦـتـاـبـي ڊ ٺـسـتـوـائـي جـانـڦـڊا تـيـمـهـ لـڦـائـي </p>
<p> مـن ٿـو بـهـر مـهـو جـا ٺـهـڦـيـنـي مـهـظـهـهـره بـهـس زـيـڊهـپـه </p>	<p> مـن تـوـيـي مـهـڦـصـوـڊ ٿـو ٺـيـنـي⁽⁷⁾ سـهـڊ⁽⁸⁾ ڊڪـم ڊيـڊار وـڊيـنـي </p>

مورشىدى مەجذووب و دىنمان	رۈھنىسى سا چەھقىيىن نەبىنمان
من طەلەب دىننا تەيە	داروويى دەرد و بىرىنمان
دەينە سەر چەھقىن م بارەك ^(۹)	بىينە پىي نازك مويسارەك
رۈھن بىبن پىي دىدەيە	من جورووح خوەش بن ب جارەك
تلىيىن جاما طەھوورى	بىين كەفا نازك ژ نوورى
من زىبارەت تەوقەيە	بەن ژ ماوەرد و بىخوورى
بولبولى وەردىن ب خالم	دا ل سەر چەھقىان بىمالم
شەفقەخووى حەققى وەيە	جارەكى رەحمى كە ظالم
دى چ بست حالى مە ئىرو	ئەر نەكى رەحمى تو مىرو
گىرتى پى سى سالىيە	قەط نە جارەك بىيى ئەسىرو
ژ تلىيىن ياقووت و فەصلى	شووونجەھى پەيىكان و نەصلى
ژ دەرب و تىير و گەزمەيە	ئەر نەكى دەرمان ب وەصلى
نە ژ مەى وقەند و گولافى	گەزمەيىن يىسارى كو باقى
ما حەياتەك لى ھەيە؟	بىت دەوا كت وان د گافى
مەظھەرى رووح و حەياتى	نەتنى قەند و نەبىياتى
لەو مە دل بو تخانەيە	ھەم بىوت و عوززا ولاتى

خوندى لاتى ئسازهرى تو   بى چ شيرين دلبرى تو
ههر جهى لى بيوهرى تو   بى خلاف ئهو كه عبه يه!

ما دبت بى حيق (۱۰) خلافى   سهر دهتى (۱۱) ما قى نصابى
ئهر بىكى بيمه طه وافى   من ب ئه سهرود سه جده يه

دا زيارهت كىم نشانى   بهر زوحهل بىتن قرانى
تووليه يم سهر ل ئاستانى   چه هقه نيىرى مووچه يه

ما ب زههرى شه ككه رينى   مووچه دى دا خه ف بخوينى
دا ره قيب مه لعوون نه بينى   پور (عليه اللعنه) يه

گهر ببه خشى دل مورادى   ژ وى حهيات وخه مر وبادى
دى بىكم (۱۲) گاله ه و دادى   داد مه ديسا د بهر ته يه

گوه بده بهر گله و دادان   حاكسى شه هر و بلادان
دى تو داخواز و مورادان   دى كه سى بى چاره يه

دى تو ديسا شه فقه تى كى   ب ئهو نشانما جه بهه تى كى
مه ژ حه ريمىن خدمه تى كى   مه حره مىن بى پهرده يه

بى نشانىن مه نشان كى   ماه وخورشيدى قران كى
به نده كه لى بى ئاستان كى   دوور نه كى خواهش تووليه

دا ده‌ما صوحبەت ب جووش بی	جام ب خوه ژ ^(۱۳) له‌علان بنووش بی
مه ژ حەبیب سەد دەنگ سورووش بی	دینبەر و پور عشوویه
شەربەتا وی جام و طاسی	یار کو تی بییت ئنعکاسی
بییت مه ژى فه‌یضه‌ك ژ کاسی	ئابی حەییوان ئەو ب خوهیه
ئى ژ فى ظهرفى فه‌خوارى	خوه‌ندى ئەو خه‌ططى غوبارى
مه‌ستى‌یا چه‌هقیین خومارى	قه‌نج دبی ئەو زی‌سدهیه
مین ل دل تیره‌ك موغسل دی	تیک ژ به‌ر خوونى قزل دی
لى دبییم دهردى ککو دل دی	ه‌یژ ژ چه‌هقیین شه‌هله‌یه
پوهنى‌یا چه‌هقیین مه‌لایى	خالقى حوسنا ته‌ دایى
حوب تنى دا مین گه‌دایى	حوسن و حوب یه‌ك چه‌شنه‌یه
دیته‌یه ^(۱۴) نوورا یه‌قه‌ق ^(۱۵) مه	سەد نه‌سه‌ق له‌و تیین سه‌به‌ق مه
پور نه‌ بی ئەزان ل حه‌ق مه	لى مه‌لا خووش به‌نده‌یه

(۱) ژى (پاشا، عه‌مه‌ر).

(۲) د (زفنگى، نامیدی).

- (۳) صاحب (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڤلى).
- (۴) ئەو لى (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڤلى).
- (۵) ئەڤ چارىنە ل نك (پاشا، یووسفی، عەمەر) نینە.
- (۶) لەو (پاشا) لى (زڤنگى، ئامىدى).
- (۷) دىنى (پاشا، كۆڤلى، یووسفی، عەمەر، وەستانى، حەلەب).
- (۸) سەھ (عبدالسلام، وەستانى).
- (۹) جارەك (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڤلى).
- (۱۰) بىخن (زڤنگى، ئامىدى) بى خەف (حەلەب).
- (۱۱) دەت (زڤنگى، ئامىدى).
- (۱۲) دانەكم (زڤنگى، ئامىدى).
- (۱۳) خوەش (پاشا تى نەبت).
- (۱۴) دىتىبا (زڤنگى، ئامىدى) دىتتا (پاشا).
- (۱۵) ب حەق (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڤلى).
- (*) هەزار ل وى باوەرى بى يە كو ئەڤ شعرە نە يا جزیری یە [ئىسماعیل].

طوررهيا تابدار عهنبهر كه

طوررهيا تابدار عهنبهر كه
خه مري ييڻ شه ننگ مسك نه ذفر كه
ل گولان مسك وعهنبهر بره شين
ژ گولاڦي جنه سري يسان ته پ كه
كه سك وسورين ژ رهنگي قهوس قوزوح
ژ سهراپسا گولاڦ و مساوه كه
سورمه پووشين سورپ ب سهر كل ده
عاقلان لي خه راب و نه بتهر كه
ههر سههر دهسته كي ژ نوو وهرگر
عهر عهري تيڻكدا سهراسه كه
قهه د وقماما شرين^(۱) ونسازك و ته پ
لي سهراسه ر بغه صليين و كه ر كه كه
نيڻر گزيڻ سهر گران هليين جارهك
دو قرانسان ل يهك بهه رابههر كه

تسو بمهش كۆك ل سهر دهري قهسرى
 ب خوه كۆكى ل شاه وقهيهصر كسه
 وهره وهك رۆژ ب سهر دهري كهلهي
 عالهمي تييكدا مونسه ووهر كسه
 وهك گولا زهر ژ بو سهر روا ته مرم
 مه ب قوربانى خوه وهك گولا زهر كسه
 وهك گولا زهر د بو غچه يا ته مه نهز
 تسو مه تيكل خوه وهك گولا زهر كسه
 زاهدئ هشك طهبع سه ودايه
 ب دو جامان طه بيعه تى تهپر كسه
 وهره جارهك تو دهري لوطفى فهكه
 مه ب قوربانى تيكل خه نجهر كسه (۲)
 فهكه جارهك ب خه نده شه ككهري تهنگ
 تيكل مصرا مه قهند و شه ككهر كسه
 پي ل سهر ديسده يين مه لئ دايين
 خه لوه يا صووفى بان مونسه ووهر كسه
 خه ط و خالان نشاننى نشاننى ده
 مه ژ ناقى خوه را ب دهفتهر كسه

---

(۱) شريف (زنگى، ناميدى).

(۲) نهف مالكه ل نك (كؤفلى) ب تنى هيهه.

گهر چ بولبول

گهر چ بولبول جه وهه ری ذاتی گوله
لی گولی ره ونه ق ژ عشقما بولبوله
گوهده ذکرئ حال وجووشا بادهیی
وی ب بولبول را دخونت بولبوله^(۱)
سوسنن سهد رهنگ ئافیهتن که مه ند
وان نه گؤ دل به ندی تایهك سونبوله
سونبولان سهیوان ل دیمه می تازه کر
ئافیتاب ئیرؤ د بسورجا سونبوله
قسط قهرپکی^(۲) فی ده می حاضر دیت^(۳)
قصصه یا فه صالی نه کاری سونبوله
عهره را رهنگین ژ تاییی سسور وزه
قومریان سهد رهنگی شیرین غولغوله
رهمزه یا عشقی ژ بالاهاتنه خوار
قودسیان ئافیهته چه رخی غولغوله

من ژ دل ناسووره کئی دا ههستی یان
 (لاجرم) هیژ نه شه ییا داغما کوله
 ببول و پهلوانه و فهصل و ده من
 جنسی عشقا من تنی دهردی کوله
 نیرگزا نازک قه دا شه هلا ییا مهست
 دین کرم نه ز ببولان سه و دا گوله
 طهبعی لامع وهش ز مننهت بولحه سن
 من د دهست دا (ذوالفقار) و دوله
 عه شقهری^(۴) بهد فعلی چی هیکر عه جهب
 (بارک الله) خواهش به زی هه سپی قوله
 زولف و بسکان پور ژ من دل بر بهلی
 رشته ییا جانی مهلی نهو کما کوله

-
- (۱) بلبله (عبدالسلام، نهو دبیژت : بلبل مهنا وی پهر داغی مهیی یه).
 (۲) دبت د بنیات دا : ف رینکی، یه عنی: فی رینکی.
 (۳) بکی (عبدالسلام) بکت (حه له ب).
 (۴) نه شقهری (عبدالسلام).

یاری مه پور

یاری مه پور نیششان و سور
 سیمسا ژ دور دیم کسه و کسه به
 شه و لهب شه کهر نسا زک به شه شه
 جه بهت سه هر کاکول شه به

شه ب کاکوله خال فلسفله
 چین سونبوله دا قسا دلله
 من غه فله تی دی قبله تی
 وهك ماه د تیسسا غه به به^(۱)

من دی ب خه ف صوحیه ت ب ده ف
 شاهیی ب خه ف^(۲) فنجان د که ف
 نوونین ژ یه نگ^(۳) بهردان خه ده نگ
 وی پور ژ ته نگ^(۴) شیرین له به

دئانی ظوهور دیمئی ب نور
خالین دهور جاما طههور
ساقی وهرین جاما زهرین
ئهو سور شرین جام مهشرهبه

خال وخته تی شوخ قامه تی
مه ژ فی کتیب و دستخه تی
ههردهم ژ نه و دل فه یضه ئهو
ئهف عشق وسه ودا مه ذه به به (۵)

من بی قه دار ئهف سر قه شار
عشقا غه دار سوهتی ستار
مهرا بوتان خال وخته تان
صه ندو و قه جان (۶) ومه قله به به

دیمئی ب خال ئهو نون ودال
ئسمئی جه لال به ژنا شه پمال
یه کتسا نه لف نیایی وه صفف
من عه قلی طفلی مه ذه به به (۷)

حه تتا نه مام سالک ته مام
شیرین کلام ماما دا مه جام
بی جه همد قه ط تین ئه مر و خه ط
هه رچ کو مه طله ب مه نصه به

دەرماندەیییم حەیران تەیییم
 پیرانە^(۸) یییم خوێش بەندەیییم
 زازا ب ســـــر دل ژیییم قـــــه کـــــر
 دەر حـــــق مـــــه پـــــر ئـــــه رزان مـــــه بـــــه

بەرگیین گولیی ئه و مسکه لی
 هوور هوور وه لـــــی دەر حـــــق مـــــه لی
 بـــــی پـــــه رده وو خوێش مـــــه عده وو
 یـــــه ک وه عـــــده وو پـــــور شـــــه فقه به

-
- (۱) وهك ماهی نیشان غه بغه به (پاشا، یووسفی، عه مەر) وهك ماهی تی بان غه بغه به (كوڤلی).
  - (۲) نهجهف (زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، حه له ب).
  - (۳) نوونی كوژی (پاشا، یووسفی، عه مەر) نوون كو ژ یهنگ (كوڤلی).
  - (۴) وی پور ژهنگ (پاشا، عه مەر).
  - (۵) مه وهه به (زفنگی، ئامیدی).
  - (۶) خان (یووسفی، زفنگی، ئامیدی، حه له ب).
  - (۷) مه کته به (پاشا، یووسفی، عه مەر، كوڤلی).
  - (۸) میرانه (حه له ب، وه ستانی).

ئىروۆ ژ مورادا ته

ئىروۆ ژ مورادا ^(۱) ته دلى من ب بىرىنىنه
 (الله) چ حەبىبى چ طەبىبى قەكەوينه
 جارەك تو نەظەر دە ل مە مسكين وغەربان ^(۲)
 بەردە تو ^(۳) ژ حەبىبى و ژ زندانى دەرىنىنه
 دائىم ژ خەيالا ته مە سەد نالە د دل دا
 لەورا ژ مثالا ته چو سۆرگول مە نەدىنە
 مىشلى ته نە ئادەم وە نە ئىبراھىم ونووحە
 يوسوف ب ته مەحبوب ول يەعقوب شرىنە
 معراجى ته كر كەس دى نە كر سەدرى رسالەت
 قاصد ژ خودى را بو ته جبرىلى ئەمىنە
 غەبىرى ته نەن دەر سەدەفى بەحرى ووجودى
 لەو لازمە ئەم قەصدى بىكىن راھى مەدىنە
 ظالم قەشرا كوفر نەما قەط د دنى دا
 جەننەت بوو موزەبىيەن خەملىن حوور وپەرىنە
 بسووبە كر وعومەر هەردو ژ حوببا ته دنالان
 مەقتوول ژ فراقا ته چ عوتمان وعەلىنە

شه مس وقه مه ران شوعله ژ رووی ته شه دابوو
 یه له سووم ژ ته بوو موم وشه مال ژ ته یه یسینه
 گاشا کو تو هاتی بوویه رو ناهی ل هه ر جا
 ئیدی مه نه دی ظولم و خرابی شه شریسه
 ئسمی ته یه مه کتوب د گهل ئسمی خودایی
 چه مند موذب وعاصی ب وی نافی غه فرینه
 عه کسی ژ روخی ته شه ب ورووزان وه دخوازان
 هندی کو هه نه جو ماسه تی مرئات و ئایینه
 گهر دی تو نه بوویا نه دبوو چه رخی ب دائر (۴)
 سه رگه شسته ژ شه وقی نه (۵) تنی نه هه له کینه
 فه هه ما منه قاصر وه نه شیم وه صفی نه داکم
 مه دداح ژ ته را خالق وهندی مه له کینه
 جاره ک تو شه فاعه ت که ب نافی خو ه ژ بو من
 له ورا کو مه لی غه یری ته ئمداد تو نینه

(*) نهف هه له سه ب تنی ل نک (کو فلی، نامیدی) هیه، و سهیدا (عبدالرقیب یوسف) ی زی د
 (دیوانا کرمانجی) دا ئینیه .. وهنژای گوتنی یه مه مالکین فی هه له سه تی ل دویت ته رتیا
 (کو فلی) نفیسینه.
 (۱) جه مالاته (عبدالرقیب، نامیدی).
 (۲) منی مسکینی غه ریه (عبدالرقیب) من مسکین و غه ریه (نامیدی).
 (۳) مه (عبدالرقیب).
 (۴) نهفه ئشاره ته بو وئ حدیسا قودسی نه و دبیژت: "لولاک لولاک ما خلقت الافلاک" و نهف
 حدیسه وه کی بهری نوکه زی مه دیار کری یا دانایی به مه و ضوعه و چو بناخه بو نین.
 (۵) شه وفا ته (کو فلی) شه وقی ته نی نه هه له کینه (عبدالرقیب).

قافی یا (و)

مه لهو فنجان ل سهر دهسته

مه لهو فنجان ل سهر دهسته کو مهتابا هلال نه پروو
نومایسن من د مرئمتی مهیسا صافسا زهلال نه پروو
ب شیرینی ب زیبایی ب پرفتاری ب بسالایی
بنی نوونین د طوغرای ل بالا هردو خال نه پروو
بلا بیست^(۱) (صائم الدهر) و بلا نفاطار جارک بت
کهسی زانی ژ دلبر وی خویابن هردو سال نه پروو
مهشی^(۲) مهستانه پهیحانی دلی من دی د نامانجی
پهشاندی سینهی^(۳) تیران ب قهوسی هردو مال نه پروو^(۴)
سه هرگه ه زوهره سیمایا مه^(۵) چوو گولشه ب سهیرانی
ب سهر چه هفتین نشانی دا خرامی نه و هلال نه پروو
د بین: خساوهر پهرهستی تو! نزانن من د که شفی دا
نومایسن من د شه رقی نازکا گهردهن شه مال نه پروو
تنی ما ههر تهرازوونه د بسایی حوسنی کی شسایی
هاللی خاتهمی حوسنن ل وی دیمی ب خال نه پروو
مه جهوههر عونصرهک خامس نومما نیرو د طالع دا
د قی ته قویمی نساننی ل طالع بوونه فال نه پروو

ب زوننارا د ډیـرئ دا ل هنداقسا چه لیبایی
 ب محرابی مه بر سه جده بهلی ئەمما خهیل ئەبروو
 د مابیهینا دو ئەبروویمان د بینم قابهقه وسهینی
 ددت من (طرفة العين) جوه وایا سه د سوئال ئەبروو
 د باطن سه جده گاهما من ژ بو وی^(٦) ههردو ئەبروونه
 ب عهینی طاقی محرابن د علمئ ئەهلی حال ئەبروو
 ئەگه ده عوایی مووسایی^(٧) د عشقی دا بکم جائز
 مهلا دائم ته جه لالیه ژ وی ته رحا شه لال ئەبروو
 ب شیرینی ب زیمایی، چ کاتب بوو وه کیـشایی؟!
 (تعالی الله) نشان دانه وه شیرین ئەف مثال ئەبروو
 نه شیرینا ل دهرینه ندی نه مه حبویی سه مه رقه ندی
 نه کیـشاییـن ب فی رهنگی ل نه قشی بی زهوال ئەبروو
 نشاننا قابهقه وسهینی کو قهوس ئاقیهته نه بصاران
 د ته قویما ته جه لالی ب سه ل بون هلال ئەبروو

---

(١) بت (عبدالسلام، حله ب).

(٢) شه بی (پاشا، یوسفی، کۆفی، عه مه ر).

(٣) کشاندی شیهیه ک (پاشا، یوفی، عه مه ر) ره شاندى شیهیه ک (کۆفی).

(٤) ئەف مالکه ل نک (عه مه ر) یا پاشخستی به.

(٥) نه (یوسفی، عه مه ر) سیما وا د چوو (زفنگی، نامیدی).

(٦) سه جده گاهی من ل بهر وان (زفنگی، نامیدی).

(٧) عیسایی (پاشا، عه مه ر، حله ب، وه ستانی).

من دی سه چهر

مین دی سه چهر شاهسی مه چهر
لبسی د بهر مه خمور بوو^(۱)
ئهو دیسم زهری سور موشته ری
یساره ب په ری یسا حور بوو

حوروه شه شه شیرین مه شه
کاکول ره شه خال حبه شه
خالین د قهر مسکی ته ته
نازک به شه کافور بوو

نازک لسه طیف گهردهن ظریف^(۲)
لبسی شهریف که مخه وقه دیف
مین دی ب وهخت ئه و نیک بهخت
ئیرؤل تهخت فه غفور بوو

فه غفور سور سیمما دوره
هه یجهت پوره دل کر گوره
ئهو هاته مهش من چونه ههش
دل من ژ عشقی فوور بوو

لَسُو يَسْهَكَ نَسْهَسْهَق مَن تَيِن سَسْهَبْهَق
نَسُو رَا يَسْهَقْهَق (٤) دَا دَل شَسْهَفْهَق
شَسِيرِيَن لَسْهَبِي دِيَم كَسْهَو كَسْهَبِي
لِي بَسْهَنَدَه بِي دَسْتَسُو ر بُو

دَلْبَسْهَر نَسْهَظْهَر دَا مَن سَسْهَحْهَر
خَسْهَجَلِيَم ژ بَسْهَر لِي نَسْهَو قَسْهَدْهَر
زَانِيَم كَسْهَو رَا نَسْهَو مَاهَرَوَا
وَهْكَ لَسْهَو نَسْهَو مَسْهَنَسُو ر بُو

بِي ش فُورَقْهَتِي زُور مَوْحَبْهَتِي
م ژ طْهَلْهَعْهَتِي چُووم حَظْهَرْهَتِي
وَهْصَلَا حَسْهَبِيَب مَن بُو نَسْهَصِيَب
مَسْهَلْعُوون رَهْقِيَب رَهْنَجُوور بُو

جَسْهَامَسَا زَهَلَال خَسْهَمْرَا حَسْهَلَال
يَسْهَارِي شَسْهَهْپَسَال دَا مَن ب حَال
عَشَقْسَا غَسْهَدَار سَوْهَتِي سَتَار
نِيَشْف مَسْه وَيَسَار سَسْهَد سُوور بُو

شَاھِي جَسْهَفِيَن غَم ژِي رَهْقِيَن
مَسْهَارِي شَسْهَفِيَن نِيَسَانْد نَسْهَفِيَن
دَهْرَد وِبَسْهَلَا وِيَن چُوون هَسْهَلَا
عَسْهَمْرَهْكَ مَسْهَلَا مَسْهَجُوور بُو

پِيور مَن زَهْجَسْر دِيَسْتِن هَسْهَجَسْر
مَسَا بُو نَسْهَجَسْر صُوِيَح وَفَسْهَجَسْر
شَسْهَمْعَا مَسْه هَسْهَل بُو سَسْهَد عَسْهَمَل
مَنَسْنَهْت مَسْه دَل مَسْهَسْرُوور بُو

ئَحْرَام مَه بَه سَت نَه سَوَد ب قَه سَت
يَسَار هَاتَه مَه سَت نَه ز چَوومَه دَه سَت
جَوَه سَتِي حَه بَه ش تِير دَان ب وَهَش
حَه جَجَا مَه خَوَه ش مَه بَر وُور بُوو

يَسَار وَهَعْدَه دَا ب لَه عِلِين خَوَه دَا
وَه ر بَا مَه دَا (۵) چِيِين پَه ر دَه دَا
د سِپِيْدَه يِي چَووم وَه عَدَه يِي
كُوژ بَسَادَه يِي مَه خَم وُور بُوو

وِي كَسَا كَوَلِي چِيِين يِي د لِي
قَه لَبِي مَه لِي دَا ف دَان نَه لِي
دَا ف دَان نِي ف سُون بُولَان
سَه ر سُوْر گُولَان مَه نَق وُور بُوو

-
- (۱) حەرفا (ر) يال بەرى (بوو) ل ھەمى قافى يين في ھەلبەستى د فيت بيتە كيشان دا بکەفتە بەرانبەر (مستفعلن) .
- (۲) خەفیف (پاشا، كۆڧلى) .
- (۳) خوون (پاشا) .
- (۴) يەفەق (پاشا، يووسفى، عەمەر) .
- (۵) دەريا مە دا (پاشا، عەمەر، يووسفى، كۆڧلى، وەستانى حەلەب) .

د دست دا يهنگی يهك

د دست دا يهنگی يهك نووبار من دی ئهو كه مان ئه بروو
ل بسالا جه دوه ليهك جه بساری تپیدا ^(۱) هه مقمران ئه بروو
كو حهق ئهف حهرف و خهط كيشان ل طلايی مه دهر و پيشان
دو قه و سان گۆشه لي بادن و سه ر په يوه سته مان ئه بروو
ته ديداری ته په فتاری ته ئه ل ماسين شه كه براری
ب عه ينی ری ^(۲) ل سه ر صادن دو نوون په چان نومان ئه بروو
(بحمد الله) ب فيرووزی ل وه جه ي دل به ری من دی
كو ماهی نه و نشان من دان ل طاقی ئاسمان ئه بروو
(تعالی الله) نشان دانه ب حوسنی ئهف نه سه ق دانه
ژ نه قش و صه نه تي حهق ئهف نشان چه شم ئهف نشان ئه بروو
ژ ره عنا نيير گزين شه هلا مه جالی هه مقمران بينم
هه زار په ميز وئشاراتن ژ وان قه و سين چه فان ئه بروو
مه لا دل تپك ته په يكانن ژ مه حبووبان مه نيشانن
كه ماندارين ^(۳) د غه دارن ^(۴) د بورجا ئه سمه ران ئه بروو

---

(۱) ليدا (زفنگی ، ئامیدی).

(۲) دهه (عبدالسلام) ب عه ينی ني ره (حه له ب ، وه ستانی).

(۳) كه ماندارين (كو قلی).

(۴) دغه دارين (عه مه ر ، يو وسفی ، حه له ب ، وه ستانی).

وهی سپیده ژ بورجی قهوسی

وهی ^(۱) سپیده ژ بورجی قهوسی نهبروو ^(۲) نوماندن ماهی نهو
خوش ژ قهوسی نهبروو فیپرا ^(۳) کشاندن ماهی نهو
گوشه‌ییین نوونان ب سهر بادن ژ قهوسی بی وه‌تهر
مثلی نه‌نگوشتا نه‌بی سهد سهر به‌یانندن ماهی نهو
که‌ششقی به‌درا ته‌مام نه‌حسه‌ن ژ بسالا طه‌لعه‌تی
ژ ئستوا دا گه‌زمه‌یمان چه‌رخی ره‌شانندن ماهی نهو
وی ل وه‌جهی نافتابی گاهی کفش ^(۴) و گاهی خه‌ف ^(۵)
عارفین صاحب ^(۶) به‌صارت حه‌ییراندن ماهی نهو
مل دزانم دانسه به‌ر قهوسی هلالی گوشه‌زه‌ر
له‌و ژ بسالا گوشه‌ییین نوونان لشانندن ماهی نهو
ئه‌ز دبیتژم دی ^(۷) ل من دیسا جه‌گه‌ر سه‌د پاره‌کن ^(۸)
وی ب میزان ههر دو شیرازی چه‌فانندن ماهی نهو

داخلى مەجلس بىرۈپ ئىشەش نىشانى لەو كۇ خەف
جىمامى رۇوحانى ل ئىھلىسى دل نىشاندىن^(۹) ماھى نەو

-
- (۱) وى (كۇقلى).
  - (۲) ئىرۇ (كۇقلى).
  - (۳) خەط لى (پاشا) يەنگى (كۇقلى).
  - (۴) كەشف (كۇقلى).
  - (۵) خەسفى (كۇقلى).
  - (۶) ئەھلى (زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۷) وى (پاشا، يوسفى، عەمەر).
  - (۸) كر (پاشا).
  - (۹) نەشاندىن (ھەزار) [ئىسماعىل].

هې د بهر (قالوا: بلی) یی

هې د بهر (قالوا: بلی) یی به لکورو نه ف عالم نه بوو
چهرخی دهوران دهوری گهر دوون گونبه دی مینا نه بوو
عهرش وکورسی هپژ د مه خفی بوون د که نزا قودره تی
حوسنی حهق بوو د ئستوائی لامعا عشقی هه بوو
نه هتیبوو حوکمی صفاتان نه و ژ ذاتی (اسم یزل)
عاشق ومه عشووق یه ک بوون شه مع وه هم په روانه بوو
حوسن وحب ذاتی قه دیمن لی جودا بوون نه و ژ یه ک
لی نه ا ئسمی خودو وئی حکمت وته فصیل وه بوو
یه ک د ذاتی سور شرینان بوو جه مال و حوسن وسور
یه ک د قه لبی نه هلی دل نار وجه لال وجه ذبه بوو
حوسنی حوب ئانی ظوهوری عشقه نه صلی عالمی
نه صلی نه شیا دا بزانی وان چ نه صل و ماسده بوو (۱)
عاشق ومه عشووقی نه لحه ق هردو مرئاتی یه کن
بوو د عه ینی (۲) جه معیدا نه صلی قه دیم ئایینه بوو
جه ذبه وسه یرا سولوو کی بی مسه جه بهت نسا بتن
جه هده یرا بی عشق وحب چه ندی کو کر بی فایده بوو

سالکین عشقی یه کایهک جهوجه نینن نهز بېم
 جامه‌یا پیری طهریقی سهر ژ نک شه‌هزاده‌بوو
 رهنګ رهنګ نه‌هلی مه‌قاماتی طهریقی چورونه سهر
 هن جه‌لال وهن جه‌مال وسهرمه‌یان نه‌ف باده‌بوو
 نی بری عه‌ینی به‌قایی باده‌نوشی عشقی بوو
 نی بوویی مه‌حوی فه‌نایی عاشقی بی چاره‌بوو
 نیك ژ وان په‌روانه‌بوو سوخت وفه‌غانه‌ك زی نه‌هات
 نیك ژ وان ته‌شبهی گویینی ب نماه وناله‌بوو
 ساورین نه‌سوه‌د عویوونان عاقلان سه‌ودا دکن
 گه‌زمه‌یا عاشق‌ف دل که‌فستی ژ چه‌هقین شه‌هله‌بوو
 عاشق ومه‌عشوق دا اصل ب یه‌ك بن بی حجاب
 مه‌حوو بوو (بالذات) عاشق له‌و د عشقی په‌رده‌بوو
 له‌و د عشقیدا فه‌نابوو دا بت باقی ب دوست
 عاشقی فانی نه‌بوو اصل جه‌تبا باقی نه‌بوو
 نوقطه وعالم وسه‌وادی جه‌رف ونه‌قشی عالمی
 سه‌ر ددن مه‌عنایه‌کی نه‌صلی سه‌وادی نوقطه‌بوو
 سه‌ر یسه‌که ودی یه‌ك به‌مینت نه‌ووه‌ل وئاخر یه‌که
 (لا جرم) نابت دو بن نی دی به‌مینت هه‌ر سه‌بوو
 هه‌ر چ ده‌عوایی د عشقیدا مه‌لی نابت کری
 عه‌ینی ده‌عوایی د (نفس الامر) دیسه‌سه‌هده‌بوو

---

(۱) نه‌ف مالکه ل نک (عه‌مه‌ر ، یوسفی ، نامیدی) نینه ، و (زفنگی) د نا‌ف شهرحی دا نینایه .

(۲) له‌و د نه‌صلی (زفنگی ، نامیدی) .

(*) نه‌ف شعره ل نک هه‌زاری نینه .

کەس نەدی یە سەحەر گەھ

کەس نەدی یە سەحەر گەھ کەو چ نەسازک وەرەسی تو
مە ژ بەلگی گول ونیرگزی سەر مەست بەسی تو
زانم نە تەنی کەو یەدی بەیضا تو ددیبری
وەر خووش کە شەھیدین خوہ کو عیسا نەفەسی تو
رووحی ونە جەسمی ژ جەمالی ب چ ئەسەمی
رەنگ رەنگ دبی^(۱) کەشف وشوھوودی چ کەسی تو؟
رۆژی تو ل شەرقی ب جەمالا خوہ و^(۲) بەرقی
(بەلە) نە^(۳) ژ سەرچەشمەیی ئەقدەس قەبەسی تو؟!
(بەلە) ژ چ نەووری وتە جەلال چ طووری؟
گەھ گەھ ل سەرپەر دەیی جان مولتەمەسی تو
شەمسە فەلەکی؟ یا مەلەکی؟ هیژ نزانم!
حووری وپەری؟ یا ب خوہ (روح القدس) ی تو؟
جانا! جەرەس و رەھبەری عەشقا تە ئەزم قەط
ئەگەھ ب فەغان و حەرە کاتەسی جەرەسی تو!
مە یەک نەفەسەک من دبتن بی تو ووجووودەک؟
دی بی تە چ بێم؟ هەم تو رووحی هەم نەفەسی تو!

عشقما ته مه گهر ^(۴) زیر صفهت زهر دکرین، گۆ: ^(۵)

ئکسیره ئهفیننا مه ب عهینی ومهسی تو
من گۆ: ژ نگاران تو گولی بهس ب شوکووه به
زانم نه موحب ههر نه کس وخار وخهسی تو
وهی ^(۶) حورسرسشتی ل مه خواهش میوه ته ^(۷) بهر کر
جه نساته د وه صلا ته وئاتش پهرهسی تو
من گۆ: د شهفان شوبهی نوجوومان ب طه وافیین
گۆ: عشوه دزانن ب چ قهست وهه وهسی تو
من گۆ: مه ب تیغان ^(۸) فهدی ناکن ژ دهی ته
گۆ: ئهم ژ نه باتین و ل طه بعی مه گهسی تو
من گۆ: ژ که مه ندا سهی زولفا ته فه رهستم
پهروازی له بی له عیله مه، گۆ: گهر فه رهسی تو!
یهک دم فه نه هشتین ته د هاموونی فراقی
بی هه مده می دهر دان کوچ فه ریاد رهسی تو؟
من گۆ: ژ مه دل شوبهی بخوور خواهش ته بکه کر
کهر کر! ب دو له عیله خوه شه کهر گۆ: عه دهسی تو!!
من گۆ: ل روخانین نه کو که ج ره وه کوو فه رزین
شاه گۆ ته مه: کش مات! ل ب بازی فه رهسی تو
من گۆ: ته دهقی سهه ر ژ ره قیبهی ببهرم ئه نه ز
گۆ: من دی به زانم دبری ژی مه قه سه سی تو
تا چه ند ب خهف باده بنووشی وه نه فهس ^(۹) دا
ئییجا ب دهف ونه ی وه ره میری عه سه سی ^(۱۰) تو
من گۆ: د شهفان شوبهی شه مالان وه دسوژین
پهروانه صفهت جا هه ره بی صهوت وحه سی تو

من گۆ: به صهر وقووه تى سه معا مه تويى، گۆ:
 زانين ته ئەميين رووح وموجه رهد قه فهسى تو
 ته ژ زولفى بوتان صه فحه^(۱) مه لا ره شتره طالع
 يسارى ته سه حرر بيت وبرهت پى نه حهسى تو

---

(۱) تى به (عهمه) بوتى (كۆڧلى) ته بى (يووسفى، وهستانى) تى (عبدالسلام، زفنگى، حه له ب).

(۲) ده (كۆڧلى).

(۳) كو (زفنگى، ئاميدى).

(۴) مه گۆ (زفنگى، ئاميدى، عبدالسلام).

(۵) كو (كۆڧلى، حه له ب، وهستانى).

(۶) وهى (پاشا، يووسفى، عه مه ر، كۆڧلى).

(۷) ب (پاشا، يووسفى، عه مه ر، كۆڧلى).

(۸) په يغام (يووسفى، عه مه ر).

(۹) نه قش (پاشا، يووسفى، عه مه ر، كۆڧلى، وهستانى) د قه فهس دا (عبدالسلام).

(۱۰) نهى سپهسى (پاشا) مهى پهرهسى (يووسفى) نيز بهسى (كۆڧلى) مهى ب بهسى (عهمه ر).

(۱۱) صحهت (كۆڧلى تى بت).

(* هه ژار ل وى باوره كى يه كه كه ف شعره نه يا جزيرى به، و بى نا (جانان ژ جه مالا ته / ۴۳)

ژى دئيت [ئىسماعيل].

قافی یا (ی)

نیرگزا مهست و خه راما ن

نیرگزا مهست و خه راما ن د سه حه رگه ه کو مه شی
بشکفت صفت غونچه ژ چسارا نره شی
شمشاد ب مهش سووسن و سونبول ب سه ما تین
ئه ی سه روی خه راما ن کو تو جار هک به مه شی
رؤم وعه جه می گرتی یه ئوغلمه ب صه ف صه ف
جو هتی موغولان هاتنه جه نگی جه به شی
وهک زهره هه ری سینه ژ مهرا ته شه فه ق دا
بوو شوهره یی ئافاقی ب خورشیدی وه شی
کی دهسته ژ قودره ت وه کشاندی وه ره شاندی
قهوسی دو هلالان ل به یاضی ب ره شی؟
چه ندان^(۱) ته بوت ولاتی نشاری قه ده مینه
نعجاز مه که فی کو تو ژ نه سلی قوره شی^(۲)

ئەي دل ژكەڧانئى ھەلەك ئەختەرمە شەھىدى
 مەننەت كو تو ئەختەرمەيئى قەوسئى ب وەشى
 دەربا جەگەرىئ بوو كو مە ئەڧ نالە ژ دل ھات
 ما ئاھ و فەغانان دكەرت كەس ژ خوەشى؟
 وەك تەولە ل پەي مەوچە ل دۇرى چەرخىم ئەز
 چىخ كر مە حەبەيئى گۆ: تو نارى بىقەشى!
 (اللە) چ طەبىعەت بەشەرى خوە نە مەلايى
 ئى جەور و جەفمايئى تو پەيەپا پەي دكەشى

(*) ئەف ھەلبەستە يا ھاتى يە تەخىس كر ن لايئى (لاغەرى) قە ، و د دەستقىسئىن دىوانا جزىرى دا
 يئىن كەڧن تەخىس ژى ھەيە .

(۱) چەندى (زڧنگى، ئامىدى).

(۲) ئاشكەرايە كو كەسى جزىرى ئەڧ ھەلبەستە بئى قەھاندى ژ سلسلا قورەيشى يانە، ژ وانە يئىن
 د گۆتن عەسلى مە ژقورەيشى يانە .. قئىجا چ حوسەيىنى بن، يان عەبباسى، يان خالدى!
 وبەلكى ئەڧ چەندە د پاشە رۆژئى دا سىناھى يە كئى بدەتە سەر چىرۆكا ئەڧىندارى يا جزىرى
 ئەگەر پتر دەلىلئىن دىرۆكى پەيدا بوون .

ب حوسنا (أحسن التقويم)

ب حوسنا (أحسن التقويم) و ظاهر صووره تي ذاتي
نه ظهري دي (علم الأسماء) و باطن عيني مرئياتي
د پاپووسا سه مهن سمايي م نيڙي به زن وبالا يي
(لعلمي أبلغ الأسباب، أسباب السموات)
ژ في ته قويمي ئنساني نه ظهري سرري سوبحاني
(فهذا الوجه من أجلى براهين وآيات)
كو نووري عشقي لامع دت ل طووري قهلي جامع دت
د سهيرا (برزخ الأسماء، نهائيات بداياتي)
نشانين طورره، طوغرايان د وه صفين زوهره سيمايان
(لعنوان التجلي من براعات العجارات)
دلو وهر سهيري بالايان د گولزارا سه مهن سايان
(بها تهتز بانات لنا من ميس قامات)
سه مايا جومله ديم دور تي ب ئعجاز نه هلي سور پور تي
(بها تصطف قامات بعيدان ونائيات)

سه مایسی رَاسْت و چه پ تینن شه مالین خاصه هلتینن
 (فیسا لله فی میلانها من عطف بانات)
 ببیژن (۱) غه مزه نه لسماسی: ب زمزم بینه (۲) شه هکاسی
 کو حهل کت مه عنه بیین ناسی (فیسا هیانا هات)
 د بینسی نه غمه یما چه نگی ده ما نافیته ناهه نگی
 ب قبانوون وی دخوونت مه (لمیعاد ومیقات)
 نه وایسا مو طرب ونسایسی فه غان نافیته جه وزایی
 (فیسا هیانا بکاساسات، ویا هیانا بطاسات) (۳)
 ژ ره مزین غه مزه چالاکی ب دل دی بیسنه ندراکی
 (معان لم یسعه اللفظ من ضیق العبارات)
 ژ نازهک نیرگزا (۴) نازک د سه همی دی مه نعجازک
 (وکم من خشف غزلان اهابت لیث غاباتی!)
 نه تنهها پیشبهر یارین ژ نه مرئی (کن) خه به درارین
 (ومن أهواه سمار فی مـــــسار کـــــل ذراتی)
 (هو الأول، هو الآخر، هو الظاهر، هو الباطن)
 هو المعبود والمـــــشهود فی کل الهویات)
 ژ لاشه یئی ژ مه عدوومی مه ناسی سرپی قه پیوومی
 (سجودي فی تراب المحو من أعلی المقامات)
 ب حهق رندی خه راباتم ژ دیری ئسی ده می هاتم
 چ هیقی هوون دکن ئیرو ژ فی رندی خه راباتی؟
 د عشقی شه یخی (ثانی) مه ب دل به حرئ مه عانیمه
 (لذی حجر و ذی قلب شفاء فی إشاراتي)
 د ئقلیمی سوخن میرم د شعرئ دا جههانگیرم
 (وبعلو موکب العشاق أعلامی وراياتي)

چ خواهش نسوورهك زهلالی تو د قهلبی من شه مالی تو
 (وقلبي حيث فيه الحب مصباح بمشكاة)
 ته قاضا وه دكر حكمت كو چهرخ وله ولهب وبابن^(۵)
 (هو السفعال لا تغتر بأسباب وآلات)
 نه زهل عمه ينى نه بهد يه ك ئانه^(۶) ده يوومى وقه يوومى
 ته نه زول تى ته ته فصيلى (بانات وأوقات)
 (تعالى الله) ژ ئحسانى ب دلدارى ب دلدانی
 مه لا ئيرو ته كر پاشا، ل سهر چه هشيین مه لی هاتی

---

(۱) ب به ژنى (يووسفى، عمه مر) ب شيرين (كؤفلى).

(۲) بيته (يووسفى، عمه مر) بيته (كؤفلى).

(۳) نه ف مالكه ل نك (عمه مر، زفنگى، ئاميدى، عبدالسلام، حه له ب) نينه.

(۴) دل به را (زفنگى، ئاميدى) - و د شهر حى دا زفنگى نيرگز نفيسى يه - ژنازين نيرگزا (كؤفلى).

(۵) بايين (پاشا، يووسفى، عمه مر) بايين (عبدالسلام، حه له ب، وه ستانى).

(۶) ئان د (زفنگى، ئاميدى).

لاتی حوسنی

لاتی حوسنی وشهھی خووبانی

ب خوه هم خانای وههم خاقانی

یووسفی ثانی تو ئیرو خانام

کوب حوسنا خوه نه دیری ثانی

ب سوپ وهیبهت وسههمی خوه پیری^(۱)

ب ته شیتن^(۲) ل بوتان سولطانی

ب طه باخانیهی شاهی و ره تهخت

کو تو ئیرو شههی کوردستانی

کاکولی بهره ب سهر خال و خهطان

کو موسه لسهل بنومست رهیحسانی

نسمی نه عظمه مه^(۳) دئی چل نسمی

ژ دو حهرفسان ب موعه مهمما زانی

چ بهرات سوو وه ب سهر^(۴) دا کاکول

چین ب چین مهست ب طوغرا رانی^(۵)

ته چ حاجت ب سوله یمانی بیّ حوسنی^(۶)

خاتمه مک له عله ب^(۷) گه وهه ر ئانی

چ خط ئشکه سته موسه لسه ل یا ره ب

کو ته پی نه سخ کری دیوانی

گهر چ پور خال ونشانی ئه ماما

ب^(۸) نشانی کو تو بیّ نشانی

ئهی پهری حور سرشتی هه ر چهنه د

ب به شه ر ئاده مایی وئنیسانی

سوری سوو بحان ته ژ حوسنی دنومت

(أحسن الله) ژ سوو سوو بحانی

چ حه دی عه قله قیاسی ته کت؟!

ئه فه بورهان کو تو بیّ بورهانی

مه ته مه ننا ژ نه سیم خاکی ره پی کر

پی بکین دیده و دل سوورانی

نه فه سه ک بیّ ته مه نایی (بالله)

نه تنی روو حی تو روو ح و جانی

سه د هه زاران ژ ته په یکان د دلن

لی ل سه ر وی مه تنی دهر مانی

ته برینین مه که واندن^(۹) دیسا

ژ نوو ئاگس ته ل داغان دانی

ته مه لا پور د جه گهر گه زمه نه له و

وه په ریشانی وپور ئیشانی

---

(۱) پوری (عبدالسلام).

- (۲) شين (زفنگى، ئامىدى).
- (۳) تە (زفنگى، ئامىدى).
- (۴) ب سې (عبدالسلام).
- (۵) زانى (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆڧلى، جەلەب، ۋەستانى).
- (۶) ب سولەيمانىيە حوسنى ژىپرا (پاشا، كۆڧلى) توبى ئىرۇب سولەيمانىيە حوسنى (يووسفى، عەمەر).
- (۷) ل (پاشا، عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).
- (۸) نە (جەلەب، ۋەستانى).
- (۹) كەۋاند (زفنگى، ئامىدى).

ئەي شەھەنشاهى موعەظمەم

ئەي شەھەنشاهى موعەظمەم حەق نىگەھدارى تەبى
سورورەيى (إننا فتحنا) دۆر ومسادارى تەبى
ھەر كىنارى پىئەھ وەرگىپرى عىنانى ھەممەتى
زورەبى پەيكى (۱) تە و كەيوان ركىبىدارى تەبى
دائىما مەنزىلگەھما سورورا تەبىت بورجا شەرەف (۲)
طالىعى فەرخونىدە وبەختى (۳) سەعيد يارى تەبى
سەبەئى سەييارە ونەھ چەرخى سەرگەردان بقى
گەردش و دەورى عەجەب دەر خىدمەت و كارى تەبى
ماھتابا دەولەتى يەك پەرتەو ك شەمەعا تەبىت
ئافتابا رەفەئەتى بەرقەك ژ ئەنوارى تەبى
لامىعى فەتھما ئەزەل بەرقى ژ بەر تاجى تە دت
كەوكەبا سەعدا ئەبەد نەجمەك ژ سەييارى تەبى
بەرقى سوبىبوو حى كو ئىشراقى (۴) ل سەد جانان ددت
ئەو كىو كەشفا دل دكت رەمزەك ژ ئەسراى تەبى
رايەتا فەتھى ب نەصرا (لم يزل) (۵) مەنشور بوو
شەھسوارى فەررى سوبحانى عەلەمدارى تەبى

نەى تەنى تەبرىز و كوردستان ل بەر حوكمى تەبن
 سەد وەكى شاهی خوراسانى د فـهـروارى تەبى
 گەر چ دەر ئقلىمى رابع هاتى تەختى سەلطنەت
 پادشاهی هەفت ئقلىمان سەلامكارى تەبى
 چىمەنا سولطانى بى يەك لالەيەك باغى تەبت
 گولشەنا خاقانى بى خارەك ژ گولزارى تەبى
 ئى ژ ئەمرى تەى موكرەم سەر كەشى كت شوبهى شەمع
 بەر سەرى تيغى تە ومەقتولى مووكارى تەبى
 شاهباز ئەر چەند پەروازى ب بالا بيت و رەت
 دى د نيش تورا تە بيت وصەيدى شونقارى تەبى
 شاهسى پور هەبەت ددیرت لى ب سەمى زیدەها ^(٦)
 ساعەتا غەفلەت خوينا بى كوروز ^(٧) د بن بارى تەبى
 هەر سەرى دەولەت هەبت دى هەر د نيش بەندا تەبت
 هەر كەسى عاقل بىتن دى هەر د چوو كارى ^(٨) تەبى
 ئى دقى ئازادە بت دى چەهشەنير لوطفا تەبت
 هەر چ ئسستغنا د دل بەر مننەت و پىارى ^(٩) تەبى
 هەر كەسى قەستەك د دل دى قەستى دەر گاهى تە كت
 ئى د خاطر ئەرجوو كت دى هەر رەجاكارى تەبى
 ئى نە دەولەتخواهى حەظرەت بت ژ نيشقا جان و دل
 شوبهەتى ئەهلى شەقا بەر قەهر و ئازارى تەبى
 مە ^(١٠) ب عەيش و نووش وشاهی ئەو فدا ^(١١) عومرى تەبت
 چەندەكى سالەك موجه د دەد بيت و بى زارى تەبى
 هەر كەسى نە ژ جان دوعا گۆ و ئەناخوانى تەبت
 گرتى بى قەيدا تە و ئسامانجى نوو پىارى تەبى

مەدرەكى علمى ضەممىرى شەممەيەك وەصفە تە ھات
 وەرنە كى عالم ب شەئنى ^(۱۲) قەدر و مقدارى تەبى
 قەست و داخووازا مەلى دائم ژ جمان و دل ئەقە
 ھەر د بەندا خەمەتى پيىشەستى ديدارا تەبى

-
- (۱) پەيگى (زىنگى، نامىدى).
- (۲) ئەز دویر نابىم مەبەستا جىزىرى ل قىرى ب بورجا شەرەف بورجا بەلەك بت ، چونكى يا زانايە كو بورجا بەلەك - جەنشىنا مىرىن بۆتان - مىر شەرەفى كورى مىر بەدرى ئازىزانى ئافاكرىبوو، ووى ژ سالا (۹۰۴ك ۱۴۹۸ز) ھەتا (۹۱۵ك ۱۵۰۹ز) ھوكم كىر بوو .. ويازانايە كورى بەرى مرنا خو ب نەھ دەھ سالەكان دەست ب ئافاكرنا بورجا بەلەك كرىبوو. ھەر وەكى جىزىرى دقیت بیژت: ئەز دخوازم شویرھا تە ھەر دەم ل دۆر بورجا بەلەك بت، و جەبى تە ھەر بى ئافا بت!
- (۳) تەختى (پاشا، یووسفى، عەمەر).
- (۴) ئەشواقى (پاشا، كۆڧلى، عەمەر).
- (۵) تە كو ھەر (یووسفى، عەمەر، زىنگى، نامىدى، عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).
- (۶) زىدەيى (یووسفى، عەمەر، زىنگى، نامىدى) دىدەئى (عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).
- (۷) كو (یووسفى، كۆڧلى) كۆر (پاشا، عەمەر، عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).
- (۸) رجو كارى (یووسفى، كۆڧلى) دجو كارى (عەمەر).
- (۹) بارى (پاشا، یووسفى، عەمەر، كۆڧلى).
- (۱۰) ما (كۆڧلى، زىنگى، نامىدى، عبدالسلام).
- (۱۱) فەدى (پاشا) قەدەر (كۆڧلى، زىنگى، نامىدى).
- (۱۲) نشان (پاشا، عەمەر، كۆڧلى).

خانی خانان

خانی خانان (۱) لامعیٰ نہ جمما تہ ہەر پور نوور (۲) بی
کہہ شتی یا بہ ختی تہ (آز) بساییٰ موخالف دووربی
کہہ و کہہ با سہ عدا شہرف طالع د نیٹف بورجا تہ بت
دا تنیٰ ژ چہرخیٰ بہ لا شوہیٰ مہہیٰ مہہ نظووربی
نہہ نجومیٰ چہرخیٰ موحد دہب ہەر ژ ذاتیٰ تہیٰ شہریف
کہہ سبیٰ نہہ نواری بکن حہتتا کو نہ فحما صووربی
لہو زیارہت ئاستانیٰ تیت شہہ مسسا دہولہ تہیٰ
دا (۳) سہہر گاہان ژ دیدارا شہریف پور نووربی
نہہ ختہرا تہ ژ پہر دہیا غہیبیٰ نہہ گہر بیٹن ظوہوور
دیٰ بتن (نصف النہار) ہ و ہر شہہبیٰ دہیچووربی
(آیة الكرسي) و (أنعام) ہہہیکہلا توخسا تہہ بن
بیٰ نہہایت پور موراد و بیٰ عہدہد مہہ نصووربی
ہہہر کناری و ہر گہہرینی پیٹفہ عہہزم و ہہہمہ تہیٰ
راییہ تہا فہ تہیٰ ب نہہ صرا (لم یزل) مہہ نشووربی
خہہیمہ تہا نوورا عنایہت ظللیٰ مہہ مدوودیٰ تہہ بت
سوورہیٰ (أم الكتاب) ماداری حہہ ضرہت سووربی

پاشی نهوشیروان - دبیم -- دئی (۴) حاکمی عادل تویی (۴)

مثلی حاتم دئی ب دانئی (۵) دهر جههان مهشهوروبی

ما جزیری شوبهی داری تهختی هفت نقلیم بت

هم (۶) ب حوکم وسه لطنهت نهسکه ندر وفه غفوروبی

مثلی جهم جساما زهرین خالی نهبت ته ژ بادهی

دا ژ خه مرا شادمانی دائمن مـهـخـمـووروبی

ما د بساغی عهیش ونووشی هه ب ساز و نهرغوان

کامران و کام بهخش و دلخوش ومه سرووبی

چه نده کی شیرین پسر دهر بهندی دیوانا ته بن

بهندی شاپوورئی ته بن تا خوسره و وشاپووروبی

هننده کی رۆژ وشه فن تیک عیید و لیل القدر بن

جام مه دام پور بساده بت لی نه ژ مهیا نه نگووروبی

شوبه تی (روح القدس) عهردی تو پی لی داینی

سه بزه و رهیحان ونه سرین و گولئی مه نقووروبی

ههر دهرئی نه علی فهرس شوبه هت براقی فی که فت

چه شمهیی حهیوان ژ نهو عهردی موباره ک فووروبی

ما ته عومری خضر ونوح ومولکی ذولقهر نه بن بتن

گونبه دا چه رخی موله ممه ع هه ب ته مه عمووروبی

خاصی ته شریفی ته بن دهریا و دهر بهندی عه جهم

دا خه لاتیپن هه ر سه حه ر سه د زه ر که ش ومه خمووروبی

گهر چ دهر دیوانی حه ضره ت پور حه قیرین شوبهی موور

چه شمی ته چه شمی سوله یسمانی ب حالی مووروبی

ئی نه وه ک گو بی سهر وپا بیست د به ندا خدمه تی

ما د چه وگانا ته ههر پهر که نده ومه قهووروبی

ما لسانى من دوعاگويى ل دهر حهق وهصفى خان
 مهظهههرى سررا كهلامى وهك درهختا طووربى
 ههر د مهدهجى ته وئهنائى سينه وقهلبى مهلى
 بى تهفاوت قولزوما پور لوئلوئى مهنشووربى
 ژ ئاسستانى دهولسهتى غائب نههبى جارهك مهلا
 دا ژ فهرمسانى موكهروهه م ب دهم مهئموربى

-
- (۱) جاني جانان (پاشا، يوسفي، كوڤلى، عهههه، عبدالله، ههلهب، وهستانى).
 (۲) ههرفا (ر) دههه قافى بين فى ههلههسى دا دڤيت بيته كيشان، دا كيش لهنگ نههت.
 (۳) تا (عبدالسلام، وهستانى، ههلهب).
 (*) تى ههيه د بنيات ده (نى) بت هاتبه تهصحيف كرن [ئيسماعيل].
 (۴) توبى (ههلهب).
 (۵) بزاني (پاشا كوڤلى) دا ب داني (عبدالسلام، وهستانى، ههلهب).
 (۶) ما (پاشا، يوسفي، كوڤلى، عهههه، عبدالله، ههلهب، وهستانى).

يا رامي قلبي

[ب زمانى عهدهبى]

يا رامي قلبي بسهام اللاهات ^(١)
ما زال فداء لك روحي وحياتي
هيهات نجاتي
من قبل مماتي

نمقت إلى بسابك يا قرة عيني
أشهدت على الوجد مدادي ودواتي
بإلدمع كتابا ^(٢)
سل من عبراتي

مذ زينتك الدهر بأزهار جمال
أخجلت طل الورد بحب الوجنات
يا روضة حسن
بين المعرمات ^(٣)

جلباب دجى صدغك إلهاب فؤادي
نيران جحيمي حجت بالشهوات ^(٤)
يحكيك عيانا
من كل جهات

يا ظبي حريم
نثار الحسرات
في ظلمة أصدغك مذ أصبح مسكا ^(٥)
قد أحرق في الصين ^(٦) قلوب الطبيات

كم تحرق أحشاي وفي فيك زلال
يحكى خضرا مسوده مساء حياة
والشارب منه
لا في الظلمات

من أحمد في ليلة أصداغ ملاح
من يسمعها فاح بيمسك الدعوات
لاحت كاسمات
جيب الغدوات

---

(١) اللأهات، جمع لأهة وهي اللحظة .. وهكى دفرؤزا دهستفيسا (عمهر) دا هاتي ، و ژ بهر كو

(زفنگى) مهعنا وئ نهزاني به كرى به (اللمحظات).

(٢) كتابي (يوسفى، عمهر).

(٣) بجبل الوجنات بين العزماشي (پاشا) العزماش (عبدالسلام، حلهب، وهستاني).

(٤) بالشبهات (كؤقلى).

(٥) مسك (زفنگى، ناميدى).

(٦) الطين (پاشا، عمهر، يوسفى).

قافی یا (ی)

ژ ما بهینا دو ئه بروویان

ژ ما بهینا دو ئه بروویان دبیینم قبابه قه وسهینئ
(تعالی الله) بنی رهمزی چ رهننگ ئسافییهته ما بهینی
ژ قه وسهینان دبارن تیر د جهنگی دا موهه ییانه
صولحچینه بنی ئیرۆ خه طی نازک ل ما بهینی^(۱)
بنی نوونین ل سهر صادان کو کاتب گو شه لی بادان
سه راسهر قاف تما قسافه رومووزا (حکمه العین) ی
به قا نینن ل بو تشتی حه تا کهنگی بکین پشتی
د عشقما وان په ربروویان وهرن دونیایی دا دهینی
ب به رقا شیر وئه لماسان ب تیریزین د شه هکاسان
سه راسهر ئه هلی دونیایی دسـوژی (طرفه العین) ی
مهـلا (بالله) د قی دهوری ب قی رهنگی ب قی طهوری
نشان دا وهک نشانی کهس ده رانین دور ژ به حرهینی

---

(۱) ئهف مالکه ب تنی د فان دانهیان دا هیهه : (عبدالسلام، وهستانی، حله ب).

ہیثی وتہوقہ دکم

ہیثی وتہوقہ دکم ئەز ژ خودانسا حەشەمی
وی نەگار وەئەنەم وێبادشەھ و موحتەشەمی
جانان^(۱) بەندەیی دل سوھتی بی مەھجوورفە فنییر
ب لہە بی لہە علی شە کەربار و ژ عەینی کەرەمی
پرسیاری^(۲) ل مە جارە ک بە شیرین دەھەنی^(۳)
کو پەرہتینە فراقا تە ل سەر دەرد و غەمی
ئەر نە ھودھود ژ سەبا بیست و وە کی بایی صەبا
دی ژ ھەر کوو بگەھت دەستی ف پەیکی^(۴) حەرەمی
پرسیاری ل مە بت وەرنە خوہ مەھجووری غەرب
دی ل کی عەرض بکم ئی غەم و دەرد و ئەلەمی؟
(حاشا للہ) کو بکم ئەشکەرە ئان غوصصە و دەردان
وەر بسوژم ژ غەمی عشقی تو سەر تا قەدەمی
مە ب صەحرایی وصالا خوہ دەربین تو ژ خودی را
وەرنە وەقتە کو بەین غەرقەیی بەحرا عەدەمی
ژ گولستانی جەمالا تە گولە ک بیستە ظوھووری
ژ دنئی دی بچستن نافیی بەشتتا ئەرەمی
شەرحی حالی غەمی عشقا تە ژ کوو تیتە نقیسین
مەدحی ئەوصافی جەمالا تە کوجا تی رەقەمی؟

وی مه جالیٰ کو جهمالا خوه ته جه لالا دکری
 لازمه سه جده ببین بهر ته د وی گناف ودهمی!
 سه جده بین^(۵) بهر ته ره وایه د حمی مه ذهب و دینان
 کی دبت موشرك و کافر ژ وی شیرینه فمی!
 گهر بجم بهر ته سوجوودی د دهما که شف وشو هوودی
 مه ل دل دی بدرت په رته وی نوورا قدهمی
 (قبلتی وجهک فی کل صباح ومساء)
 ب دو ئه بر ویی ته جانان دخورم ئه ز قه سه می
 موویه کی ئه ز ژ ته نادم ب دوسه د زین و شرینان
 چ دبت گهر تو حسیب کی مه ب فهرهاد ومه می
 ته فهره ننگ وعهره بیستان ومه جهر تیك ستاندن
 جه لسه وی خواهش فمه گهرین هاتی یه نه و با عه جه می
 ما^(۶) ژ دیوانی سه عاده ت سه کری^(۷) شوبهی مه لای
 تسو ب نناقسی م گسه دایسی بکشینه^(۸) قه له می

(۱) جاره کی (کۆقلی).

(۲) پورسی یاری (یوسفی).

(۳) دهه نا من (کۆقلی تی نه بت) و ب هزارمن یا کۆقلی دورستزه چونکی د گهل کیشی یا ریکه فته یه، دکه فته بهرامهر ته فعیلا (فعلن).

(۴) دی کو ههر وی بگه هت دهستی ف په یکی (پاشا، یوسفی، عه مهر، کۆقلی).

(۵) بن (پاشا، یوسفی، عه مهر، زنگی، ئامیدی).

(۶) مه (پاشا، یوسفی، کۆقلی، عه مهر، وه ستانی، حه له ب).

(۷) سهیر کر (وه ستانی، حه له ب).

(۸) بکشینی (عبدالسلام، وه ستانی، حه له ب).

غەما عشقى پەرھتم ئەز

غەما عشقى پەرھتم ئەز   خەبىبا غەم رەڧىن كانى؟
سەراسەر تىك بەھىتتم ئەز   ژ دەردى فەرق وھجرانى

فراققا دلچسپە را رنبدە   بەھىتتم ھەر وەكى فندە
موسلماننەك درى من دە   خەبەر بت بسالى سولطانى

خەبەر بت بال شەكەر خايى   شەپال و خووب وزىبايى
كو ميره بەلكى بىر نايى   ئەسىرەك وى د زندانى

ئەسىرىم لەرزە و تاقى   م طاقەت قى نە پەروا قى
د خەبىسا وى قە من ناقى   بكم فەرىاد وئە فغانى

م ناقى ئەز ب فەرىاد كم   ل ظلوما دلچسپەرى داد كم
صەحى دى شوبھى فەرىاد كم   بىدم رووحى ژ كۆڧانى

دنیالم شوبههی گویینی	ژ کۆڤاننا ته شیرینی
وهکی طافی د سارانسی	دریژم هیستریین خویینی
ژ دهست چهشمین خوماری ئەز	وهکی بهرقا بوهاراری ئەز
مهگهر جارەك کی ئحسانی	د کم فههریهاد وزاری ئەز
ل دهرویشان ئا ^(۲) بی خهشمی	تو پور ئحسان خوهی ^(۱) رهحمی
نهظهركی تول ئاستانی	چ بیستن گهر ب نیف چهشمی
دبست ^(۴) ههمتایی دیداری	ل من پورسهك ب ^(۳) دلداری
ل عهبدی خوه كه فهرمانی	فهوهستاییم د فهرواری
د بهندا خدمهتی دایم	د فهرمانی فهوهستاییم
ههمان لی دی تو چهوگانسی	وهکی گوری بی سهرو پایم
ژ دهربا تورك وهندوویمان	ل بهر چهوگان وکاشوویمان
دهما ئهه و تینه مهیدانی	دببازم ههر وهکی گوویمان
د گهل قهوسین شیرازی تین	دهما ئههوتین ب بسازی تین
ب دهعوا تینه لیکدانی	چ مووکارن د تسازی تین
د عامی شوور وغهوغا کن	ب دهعوا تین مه یهغما کن
ب شیر ئهه و تینه تالانی	سهواش وفتینهیمان راکن

دو تالانچی د مه شهوور تیّ   ژ مه عدن عهینی کافوور تیّ
د تیکل ظولمهت ونوور تیّ   مه کوفری دی د ئیمانیّ

مه کوفری دی د ئسلام بیّ   ژ شهرقیّ ظولمهت وشام بیّ
ژ زولفسان عهنبه ریّ خام بیّ   کینناریّ خال ونیشسانیّ

دو زولفسیّ عهنبه رنه فشانن   دو لهه علیّ شه ککه رستانن
دو چه شمیّ سحریّ فهتتانن   دلّیّ من وان خه دهنگ دانّیّ^(۵)

دلّیّ من وان خه دهنگ لیّدا   د بورجا رووز وشه ب تیّدا
ل سه لوا مار لقیین پیّدا   ب مهستی هاته سهیرانیّ

ل سه لویّ مار ب لهف هاتن   د بورجا تیپ^(۶) ب صف هاتن
ژ باطن تیر ب خهف هاتن   ژ بهر به نندا گریببانیّ

ژ بهر به نندا نققابا ویّ   ل بهر فه تلا عصابا ویّ
جهه مالا ماهتتبابا ویّ   مه به درهک دی د سه یوانیّ

هه ییث بوو نهو د ظولماتیّ   دخوم سووندیّ ب ئیاتیّ
کو نووریّ دا سهه مواتیّ   نهسه د هات راستی میزانیّ

قه مه ر هات راستی پهروینان   ژ بوّ خه ملیّ شه مال ئینان
مه نیپرگز دین د نه سرینان   د نیثف باغیّ گولستانیّ

د باغی من مه‌دام دل تی جنه‌سری وسووسن وگول تی
به‌نه‌فش وطره‌رح وسونبول تی چه‌فین سه‌ر شوپهی ره‌یحمانی

ل دیمی سونبولان سه‌ر دان چه‌فین سه‌ر سووسن ووه‌ردان
ل ماهی عه‌قره‌بان گهر دان د سه‌ردا ئسابی حه‌یه‌وانی

ژ عشقی له‌و مه‌لا خه‌سته ژ حه‌رفا^(۷) بادهیسی مه‌سته
ژ هووش وعاقه‌لسی ره‌سته ل ده‌ر^(۸) گو‌شپن د مه‌یخانی

---

(۱) خواهش (پاشا، کۆفلی).

(۲) تو (یوسفی) یه (کۆفلی).

(۳) د (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر، کۆفلی).

(۴) نه بت (پاشا).

(۵) ئەف چارینه ل نک (یوسفی) ب فی ره‌نگی‌یه:

دو زولفی زه‌ر ته‌ لیدانی دو له‌علی شوپهی مه‌رجانی
طلسماته‌ک ته‌ لیدانی وهره‌ جانم تو سولطانی

(۶) تیر (کۆفلی).

(۷) صرفا (عبدالسلام، وه‌ستانی).

(۸) ده‌ور (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر، کۆفلی) دۆر (عبدالسلام، وه‌ستانی).

ټه‌ی نه‌سیمی سه‌حهری

ټه‌ی نه‌سیمی سه‌حهری ما د مه‌جالا صوبه‌هی
سه‌د سه‌لامسان بگه‌هیسی ژ مه‌وی پادشه‌هی
عهره‌را قامت ټه‌لف نه‌ی شه‌ککه‌را شوخ و شه‌پال
ننازکا سیمین تن و خوسره‌و و زهرین کوله‌هی
د به‌ری‌دا تو به‌ووسی ب دوسه‌د زاری و لوظف
ټاسستان و دهر و دیوار و شوباکیین قه‌له‌هی
نامه‌یا جه‌ور و جه‌فا و ټه‌له‌م و دهر د وغه‌مان
دی ب ده‌ستی زهری‌بی ^(۱) موخته‌شه‌می (سرو سه‌ی
به‌لکوو دل‌به‌ر ژ رووی عا‌دلی و مه‌رحه‌مه‌تی
ره‌حمه‌کی کت ب فه‌قییران و بپرست گله‌هی
ما ژ به‌ر ضه‌رب و فراقا ته‌ سوکوونه‌ک مه‌ه‌یه؟
جه‌رگ و دل هه‌ردو ب نالیینه‌وه‌کی چه‌نگ و ژه‌هی
ح‌ق دزانت ^(۲) د شه‌فان شوپه‌ته‌ی ټافین د ره‌وان
مه‌ب دل زاری و کالیینه‌حه‌تا صوبه‌جگه‌هی

(حجر أسود) بلدرت دهست زیسارهت بگرم
 نهذر من بت بگرم خواس طهریقما مه که هی
 دین نه گهر بیسته بهها جان ددرم لی نه ماما
 مه^(۳) هزار جانی عهزیزی دهلیتن د به هی
 پهردهیا خیالی و چاری تو ژ سهر دیمی هلین
 دا ژ شه وقما تبه ب خهف بت شه فیه قما مهر ومه هی
 قهط دبت وهك ته شه پالی نه د شام ونه د شه رق
 کی نشان دا د جهان مثلسی ته خوندکار وشه هی؟
 عالیه مهك شه هدهی یا حوسن وجه مالا ته ددت
 تو زوله یخایا^(۴) زه مانی و چ حاجت مه ده هی
 حهق نگه هدری تبه بت پادشه ها (سرو قد) ان
 ب کنساری مه فیه قیران بیکه جارهك نگه هی
 خوویی و دل بهری و ناز و تله ططوف ب ته شین
 خوسره و پادشه همانی وه خودانسا جه به هی
 ژ نه زهل حهق ب مه لی دایه ژ عشقی قه ده حهك
 تا نه بهد مه ست و خه رابین ژ مه یا وی قه ده هی

---

(۱) صه نه م و (پاشا) ده ب ده ست وی صه نه می (کؤفلی).

(۲) کو (پاشا، کؤفلی، عه مهر).

(۳) ما (عبدالسلام).

(۴) زوله یخایی (کؤفلی تی نه بت).

(*) ل نک زفنگی (زفنگی) پیشختن و پاشختن دمالکین فی هه لبه ستی دا هه یه.

نهي نه سيمى صبهى

نهي نه سيمى صبهى ما دمه جالا سه حهري
سه د سه لمان بگه هيني ژ مه وي له ب شه كهري
نير گزا نساك وتهر نهى شه كهرا مه ست وخومار
ديم دور و له عمل له ب ومو حته شه م ومو عته بهري
ئاستمانى وشوباك وكوليك وپه نجه ره پان
دا ب مسكيني وزارى تسو ببوسى د بهري
نه ز ب وي قامه ت وبه ژنى ل ته سووندى دخورم
به سكه نهى پادشه ها من ل نه سيران غه دهرى
توزه كى بين ب خوه را تا ب كرين كولى به صه
ل طه ريقا قه ده ما دل به ري وي ره هگودهرى
ديمى به در و نه نى بي^(۱) زولف ل سه ر بوونه هه لك
نه رقه مان حه لقه و گهر دانسه ل ده ورا قه مهرى
نه بوويينه ونه دبىن وهك ته شه پالى د جه مان
كى دىن مثلى ته سيمين تنه وزه رين كه مهرى
ژ بهر^(۲) ناهين مه دنى^(۳) ناگر ودوود بت^(۴) نه عه جب
مه د دل دا هه يه نارهك كو دسوژت سه قهرى!

دا ببیننی صه نه ما من تو (۵) بگین خوه بده خهت (۶)
 بکسه ته لخیصی جه وابی مه ژ فی موخته صه ری (۷)
 قه ده رهك شه فقهه ژ لوظفا ته ته مه نننا دکرین
 دا مه مه حرروم نه دیری تو ژ لوظف ونه ظه ری
 ما ب زه هری شه که هری دؤست بخوونت جاره کی
 عه رضحالا کو نقشیسی مه ب خوونا جه گه ری
 لهو کو پور شه فقهه ددیرت که ره م و لوظف و که مال
 ئاه ژ ده ست ره مز و سورین وی دور و گه وه هر خه به ری
 ب خودی قه ط ته د دل دا ژ خودی ترس نه هن
 دکری ظولم وجه فایبی تنول من فی قه ده ری
 بسسک و گیسو و ژ حه ریرن قه صه بن طورره و زولف
 ته (۸) ژ کافووره به ده ن، خمال ژ مسسکی ته ته ری
 پاشی وان گه زمه پیی چه هشین ته مه لا پی کوشتی
 ما خه ده نگ دی بکرن (۹) قه ط ل مه ئیدی نه ته هری!؟

(۱) ئایینه (یوسفی) دیمی دور ونانی زولف (دهستنقیسا دیوانا لجهیی).

(۲) مه ژ بهر (یوسفی).

(۳) مه د ده ف (دهستنقیسا دیوانا لجهیی)

(۴) پیت (یوسفی).

(۵) نه ب کین خوه ندی یه (پاشا) ته (نامیدی).

(۶) خه نده یه (خط) (کؤفلی) خوه نه ده نه خت (یوسفی) خوه بده به خت (عه مهر، لجهیی).

(۷) (التلیخیص) نافی کئیبه کا (الخطیب الدشتی) یه ل سه ر (مختصر المطول) یا (التفتزانی).

(۸) نه (زفنگی، نامیدی).

(۹) ما خه ده نگن د کرن (پاشا، عه مهر، زفنگی، نامیدی) ما خه ده نگین (یوسفی).

(*) زفنگی مالکین فی شعری پیش و پاش کرینه. [هه ژار ل وی باوه ری پی یه کو نه ف شعره نه یا

جزیری یه. ئیسماعیل]

نهي شاهدي قودسي

نهي شاهدي قودسي شه كه به ندي ژ نقابي
 تا چه ندي وه سهر گه شته به مينين د حجابي
 بسكين ژ حه ريري تو ژ نورو ماوهری ليكه
 زولنفين ژ عه ريري شه كه باقي خهم و تسابي
 قشتين د خوه چين چين بده بهر مسك وزه بادي
 تسايين د عصابي بره شينه ^(۱) ب گولابي
 ههر يهك ب هه زار ره ننگ ل به ژنا ته سه ما تين
 خه مري ولف وشه تری و تسايين د عصابي
 من جان يه دي به بضايه ژ عيسا چ خه بهر دم؟
 من ئاته شي مووسا دي يه گولناري ^(۲) شه رابي
 مننهت كو ژ به ختي خوه و طالع ب نه صيم
 حوسنا ته يه ئيرو ژ مه را چووويه نصابي
 عشقا مه ژ بهر مه وج وعه جامي بوويه ده ریا
 دي زيروزه بهر كت مه ب ده ست هندوو غورابي

نسه چهرخی سپهری ژ ههوايسا تنه ومههري
 سهه رگه شسته نه نهو تسيك ف مه را شوبهي حهبابي
 وهك بسا دلنه زيني تو كومهيدي دبهنه زيني
 عومري مه عه زيزي! ب خودي بهسكه شتابي
 يا پي ب زيارهت ب مه ده، يا سهري نه نگوشت (۳)
 دهستي خوه مه ئافيتي به بي چساره ركابي
 مهن ري ژ سهرابي (۴) ب شهرابي بر ومونكر
 حه تنسا ب نه بهد تشنه جه گهر ما د سهرابي
 سهه ري ووش وقبسا مهيه ته سبيح وموصه للا
 وه دا بديرينين ل خوه في پهرده قهبابي (۵)
 (الله) وهه ساقبي ب دوجامان مه جوان كه
 مو طرب ب دهفي را بده سسيگماه وشه ببابي
 وهر گوه بده نبابي كو شرين قهد د سهمايي
 پور حه لكر نه مه سهله في فه صلي (۶) خطابي
 جاما نه شه كه ره ب مه دت عهيني حه رame
 فه تو وا وه نوما حاشي به يا شه رحا لوبابي (۷)
 مو فتتي مه نهی ونبايه ونه ی قه ولی قه ديمه
 بسا وهر ته نههن گوه بده بهر چه ننگ وره ببابي
 نه ردا مه چ بسازی بنوميتن مه ژ سازی (۸)
 به ندين د سونالسي وه گوشادين د جه وبابي
 نه ز چوومه سهرابي كو شرين قهد د سهمايي
 گو: نهف نه (۹) مه لايي مهيه؟ بي پهرده بلا بي!

---

(۱) بره شينن (كؤفلي تي نه بت).

- (۲) گهل ناری (عبدالسلام).
- (۳) شیری (وهستانی).
- (۴) سرایی (عبدالسلام).
- (۵) پهرده ونقایی (یووسفی، زفنگی، نامیدی، حلهب، وهستانی) پهرده نقایی (عبدالسلام).
- (۶) فهصل و (نامیدی، حلهب، وهستانی، عبدالسلام).
- (۷) اللباب) کتیه به کا فقهی شافعی به ژ دانانا (أبو الحسن المحاملي) یه، و(شرح اللباب) شه رحا وعیه ژ دانانا (إمام الحرمین الجویني) یه، و دیاره موفتی یی حاشی یی جزیری ب خوهیه!
- (۸) یاره بیی چ رازان کو بهیستن مه ژ سازی (حلهب).
- (۹) نه و نی (کؤقلی).

مه ب دل

مه ب دل نیرگزی یین خاصمه دقین
 سه‌مه‌ن ویاسه‌مینین تازه دقین
 نازک ونه‌ی شه‌که‌رین توحفه دقین
 سووسنین نازک وت‌روه‌نده دقین
 دل‌به‌رین دیم دور و دور دانه دقین
 که‌وکه‌بین شه‌وق وشه‌فق زوهره دقین
 نازپه‌روه‌رده وشه‌ه‌زاده دقین
 سایه‌په‌روه‌رده مه بی په‌رده دقین
 (سرو قد) دیم گول وله‌ب غونچه دقین
 (آیه‌الله‌ی شه‌ریف نوسخه دقین
 لی ب ئعراب وخه‌ط وجه‌زمه دقین
 دل‌رو‌بایان نه تنی غه‌مزه دقین
 ب مه‌سیحما صغه‌تی عشوه دقین
 سامری سحر صفه‌ت شیوه دقین
 صه‌نه‌مین سور ژصه‌مه‌د هه‌ر مه دقین
 ژ مه‌ئه‌سوه‌د جه‌ران سه‌جده دقین

ب زيارهت مه ژ وان بسوسه دفين
 طورهيا شهنگ دل ئاشوفته دفين
 مهردارين خوه د پزمورده دفين
 پيشكيشا ته مه دوسه د نافه د فین
 سه د هزار نه طلسم و هم خاره دفين
 هر ل بو زينته و خه ملا ته دفين

ته خسته به نمد و صفة تين قه يصه ري بي
 دين به ري حووري مثالي زه ري بي
 نمازكي نه ي شه كه ري سورپه ري بي

پور ژ دينا ته غه ري بيم خمانم
 ژ ته سهر تاب قه دهم حيرانم
 هر ب جان تشنه له بي له علانم
 دل د به نندا گرها زولفانم
 يووسفي جه رعه كه شي هجرانم
 نوقطه يي دائره يي زندانم
 له و شوبي دائره يي سه رگه ردانم
 بساده نووشي قه ده حي حرمانم
 ب دل ئاتشه ژ جه گهر بريسانم
 له و په ريشان و پور ئيشانم
 عاشقي نازك و مه حب و ويسانم
 تو نه بين بي سهر وي سامانم

گولی باغی ئره می بوهستانم
 شه بچراغی شه بی کوردستانم
 چ طه بیعت به شهر وئینسانم
 (الله الحمد) چ عالی شانم
 دری یما یساری ل ریزا سمانم
 لهو د ئقلیمی سوخن خاقانم
 صبه هی عیده وئه ز پی زانم
 کوب کیرا ته ^(۱) سه هر قوربانم
 خواهش برینداره کی بی دهرمانم
 جاره کی شه فقه که رووحم و جانم

ژ خودی را فه که به ندا بهری بی
 دین بهری خووری مثالی زهری بی
 ناز کی نهی شه کهری سور پهری بی

سووسنین تازه و مشکین دالان ^(۲)
 بهس په ریشان که ل سه سه ^(۳) مالان
 فه ده ^(۴) جاره ک تو ژ دؤرا خمالان
 ژ دل ئەم دایینه بهر چه ننگالان
 خه نجهر ورم وشیرین قه تمالان
 نه ظه ری وهر بنده صاحب حالان
 دهمه کی ^(۵) دا بسهیرین ^(۶) سه د سالان ^(۷)
 لهو ئەلف تین مه د حه رفین فالان

كمول شه كلسى ره قه مى سه رسالان^(۸)
 توى مورادا مه ژ عه رعه ر بالان
 زمزم وده ننگ وزمه نسا لالان
 جه ذبه دا مه ب هه زار ئه حوالان
 لهو دنالم^(۹) ژ نه سهق عه بدالان
 كىوب مه ستى ددرن يهك پيالان
 عه نيه رين خه مرى وسووسن ئالان^(۱۰)
 سوهر وزه ر شه ترى وچيچهك والان^(۱۱)
 مصرى يى وان ژ مه دل كىر كالان
 ته ژ قه وس وقوزه حيين خلسخالان
 كو بوويين دائره شوبهت هالان^(۱۲)
 خه مرى يين خه مزده نه سبهت دالان
 كو چه فاندينه ژ رهنك كو پيالان
 مصرى يان وه ر بلده بهر سيقالان

زوهره رهنكى وشه فهق موشته رى يى
 دينبه رى حوورى مثالسى زه رى يى
 نازكى نهى شه كه رى سورپه رى يى

سونبولان تازه موئه نسا نه كرى
 طورره يا شه ننگ مو طه ررا نه كرى
 خه مرى يان شيفته طوغرا نه كرى
 عه رعه رى خساره وديسبا نه كرى

دل و دین غارہت ویسہ غمما نہ کری
 سہری سہودازہ دہ سہودا نہ کری
 دلی غہمدیدہیی ما شا^(۱۳) نہ کری^(۱۴)
 کوشتی پی خہنجهری بررا نہ^(۱۵) کری
 گوهہری^(۱۶) نہرگسی شہہلانہ کری
 ل مہ بی پہردہ تہجہللا نہ کری
 مہ ژ قہیدا خوہ تہسہللا نہ کری
 ساعہتی فی سہعہتی رانہ کری
 دہعوہیی دلہہری پی تا^(۱۷) نہ کری
 مہ^(۱۸) دفی عہنجهری یان شانہ کری
 جہلوہیہک میری وشاہانہ کری
 لی خہرامی ل مہ مہستانہ کری
 ژ مہ دل کہعبہ و بوتخانہ کری
 پیشی شہمعما خوہ مہ پہروانہ کری
 وہہہ جہارہک مہ تہوللا نہ کری
 غہنجه کی قہنج ل مہللا نہ کری
 جہگہری ریش موداوا نہ کری
 بکوژی عاشق وپہروا نہ کری
 ل شہہیدین خوہ تہماسا نہ کری

*) .....

مہ اوہ دلہہر دکرن دلہہری پی!؟
 دینجهری جووری مثالسی زہری پی
 نازکی نہی شہکہری سورپہری پی

هەردو قەوسین تە ژ قودرەت نە ژ یەنگ
 ژ ی ب میزان برەشین (١٩) مە خە دەنگ
 بـەدەرن سـینە ب سەر پەنجە پەلەنگ
 رۆم پششت دت عەجەمی بیستە فەرەنگ
 لی نە وەك واقعەیا گییو وپەشەنگ
 هەلبەستن قەنج ژ نیف ئاتەشی جەنگ
 بـین سەواشی حەبەش ونووبی وزەنگ
 تـو دزانی چ نەهەنگن چ نەهەنگ!
 قەكە لەعلان تو ژ سەر شەككەری تەنگ
 كـو چ مورادا تە بووبین پیت وپەرەنگ
 مەستی جەورا تە مە بی بادە و بەنگ
 بی تە جمانا ل مە عالەم بووبە تەنگ
 ژ جەفایا تە نەما قەط ل مە رەنگ
 تـو دزانی چ دبیزت نە ی وچەنگ
 ژ چ پەپووەستە د نالن سەری زەنگ (٢٠)
 مە دخوونن قەد و بەژنا تە یە شەنگ
 نـیرگزیـن مەستی ب ناز ونەیرەنگ
 لی تو طووبا وئەزی خەستەیی لەنگ
 چ بـكـم فەیدە كو ئیشمارە دەرەنگ
 موـطـرمان دا نەكەفن چەنگی ژ چەنگ
 دا نەدت پەردەیی ئایینەیی زەنگ
 وەك مەلایی ب هەزار رەنگ ئاھەنگ
 كو ژ چەنگا مە بنالەت خەرچەنگ
 ب فەغان بیت و ژ بەر سەد فەرسەنگ

چ خه بهر دم ژ دلی تهی وه کی سہنگ
دکوژی عاشقی مسکین ب ته فہنگ

نہ کری تہرک تو فی کسافری بی
دینبہری خووری مثالہی زہری بی
نازکی نہی شہ کہری سورپہری بی

ب قہدی نییرگزا بوہتسانی
نازکہک شہنگ شوہی ریحانی
چ خہط ئشکہستہ شریں ریحانی
کو تہ پی نہسخ کری دیوانی
(اللہ اللہ) ژ چ رہنگ نسانی
یووسفی لہب شہ کہری عبرانی
بہسہ گہر وهک تہ بدیرت ثانی
خووری بین رووح صفہت رووحانی
وهک تہ سہر تا ب قہدم نوورانی
وهک تہ حاشا ہہبتن شیرانی
(أحسن اللہ) ژ سررا سووہجانی
کو جہمالہک وه مونہ زہہ نانی
د مثالہک بہشہری دا دانہی
مہ ب ئلہہامی (اللہ) ی زانی
ب نشانی قودرہت بی نیشانی
چ نشان طولمہتی نوور ئہ فشانہی

ل جهه مالا صه مه دی بسورهانی
 تـول دهر حـق مه چـرا ئه زانی؟
 کـو سه حـه رگه ه بـمه شی سهـیرانی
 تـه مه لایـی خـوه قه جـاره ک نـسانی
 ب سهـر ئه فـرازی و عـالی شـسانی
 سه جـده بـت بهـر قه دـه ما سـولطانی
 نه تـنی رـووحی تـو رـووح و جـسانی
 زینـه تـما حـوسن و سـورا خـووبانی
 تـما جـی فـه رقی سهـری مه حـبووبانی
 .....^(۸)

تـسو ب شـیرانی ولـه ب شه کـه ری بی
 دینـبـه ری حـووری مـثالی زهـری بی
 نـمازکی نهـی شه کـه ری سـورپهـری بی

-
- (۱) له و مه سهـر ژیکه (وهستانی).
 (۲) والان (زفنگی، نامیدی).
 (۳) ل سهـر اسهـر (یووسفی).
 (۴) فه که (یووسفی، عه مهـر، زفنگی، نامیدی).
 (۵) دامه کی (پاشا، عه مهـر).
 (۶) ب سهـرین (پاشا، عه مهـر).
 (۷) ل شوینا فی ریزکی ل نک (زفنگی، نامیدی) نهـف ریزکه هاتی به: کو چ ئیسیرین د دهست
 جه ییلان.

(۸) دياره كو ئەفە ئىشارەتە بۆ دەمى فەھاندنا ئەفى ھەلبەستى، جزيرى دېيژت : دەمى ئەم ل سەد سالى د گەريپين ئەم دىينين دو ئەليف (۱ - ۱) بۆ مە تين وەكى كو د حەرفين پەيفىفا (فالان) دا د ئين.. ئانكول يەكى ھەيفىفا موحرەرەمى (ھەيفىفا يەكى) و ئەگەر ئەم حسيبا ئەبجەدىيا (شكىل - رقم - سرسال) دەر بيخين دى بىتە ۱۰۴۱. و ھيژاى گۆتنى يە (۱/۱/۱۰۴۱ك) دكەفتە بەرانبەر (۲۹/۷/۶۳۱ز)، وئەو رۆژ رۆژا سى شەنبى بوو. ل فى رۆژى جزيرى ئەف ھەلبەستە دانايە و ژ بەر كو ئەف ھەلبەستە د گەلەك دەستنىسان دا ھەلبەستا دو جماھى يى يە ژديوانى لەو دل د چىتى بيژين : ل فى دىرۆكى جزيرى ديوانا خۆ دانايى يە.

(۹) دنالين (زىنگى، نامىدى).

(۱۰) كالان (پاشا، عەمەر، يووسفى، وەستانى) خالان (عبدالسلام، حەلب).

(۱۱) ئالان (پاشا، يووسفى، زىنگى، نامىدى، عبدالسلام، وەستانى، حەلب).

(۱۲) بالان (پاشا، عەمەر، يووسفى).

(۱۳) شا ئانكو : شاد، كەيفخۆش.

(۱۴) ل نك (زىنگى، نامىدى) پيشخستن وپاشخستن) د ريزكين فى پارچەيى دا ھەيە.

(۱۵) بوررانە (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆفلى).

(۱۶) گوھرى يى ئانە كو گورعىيى ، قوربانى.

(۱۷) را (وەستانى).

(۱۸) ژ (يووسفى).

(*) ئەف ريزكە ل نك (زىنگى، نامىدى) نينە.

(۱۹) درەشىنين (كۆفلى).

(۲۰) سەرا دەنگ (زىنگى، نامىدى).

(*) د بنیات دا چول قبرى نينە. [شوونا قالايى يەكى (نامىدى) د فەرۆزا بەرپەرى (۵۱۴)

ديار دكت كو د ديوانا مصطفا قەرەداغى دا ئەف نيش مالکە ھاتى يە: مال خراب تە چو ئافا

نەكرى. ئيسماعيل]

صبح الخیر

(صبح الخیر) خانسی من شہی شیرین زہسانی من
توی روح وره وانسی من بہت قوربان تہ جسانی من
(تعالی اللہ) چ ذاتی تو چ وہی شیرین صفاتی تو!
نہ وہک قہند ونہ باتی تو یہ قین روح و حہیاتی تو

حہیات وراحتہ تا جانم

(صبح الخیر یا خانم)

وہرہ بینناہی یا چہہ فسان

بہینم بہژن و بسالایی

(صبح الخیر) مہستا من لہ طیف جام ب دہستا من
خومار ومہی پہرہستا من توی مہ قصود وقہستا من
ژ مہ قصودان توی بہس من بجن بہر چہرخی نہ طلہس من
ژ غہیری تہ نہ فیت کہس من ب رہشتوزین موقہ ووس من

د بہندا زولفی چہ وگانم

(صبح الخیر یا خانم)

وہرہ بینناہی یا چہہ فسان

بہینم بہژن و بسالایی

ژ وی زولفسی ژ وی بـهـنـدی ره‌ها بـم لی (۱) ژ په‌یوه‌نـدی
سیه‌ه‌چه‌شمی سپی زه‌ندی ته‌ سو‌ه‌تم شو‌به‌ته‌تی فه‌ندی
شوی شـه‌مـع و شـه‌مـالم نه‌ز ژ به‌ر حـوبـبـا ته‌ لـالم نه‌ز
ضـه‌عـیـفـم و هـك هـالـالم نه‌ز صـفـه‌ت گـوـیـین دـکـالم نه‌ز

ف بولبول را ب نه‌فـغـانم

(صبح‌الخیر یا خـانـم)

وهره بینناهی یا چه‌ه‌ثـان

ببینم به‌ژن و بـالـایـی

ف بولبول را شه‌ف ورژی ل سهر وی ته‌رح و بشـکـوژی
نه‌نی مـاهـی شه‌فـه‌ق روژی ته‌ سو‌ه‌تم شو‌به‌ته‌تی دوژی
کو دوورم نه‌ز ژ وی حـوـوری تنی جـاره‌ك ل سهر سووری
ژ وادی نه‌یـه‌نا طـووری ته‌جـه‌لـا کـر د نیف نووری

ژ وی سو‌ه‌تی دل و جـانـم

(صبح‌الخیر یا خـانـم)

وهره بینناهی یا چه‌ه‌ثـان

ببینم به‌ژن و بـالـایـی

ژ حوسننا وی ته‌جـه‌لـایـی یه‌دی به‌یضاء و بـالـایـی
چ وه‌صـفـان بـیـم خـه‌بـه‌ر نایـی وه‌لی دل جـه‌ذـبـه‌یـی دایـی
نه‌هـشـیـارم ژ وی بـه‌رـقی ژ زه‌ر تـاجـی ل سهر فه‌رقی
سپـیـده دا هـه‌تـا شه‌رـقی به‌لی نائـیـخـمـی فه‌رقی

ژ ضه‌ری عـشـقی نـالـانـم

(صبح‌الخیر یا خـانـم)

وهره بینناهی یا چه‌ه‌ثـان

ببینم به‌ژن و بـالـایـی

وهره پييشبهر مهلايى خوه شههيد وموبتهلايى خوه
ب شهه فقهه كه لقايى خوه مهلا نهمرت ب دايسى خوه
مهسيحايى ل بيهاران كهسى گهزتى دوه شهماران
شههيدىن شير ومووكاران كرى نامانجى نووباران

ل ديدارا ته حهيرانم

(صباح الخيبر يا خانم)

وهره بينماهى يا چههفان

ببينم بهژن وبالايسى

---

(۱) كهى (كؤفلى).

(۲) ل (پاشا، يوسفى، عهمر، كؤفلى).

صه نه ما سوږ ژ صه مه د - آ

صه نه ما سوږ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبسر غه يري سو جووودئ

غهرق سووم نه ز د غه ما عشقي د وه قتي سهرى بوو
كو ته جه لالايي جه مالي ژ مثالي به شهرى بوو
نه ژ له ونئي به شهران من دى يه لى دييم زهرى بوو
نه ز دبيم رووحي قودس بوو ب خوه يا حورر وپهرى بوو
لهو ب حوسن ونه ظهري په مزهك⁽¹⁾ ژ سرا قه دهري بوو
خه مري يين سه يبر ل دييم حهلقه ل دورا قه مري بوو
سه د خه دهنگ دانه جه گهر سينه ژ ضه ربي ب كهرى بوو
ل مه ئيش وئله له مان زيده ژ تيرا قه جه رى بوو
دل ژ مه بوويه په لهك جان وجه سه د تيك سه قهرى بوو⁽²⁾
لهو مه شه ب تما ب سه حهر ناله يه وهك موغنى وعوودئ

صه نه ما سوږ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبسر غه يري سو جووودئ

نه ظهرك وى به شهري له ب شه كهرى حور سرشتى
 نادره نه ز ب مهى و كه و نه و حور و رين د بهشتى
 نى دى يى نه و ب خوه جارهك د عه جيبم كو ب هس تى
 ته ژ وان قهوس و كه فانان چ خه ده ننگن د ب وهش تى
 نه وه من شافى يى دهر دان مه چ حاجه ت ب نقشتى
 گهر بكت حوسن وجهه مالا خوه ته جه لالا د كنىشتى
 دبتن بهيتى قودوس نه هلى زياره ت ژ حه بهش تى
 سينه بو تخانه يه نيرؤ مه ژ ديم و قه د و قش تى
 ب دلى ساده چ كم نه ز كو ته جه لالا نه گهشتى !؟
 نه وه من قبله يى جه بهت د قيام و د قوعو و دى

صه نه ما سور ژ صه مه د شوق ژ حه ق دا يه و و جو و دى
 گهر عه زازيل بديتتا نه دبى غه يرى سو جو و دى

قبله يما نه هلى دلان گهر بكتن ^(۳) كه شف جه مالى
 يا ته جه لالا كه ژ بهر ^(۴) تاج و په ران قهوسى هلالى
 كى ب دل كافره نى سه جده نه بت جه بهت و خالى
 يا نه دت شه هده ب نايات د وى وه قست و مه جمالى
 (ليلة القدر) ه ب من نه و سه عه ت، وعيده د سالى
 شه فقه كر په رده هلالنى سه حهرى شوخ و شه پيالى
 نه ييسى ديم ^(۵) ژ نه نوار و سورى شو بهى شه مالى
 مه ششها مه ست و شه كه رله ب ب مه دا مهى ژ په يالى
 نه گه هام سه جده بيم پور خه جاسيم نه ز ژ و صالى
 هادرى به رقى ل دل دا ژ ته جه لالا و شو هو و دى

صه نه ما سوړ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبر غه يري سو جووودئ

پوهنئ يا چه شم وچرايما مه نزام هيژ د بييرم
كو د زندان وچه بسخانه يئ وئ به ند وئ سه سيرم
ژ خه ده ننگيڼ قه جهري ^(٦) سينه ته ژئ گه زمه وتيرم
دل د نيښ حهلقه يئ زولفا سيهها بوو ژ عه بييرم
تيلك په ريشانئ لهف وشه تری وتاييڼ ژ حه ريرم
تو هه يي من د دنئ لهو د دنئ به گلهر وميرم
زيړ ومال ئهر چ نه دييرم ته دديرم نه فه قييرم
ژ ئه قينا ته شه پيالئ د شه فان شوبهي نه دييرم
ژ له بيئ له عالي شه كه ربارئ ته وهك شه ككه ر وشيرم
مه ژ سه ر تاب قه دهم سو هتنه وهك ئاته ش وعوودئ

صه نه ما سوړ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبر غه يري سو جووودئ

بيئ حساب شوخ وشه پيالئ ل مه لي قه هر وغه دهر كر
نه ئه مه ئانيننه خه يالئ نه ل حالئ مه نه ظه ر كر
قه ط نه كر شه فقه، لباسئ غه ضه بيئ زيډه د بهر كر
عليه تا جه ور وجه فا وئ له مي جه ل ^(٧) جه گهر كر
عه لاندين د فراقي سته مي سينه بكه ر كر
ئاه حه تنه مرنئ ئه ف ژ مه را داغ وكسه سه ر كر

سسه فسه را شام وعسراقسى ل مه خسوهش لازم وفسهر كر
ب مه دا ژههر وره قيبان د دهقى شههد وشه كهر كر
نهم سوويين پيت وپه رهنك لهو ژ وصالى مه هدهر كر
نساك ونهى شه كهر وخووب وشرين قه دد وحووودى

صه نه ما سوپ ژ صه مه د شه وق ژ حه ق دايه ووجوودى
گهر عه زازيل بلديتا نه دبهر غه يري سو جووودى

-
- (۱) ره مزى (پاشا، يووسفى، كوڤلى، عه مهر).
(۲) نه ف رپنكه ل نك (پاشا، كوڤلى، يووسفى، عه مهر) نينه ، و د دهستفيسا سه يفى پى شوشى
دا (نه وال ساللا ۱۱۹۵ك ۱۷۸۹ز هاتى به نفيسين) ب فى رهنگى يه: خه مرعيا شيوه ت كر
عشوه ژ له على شه كه رى بو .
(۳) نه بكرت (سه يفى).
(۴) زير (كوڤلى).
(۵) نه يسانديم (پاشا، يووسفى، عه مهر، زفنگى، ناميدى).
(۶) مه جهرى (سه يفى).
(۷) ب (عه مهر، يووسفى، زفنگى، ناميدى، عبدالسلام).

صه نه ما سوږ ژ صه مه ډ - ب

صه نه ما سوږ ژ صه مه ډ نه ی شه که را له ب ژ نه بات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوږا وی صه نه مه ی

نه نو هرا په نگ فرشته به شه را جوور سرشت
یا ژ مسکئی خوته نی خال و خه ط و کما کول و قشت
گهر خوه نیشمان سه قهری دت دکرت جوور بهشت
که عبه یا تی نه بت نهو بوتکه ده په و دیر و کنشت
کو نه صیب دان ژ نه زهل حه ق ژ مه را عشق نوشت
فه پیده ناکن ل مه نسم و نه طلسم و نه نقششت
ظاهری دا مه عه ذابه ک وه کو باطن فه بهشت
سوهتینی دایه هنافان وجه گهر تیک برشت
قه صدی وه صلی مه ب جان کر کو فه دایین^(۱) ونه هشت
ده ست نه هیلین ژ طه له ب نه ر مه در ی چت سهر وتشت
پشت نسا دین دوه زار خه نجه ر وتیر ورم وخشت
مه سهری دانسی په ری و ب خودی به سستی به پشت

ئەوۋە من رووح و حەيئات و ئەوۋە من قبلەيى ذات
صەنەمەما سوپ ژ صەمەد نەى شەكەرا لەب ژ نەبات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوپا وى صەنەمەمى

زەرى بىا دىم ژ دوپ و لەب شەكەرا عەشوۋە پەرى
يا ژ سەر تاب قەدەم تىك ژ عەيبانە بەرى
ژ سەر پەردەيى لاھووت ب سەد شىوۋە كەرى
بىتە بەر عەينى شوھوودى د لىباسى بەشەرى
(حاشا لله) تو كەسان دىبەتن ئەف رەنگە زەرى
دايە بەر قەند و نەباتى ژ دو لەعەلەن شەكەرى
بى تو يا لەب شەكەرى، يا تو نەباتا ب تەرى ؟ (۲)
(الله الله) چ تەجەلەلەيە ژ سەرا قەدەدەرى!
حاجبان (۳) سەسە بەستىنە ل دۇرا قەمەرى
بى موروووت كو دو مىران ژ سوپى مەى د سەرى
دەورى بەيتى ژ صەفا تىنە سەمايا سەحەرى
نەھىلەن چىنە طەوافى وزىارەت حەجەرى (۴)

زەمزمە و غولغولە و عومرە و عىيد و عەرەفات
صەنەمەما سوپ ژ صەمەد نەى شەكەرا لەب ژ نەبات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوپا وى صەنەمەمى

من ب دل صوورەتى جان دى ژ بوتان ئەو ب تنى
ئەو تنى (سەر روان) دى ژ ظەرىفەن چەمەنى

خه مری بیان حهلقه وچیین دانه ژ مسکا خوته نی
 سه در ددن چه شمه یی حه یوان و ب زمزم دره نی
 لی چ شیرانی به (الله) ته ژ وی کفست وچه نی^(۵)
 نه ز دبییم به دره ب دییم لی دکتن گوفت وکه نی^(۶)
 یسا یه قین روزه ل شه رقی و شه فقه دایه دنی
 غه له طم روو حی قودوس هاتی به نیف وی به دنی
 دکت ئحیایی مه واتان ب سور ورفیت وچونی
 ته نه هن باور وئیمان نه ظه ری دی، ویننی
 چ نه جه لسلایه بسوی قبله مه له ک روو دنی
 سووسن و سونبول و گول چه رخه ل دؤرا سه مه نی^(۷)

نازه ری گهر بدیا هوور دکرن لات و مه نسات
 سه نه ما سور ژ سه مه د نه ی شه که را له ب ژ نه بات
 (أحسین الله، تسبارك) ژ سورا وی سه نه مه ی

نییرگزا مه ست و شیرین و گول و نه سرینه ژ رهنگ
 شه کهر و لوئلوئی مه نثور و ب دل^(۸) ئاهه ن و سه نگ
 مه ژ بهر ضه ربی ئه قینی بسوو دل پیت و په ره نگ
 له و مه شه ب تا ب سه حه ر ناله یه وه ک موغنی وچه نگ
 دا مه سه د رهنگی عه ذابی و نه هات دهر ژ مه دهنگ
 هه سستی بیان گرتی به ناسور و مه ژی دا هیه ژهنگ^(۹)
 له و نه هشیار و خومارین مه نه خواری مه ی و به نگ
 ل مه ئیرو دو که ماننداری حه به ش هاتنه جه نگ

تیننه قه تلامه د دهستان دو سیهه قهوسی ژیهنگ
 دره شیننن مه وتین مه دوهه زار تیر و خه دهنگ
 جه گهری کون دکن وتی دبه یین مثلی ثقهنگ
 مثلی وی کافر و ظالم قه دیین کهس د فهرهنگ؟

نساړک و خوب و شه کهرخه نده و شیرین حه ره کات
 صه نه مه سا سور ژ صه مه د نهی شه کهرا له ب ژ نه بات
 (أحسن الله، تسبارک) ژ سورا وی صه نه مه سی

د ریسا دؤستی مه لایه ک جههت و ساده دلین
 مه حه تا جان هه یه حاشا ژ طه له ب دهست بهلین
 یسا د ری سهر بدرین یسا ب مورادی وه صصلین
 مه چ پهروایی رمین پهروهش و شیرین قزلین

تا نه بهد مه ست وه لاکین ژ شه را با نه زه لین
 ژ جه فا وسته ما وی ژ جه گهر پور د کولین
 په رده ما گو شه قه صه ب بی تو ژ سهر دیمی هلین
 کو د شه رقی مه ه و خورشید ژ شه وقی به ططلین
 له و ژ سور سورمه ددیرین ونه موحتاجی کلین
 مه ست د نیف توور و له فان مار ل سه لوی فتتلین
 سورمه دارین ژ سوری مه ستی ژ قودرهت که مملین
 مه ژ غه فلهت دو ژها دین^(۱۰) و ژ سه می خه ججلین

عششوه گەر شیوه نسومايا مه ژ وی پرووح وحیات
صهسه نه ما سور ژ صهسه مه د نهی شه که را لهب ژ نه بات
(أحسن الله، تبارك) ژ سورا وی صهسه نه می

-
- (۱) فدایین (پاشا، یووسفی، عه مه ر) فدایین (کۆفلی، عبدالسلام).
  - (۲) پتیری (عبدالسلام).
  - (۳) حاجی یان (زفنگی، نامیدی).
  - (۴) د قی پارچهیی دا پاشخستن و پیشخستن ل نک (پاشایی) ههیه .
  - (۵) گوفت و که نی (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی) رهخت و چه نی (عبدالسلام).
  - (۶) د که نی کفت و چه نی (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی).
  - (۷) نهف رینز که تنی ل نک (زفنگی، نامیدی) ههیه، د قی پارچهیی دا پاشخستن و پیشخستن ل نک (زفنگی، نامیدی) ههیه.
  - (۸) به ده ن (پاشا، عه مه ر) قه لب (کۆفلی).
  - (۹) دایه هه ژه نگ (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی) .
  - (۱۰) زه ری (کۆفلی).
- (*) هه ژار ل وی باوه رییی یه کو نهف شعره نه یا جزیری یه، چاقلین کرنا شعرا وی یا بۆرییه [ئیسماعیل] .

ئىرۆم دى

ئىرۆم^(۱) دى وهقتى سەحەر   ئەو دلەرا سونىدوس د بەر
 دىسسەد لىسسە سۆر وزەر   نىورەك مونه ززه بوو بەشەر
 بىسكىن سىياھ خالىن د قەر   رەش كاكولى زولف چوونە سەر
 ئەسودە بوو دائىم سەجدە بەر   مەن بەستى عەقدا نىپىتەتى
 غەفلىت ب سەر دا مەن نەظەر   مىران ب قەتلى كەر غەدەر
 تىبىر دانە دل شىھى مەجەر   بى مروت ئامانچ كەر جەگەر
 فەرياد وئە فەغان سەد كەسەر   وەصفان نەشىم لى ئەو قەدەر

زانىم كوررۆژ بوو هاتتە دەر

سوبحان ژ شىھى قودرەتى

سوبحان ژ تە شىھى جەلال   ھىستايى پور قودرەت ل بال
 خىصامتە دايمى ئەف جەمال   دىمى ژ غەنەبەر خەط و خال
 كەش بوو د قەوسى دا ھلال   قىپرا مە دى بەدرا كەمال
 لى بوون نىقاب چەوگان ودال   وان يەك ب مەستى دايمە پال
 لى سەيىرى بسايى شىھەمال   پىچانە سەر نىورا زەلال
 قەط كەس دىين ئەف رەنگ مثال   موطرب وەرە وهقتە ومەجال
 زازا ب نىسايى رايىن مال   ساقى وەرىن خەمرا جەلال

جسارهك ژ سهر ديمى قهمال
 زولفيين ل دورا جه بهه تي

زولفيين موعه نيهر كماكوليين بسكيين سياه رهنك سونولين
 تاتاب داف داف فه تليين چين چين ب مهستي سلسليين
 بايي^(۲) نه سيم تيك مه يايين وي قهسته خالا فلفلين
 نه بلهق ژ قودرهت خه مملين وي بوغچه يي گول كه مملين
 تسي عه نده ليب و بولبوليين رور هاته بورجا سونولين
 غه فلهت مه دي لهو خه ججليين مه حرووم ومه هجور دل كوليين
 مه جرووحى تيرين قزليين^(۳) ره حمى كه پور سوتى دليين
 قى پهرده يي جسارهك هليين
 باقى نسابا ظولمه تي

پورسى ل ميهردارى خوه كه ل مه جذوب وحالدارى خوه كه
 بهس قههر وئازارى خوه كه قهستما بريندارى خوه كه
 شه فقى ب ديدارى خوه كه تيك غه رقى نه نوارى خوه كه
 لى نه مير و فسه روارى خوه كه شه هيدى نووبارى خوه كه
 كه زتى يي ره شماری خوه كه له علمى شه كه بارى خوه كه
 ب له فظ وگوفتارى خوه كه دهرمانى كولدارى خوه كه
 لى كه شفقى نه سرارى خوه كه مه خموروى خه ماری خوه كه
 حه ييرانى ره فستارى خوه كه
 كوشتينه تيرا موحبه تي

وه سهرده جسارهك كوشتى يان نه خترمه يين خوه^(۴) ب يه نكي يان
 بهرده ب ملل دا خه مري يان بسادت سه حهر رويحان يان

داغيڻ شهههيد وسوهتي يان   دانينه لى وان تليلي يان
 ڪو ڙ موعجزا خومماری يان   روح بيته ديسا سهر گيان
 هيڙ نابرم قهط هيڙي يان   ڙ وان شهه فقهه و دلداري يان
 (بالله) ڙ نال وزاری يان   ظهريما فراق وبهري يان
 ته شبيهي توو تاڪين چيان   خه و ناڪرين شهه فتاري يان

لى هيڙ دخوازين شوڪري يان
 چه ندي ڪو روو دين قبله تي

چه ندي دني بست (۵) ههر ههبي   عالهم د بهر حوڪمي ته بي
 ههر چي دڦي ته ههر وهبي   لبسي ته ڪه مخه وخاره بي
 دائيم ب رهمز وعشوه بي   شويههت گولا ههر غونجه بي
 وي به غچه بي خسار تي نه بي   ناگه ڙ عوش شاقين خوه بي
 چه شمهك ل نه حوالی مه بي   دهر حق مه لى بي پرده بي
 ساغهر مه دام پور باده بي   پور شهه فقهه وخوهش مه عده بي
 بهتر ب رهم وشه فقهه بي   ب شيري ته دا پهروانه بي

مه خمووري چه هڦين شههله بي
 سوڙ تينه ناري فورقه تي

دهردي غه دار بييم فورقه ته   فورقه ڙ جان پور زه حمه ته
 عاشق مرن ههر ساعه ته   يا سههله جارهك (۶) روو ده ته
 لى دل بهر نه ف رهنگ عاده ته   ههر چي د به ندي دا ڪه ته
 نه وو هل دد پي ئولفه ته   ذوق وصله فناء وصله حبه ته
 گيا فهك ڪو نه و ڦي پرا ره ته   ئانجا ڙ ناگهه غه فله ته
 شيري جهه فاي بي لى ده ته   (الله) چ وي بي مروه ته!

رہ حمی ب عاشق نساہتہ تہ وئ قہستہ جان یہ غما کہتہ (۷)

حہتتا کو دل قہنج ژئ بہتہ

ئصاف ژ مہر وویان مہ تی

یار قہستہ جان یہ غما کرت دا موعجزئ پہیدا کرت

رہ مزہک ژ رہنگ عیسا کرت یسا سحرئ بووسینا کرت

ژ ئہو لہ علی شہ ککہ رخا کرت دیسا شہ ہیدان راکرت

فان کو لہ بیان ئازا کرت (۸) جمارہک غہریبان شا کرت

راستی یہ دی بہ یضا کرت مسکی د جہرحان داگرت

دی خوہش بکت ئحیا (۹) کرت شہ فقئ کہ یار رہب دا کرت

رہش کاکولان تاتتا کرت سہد حلقہ چین چین باکرت

ہمیان ل دیم طوغرا کرت

ئہمرئ ہوما یوون سہر مہ تی

عاشق ژ وئ دی سادہ (۱۰) بست خاکا ری یسا یسارئ خوہ بست

سہد داغ د دل وہک لالہ بست خوونئ بخوت رہنگ غونچہ بست

وی (۱۱) جانفدا شو بہت مہ بست جانئ غہزیز نہ قلدانہ بست (۱۲)

دائیم ب سہعی وجہ ہدہ بست طہبعئ کو یار لی ئہو وہ بست

یسار ژئ د گہل بی پہردہ بست (۱۳) فییرا ب رہحم وشہ فقہ بست

وہک غونچہ عاشق دل قہبت دل شو بہتہ تی ئایینہ بست

عشق وجہ مالہک (۱۴) زیدہ بست خمال ئہسود و دیم قبلہ بست

پیش ہردو نوونان سہ جدہ بست

فییکرا بویرن صوحبہ تی

ئىنى گۆيىنى مەيدانى تەبىت   وەك مەن د زىندانى تەبىت
 سەرپەندى چەوگانى تەبىت   مەجر ووحى پەيكمانى تەبىت
 يەغمما و تالانى تەبىت   ھەر رۇژ زى قوربانى تەبىت
 بىيمارى موژگانى تەبىت   دائىم د فەرمانى تەبىت
 حەبسى د زىندانى تەبىت   موشتاق و حەيرانى تەبىت
 سوھتى ژ ھجرانى تەبىت   دى مەستى فنجانى تەبىت
 وى بەھر د نىشانى ^(۱۵) تەبىت   مووچە ژ بەر خوانى تەبىت
 لى لوظف وئحسانى تەبىت
 ھەر دەم بخوونى حەضرەتى

جامان ب ئەغىباران نەدى   خەمى ب خوونخواران نەدى
 وەردان ب مەورداران نەدى ^(۱۶)   وان رى د گولزاران نەدى
 رەيھان و گولناران نەدى   بو وان دژەن ^(۱۷/۱۸) خاران نەدى
 توپەمز وئەسراران نەدى   كۆران ^(۱۹) توئەناران نەدى
 ئازارى مەھرداران نەدى   لى دەستى بەدكاران نەدى
 ب نوونەكى ياران نەدى   نىش مە و خوە ئەستاران نەدى
 تيران ژ نووبەساران نەدى   وەردان ^(۲۰) ب بىيماران نەدى
 ژ غەبىرى سى جاران نەدى
 رېشەن نەدىرن طاقەتى

بەس عاشقان مەھجور بكى   شوبەھت مەلى رەنجور بكى
 قەلبى شەكەستى ھور بكى   شوونسا بىرىنجان كور بكى
 شەمە مە زى ^(۲۱) پور نور بكى   ب زەھرى خوە مەئەمور بكى
 تەنھا مە بى دەستور بكى   مەھرەم سەرايى ^(۲۲) حور بكى

ب وەصلا خوە دا فەغفور بکی   ژ وی؁ بادەیی؁ مەخمور بکی
نیف کاسەیا فەرفور بکی   دالان ژ خــــالان دور بکی
دیی؁ ژ رەنگ کافور بکی   فەیی؁ ل دل دا فور بکی
بەس عالەمی؁ مەقهور بکی
وہیتی؁ سەحەر گەھ بە دەتی؁

-
- (۱) مە (یوسفی، کۆفلی، عەمەر).
(۲) دایی (زفنگی، ئامیدی).
(۳) ئەف ریزکە تیی ل نک (زفنگی، ئامیدی) ھەبە.
(۴) وان (کۆفلی).
(۵) دلی بیٹ (کۆفلی).
(۶) عاشق (زفنگی، ئامیدی).
(۷) وی قەستە جان کت غارەتە (پاشا، ئامیدی).
(۸) دەولەت ژ کورلان نا کرت (پاشا، یوسفی، عەمەر، کۆفلی).
(۹) ھەبیا (پاشا، یوسفی، عەمەر).
(۱۰) شاد (یوسفی) عاشق دفی؁ دل سادە (زفنگی، ئامیدی).
(۱۱) دی (زفنگی، ئامیدی).
(۱۲) لی؁ ژئەمری؁ یار غال نە بت (زفنگی، ئامیدی) نەقدا تە بت (عبدالسلام).
(۱۳) یاری ژ کول پی؁ پەردە بت (پاشا، یوسفی، عەمەر).
(۱۴) جەمال ژیک (زفنگی، ئامیدی).
(۱۵) بەھر و نیشانی؁ (پاشا) مەر و نیشانی؁ (کۆفلی) بەھرئ نیشانی؁ (عەمەر).
(۱۶) دورران ب مرواران نە دی (کۆفلی).

(۱۷) ژ ژهين (زښنگي، نامېدي).

(۱۸) وەر دو زهرين (کوفلي).

(۱۹) گهر وان (کوفلي).

(۲۰) دهر دان (زښنگي، نامېدي).

(۲۱) شه معين تو دئ (پاشا، يوسفي، عه مەر، کوفلي)، پي (زښنگي، نامېدي).

(۲۲) ب ديستا من ئەف نيښ مالکه هوسا بيته خواندن: " مه هره مسه رايي حوور بكي "

دورستتره؛ چونکوو (ههره مسه را) د فارسي ده هره مخانه يه کو ئەم ديژني: (ملي مالي) جهي

ژن لي ژ مالي. ئەفه ژ نيکا راماني فه موکومتره وچيتر دکهفته نه قلا مالک ونيښ مالکين

بهري خوہ ژي [نيسماعيل].

(*) هژار ل وي باورحيمي يه کو ئەف شعره نه يا جزيري يه [نيسماعيل].

ئىروژ نوو پور ئاتەشم

دېسىسا ژ رەمزا دلجىبەرى	ئىروژ نوو پور ئاتەشم
تېير دانە نىشقا جەگەرى	مەجر ووحى قەوسى پور وەشم

شەھزادەيا شىيرىن قەدە	تېير دان ژ قەوسى ئەسەودە
وى پىادشاھ وبەگەلەرى	كوشتىنە وەك من دەھ ^(۱) سەدە

ئەنگوشت ب خوونى رشتە	وى بەگەلەرى پور كوشتنە
سوهتىنە مثلى مەجمەرى	ما ئەھلى دل قەط هشتنە!؟

يەكسەر دسوزم دەم ب دەم	لى ئەز تنى ^(۲) سەر تا قەدەم
نایىن حساب و دەفتەرى	وەصفىن د عشقى ئەز چ دەم ؟

حوسن وجەمالا وى شەھى	وەصفىن ئەقىن و عشقەھى
ئەھسەن ژ نەقىشى بەششەرى	نایىنە شەرح و مەدەھى

ئەحسەن ژ حوسنا دىم دورى   شىرىنى و (۳) گوفت و سورى
سەد زاهد ئىخستىن ژرى   وى نازك و لەب شەككەرى

شەككەر د نىف لىقمانە وى   رەيخان ل دۆر سىقمانە وى
مەشعەل د نىف شىقمانە وى   تەيسى ژ رەنگى فەنەرى

فەنەر نىيە نورا حەققە   حوسن وجەمالا موطلقە
بەرقا سپىدە وشەققە   زوهرە وشەمسە خاوەرى

زوهرە و مەسار و موشتەرى   مەن دىن ل دىمى ئەنورەرى
زولفا موسەلسەل غەنەرى   سەر دايە حەوضا كەوتەرى

حەوضا ژ كەوتەر چەشمە تى   يا جە د رەوضا قودرەتى
ھەردەم ژ نورى (۴) سەر دەتى (۵)   خەمىرى و تايىن غەرەرى

خەمىرى ب رەش بىسكا (۶) حەرىر   وەربوون ل دۆر بەدرا مونيەر
بورجا كو حاكم لى دو مىر   مەن دىن ل تەختى كشوەرى

تەختى دو (۷) مىر و بەگەران   مەيدانى جوقا گوۋى گەران (۸)
ئەسلان و جوتى مەى خووران   مەى دان (۹) شەرابا ساغەرى

ساغەر ب دەست سەرخووش و مەست   وەقتى سەحەرگە دەست ب دەست
غەفەلەت دو بەگلەر مەى پەرەست   كوشتم ب دەربا خەنجەرى

گه زمه وخه دهنگا ئاوران ^(۱۰)	كوشتم ب دهرسا كه يبران
دان دل ژ نيشقا په نجه ري	رهمز وئشارات و ســـــوران
بهرقا ته جه لالايا صودور	دان ^(۱۱) دل ژ بهر حوسنا ب نور
حوبوب وئنه فينسا نه نهرى ^(۱۲)	لهو سوه تيم وهك كووهي طور
ههر رپوژ ژ نوو نهز كوشتمه	حوببا ته ما خواهش هشتتمه
تير وخه دهنگين مه جهرى ^(۱۳)	يه كسه ر ژ خوونى رشتتمه
دهر بين د وي ر ميباز كى	گه زمين د شيرين نياز كى
من داد ژ ظولما دل بهرى	چوويينه نيشق دل گماز كى
جارهك ناكنت پورسى ل مه	دل بهر چ بى حهد ظالمه
لى پور دديرت غه نهرى	لازم ب حالسى عـــــالمه
هيپژ نهف د دل مارى شهقى	لازم ب قه تلامـــــنى
به نكدر ب شه وكما عه نهرى	په يكان د جه رگى دا چهقى
دل ما د نيشق ئشكه نجه يان	به نكدر كولا ب وپه نجه يان
كوك و كويارين دين بهرى	من ئاه ژ دهست وان غه نجه يان
تيرپيژ ^(۱۴) و بهر قين كه و كه بان	رهمز و سورين شيرين له بان
گهر دان ل دورا قه مـــــهرى	رپنزا موسه لسهل عه قهره بان

من دین ل دۆر بـهـدرا تهـمام
وی پـیشـرهـوی باطن رهـمام
حهرفیئن د مهکتوب دال ولام
یهـغمـا کرم سیمین بهری

سیمین بهرا نهی شه ککهری
بهژنا شیرین دیممی زهری
ئهو خووری یا نسبت پهری
بسو ژ گولاب و ماوهری

بسو و ماوهر و شیرین له بی
به درا د بورجا عه قـره بی
وی خووب و نوورین غه بغه بی
کهنگی ژ بهر پـهـردی دهری

به درا ^(۱۵) ژ قودرهت لی دو نوون
پور پاکرن وی قه تل و خوون
ئهو قاتالا ئه سو د عویوون
عالمه پهریهت یه غما کهری

ههر دم ب ظولمی وه دسوژی
لازم -- دبیم -- من دی کسوژی
قه لیبی ژ حویبا تهی تهژی
کهس نینه چیتن مه هدهری

کهس نینه روت مه هدهر بکت
خه مایی ژ زیـــــــــــــری زهر بکت
بهس گرتی یان ئه بهتر بکت
شه فقته ل یه کتا بدهری ^(۱۶)

شه فقی ب دیداری خوه کت
شه هیدی ره شماری خوه کت
قه سستا برینداری خوه کت
ئی سهر ل فه تلا پیشتهری ^(۱۷)

فه تلین سیه ه ماری شه قین
ئاخر ب سه لوی دا ره قین
ره یحان ب دۆر سهر وان چه قین
خه ف بوون د تایمی چه نبهری

خهف بوون د نیشف تورا قنزل	ئیلان مثالن سهر ل مل
کوشتین وژههر ئافهسته دل	هیژ کوشتی یین ره مزا بهری
کوشتینه ئهم شیرین له بی	ته حلیکه شین روز وشه بی
گهر ئهز ببینم ئه و ب خوه بی	ناکم ژ دل هیژ بباوهری
ئهو نازکا نسجهت گولی	جامهك ژ كه وئهر دا مه لی
مهستم ژ بهر (قالوا) به لی	حه تتا ب رۆژا مه حشه ری

- (۱) چهند (زفنگی، ئامیدی).
- (۲) من جان هه می (کۆفلی).
- (۳) شیرینی یا (عبدالسلام).
- (۴) نوو وی (زفنگی، ئامیدی).
- (۵) سدره تی (کۆفلی).
- (۶) زولفا (زفنگی، ئامیدی).
- (۷) د (حه له ب، هه ژار).
- (۸) گۆ گه پان (عبدالسلام، حه له ب).
- (۹) داده ران (حه له ب).
- (۱۰) وان (حه له ب) دا (عبدالسلام).
- (۱۱) وی زه ری (هه ژار).
- (۱۲) د (پاشا، یووسفی، عه مه ر) خه مر و (کۆفلی).
- (۱۳) قه چچه ری (کۆفلی).
- (۱۴) تیرۆژ (زفنگی، ئامیدی).
- (۱۵) به رقا (عبدالسلام، حه له ب، پاشا).
- (۱۶) نه ددری (پاشا، یووسفی، عه مه ر، حه له ب) نه ظه ری (کۆفلی).
- (۱۷) شه نه ری (کۆفلی).

قى فورقه تى ئەبتەركىرىن

قى^(۱) فورقه تى ئەبتەركىرىن   فەرياد ژ دەستى فورقه تى
 ژار و ضه عىف و زەر كىرىن   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

پور زەر كىرىن وەك زىر مام   چەھشەين ب لوطنى پىر مام
 دائىم ژ رى چافنى مام   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

چافنى پەفتارا تە بووم   موشتاقى گولزارا تە بووم
 لەو دور ژ دىدارا تە بووم   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دور بووم ژ وى رەفت وچونى   وان عىشەويان گوفت و كەنى
 نايى ب چەھشەمان من دنى   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دونىيا ب من مژبوو غەمام   خەو ژى ل چەھشەمان من حەرام
 عومرەك ب قى حالى ھە مام   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دائِم ل سهر دهست فسال بوون	ساعهت ل من تيك سال بوون
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	حهر فیین دهساتن دال بوون
مه‌عنا دچوو به‌ژنا شه‌ریف	ئیرو تنی دهرهات ئه‌لیف
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	یا خاره لی که‌مخه وقه‌دیف
جهر حیین قه‌دیم دیسا که‌واند	فی فورقه‌تی پور دل شه‌واند
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	شیشیین د سور تاتا طه‌واند
یه‌ک یه‌ک ژ نوو ئاته‌ش کرن	داغیین مه‌ دیسا ره‌شکرن
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	لی زنده‌ به‌نج وشه‌ش کرن
پور ههر د دل خوونر پیر کرم	سه‌وداء و سه‌وس ^(۲) و گیژ کرم
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	چه‌ندان وه بووم لی هیژ کرم
گه‌زمین د وان خومماری‌یان	(بالله) ژ نسالسه وزاری‌یان
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	خه‌و ناکرین شه‌فتتاری‌یان
حه‌تتا به‌شیر ^(۴) مزگین ددا	شه‌ف بوو د نیف ^(۳) چه‌شمین مه‌دا
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	دی بیی سه‌حه‌ر شاه‌ی گه‌دا
رووحی شریین من هاتمه‌ سهر	مزگین کو دا من شه‌ف قه‌ده‌ر
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	خه‌یله‌ک ل من رۆن بوون به‌صهر

رڻن بـو ب ديدار تـه دل	بـو غـهـرقـي ئـهـنـوارا تـه دل
نـارـهـت ڙ فـهـر وارا تـه دل	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
مـنـنـهـت مـه دلداری خـوه دی	دیسسا ڙ نوو یاری خـوه دی
سـولـطـان و خـونـد کـاری خـوه دی	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
رہش کاکولئ سونبول چه فین	مـنـنـهـت مـه ديسا غـم رپـه فین
نـو بـو ل دل حـوبـب وئـه فین	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
دردئ غـهـدار بـيـم فـورقـهـتـه	فـورقـهـت ڙ جـان پـور زه حـمـهـتـه
يـا سـهـهـل کـو عـاشـق رـوح دـهـتـه	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
نـاری فـراق و سـو هـتـنی	ئـيـشـا خـه دـهـنـگـا نـو هـتـنی
پـور سـکـن ڙ عـوشـشـاقـان تـنی	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
عـاشـق ئـهـون هـهـر دـهـم مـرن (۵)	چـهـنـد يـهـک د رـهـمـز يـن دلبـهـرن
کـهـيـبـر ل دل مـن بـهـتـرن	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
يـا رـهـب ب ديدار خـوه کـی	مـن واصلـي يـارا خـوه کـی
بـهـس سـو هـتـنی يـی نـارا خـوه کـی	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
مـه ڙ دـو سـتي سـانـهـک دـوور نـه کـی	پـهـر کـهـنـده و مـهـهـجـوور نـه کـی
دیسسا ڙ نوو دل هوور نـه کـی	فـهـر يـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي

دەر حەق مە

دەر حەق مە ب شیری خوه مە که ته قصیری
 ناسبت (۱) د شوغلا مە بکی (۲) ته ئخیری
 طوغرایئ هومايون کو دکن طوررهیی ئەر
 زولفا تهیه ئانین (۳) ژ خه طا ته حریری
 حوسنا ته نزانم ب چ ته شبیه بکم؟
 (في أحسن تقويم) له و هاتی به ته فسیری
 سررا ته ل دیم ئایه تی کو برایه نه شیم
 لی نه قل وروایهت دکرم ته غسیری (۴)
 گەر قه لبی حه قیقهت نییه یه کجار چرا
 عشقا ته کرین زیروزه بهر ئکسیری؟
 ما قودره تی ده فعی هیه وەر شیری علی بت
 لامع کو بدت صاعقه یسا ته قدییری؟
 بی قودره تی تو قووه تی مه خلووقی چ کت؟
 مه منووعه ل نك عه قل کو بکت (۵) ته ئثیری
 نهی به سٹی طلسمی مه (۶) ب سه د خانه برت
 قسادر هیه عارف بکرت ته قیرییری!؟

بهر دل بهر وله ب بهر له ب وئنه ندام ل یــــــــه ك
 خه و نسا مه ب یــــــــاری بــــــــدنی ته عبیری
 ذاتی ژ و وجودا مه سه به ب وی تو دزانی
 نسا ئی ته حساسی فه له کی ته دویری
 نسا ته ش په ره سی وادی یی عشقین وعه جه ب
 دینناری په ره س^(۷) وی د بــــــــرن ته کفیری
 محرابی دو بره یین ته ببینت عــــــــارف
 نییه ت چ ب جه بست ده مــــــــا ته کبیری^(۸)
 زانم ته چ مزراق ف دل كه فتی یه لی
 چاره ك تــــــــو گو یی د دهر بیــــــــن تییری
 ته قــــــــدییری كو حوكمی ل مه لی جاری كت
 قــــــــط كهس هه یه مومکن بدتی ته غییری؟!

-
- (۱) باییت (پاشا، حله ب، عبدالسلام، وهستانی) یاییت (زفنگی) باییت (عمه ر) یا بییت (یوسفی).
 (۲) بکن (پاشا، کۆقلی، عمه ر) نه کن (یوسفی).
 (۳) ئانی (پاشا، یوسفی، عمه ر، کۆقلی).
 (۴) بی نه قل وروایه ت بگرم ته فسیری (کۆقلی) ته فسیری (عبدالسلام، حله ب، وهستانی).
 (۵) عه قلی دکت (پاشا، عمه ر، یوسفی) عه قلی بکت (کۆقلی).
 (۶) ته (عبدالسلام).
 (۷) دنیا (عبدالسلام، حله ب، وهستانی).
 (۸) ته کثیر (پاشا، عمه ر).

مزگین ژ مهرا بیت

مزگین ژ مهرا بیست ژ سور شریینی
جمانی خوویی شیرین ددرم مزگینی
سه د چین د خوه دا گرتی به زولفا ته ب چین^(۱)
شعرا مه^(۲) ئو حق له و چوو حه تا ماچینی
نه قشین فه له کمان^(۳) گوهر ددرن فی نه ظمی
ته نهها نه به شهر هر د کرن ته حسینی^(۴)
عشقی ژ خودی دا تو بخوازی ژییـــــرا
گهر دی ل نه یاره ک^(۵) خوه بکی نفرینی
یهه ک سه جده تنی فه رضه د دینی عشقی
بن بهر قهدی یاری د مه جمالی دینی
عاشق کوب دل فاتحه یما عشقی خواند
نایمات یه کایه ک دکـــــرن ئامینی
مه ژ له علی له بی یاری^(۶) فه خوار ناخی حیات
ئه غیار بسلا تیـــــک بچسن داریینی
لازم ب خوه ئایینه یی (روح القدس) ی تو
له و کس نه دین حووری ب فی ئایینی

جسائز ب تہ (من حیث البشر) نسسبہت دان (۷)
 بہن وشہ فق ونازکی یا نہ سرینئی
 ئسف پہنگہ فہصاحت ژ بہشہر سحرئ حلال
 ئعجازئ بہیمان ئسانی یہ بہر تہ دوینئی
 دا نالہ وئساہیین مہ ژ دل صہح (۸) بکری
 وەر گوہ بده ہنئدافی سہرئ بالینئی
 فہرہاد دزانت توژ پەرویز مہ پورس
 ئہطواری غہمئ عشق وسورا شیرینئی
 بیئ (۹) نوقطہ نہہن دائرہ ئحسان کہہ مہلا
 دہوار چ کت دائرہیسا تہ کوینئی !

---

(۱) چینایہ کی ولاتی چینییہ ، و چینا دووی خہلہ کین زولفانہ.

(۲) د (حہلب، عبدالسلام، وہستانی).

(۳) نہفستین مہلہ کان (کؤفلی).

(۴) تول یارہک (عبدالسلام، وہستانی، حہلب، کؤفلی، پاشا).

(۵) خہلکی جزیرئ دگؤتن : مہلابئ جریری سہد دیوان ہہوون ، یہک یا مایی و نؤت و نہہ

ملیاکەتان یین برینہ عہسمانان !!

(۶) یاری خوہ (زفنگی، ئامیدی).

(۷) من حیث بشر دئ بتہ نزہت بدران (کؤفلی).

(۸) سہہ (عبدالسلام، حہلب، وہستانی).

(۹) لی (پاشا، یووسفی، عہمەر، کؤفلی).

چارینه

- ۱ -

قهوسئی ته ^(۱) هلالی ب دهلالی کسه شها
بهژنا ته ژ شهنگی ب دهرهنگی مه شها
ماری ژ حهریری د عه بییری خوه شها
ماور برو ژ وان زولفی د زهنگی وه شها ^(۲)

-- ۲ --

شمشاد خه رامی کو د جامی مهی دا
جاما ژ شهراپی ب گولاپی ههی دا
سه د هاتنه قوربان ومو طربان نهی دا
دور هاتنه طلسمی مه ب ئسمی حهی دا ^(۳)

-- ۳ --

سهردهفته ری وه صفین ته یه دیباجه پی دل
یهك قه طره ژ لوطفا ته یه سیراجه پی ^(۴) دل
ذکری ته دکت دور و ضیا له هجه پی دل
طهیری نه فه سا های وه وویا له هجه پی ^(۴) دل

-- ۴ --

ئامانجى خە دەنگىن تەيە من شىشەيى دل
دائىم ئەو ھەر من غەم وئەندىشەيى دل^(۵)
ئاتەش درە شىننت قەبەسى پىشەيى دل
ھىنگى ل خە يالى بىدەرم تىشەيى دل^(۶)

-- ۵ --

پەردە ھەبەبى ب حجىبى تە فەدائىن
سەروى د چەمەن دا و د بەندا ھەو دا ئىن
ھەرچەندە تو مىرى مە فەقىر و مە گەدائىن
زانى ژ گىيانى خوە ب جانى خوە فدائىن^(۷)

-- ۶ --

خىالا تەيە مەشكىن كو بوويە نوقطەيى نوونان
و ەك ئىسىم و طلسمان بوويە تەعويدى عويونان
چە شەيىن د سىيە ھراد كرن فتنە ئوخوونان
لەو خوون ژ دو چەھقىن مە دزىت^(۸) شوبھى عويونان

-- ۷ --

يەنگى تە ژ شەنگى ب دەرەنگى^(۹) و ە كە شاندىن
سەد تىر و خە دەنگى ب چ رەنگى تە رە شاندىن
سەريەنجە ب ئشكەنجە تە و ەك غونچە لقاندىن^(۱۰)
ھەستى و ە ب مەستى ل مە فېپرا ھەرشاندىن

-- ۸ --

پابوسه مورادا مه ژ یارا خوه د عیدان^(۱۱)
مه حرروم نسه کی ما ژ مورادا خوه موریدان
قوربانی ته^(۱۲) مه من بکه نامانجی جه ریدان
نه ماما ژ خودی را مه به هه مراهی په لیدان

-- ۹ --

ئاخا قه ده ما موخته ره ما سیمه به ریمه^(۱۳)
وهك سایه په یاپه ی ل ری یا نه ی شه ککه ریمه
هه ره که فتمه ری ره ژ گری (ره گنر) یمه
دائم د سولووکا خوه رجووکاری ئه ویمه

-- ۱۰ --

مه ژ ئایه تی کوبرا کو ب طوغرا وه کشاندی
ئعراب ب زیرابی که شانندی و ره شانندی
سیمما ژ سیمما ب خوه وه سپیده ره شانندی
ئیلان قه وه شانندی^(۱۴) ب عه پیری قه وه شانندی

-- ۱۱ --

(الله) چ ظه ریفی چ له طیفی چ شه پالی!
قه نجی و ب غونجی و ب نازی و ده لالی
زانین مه شهف ورژی تو بهس کو ژ خه یالی
دائم ژ خه یالا کول بالسه تول بالی^(۱۵)

-- ۱۲ --

(الله) چ شیرینسی چ نه باتی چ حه باتی!
مه حبوب وه کی دیته دبیزم^(۱۶) : بوت ولاتی
یا صوره تی روحی تسو و یا په رته وی ذاتی؟
دیدار مه پور دینه ل دهر دی مه تو هاتی

-- ۱۳ --

به ژنسا ته ژ شه نگی ته چ ره نگی وخه رامی
قه د نهی شه ککه ری عشوه پهری ماهی ته مامی
جاره ک ته به شستا بگه هشتا مه غولامی
تا قه نج مه لای بی بلدیا بی ب سه لامی^(۱۷)

-- ۱۴ --

په یغام و بشاره ت مه گه هشتی
ننازک زهری بی سور په ری بی حوور سر شتی
ره مزادو ه لالان خه ط و خالان قه د و قشتی
نسادم ب شه مالین ب شه پالین د به شتی

-- ۱۵ --

بوره یین ته ب هه فرانه سه ری ده عوائی
سونبول ژ طه ره ف هاتینه سه ر غه و غائی
دا هه ر ژ دل ریش بکنن یه غم مائی
فیه ری ساد ژ ده سستی ته شیرین شه ه لائی

-- ۱۶ --

رهندي ب خوه قهندي وشيرين وشهپيالي
قهنجي و ب غهنجي و ب نمازي و دهلالسي
مه حيووب ل تهختي و ب رهختي ب خوه بهختي
عموري ته مه را بت سهد ودهه سالي هالالي

-- ۱۷ --

سهريووش وقباسبنا من وعشق ومهي وجام
جساما كو نه بهسكه ب تني بهسكه ختام
شاهد نه ب مهستي بگهريمنت ب خرام
ئهو بساده حهرامه مه دوسهد جاري حهرام^(۱۸)

---

(۱) د (زفنگي، ناميدي).

(۲) عه نهر ته ژ زولفان مه ژ طهره فان وهشها (كؤفلي)، وئف چارينه ل نك (كؤفلي، زفنگي، ناميدي) ب تني ههيه.

(۳) ئه ف چارينه ل نك (كؤفلي) تني ههيه، به كا وه كي وي ل نك (زفنگي، ناميدي) ههيه اي ب چهنه د گوهورينان فه، دهقا وي ل نك وان ب في رهنگي به:

شمشاد وخهرامهك كو مه دي بوو سههرئ

جامهك ژ شهرا ب ب مه دا وي قه مههرئ

تيرهك كو ژ قه وسين دوي دا جه گهرئ

قورباني خوه كر جاني شيرين روخ فه نهري

(*) (سهراچه) نهز پتر به گهم دكم، وسهراچه خاني بي بجووكه، و ل بني گوهيه (سراجيه) بت چونكي (ضيا) پشتي هنگي هاتي به [ئيسماعيل].

- (۴) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۵) دائم ئەو ھەر موراد وئەندىشەئى دل (ئامىدى).
- (۶) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۷) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۸) درت (ئامىدى) وئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۹) يەنگى قەدى شەنگى بەدر پەنگى (ئامىدى).
- (۱۰) ل دل دان (ئامىدى) وئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۱) يا بووسە مورادا مە د عيدان (ئامىدى).
- (۱۲) تەم (ئامىدى) وئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى يە .
- (۱۳) ئەف چارىنەيە ل نك (زفنگى، ئامىدى) ب فى رەنگى يە:
- ئاخا قەدەمما موختەرەما پايى پەرىمە
 وەك طووطى پەيپەيە ل زەبانى شەككەرىمە
 ھەر لەحظە دىيىت كود چم رەگگەندەرىمە
 ئىدى چ بىژم كو (كرىم بن كرىم) ھەيە .
- (۱۴) وەقشاندى (ئامىدى) و ئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۱۵) ئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۶) دەپزە (ئامىدى) وئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۷) ئەف چارىنەيە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۸) ئەف ھەر چار چارىنەيەين دوغمايى ل نك (ئامىدى) ب تى ھەنە .

هه لبه سته كا هه قيشك د نا قبه را
مه لايي جزيري
ومير عماده د ديني (1) دا

مه لا:

سه حهر گه ه گه وه هر نه فشان بت   سه لاما من نه نا خواني
عه بيير وعه نيه ر نه فشان بت   ب خدمت عه رض سولطاني
سه ر نه لقاباي زهر نه فشان بت   ب صوره ت نه مري سوبحاني

مير:

مه لا دا پسي موعه طه ر بي   سه لاما صانعي قنادر
په ياپه ي لي موكه رره ر بي   موفه رره بت مه لي خاطر
مه زي نايينه نه نوهر بي   ژ جاما خاطر عاطر

مه لا:

مه باطن ره وشه ن وصافه   ژ ره نگ نايينه يا جامي
يه قين فه همي ته كه شش افه   د ره مزا كوفير وئسلا مي
دوره خشان قاف تما قسافه   ژ به رقا نووري نله سامي

میر:

دوره خشان هات وره خشان هات ^(۲) سه نسا بهرقا ته جه لایلی
 ب جاما پرننگ به له خشان هات ^(۳) ب فیرووزی جه لا دایلی
 ل مین له عالا به ده خشان هات ^(۴) ژ دهستی ماب سیمه ایلی

مهلا:

ژ دهستی شه ککه رئا مینان سه راسهر غهرقی مه ستممه
 سه مهن بوو و دل ئاوی مینان ب رهیحانان فه به ستممه
 د تورا فتنه ئه ننگ مینان دو ئه ژدهر مه ست گه ستممه

میر:

دو ره شماران ف من بهر بوو ^(۵) مه دل مایه د خه یالی دا
 کو سونبول هات و کهر کهر بوو د بهر گوشین هالی دا
 ژ عه کسا ساقی نه نوهر بوو شه رابسا مه د په یالی دا

مهلا:

شه رابسا نابی رومانی شه فهق دا عقدی په روینی
 موسه لسه ل مایه رهیحانی خه طی نازک ل نه سرینی
 غهرهض شه کالی ته بوو (مانی) ژ صوورهت خانی یا چیننی ^(۶)

میر:

مثالا صوورهت یا چیننی غه له ط (مانی) خه طا کی شا
 کو مین دیبوو د ئایینی ژ بهر زولفا دوتا کی شا
 مه دیبوو شه کالی شیرینی تو ئوستادان وه ناکیشا

مه‌لا:

كو كيشا كاتبي غه‌بببي
چ نايهت بـوو ژ (لاريب)ئ
دياقووتا مه دي مه‌ي بي
خه‌طبي ره‌بجان ل كافووري^(٧)
ره‌شاندي ظولمهت ونووري
ژ دهستي وي^(٨) صفهت حووري

مير:

ژ نه‌شئا بـاده‌يا كاسي
ژ وي جامبي ژ وي تـاسي
ژ مهرا^(٩) غه‌مزه نه‌لماسي
ب ذات نه‌ز غه‌رقبي عرفانم
صفهت كـسرا وخاقانم
ل ته‌ختبي دل سوله‌يمانم

مه‌لا:

سوله‌يمانيمه نه‌ز ديسا
جه‌واب ناني ژ به‌لقيسا
ب جان نه‌ز خواهش كرم عيسا
سه‌حه‌ر هوده‌ود بـشارهت دا
ب حال وسـور عـبارهت دا
ده‌ما وي نه‌و نه‌شـارهت دا

مير:

ده‌ما عيسا نه‌شارهت كر
دل وجاني مه غـارهت كر
نه‌دا له‌و خواهش عبارهت كر
ل من عه‌ظمين ره‌ميم هـي بوون
تني^(١٠) مه‌عدووم ولاشه‌ي بوون
مه‌هه‌مسهر موغني ونه‌ي بوون

مه‌لا:

نه‌ي وموغني مه هه‌مپازن
تني مه‌حرم نه‌ي وسازن
دنالن بـشكـو^(١١) وبازن
د ره‌مزا نايينه‌يا جامي
د دن بي پـه‌رده پـه‌يغامي
هه‌زار ره‌نگ تـينه‌ نه‌هامي

میر:

هسه زاران بشکۆوان دهنگ تی
ژ به لگیین نییر گزیین نازک
ژ تسایی عه رعه را شه ننگ تی
گه ها رووحا مسه ئاوازاک
مه شا سه روا ب سه رزه ننگ تی
ب په روازا خووه شه هبازک

مه لا:

زه ی شاهین وشه هبازای
ب ناز و غه مزه (۱۲) و غه نجمان
چ ته یغوون بوو د په روازی
وه شیرین دامه بهر په نجمان
ب (۱۳) په مزنا سحر و ئعجازی
برم ریئا گوهه رسه نجمان

میر:

گوهه رسه نجمن د حوسنی دا
دو شه هلا بوون (۱۴) د قهوسی دا
دو ئه بروو مثللی میزانی
گرانسه ر بوون د کی شانای
هالان گۆشه چوون پی دا (۱۵)
دو (۱۶) سونبول راست و چه پ دانی

مه لا:

دو سونبول راست و چه پ به دری
موسه لسه ل طورره طوغرانه
بسه رات و (لیلة القدر) ی
مه لائیک صه ف گریئدانه
ژ بسالایی بدن چه تری
ل به دری ترازه سه یوانسه

میر:

ل به دری کاتبی حوسنی
شیرینه غالبی حوسنی
نقیسی عه نبه ری سارا
ب نیشانا جه مال سارا
نه ظه ر کر (۱۷) طالبی حوسنی
کو دل به ر دل به ری خسارا

مه‌لا:

ده‌قین دئ ده‌ست ژئ به‌ردن	دلئ بت سه‌یدی شاهینان
شیرین دئ شه‌هد وشه‌ککه‌ردن (۱۸)	ب نماز وعشوه شیرینان
ژ قودره‌ت روح په‌روه‌ردن	د تورا عه‌ن‌به‌رین چینان

میر:

کو کسوه‌ت (۱۹) بوول نیشانی	ب قودره‌ت نوقطه‌یا نووری
چ شه‌وقه‌ک دایه‌ په‌روانی	د نوورا ئات‌ه‌شی طووری
مه (۲۱) ئات‌ه‌ش هات‌ه‌ فنجانئ	ژ سه‌ه‌با باده (۲۰) فه‌رفووری

مه‌لا:

مه مووسایئ قه‌به‌س ئیسا	ژ وی نوووری ژ وی نباری
ب طه‌یری دل قه‌فه‌س ئیسا (۲۳)	بروو ژئ راست وچه‌پ تاری (۲۲)
ژ ئیگگر من نه‌فه‌س ئیسا (۲۵)	ب موه‌را (۲۴) نه‌قشی جه‌بباری

میر:

ژ روخساری شه‌ب نه‌فرووزئ	ژ ئیگگر من نه‌فه‌س هل بوو
ب په‌مزا مو‌عجز نام‌وووزئ	ژ بو من حه‌للی موشکل بوو
ژ به‌رقسا وی جه‌هانس‌وووزئ	ژ نار ونوووری کسامل بوو

مه‌لا:

مه‌له‌ک هشتن د ئادهم دا	بنئ به‌رقسا ته‌جه‌لایئ
برووسکی راستی (۲۶) عالهم دا	ژ په‌مزا به‌ژن و به‌سالایئ
ب مه‌حرم موهر و خاتهم دا (۲۷)	به‌راتا زه‌رفه‌شان دایئ

میر:

نه دی ^(۲۸) بیّ پەردە وەك نهی بیّ	كەسى بیّ پەردە مەحرەم بىت
عبادەت مەستى بیّ مەى بیّ	رەباب وچەنگ ھەمەمدەم بىت
ژرەنگ ئایینەیا غەیبى	د دەست دا جامى وەك جەم بىت

مەلا:

كو حكمت تىتە تەعلیمە	د قى ئایینەیی زانى
د لەوحى سىنە تەقویمە	كو حەرفن تازە نىورانى
نەظەر دا ساعدى سىمە	ژبالا طوورى ئىنسانى

میر:

ژبالا پەرتەو وەك نىورى	شەفەق دا سىم ئەندامى
ژ دەستى مەست و مەخمورى	بىگەر ئایینەیا جامى
ژ نى و ^(۲۹) عوود و تەنبورى	توجارەك گوھدە پەیغامى

مەلا:

بىزانى دا سىرا سىزان	ب قانون گوھدە مزگىنى ^(۳۰)
ب عىنى مەنەیا رازان	ژ حكمت تىتە تەدوینى
دەت طەیرى مە پەروازان	ب دامما عىشورە شىیرىنى

میر:

مە سەردا تاجى ئقبالى	د پەروازى ھومما دەنگىن
سەرئەفرازین د قى ^(۳۱) حالى	شەھى كەیحوسرە و وزەنگىن
مە قامەت بوو شوی دالى ^(۳۲)	ل بەر پى عەرەرا رەنگىن

مه‌لا:

د ری دا خاکی دهر گاهم	به‌لی نه‌ووه‌ل ژ وی خاکی
بلا بی پایه و جاهاهم	مه پی چوو فهرقی نه‌فلاکی
شکاره‌ک دهر ره‌هی شاهم	ژ وی به‌ندم د فتر اکی

میر:

گران به‌ندم د به‌ندی دا	د قهیدا شاهی شه‌هبازان
دو سه‌ریه‌نجه د زه‌ندی دا	گه‌هشتن یه‌ک شوبی بازان
د ده‌ستی شه‌هله‌وه‌ندی دا	ب شاه‌ینی ورم‌بازان

مه‌لا:

ب شی‌یران را کو پرم‌بازم	د ره‌مزا قابه قه‌وسه‌ینی
ب عه‌ینی گولشه‌نی رازم	د بابی (حکمة العین) ی
مولازم حه‌ضره‌تی لازم	حجاب راکت ^(۳۳) ژ مابه‌ینی

میر:

ژ مابه‌ینی ب ذات دی چت	کو واصل بت ب مه‌حبوبی
نه‌ته‌نها دی صه‌فا ژی چت	نه‌گهر دی مه‌ست و مه‌جذوب بی
ب طوغرایه‌ک به‌راتی چت	ب موهره‌را نه‌مری مه‌نصوبی

مه‌لا:

د مه‌نصوبیا وصالی دا	بلا صاحب مه‌قام بت نه‌و
د به‌ر قه‌وسه‌ی هلالی دا	ژ وی رۆژی ^(۳۴) ب جام بت نه‌و
د نه‌س‌رارا په‌یالی دا	دقی مسکین ختام بت نه‌و

میر:

خهط وخالین د جامی دا   نشان پی ئسمی ئه لاله (۳۵)
د به حثا زولف ودامی دا   مهلا یسا قه نچ کو و تاهه
د خه تهما وی ختامی دا   غه رهض مهرا (۳۶) شه هه نشاهه

مهلا:

د خه تهما صهوت و حهرفی دا   ژ مووسیقی خه بهر نائی
د که لام ونه حو و صهرفی دا   به بیان نسابی ب ئنشائی
دورا حکمهت د نوطقی دا   ب هه یئهت گو هتئی نائی (۳۷)

میر:

د ئقلیمی سوخن خاقان   رهوان به خش وشه که رپیزی
ژ نهی شه که هر ل ئه وراقان (۳۸)
ژ سیمین ساعد و ساقان   ب جان را عه نه بهر ئامیزی
ب سه ححاری گو هه رپیزی

مهلا: (۳۹)

ب غه وواصی ب سه ححاری   تبه دور ئانین ژ به حه رپینی
ژ شعرا تبه شه که هر باری   ژ مصری تا ب غه زنه یینی
ب دقغه تبین سه د ئه شعاری   دبیژی (طرفة العین) ی

میر:

د باغی له فظ و مه عنایی   سوخن من (سرو آزاد) ه
ژ قی (إملاء) و ئنشایی   مه له و حی دل نومما ساده
ژ حوسنی ره ونه قه ک دایمی   کو شه یخ ئه حمه د مه ئوستاده

مهلا:

د به حرا قولزوما ميران ب غه وواصي گوهر چينم
د به حشا شهرح و ته فسيران تو دهر يايان وه ناسايينم
ژ مير وبه گلهر و چييران غولامی مير عمادينم

-
- (۱) مير عماده ددين ب دورستی نه هاتی یه ناسين، زفنگی دبیژت: نهو ژ میره کین جزیی یه ودبت برایی میر شهره فی هه ف چاخنی مه لایی جزیری بت. (و عبد الرقیب یوسف) دبیژت: نهو کورئ میر شهره فی یه و ل مه دره سا سؤر ل نک مه لایی جزیری هاتی یه فه شارتن. به لی (کؤفلی) دبیژت: نهو بی هه کاری یه عه باسی یه، نانه کوو ژ میره کین جؤله میرگی یه.
- (۲) دره خشانی دوه رخشان بوو (زفنگی، نامیدی).
- (۳) د جامی مه بله خشان بوو (زفنگی، نامیدی).
- (۴) وه کی له علی ب ده خشان بوو (زفنگی، نامیدی).
- (۵) دو ره شماری سه مه ن سور بوو (زفنگی، نامیدی).
- (۶) ژ نه قشین چین وماچینی (زفنگی، نامیدی).
- (۷) خه طه ک زیبا ژ کافووری (زفنگی، نامیدی).
- (۸) ب نیشانین (کؤفلی).
- (۹) به رقا (زفنگی، نامیدی).
- (۱۰) د ری (زفنگی، نامیدی).
- (۱۱) که و که ب (زفنگی، نامیدی).
- (۱۲) غونجه (زفنگی، نامیدی).

- (۱۳) د (زفنگی، نامیدی).
- (۱۴) چهښ شيرين (زفنگی، نامیدی).
- (۱۵) لى پهيدا (زفنگی، نامیدی).
- (۱۶) ژ (زفنگی، نامیدی).
- (۱۷) ده (زفنگی، نامیدی).
- (۱۸) مه دل ههر پور غم و دوردن (زفنگی، نامیدی).
- (۱۹) ب صووروت (زفنگی، نامیدی).
- (۲۰) ژ عه کسا جامى (زفنگی، نامیدی).
- (۲۱) کو (زفنگی، نامیدی).
- (۲۲) چ ناتهش بوو دوى دارى (زفنگی، نامیدی).
- (۲۳) تيسا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۴) عشقا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۵) ژ ناگر من نه فسه ديسا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۶) چ غه و غا بوو د (زفنگی، نامیدی).
- (۲۷) ژ بالا طالعهك دايى سوله يمان دى دخاته م دا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۸) دښى (زفنگی، نامیدی).
- (۲۹) ژ دهنگى (زفنگی، نامیدی).
- (۳۰) نايينى (زفنگی، نامیدی).
- (۳۱) سها سهر وا سها شهنگين سهر نه فرازين د پامالى (كؤډلى).
- (۳۲) وهرين ساقى مهيا رهنگين مه دل مايه دښى قالى (زفنگی، نامیدی).
- (۳۳) ب ذات دى پت (زفنگی، نامیدی).
- (۳۴) ژ فهير ووزى (زفنگی، نامیدی).
- (۳۵) ژ نه شتا ئسمى نه لالهه (زفنگی، نامیدی).
- (۳۶) موهرا (كؤډلى، يوسفى، عه مه ر).
- (۳۷) ئه ف سى مالكه ل نك (كؤډلى) ب تنى هه نه.
- (۳۸) نههن وهك ته دنافاقان (زفنگی، نامیدی) و ل نك وان نهغه ژ گوتنا مه لايه.
- (۳۹) مير (زفنگی، نامیدی).

ههلبهسته کا هه قیشک د ناقبه را
مه لایه جزیری
وفه قی یه تهران^(۱) دا

فه قی:

سه لاما من حه قیری صه ده فهك د قی تیکن
نیرو کسه ل جزییری حه ققه کول مه لی کن
هه لاکه ژ ده ربا تیری دهرمان ههیه کو لیکن؟

مه لا:

سه لامیین ملیا که تمان د بی حه دد و حسی بن
شوبه هه تی ئافییین شه تمان ژ مه لال مییم و حی بن
هه لاکین ژ ه حه تمان دهرمان ژ لام و بی بن^(۲)

فه قی:

شه ربه تها لام و بی یان ئه ز نادم ب حه یاتیی
مه عده نسا دال وری یان دباریننن نه بهاتیی
ظاهر دکن مه عنی یان ژ حوسننا بوت ولاتییی

مهلا:

مه سسينه بوتسخانه يه	ژ نه قششى بوت ولاتان
ته جهه لالا قه لى ميه يه	ته عه ييونا صفاتان
ژ وان را مه سه جهه يه	د عيه وشه ف بهراتان

فهقى:

مه فهرضه د وصالى	سه جهه يه شو كرى جار هك
ل بهر وه جهه يه هلالى	نه پيه رده، نه ستاره ك
ژ سوررا وى جهه مالى	(أحسسن الله تبارك)

مهلا:

د وه جهه يه ته جهه لايى	جهه مالا نوورين صافه
ضه مير ددن مه عنايى	ب حه رفين خوه كه ششافه
د ره مزا موعه مهمايى	حما ميم عهين سين قافه

فهقى:

نوقطه يمان لى پيه اكن (۳)	حى يين د حه فت حامي مان
دو ميه مان ژى جو داكن (۴)	ئسهمى دو طاسين ميه مان
عشقى كو ژى پيه ادا كن (۵)	باقينه جهه دو جي مان

مهلا:

د ميه كه دا قده ميه	حه فت خومى ته ژى باده
عشق ره ته جاما جهه ميه	ژ خومما كو من نرا ده
له و فه يضى دا قه له ميه	له و حى لى نوون و صاده (۶)

فهقی:

ساقی ژ خه م را ئه زه لی	نورن و قه لیم ژی ئا فراند
داریت لوه و حما ئه و وه لی	رزق ونه صیب قه دراند
ئهو بیوو موراد مه سئه لی	نه قششی مه جاز سه و و راند

مه لا:

مه ظهه ر ژ ره ننگ مرئاتی	نه قششی مه جاز طلسمه
مه عنا ب ته جه لاتی	سه و و ره ت ل بال مه ئسمه
کف هیا یه د ئایاتی	حه رفیسن د نورین جسمه

فهقی:

کف هیا یه ئسمی کووره	طوغراییه د ته نزیلی
ب جسم کووه یی طوره	ئجماله د ته فصیلی
جه مال ژ عه یینی نووره	که و که به د ^(۷) قه ندیلی

مه لا:

که و که به دیم ^(۸) به شه ره	نووره که مونه ززه تی
چ حوسنه ک موصه و و ره	ئسمه که ژ (الله) تی
یه قین ب خوه مه ظه ره	چه رخه که سه د خه ر گه تی

فهقی:

خه ر گه ه ب من حجابیه	ستار دکت جه مالی
عه وری ره ش ونق بابیه	ل به ره وه جه یی ه لالی
په روانه لوه د عه ذابیه	مه حجو و به ژ شه مالی

مهلا:

شه مال ته عهيني نووره
په روانه بي ده ستووره
حهيران سپرا غه فووره
شه فقه كو لي ستار تي
ل چه رخي سه ماسدار تي
سه و جانفدايي يار تي

فهقي:

يساري حه قيققي خالقه
راسه و دور سست و صادقه
قه نهج وله طيف ولائقه
چين جانفدا دا في كه فين
چ رهنگ ب شونارپي كه فين
د باغي نره دا فيك كه فين

مهلا:

بساغي ژ نوو^(۹) و هرهق لي
سپيده پا شه فقهق لي
په رته و ژ حوسنا حهق لي
يسار دي ل وي ظوهوور به
مه ظهه ر ژ عهيني نوور به
دا عه كس بي قو صوور به

فهقي:

عه كسي ژ حهق د بينين
ل حاله كسي ناميينين
گه د نالين گه ه دخوينين
ل دور وه جهي مه حبووبان
ژ سپرا وان مه طلووبان
دوور بين ژ وه صلا خووبان

مهلا:

فهرياد ژ ده ستي فه رقي
تيره ژ له ونسي به رقي
رژه هاتي به شه رقي
د دوور بين ژ سولطانان
هه بيه تا وان خا قانان
د نالين ژ كوفانان

فهقی:

کوفسانین مهرداران
تیرین د وان ههساران
خهدهنگین وان نورباران
بیی حهدد و بیی نهژماران
سهه جاران سهه دههزاران
نهین و خهف دباران

مهلا:

نهین دل درهشینی
دو میر ب غهضه ب دکشین
ژ قاف و و او وسینی^(۱۰)
تیرین ژ سیاه گووشان
ل قهتسلا مه بی هووشان
خهدهنگین نه سوهد پووشان

فهقی:

دو نوون د سیه هر پهنگن
دهربین د وان خهدهنگن
عاشق ژ دهست ب ههنگن^(۱۲)
وان سهه ل مه دکیشان^(۱۱)
ل قهلبی مه دهر ویشان
ژ داغ وزه جسر وئیشان

مهلا:

داغین مه پور د کولین
یهنگی یان چه رب ل دلین
کهماندار رهش قاتلین
خه بهر ژئ نایبی گوتن
هناش ژ بهر دسوتن
گهزمه ل دل ب جوتن

فهقی:

گهزمین عهین وصادان
کشاندن گوشه بصادان
تیری د وان جهلادان
ب ئشارهت رهمز و سرن
مه حبووب د تیژئ ساورن
بساطن د دل دفرن^(۱۳)

مهلا:

بهرقه كه ژ سه ماواتي	ئاورپين جو ٽي به لهك
هاتني به نيئف مرئاتي	خورشيد چرخا فه لهك
يان حوره د جه نئاتي	ئسسانه صورهت مه لهك

فهقي:

پهري هم د وي گافئي	حووري كو ٽيڪ جه مابن
نيئزيكي شه مس وطافئي	همه موو ژ رهنگ چ مابن
ژ حوسنا وي گولبافئي	ژ شه رما خويسا ن مابن

مهلا:

عه قره بان دهر ب ل دل دان	وان شه رمه ژ ديمه زهري
پيرو د موقابل دان	خورشيد ماه وموشتهري
يسان حوره صنفهت ولدان؟	ئسسبه ب شه كلي پهري

فهقي:

د عقدا ثوره يي يايي	پيرو يسه قين كو خالن
ل ديمه وي له يلايي	دو روژ ودو هلالين
د ره مزا شه كه رخا يي	بي وه صف وي مثالين

مهلا:

نه باتي ئه و درپيژن	ب رهمز وگوفت وسوران
لوئسو شه كه ر ب هيژن	عشوه يين له عمل ودوران
عاشقان دبريژن	خه دهنگ يين دئاوران

فهقی:

شباباشسه ژ خودی را	عاشقیین لهب ولیثمان
بهلچم ژ زینف وزیرا	سهلوا و به وسیثمان
ل کهسی موحبت فیپرا	حرامن خه ویلد شیثمان

مهلا:

سوهتی یه ب نولفهتی	کهسی کویهک دفتین
ژ تییرا مه حبه ببهتی	شه ثمان کوو وی خهو تیین؟
ژ جهذب و ژ فورقهتی	عاشق ل پهی وی تیین

فهقی:

بهعییده ژ خه یالی	فراق تیک حرقهته
بولبول ژ بهر جه مالی	تووتاکه ب زه حمهته
کوو دووره ژ وصالی	گژیین خهو قهط ناکهته

مهلا:

عاشق ژ بهر جه ذبهیی	زه حمهت ب من وصاله
ژ بهر قسا شه عشهیی	لهو تییت ب دورد و حاله
نه ظهرا دا پهر وانهیی	دهما کوو تییت شه ماله

فهقی:

خوش نینه لهو ب ژینی	پهروانه لهو دمیرت
تیژه بهر قسا نه فیینی	ضه عیفه خوه ناگرت
پهرده که مالا دینی	د پهردی ناصمه برت

مه‌لا:

ژ لسه‌مه‌یا جه‌ذباتی	په‌روانه‌ له‌و دسه‌وژی
د که‌شفما سه‌ببه‌حاتی	فداکرن عومر وژی
بساقی بست د حه‌یاتی	کسو دا ژ نووقه‌ فسه‌ژی

فه‌قی:

دو لات گهر ببن لاتسه‌ک	حه‌یات ب من هه‌ر وه‌صله
تیکدا ببنه‌ صفاته‌ک	موراد ب خوه‌ هه‌ر نه‌صله
واحد بمینت ذاته‌ک	ژ هه‌ف نیک نینه‌ فه‌صله

مه‌لا:

ته‌جه‌لا دا صفاتان	واحد ذاته‌کی فه‌رده
ل جومله‌ی ته‌عیناتان	ل عه‌ینی دل نه‌ظه‌ر ده
ب نسه‌می بوت ولاتان	ته‌وه‌هوم بوویه‌ په‌رده

فه‌قی:

ژ نه‌سمائین حه‌ققانی	لات سه‌وره‌ته‌کی حه‌قه
د نیف که‌شفما سوبحانی	ل ببال من موحه‌ققه‌قه
د ناسووتسا نسه‌سانسی	لاهووته‌ هه‌ر موطله‌قه

مه‌لا:

گه‌وه‌هر د نیف سه‌ده‌فی	نسه‌سان ب من ناسووته
شه‌مه‌سه‌ هاتی شه‌ره‌فی	عبالله‌ما جه‌به‌رووته
مه‌حبووبه‌ جام دکه‌فی	ته‌نه‌زول ژ لاه‌وووته

فهقی:

کهفا کو کووز و طاس تی
جساما کو مهیا خاص تی
فہ خون ژ دہستی راستی
نمازک و سپی زہنیدن
بنییرن طالب چہنیدن
ب مہدحان مہحبووب خوہندن

مہلا:

وہ صفیین د مہحبووبان
قووتہ ژ بو قوولووبان
ژ نہ غمما مہدحا خووبان
ل داغیین کول حیاتین
گولاف قہنند ونہ باتین
عاشق ب جہذہبہ ہاتین

فهقی:

عاشق ب وہ صف و مہدحان
نہسیم بییت ژ وان تہرحان
خوون دی دہرست ژ جہرحان
د فراقی صہبہبری
بولبول خوہی بگری
ب داغیین کول ہمیری

مہلا:

بولبولی وی گولشہنی
حہتتا نہبہد ژ مہعدہنی
حہرفہک ژ وہ صفسان تہ نی
ژ نہ زہل نہو دہیپژن
گہوہہران دا ہرپژن
عالمہم تییک ناپہرپژن

فهقی:

جہماکن تییک عالمہمی
حہرفہک لہو حی قلدہمی
نائیپتہ بہر قہلہمی
ہہمووان ب ئوستاد کن
بینن ب شہرح سہواد کن
بہحران نہر ب مداد کن

مهلا:

سه حهر ژ باغی گولان	نه سرین و گول طه به قهك
به سه مه صاحب دلان	ژ نه سه تته ران و هره قهك
چیه تر ژ سه د سجانان	عور و فخر واهی سه به قهك

فهقی:

قه لیم ژ قه ند و نه باتی	نه حسه ن ژ نه و سه به قان
دریژن ئاشا حیه اتی	ل سه حیه فسا و هره قان
مه لهك تیینه جه ننماتی	ده ست ب ده ست ژئ طه به قان

مهلا:

زه باد و مسك دریژن	نه فه سه سا ته ژ عه نه به ره
نه بات و قه ند دریژن	چ شاخی نهی شه ككه ره
سه د بار گه و ههر دریژن	نوطقا ته خوه گه و هره

فهقی:

ب ئسمی (موحه ممه د) نا قم	گولم د ده ستی خاران
ژ عشقی له و زه رباقم	بولبولم د گولوزاران
تو پوژی نه ز هه طاقم	د په مزانه مه رداران

مهلا:

له و زه ر شو به هه تی به م	دورم ژ گولین ب خوناف
د فورقه تی دبژهم	سووسنا عرق ژ گولا ف
تو هه طاقی نه ز سه م	ژ مه رداران ته فاف

فهقی:

دوورم ژ سهها بههان	بیرینداری عشقی مہ
د ههزار ویکه وسهان	دزانن مه دداحی کی مہ
ل هه موو عهرد وجهان	نه ناخوانی (مهلی) مه

مهلا:

دکی ششم صهبر وحیری	چهندی کو د گهر پرهم
هه لاکم ژ دهر با تیری	شوبهه تہی چهنگ وژهم
ئیروکه د جزیری	نه ناخوانی فهقه هم

(۱) فهقی بی تیران: فهق مه حمه دئی موکسی به، هه لبه ستفانه کی چه له نگه ، چار سالان بهری جزیری نانه کول سالا (۹۷۱) ی مشهختی (۱۵۶۳) ی زایینی هاتی به سهر دنیایی وهتا سالا (۱۰۵۰) یی مشهختی (۱۶۴۰) ی زایینی هیژی یی زیندی بو .. ناسنافی وی یی شعری (میم وحی) بو ، ژبلی دیوانه کا شعری هه ژماره کا بهرهم مین فه هاندی هه نه ، وه کی بهیتا (شیخی صهنعانی) نه وال سالا (۱۰۴۱) ی مشهختی دانیی .. ناشکه رایه کو ژ هه فالین مه لایی جزیری بو ، و دبیزن ده می جزیری چوو به بهر دلوقانی یا خودی وی هه لبه سته ک پی فه هاند.

(۲) لام وی نانه کو (لب) پهیقه کا فارسی به ب راما نا (لیف) ه .

(۳) نانه کو .. نه گهر حهفت (حم) بیان بینین و نوقطان ل سهر بدانین ، دا کو بینه (خم) کو ب فارسی راما نا ده نین مه یی دئین .

(۴) نانه کو .. نه گهر میمی ژ طاسم فه کهین دا بمینت طاس کو تراری فه خوارنی به .

(۵) دو جیم ، نانه کو دو زولفین وه کی حهرفا جیمی دخوار .. نه فین هه ، شهراب ویدی جوان، عشق ژی پهیدا دبت .

(۶) له وحی دو نوون لی ساده (زفنگی، نامیدی).

(۷) که و کهب مه (زفنگی، نامیدی).

(۸) كەوكەب دېيىم (زىڭكى، ئامىدى).

(۹) نوو (زىڭكى، ئامىدى).

(۱۰) ژ عەين وقاف وشين (زىڭكى، ئامىدى).

(۱۱) ب سړ ل مه كو كيشان (زىڭكى، ئامىدى).

(۱۲) نەھنگى (زىڭكى، ئامىدى).

(۱۳) ژځيرى پيدا ل نك (زىڭكى) نينه .. وهىژاي گوتنى يه : دانەيا (زىڭكى وئامىدى) گەلەك

خەلەتىيىن كيشى تىدا هەنە، و مه دانەيا (كۆڧلى) كرىيە بنە كۆك .

(* هەزار (د زومرەيا) شوونا (د رەمزا) دانايە، و دبت د بنیات دە وەكى وى بت [ئىسماعىل] .

ههلبهستهك ل دۆر مرنا
مهلايى جزيرى
ژ قههاندنا فهقىيى تهيران

دى هـوون وهرن لىيىزم وهرن   جىيران و خه لكى هيشه تى
هـوون رايه كى ل من بكن   ئىيرو قهوى گرىما مه تى

ئىيرو قهوى مه تىت گرىن   سووسن ل مىرگا غه پىرىن
من حهيفما لىثقىت شه ككرين   ئىيدى قه ناخون شه ربه تى

ئهو لىثقىت له عالىن وشه كهر   كىم بوون ژ وان دور و خه بهر
سه د ئاه و كووفان و كه سهر   حهفت^(۱) عهين ولام چوون هجره تى

حهفت^(۲) عهين ولام ژيك بوون جودا   شىن^(۳) و گرى دىسا ته دا
ئهم رازىننه ب ئهم مرى خودا   ههر چ ژ دهر گـاهى ته تى

ههر چ دكت ئهو مىر دكت   خه پىر وشهران ته قدير دكت
داغسا ل قه لبان چى^(۴) دكت   سووتىم ب نارى فورقه تى

سۆتسم ب نىار وئاگىرىن   فى فانىسى بى ئەم ژىسك كرىن
حهتتا خوهشىن ئەم دى گرىن   دۆست چووب چەرخا عادهتى

ئەو عادهتسا چەرخا عەوان   جارهك مە دى مەحبووب رەوان
وى دۆست ب نىاف ئاخى نەهان   ئەهى فەلەككى بى مروهتى

ئەهى فەلەككى بى ئعتىبار   مەن بى تەيە نىنن چو چار
نى تە گەلەك مەحبووب فەشار   پاشى ئەفان خىال وخەتى^(۵)

سەد حەيفما جۆتى سۆرگولان   ماری موقىم كەت سەر ملان
وان بىر ب ئاخى وەمصىلان   دى كىنە دىن ب ئولفەتى

وہ پاشى وان وردى د گەش   سەد حەيف ل رەيخانى د رەش
كىم بوون ژ وان بەنى د خوەش   نىشان وخالىت جەبەهەتى

نىشان وخالىت غولغولى   سەد حەيف ل زولفا كاكولى
هاتىن كو فى دۆستى هلى   هېژ نىگرن ژى عىرەتى^(۶)

(*) ئەف ھەلبەستە مە ژ دەستنىسا عەبدللا زوھىرى وەرگرتى بە كول سالا (۱۹۳۱)ى ز ھاتى بە
نقىسین، و دەستنىسا مە لا مستەفا يوسفى ئەوا ل سالا (۱۹۳۷)ى ز ھاتى بە نقىسین.
(۲،۱) حەيف (زوھىرى).

(۳) حوزن (زوھىرى).. وئاشكەرايە ئەگەر حسیبا حەفت (عەينان) كۆم بکەين (۷۰ × ۷ =
۴۹۰) پاشى ھەژمارا (لامى) ژى جودا بکەين (۴۹۰ - ۳۰ = ۴۶۰) پاشى ھەژمارا شىن

- (۳۶۰) و گری (۲۳۰) دگهل یا بۆری کۆم بکهین (۴۶۰+۳۶۰+۲۳۰) دئ بته (۱۰۵۰) کو سالا وهغه رکنا مه لایبی جزیرییه.
- (۴) د شعرا ژ زاردهقی خه لکی من بهیستی (داغا دلان ئەو پیر دکت) شوونا (داغال قه لبان چئی دکت) دئبته گۆتن. [ئیسماعیل]
- (۵) دۆست چوو باخالقی خه تی (یوسفی).
- (۶) دیاره ئەف هه لبه سته هیژ مایه ژبه ر کو نه نافی هه لبه ستفانی نه ناسنافی وی ل دویماهی بی نه هاتییه، وهیژای گۆتنی یه د ههردوو ژیندهرین مه دا نه هاتییه گۆتن کا ئەف شعره یا کی یه، به لی - د ناه مه لایان دا - زینده یا به لافه کو ئەف هه لبه سته فه قی بی تهیران ب مرنا مه لایبی جزیری فه هاندییه، وچو راستی بو وی گۆتنی نینه ئەوا دبئزت: فه قی ئەف هه لبه سته ب مرنا دلبره خۆ کچا میری هی شه تی گۆتییه. چونکی ده می فه قی ئەف هه لبه سته فه هاندی ژکی بی وی (۷۹) سال بوون. پاشی د ده ستنقیسا فه قی محمه دی تخۆبی دا ئەف هه لبه سته مه دیت وتیدا گۆتییه یا فه قی بی تهیرانه.

وینہ یین دہ سنقیسان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نویا مطرب چنگی فغان آفینہ غریب	ورہ سقا حنا کنکی نشوین دل شوقی رنگ
حیات دل میساق بنوشین دامنہ	الایا ایها العقیہ اور کاسا دانا و لقا
کو کتب بید جبر دل کت شکر خط مکت	زیکر و نفا مفصل کیر شکی حرکت
درا فی رود عود اول چہ افین سر و اول	کوشق آن نوا اول ورا افتاد مشکلیسا
زمرای شوق سعوی شترین لعلی شکر و می	دنام شہرت رعوی عیبی بی شوقی جود
کہ دل راناب هر جنبش بگری میرد شیش	ز تاج جبر گیش چو خون اتاد در دلحا
نہ طاق دغ خانہ مہیش و اینجہ کمانے	کسی دست دزد در لاف نہا کتہ کشتنہ
در اغوشش چو می آرد کہ از دلش سپارد	جرس فری می آرد کہ بر بندیر محسنہ
بفراتی بیایاتی اگر پر خرابا تے	ببیرت سجد لاتی هریر می دین قاتے
میرد ربا بہر نبود ز فراتش بر نبود	کہ سا کتہ بچہر نبود ز راه رسم منزلحا
ز کتہ در یای ز موجان قط خیر نالی	کشتی کشتی بابی عجبی دوشغی دای
مخرف مایہ طے ما شہات و شکل و نال	کہ دانند ما سبک باران سا جان

بدیہ ری ٹیکتی ژ دہ سنقیسا محمہد طہ یار پاشایی میری ٹامیدی بی
 ل سال ۱۲۳۱ مشہختی ۱۸۱۵ زایینی ہاتیہ نقیسیں

پیکر عیاشا

نیران و جبین حُجبتِ بالسمواتِ
 من کل حیوان
 فی ظلمتِ اُضراسکَ منذ اصبحَ مسکاً
 یا ضعیفِ حرمی
 قد اُحرقَ فی الطینِ قلوبُ الطیبانِ
 ناراً و حُمرانِ
 کم حرقِ احشائی و فی فیکَ دلالاً
 و الشاربِ منه
 یحکی خضراً موردهً ماءً حیوانِ
 لانی الظلماتِ
 من اُحمد فی لیلۃِ اصبحَ ملاحِ
 لاصت کلماتِ
 من یسمعها فاح بحسبک الدعوانِ
 جب الخدوانِ

تمت تم شرکت ب دیوان حضرت محبوب حق و مجذوب مطلق مولینا و اولیایا شیخ احمد
 جبرئیل قدس سره نے سرفہ الخیر میں برکت نغمہ لائیسہ تاریخ روز شنبہ
 مبارک روز غیلونین و حج المسکین جمعہ ۱۲ ذی قعدہ ۱۳۰۴ھ ماہ الحجہ

درستہ ہزار و صد و سی یک از ہجرت نبوی علیہ

افضل الصلوٰت و اکمل التحیۃ والسلام

بر دست حقیرانہ نقیصہ محمد طہ بن احمد

الحجاسی اصلاً و النجادی وطناً

لطفانہ تہنیتاً و اولیادہا

فی الجنة اسی کبریت

در دست حقیرانہ نقیصہ محمد طہ بن احمد

مخدوم ازاد علی محمد کوراد

بہر پیری دیو ماہی بی ژ دہ سنقیسا محمد ہد طہ یار پاشایی

میری نامیدی بی

عجلت

ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی
غرق بوم از دغا عشقی و قفس سجودی
سوی تجالای جمالی ز مثالی بشری بوی
نزلون بشران من دی ای دم وزاری بوی
از بیم روح قدس بوی بخیا جور بوی بوی
لو جسن و نظری و من ز تیر قدری بوی
خبرین شیر لیم خلفه لوی و ری قمری بوی
صد خندک دانه جگر سینده ز عشقی بگری بوی
له اشرف الی از بهار تیرا فحری بوی
خبر با شوق نگر عشق ز لعل شگری بوی
لوم نیت با به سحر ناله و کرمغنی دعوی

ای نامه از شیخ با کوز و تجارین کوهنیت
نزد او ان قوس و کفایا چه خد کوهنیت
نظکر وی بشری است کوهنیت
ناردم از کجی کوهنیت

ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی

اوه هم نغمی در دران موب حاجت نبوغت
سویکت حسن و جمالا فوجت ادر کشته
دینون بیت قدس از ارباب ز جنس
سینه بتجانیه ابرو مودیم و قد کشته
بدلی ده حکیم از کوهنیت کشته
اوه من قبله جبهات دقبای و تقوی دی
ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی

فیما اهل الان اربکرت کشف جماله
با تجالا کوز بر تاج و بران قوس و هداله
کی بد کافره سجده نه بان جبهات فخاله
یا نیت شده بایات دوی وقت و جماله
لله القدره بمن اوسع و عبده کماله
شفقه کبرده اهلان سجری شوق و شباله
ایسج عم ترانوار و ستری شنه شماله

شعره کا جزیری وه کی دده سنقیسا سهیفی بی شوشی دا هاتی
نه وال ساللا ۱۱۹۵ مشهختی ۱۷۸۹ زایینی هاتیبه نقیسین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	قصه
نوایا مطرب چکی فغان آفتب خرنجی حیاتیادل میا باقی بنوشین بشتقا کوکافینم جود لکت شلسله در زین رود و غور دقل جافین سرد غم مکاروی شفق بسعد نرین لعل شدر که دل زاناب هر چشمتن بکفر می آورد در قی طاف در فغان مده عیش و عین کالی	و راه سقا حق کنی نشون در زین نگی الایا ایها السبا ادرک اسبا و اولها که عشق و اسان نمود اول ولی افاد در نام شبلی عری عجم بر فجع زیناب جعد مشکینش خون افاد در کسی دست در زورانی نهالک در
	در غنچه

به ریپوری نیکی ژ ده سنقیسا (عمر بن اسعد) ی نهوا
 ل سال ۱۳۵۷ مشه ختی ۱۹۳۷ زایینی هاتیبه نقیسین

كَمَّتِ الدِّيوانِ الجَرِي المَجْدَرِ مَكْبِ البُورِ
 عَلَى يَدِ حَقَرِ العِبَادِ المَذْنِبِ
 وافقهم
 في يوم الجمعة وفي شهر ربيع
 الاول وفي يوم سبعة وعشرين من
 في وقت صلوات الضحى وفي قرية نارنجي وفي سنة الهجرية
 من تسويد الديوان
 فتح الغنائم
 اعني به مصطفى بن
 صلاحه زينه بن حبي مصطفى بن فداية
 بن زينه بن الزخولق ووطننا والعبلتي نه
 والله شاهدنا مني وطريقا غفر الله له ولو اذنيه ونسبنا
 قارن ١٣٥٧ هـ

بهريه ري دو عاهي بي ژ ده سنقيسا مهلا مصطه فايي يوروسفي

ل ساللا ١٣٥٧ مشهختي ١٩٣٧ زاييني هاتيه نقيسين

بهر پره ری دویماهی بی ژ ده سنقیسا مهلا طاهیری کوفلی نهوا

ل سال ۱۳۶۹ مشهختی ۱۹۴۹ زایینی ل بهر دانهیا شیخ طاهری شوشی نفیسی

